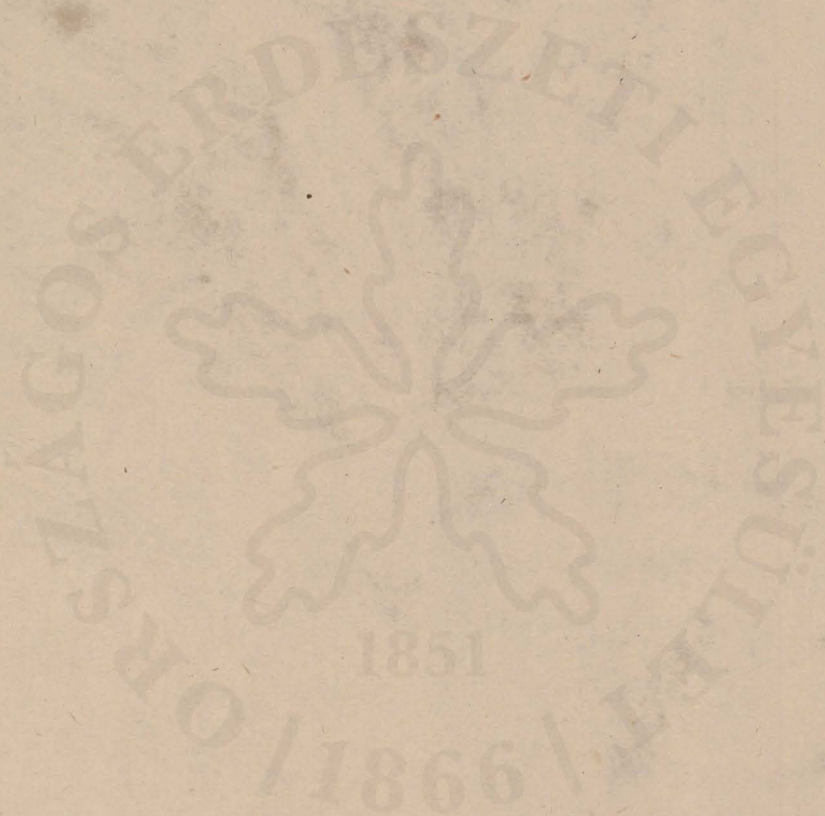
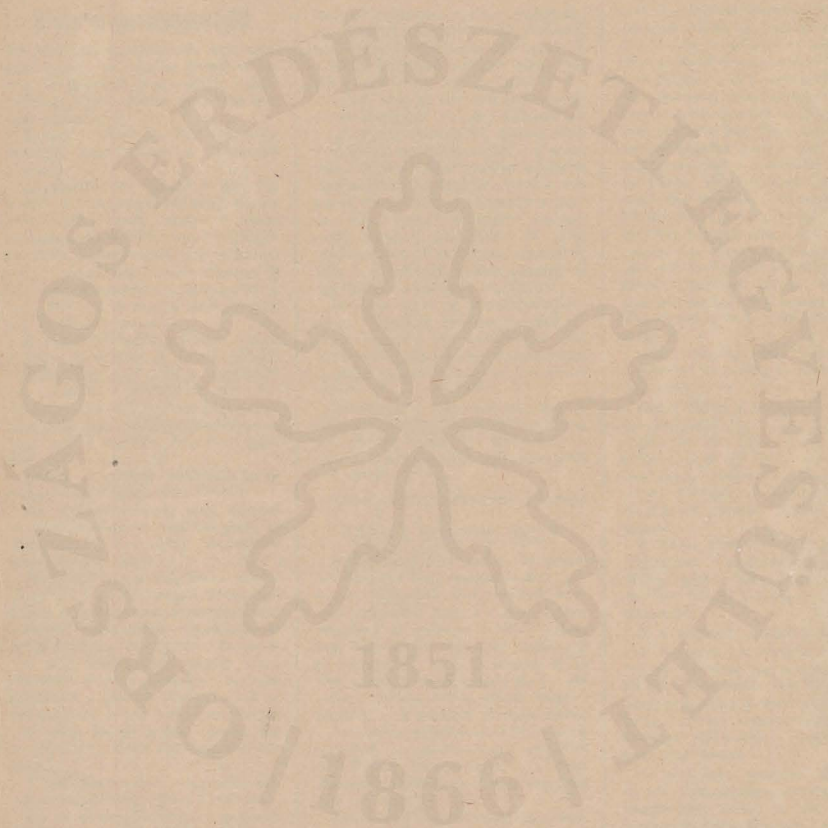
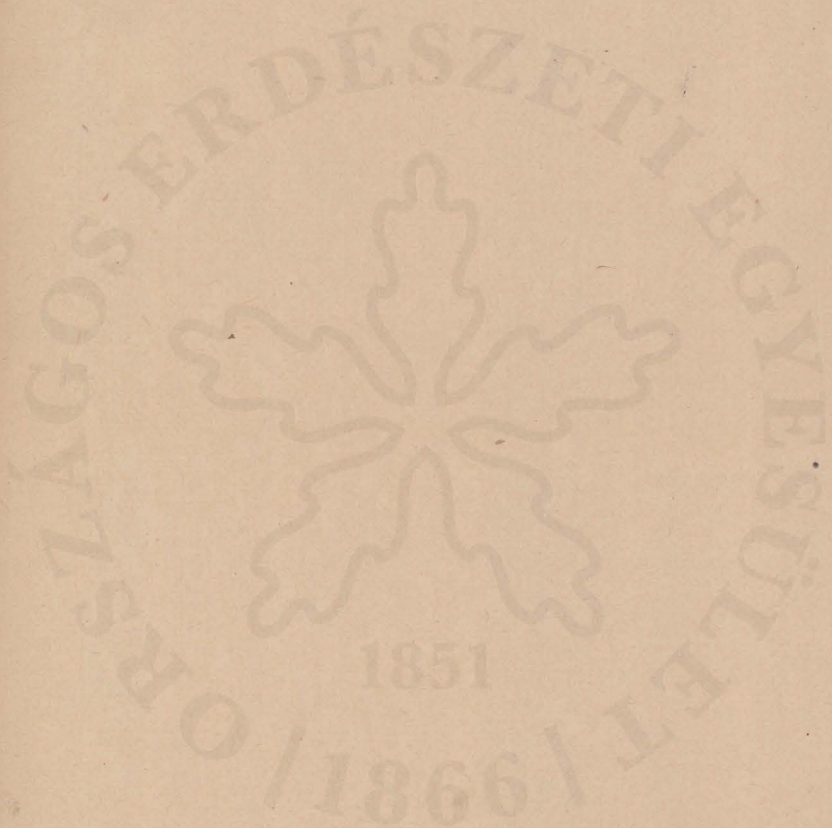

Ák 4135 sz. MAGYAR ERDŐGAZDA 1927

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

OEE Könyvtár
Áll.EH. 201

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorajaujhegy, Vörösmarty-utca 1. szám.Szerkeszti:
Onczy LászlóÉvi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Seregszemlét

kell tartanunk az ujesztendő beköszön-tével afőlött, mi minden történt az el-múlt év folyamán, ami a magyar erdő-gazdaság ügyét előbbre vitte s mi mar-dadt végeztenül.

Sajnos, a »Követel« oldal nem sokat mutatott, annál többet a »Tartozik« rovatunk.

A vámkülföldről érkező fa forgalmi adóval való megterhelésén kívül pozitív eredményünk nincs. Hogy az állami rendelkezésknél a belföldi termelést előnybe helyezték, sajnos azért sok köszönni valóknak nincs, mert szervezetenlenség folytán oly alalmaznaarat kényszerítettek ránk, ami egy a magyar erdőbirtokos-ság kizsákmányolásával.

A Máv. közlekedési politikája maradt a régi. Az egyoldalú üzleti felfogás vattájával betömött füleket felnyitnunk nem sikerült. A külföldi fa ma is olcsóbban ér el a fofogyasztó Budapestet, mint a magyar erdő terméste stb. stb., hogy csak a nagyobb bajainkat emlit-sük.

Szóval a magyar erdőgazdálkodás esélyeit feljavitanunk nem sikerült.

Az eredménytelenség okát egyfelől az egyesületi életünk, másfelől pedig az államerdeszeti ügyeinkkel kapcsolatos passzivitásában látjuk.

Az a nagy feszítő erő, ami a soproni közgyűlésen a fogadkozások, megbeszélés-ek s megállapodások formájában mutatkozott, csodálatosan ellankadt. Ez erdőbirtokosság megnyerése, beszerve-zése még mindig várat magára. Ez a hatékony tényező a maga tényleges hatalmával s anyagi támogatásával, az ami hiányzik s ami nélkül eredményt elérni nem fogunk s nem tudunk. Ez az első s megoldásra való legfontosabb feladat.

Természetesen alvó, tetszhalott állapontunk másfél sem válthat ki aktivitást!

Igy az államerdeszést az ő szorosan vett munkaköréből kilépni s bekapcsolódni a magánerdők egyébként köz-gazdasági vonatkozású kérdéseibe nem fog.

Ma a magyar erdőbirtokosság s az államerdeszést között a közös érdekek ügyekben közvetlen kapcsolat nincs s megteremtésére egyik részen sem látjuk az enlő szándékot. A magyar erdőbirtokos baját az államerdeszést át nem érzi, nem ismeri; ügyét a többi állami szerv előtt magává nem teszi. Hallagatagon megy el mellettük, támogatására nem sulyavál, sem tekintélyével nem siet. Maga nem kezdeményez, nem ír-

nyit; az egyetemes magyar erdőgazda-ság érdekeit szemelött tartó gazdasági politikát nem folytatott, célkitűzése az együttes támogató munkára nincs, ha-lad a régi iskola, régi nyomán!

Lehet, hogy az államerdeszést vezető-ségben lezajlott személyi változások s a vállalt más munkakörök ellátása talán a megelöv munkakészségből tli sokat vettek igénybe. Most azonban a kezdeti nehézségeken túl, amikor végre a más irányú elfoglaltság is megszűnt s min-den idejük egyedül a magyar erdőgaz-daság ügyének istapolására áll majd rendelkezésre — szabadon remélünk, hogy a jó szándék mellett ezeknek az ügyeknek is szentelnek majd időt.

Röviden tehát az érdekképviseletet jelentő egyesületi élet megszervezése s aktívá tétele s az államerdeszést par-tikuláris működésének egyetemesé váló kériptése az, amelytől bajaink orvoslását várjuk.

— Ez irányban dolgozunk magunk is, kik — sine ira et studio — fogunk e rovaton sorozatosan a teendő lépésekről és aktuálisan sűrűségi állami intézkedésekről megemlékezni.

Liptói szarvas-ügy.*

A »Vadászat!« f. évi június 15-i száma-ban Thiringer János főszerdómérnök úr, »Va-dászati felügyelet« című cikkének az ön-megállapításához, hogy a magyar erdesz-személyzetnek is van némi érdeme abban, hogy hazánkban a szarvasvad meglepült és elszaporodott, a szerkesztőség csillag alatt a következő megjegyzést fűzte: »Az érdem a jogoság Istené, akinek végtelen kegyelme! — a gondozók ellengőze mellett is — teremtett kapitalisokat. Liptó és Kras-sósörényen szarvasállományát pengyelők Róth Lóránd (Jogász) telepítette; az erdő-gondnokok vadtenyészési szaktudásukkal csak lejáratták.«

Mivel a liptói vadtenyészési viszonyokat illetően ebben a beállításban kétfős tény-beli tévedés foglaltatik, az igazság érdekében mély tisztelettel kérem a Szerkesztő-urat, méltóztatásék becses lapjában helyre-igazításomat közreadni.

A liptóújvári kincstári erdeszeti uradalom egyes pagonyainak vadászberletét 1898-ig a kezelőgondnokok bírták, a miniszterium

* E cikket írja a »Vadászat« szerkesztőjének küldötte be, ki azt visszaküldötte avval az indok-lással, hogy az elmergesedett erdesz-vadász vívát lezárta. Tekintve, hogy e cikk csak ténylei téve-déseket korrigál s a hivatkozott vívba egyáltalában nem kapcsolódik be, mi adjuk azt az nyilvános-ságnak, minden kommentár nélkül. Szek.

által megállapított bérösszegét. A felső-uradalom feketevégi pagonyának (16,000 kh.) 23 éven át kezelője és vadászberlője Adriányi Antal erdőmester volt, aki a 80-as évek derekán, a nála vendégként özre va-dászó főuraktól viszonzásképpen azt kérte, hogy a szarvasállomány megletelezése cél-jából néhány szarvasörzést kaphasson fe-ketevégi pagonya részére, mert gondnok-ságát szarvasvad tenyészésére alkalmas-nak találta. 1886-ban kapta Adriányi az első 6 drb. szarvas-t a Dunántúlról (nem kincstári költségén!) s ezeket Feketevég közelében a plevói erdőrészbén bekerített vadaskertben helyezte el. 1892-ben a feketevégi vadaskertben már 47 drb. szarvas volt. 1893-ban boldogult László főhercegnek ajánlották fel, hogy a vadaskert legvénebb bikáját kilőjje; ezt a fejlett 14-es bikát le is lőtte.

1894. szeptember elején bontották meg a vadaskert kerítését s bocsátották szét a szarvasokat.

1896-ig tilalom alatt állott a meglepelt szarvasállomány.

Ez évben lőtte Gözsy Gyula a szabad-területen bűgő első 14-es szarvasbikát a feketevégi vadaskertben, »Szvarin« gond-nokság »Prepadia« nevű vágásában. A gan-csa 9 kg.-ot, testulya felőrvé 255 kg.-ot nyomott.

A Kriván alatti vnyohidai gondnok-ság »Podbánskói« védkerületébe a szarvasokat 1892-ben gróf Széchenyi Pál küldte s 1893-ban újból küldött 2 tenehet s egy bikát a Dunántúlról.

Ez a liptói első mesterséges szarvasle-pítés története; más telepítési akció Liptó-ban nem a kincstár, sem magánosok részé-ről előbb vagy azután nem történt. A ter-mészetes telepítés a felső uradalom (top-lica, feketevég, szvarin, maluzsinai gon-dnokságok) pagonyaiban a kőbúrgi határos területekről történt.

Az alsó liptói uradalom (Fenyőháza, Oszada, Revuca) pagonyaiban mesterséges telepítés nem történt; az ott gyeireben meglepült szarvasállomány a szomszédos báró Révay-féle uradalom (Nagyselemec, Turóc m.) erdeiből váltott be s ott — főleg Fenyőháza — meg is honosult.

A telepítési akciók parallel indult meg a pagonyokban a hiuzok pusztítása is (egy erdőőrünk magá 18 drb. hiuzt írtott ki a szvarini pagonyban).

Elhunyt s nagybecsűt atyai jóbarátom, Adriányi Antal erdőmester emlékének adó-zom e helyreigazítással, ki nem csak nagy-műveltségű s közkedvelt tagja volt a liptói úr társadalomnak, de abban az időben ritka fejlett vadászérteklék és szerettel-gondza vadállományát s a maga által

megtelepített szarvasbikákból egyet sem ejtett el.

Az érdem tehát a liptói szarvas megtelepítésében egyedül az erdősz Adriányi Antalé; hogy Krassóban hogy és mint történt? nem tudom.

Hogy azután a szépen megtelepült liptói szarvasállomány minőségbeli hanyatlása, (csak arról lehet szó, mert számszerűen a kelleténél több volt) az erdőszet rovására irandó-e? Itt látom a másik ténybeli tévedést s az igazság érdekében erre kérek engedelmel még rámutatni.

Ez a kérdés már általánosságban érinti azt a nagy elvi küzdelmet, mely a vadászat hovatartozásának pergő tüzeiben annyira elhatalmasodott, hogy az évtizedeken át kifejeződött fonák helyzetek tárgyilagossá elbírálásának hangja nehezen tud utat törni az egymással rontó harcok zajában.

Kétlős tényt kell itt leszögezni: 1. A liptói kincstári pagonyok nagy részében a tulajdonosok szarvasvad tényleg erősen hanyatló minőség dolgában. 2. Ezekben a gondnokságokban tényleg erdőszek voltak az erdőgondnokság vezetői; a látszat tehát az, hogy az erdőszek „vadenyészési szaktudásukkal az állományt lejáratták.”

Hogy azonban az megtevésztől látszat s azokben beállott rendezerváltozás megtesztit az erdőszet (legalább Liptóban) a kétségtelen minőségbeli hanyatlásért, — ezt kivánnám még megvilágítani.

Mikor a 90 es évek végén az erdőgondnokok pagonybérleti rendszere megszűnt s a jó szarvasállományú területek erdőszekből bére kerültek, ugyanakkor az állami vadászati ügy irányítása az erdőszeti fősztálytól függetlenítve lett s az erdőszet ingerenciája vadászat dolgában — mondhatni — teljesen megszűnt. Azt a szegény erdőgondnokot ugyan nem kérdezték meg, mi a véleménye a pagonyban észlelt vadenyészési állapotokról, (hisz úgy sem ért hozzá) sőt ha valamelyik az ügybe beáértotta magát, hamarosan rájött arra, hogy a vadászati ügy az erdőszet s érthinellen nebutsvírág. Légy új sebész kés és betegvizsgálat nélkül.

Egy oly idő következett, hol az erdőszet joggal énekelhette a prófétával: „Mások szánták földjeinket”, de a természet ugyilátszik az erdőszet maradt feleős. A bérlelő az erdőszet bérletéből átvett területeken az első bérleti években kapitális bikákat löttek, nem volt ritka a 230—250 kg-os bika, 8—9 kg-os agancsokkal. Az óvad is fejtelt, egészséges típusú volt; magam is láttam elejtett 30—32 kg-os feltört bakokat. A feketevégi pagony 16,000 holdján hosszú éveken át esett évente az új bérleti rendszerben 8—10 szarvasbika, 15—17 őzbak, tehát és őszta jóformán semmi.

Így szaporodott el aztán a szarvasállomány oly mérvben, hogy a szvarini gondnokság „Závratná” nevű vadgásában (déli fekvésű) Juhos Ernő bérlő vadász Grandner Mihály egy februári erőfényes napján (Gyertyaszentelő boldog Asszony napján) kecskefalra módjára összeverődött 208 db. szarvas olvasott meg egy vágásban, ahol nagy költséggel létesített fiatal fenyő-kul-

tura volt! Magam is nem egyszer láttam a feketevégi és szvarini pagonyban a rügyetés idején 11—13 tagból álló barmet. Ily elosztódás mellett azután könnyen elképzelhető, hogy az „őreg ur” minden ébersége mellett is, az ott settenkedő pudvás agancsu „Schneiderek” is szóhoz jutottak, nem vagy hasznára a tenyészésnek.

Az erdőszet számtalan elterjesztéssel élt, látva a nagy vadkárokat, s előre látva a helytelen ivaranyag következményeit; ezek a vad és erdővédelmi elterjesztések hosszú időn keresztül meghaladásra nem találtak. Az erdőszet és a vadászati ügyosztály között a viszony hova-tovább feszült lett; elkedytelemedés, duzzogás egyik részlől; dogmatikus kijelentések, lekcisnylések, a másik oldalról. A szarvasállomány meg sntnyult évről-évre; az agancs sulya 5—6 kg-ra csökkent, a bikák testsulya pedig 150—160 kg-ra. Egyik államtitkárunk (nem erdősz) személyesen akarván a sokszor panasztolt erdőkárokról meggyőződést szerezni, bejárta a károsított és agyontaposított fiatal ültetéseket s a helyszínen maga is megállapította az erdőszet által annyiszor hangoztatott panaszok jogosultságát.

Végre a háborus évek derekán a tulajdonosok ténhállomány gyérítésének szükségessége szankción nyert s még az évben 50—60 db. ténh hivatalos rendelkezésre leföldelt.

A liptói szarvasokat az államtelfordulás alatti garázdálkodás sem tudta kellő száma leepasztani, s az degenerálódást megakasztani. Az idei poprádi vadászati kiállításon a csehiek demonstrálták, hogy a jelenlegi „erős” bikák már csak 120—130 kiló-sak, agancsaik 3—4 kilósak. (14 es bikák).

A mostani cseh garázdálkodás még mindig gyéríti az állományt s ez év február havában 30 hajtóval a feketevégi mandicskai erdőszetben egy nap alatt 34 tenhet löttek. Ha az d'ománysatnyulat nem sikerül feltartóztatni, a régi törzs teljes kiirtására s új vér betelepítésére készülődnék.

24 év töltöttem Liptóban, felejtethetlen szép időket. Érdeklődéssel kísértem ezen negyedszázad minden helyi vonatkozású vadászati eredményt s tárgyilagossá szemlölő voltam annak a küzdelemnek, melyet az államerőszet nagyrabcsült tisztikara a jó ügy szolgálatában kifejtett, melynek meddsőgeiről — őnhibáján kívül — az ódiomot neki kell viselnie.

A tényeket fedő megállapításaimat — a liptói viszonyokat illetően — pontonként így fogalom össze:

1. Liptóban a szarvasvadat magyar erdőszemek telepitették meg s az akkor fennálló vadászberleti rendszer mellett az állományt szépen gyarapították s kapitálisokat nevelték. Erről tanusokodhatnak azok a bérlő urak, akik a 90-es évek végén az erdőszek bérletéből a szarvasürléteket átvették.

2. Tény az, hogy az új rendszer alatt (az erdőszeti fősztálytól függetlenítve) a szarvasállomány tulságosan elszaporodott s minőség dolgában erősen hanyatlott; az is tény, hogy az új rendszer alatt vérlfissítés nem történt.

3. Nem vitatható, hogy a liptói állami

erőszet úgy a szarvasvad tulságos elszaporodása, mint minőségbeli hanyatlása s az általkok okozott vadkárosítások dolgában többszörös és nyomatékú elterjesztésekkel élt.

4. Az is köztudomás tény, hogy Liptóban a Bachkorszak idejéből visszamaradt cseh és osztrák erdőszek alatt hihtelen módon elszaporodott hiúzállomány az utánuk következő magyar erdőszek irtótták ki s a liptói őzállomány minőség és mennyiség dolgában is híressé tették. Utóbbi időben ez a ritka őzállomány is számlámsan hanyatlott.

Ezek igazolt tények; ha a rendszer ezt rossznak találta, orvosolni kellett; ha józnak látta, védenie kellett; de 25 éven át rendszer fenntartani s a rendszer rossz eredményeiért az okolni, aki ez ellen harcolt és védekezett, nem a jó ügy és a megértés szellemében végezt cselekedet.

Igaz ügyet véltm szolgálni, mikor a közreadott téves beállítás után úgy igyekeztem a helyzetet feltárni, hogy magam láttam és tapasztaltam s a bajok forrására is rámutatva, a tárgyi igazság szövélnekével igyekeztem rávilágítani arra, hogy jutott a nagyrabcsült erdőszeti kar ügyi fonák megvilágításba s hogy jutott a liptói szarvas és őzállomány oda, ahol van.

Dr. Sándor kir. tanácsos.

Az erdőszeti közizagztatás.

Az E. L.-ban annak agilis szerkesztője polemizál dr. Ajtai Sándor azon cikkével, amely az erdőszeti közizagztatásnak rossz alapozással indult új rendezésterd iparkodik valamelyes pillérszerkezettel megátaszteni. Mindketten megégyeznek abban — ami különben sporadikus kivétellel az egész erdőszeti társadalomban közmegegyőződés — hogy a mai helyzet tarthatatlanságra vonatkozólag — már az erdőszeti törőntelem szempontjából is — meg kell rögzíteni, hogy az nem az 1923. évi részletörvényekkel vette kezdetét, hanem már az 1898. évi XIX. t. c. életbeléptetésével. Ez a törvény s ennek nyomán előállott sürőldások bomlasztották meg a nagynevű elődök remekművi törvényben feleltették s a magyar talajon speciálisan bevált, a nemzet vértbe dtment királyi erdőfőllégységi intézményt, amely 1898. évet követő idők óta, mint a dédelgetett új hajtás melletti gyökeretvesztett fa, az örökös intrinik szárazságában már csak vegetál. S miután a megveto s mostoha bánásmód mellett tévesen már csúciszálysoknak minősítették, az 1923. évi részletörvényekkel végleg kivágottat.

Helyébe, honnan-honnan nem, egy idegen fanem csemetéje került, amelynek azonban sem a mi talajunk, sem klímánk — uti figurá docet — meg nem felel! Dr. Ajtai ezt az idegen csemetét tovább akarja gonozni, hogy hátha mégis meggyökeresedik; Czillinger szerint pedig nem érdemes a meadó kísérletezéssel tovább vesződni s lopni vele az időt. Indokolását, a helyes szakszempontokon kívül egy frappáns s a magyar erdőszet szivéből elesett gondolat-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiteket lapunkban tegyék közzé!

tal fejezi be: nem szabad oly fát nevelnünk, mely ideiglenesen elszákitott testvéreink szemében is ismeretlen előkelő idegen s melynek hazai talajunkban ki nem fejlődhet lombzata sohasem lenne képes az idegen szárazságban silydülő s üdítő árnyékot leső magyar lelkeket vonzani.* Ebben tökéletesen igaza van!

Dr. Altjának azon argumentálására, hogy a megyei korrupció miatt szükségés az erdészeti ügyeket a megyebizottságtól elvonnai. Czillinger általánosságban is följényesen felelt meg. Hiszen a királyi erdőfelügyelőnek felelőssége s panaszojga volt. A közigazgatási bizottságok eljárása ügyében kiadott 1881. évi 10092. sz. utasítás 18. §-a szerint pedig a királyi erdőfelügyelő a földmívelésügyi miniszter képviselője volt s a bizottság köteles volt vele minden határozatot s ítéletét közölni; a 14. §. szerint pedig minden ügyben tartozott az ő véleményét kikérni. Már ezen tények maguk lehetelenné tették, hogy a bizottságok az ő korrupciós terveiket — ha ugyan ilyenek voltak — végrehajtani képesek lettek volna. Nyolc megére kiterjedt praxison alatt tényleg nem is emlékszem, hogy a bizottságok az erdőfelügyelőség tudtán kívül csak egy határozatot vagy ítéletet kiadtak volna. Sőt előzékenys s köszönettel fogadtak minden vélemény s előadást, megjegyzést, hogy az ügyek 90%/o-n elnökli uton ment.

Természetesen ily reverenciál szemben megvolt viszont az erkölcsi kötelezettség is, mely a szintén előzékeny s barátságos érintkezési mód mellett abban domborodott ki, hogy megelőzve minden személyi akarnokságot, a vonatkozó különféle törvények, helyzetek s tényállások alapos ismeretével, a legkorrektebb javaslatok vitésének a bizottságok elé, hogy ezek hiszékenységével vizsgálás né történjen s szakészterület vagy plane törvénytelen javaslatok elfogadtatásával se a bizottság, se az erdészeti kar ne blamáltsanak.

A szemléltetés kedvéért el kell mondanom az alábbi esetet, mely az új igazgatási törvény életbejelenő óta történt.

Egy kb. 3000 holdas osztalán magán-erdőbirtoknak $\frac{1}{5}$ -rész jogosságát megadó söröjga a községi lakosok egy csoportja, $\frac{1}{20}$ -ad részét pedig egy másik csoportja. A vevők mindkét csoportjában előfordulnak a községben szervezve levő urbéri birtokosság *egy*es tagjai elenyésző hányadban. Az erdészeti hatóság ezen tényállás mellett a 3000 holdas magán-erdőbirtok állami kezelésre vételét forszirozza az 1898. évi XIX. t.c. 1. §.ának d) pontja s az 1879. évi XXXI. t.c. 24. §-a alapján. Eltekintve attól, hogy az 1879. évi XXXI. t.c. 24. §-a csak azon esetre vonatkozik, ha az 1871. évi LIII. t.c. nyomán szervezett urberek osztalán tulajdonát képező erdőben magán-személyeknek is van valamelyes arányjga, ezen esetnél 3 különböző értékű birtoktárgy mellett háromféle arányszék szerepelnek. Evidens tehát az is, hogy itt nem *egy*, de három birtokosság szerepel. De mert az urbéri birtokosságok szervezése itt már az 1871. évi törvény értelmében megtörtént s kompetenciájuk is ezen erdőből lett kihasítva és új urbéri birtokosságokat most már

szervezni nem lehet. Nyilvánvaló, hogy ez a felloglás képtelenség s az abból eredő állásfoglalás abszurdum. A megyebizottság azonban a javaslatot magáéval tette, ami annak tudható be, hogy szokása szerint megbizott az erdészeti előadóban s tagjai nem firtáltak a paragrafusokat s érdemiel valószínűleg nem is tárgyalták az ügyet. Csakhogy a baj ezután jött. A központi hatóság a birtok $\frac{1}{5}$ -ét magának valló birtokos felelősségre kőrléteitől elbírálás alá vette az ügyet s ennek nyomán megemissitette a bizottság határozatát. S ezzel aztán megvolt a blamázs a megyebizottság s a javaslatot tett erdészeti hatóság részére: a legsajnálatosabb következményként: az erdészeti kar tekintélyének silyedése!

Czillinger szerint az erdőmőrnökli tekintély fokozatos romlásának egyik oka a létesített új intézmények hatáskörnélkülisége is.

Hogy hatáskörnélküliség tényleg van, ezt egy előttem ismert esetből gyanitom. Egyik nagyobb erdőbirtokos 0.1 kh.-on, vagyis 160 n. öi területen ideiglenes kőfőjést kéltelmezett. A királyi erdőfelügyelőség idejében ilyen kisebb ügyet a 62060/1904. sz. decentralizáló rendelet alapján a megyebizottság elnökli, vagyis röviduton intézett el. Jelen esetnél az erdészeti hatóság a kényvnt a bizottság utján felterjesztette a központhoz, aki azt engedélyezve, ugyan-csak a bizottság utján adatta ki. Tehát ezen esetből nemcsak az új intézmények hatáskörnélkülisége domborodik ki, hanem az is, hogy a megyebizottság hatásköre is csorbul; pedig semmit sem hallottunk arról, hogy a fentemített rendelet hatályon kívül helyezteték volna.

A háborúelőtti boldog idők pedantériája minden erdészeti rendeletet leközöl az E. L. hasábján s ezek azután évfolyamok szerint füzetekben is kaphatók voltak. Ezen rendletekből minden érdekelt tájékozódhatott. Ezzel szemben tény, hogy ma semmit sem tudunk s az erdőbirtokosok is teljesen tájékozatlanok ügyes-bajos dolgajk jogkeresésének helyét, módját, mikéntjét illetőleg. S ha a létesített új intézményeknél is ilyen az állapot, akkor nemcsak tág tere nyílik a fentéhez hasonló önkényeskedő egyéni elképzeléseknek, de lassan teljes anarchia fog beállani az erdészeti közigazgatásban!

Craus Géza.

„Emléket Vadas Jenőnek“

- gyűjtésünkre eddig befolyt adományokat az alábbiakban nyugtatjuk:
- Kovalitzky és Terry Gy. Miskolc 1'60 P
  - Szóják Király Budapest 4" —
  - Rusz Dénes Rójtók 10" —
  - Bartha Dezső Cserépfalu 4" —
  - Bradofka Károly Pusztavacs 8" —
  - Kuzma Gyula Diósjenő 8" —
  - Tornay Gyula Sajóvárkony 4" —
  - Somogyi Sándor Lillafüred 4" —
  - Jákóczy Endre Kisbér 4" —
  - Fekete Lajos Gőncruszka 8" —
  - Szklenszky Ferenc Diósgyőr 4" —
  - Földváry Miksa Debrecen 5" —
  - Weinerdt Tiivadar Parád 2" —
  - Nagy László Eger 12" —
  - Onczay László Vilypuszta 10" —
  - Tóth Bódog Szentdomonkos 5" —

Összesen 93'60 P

ÜZLETI HIREK.

A lanya időjárás következtében a tűzifa ára erősen visszaesett. Mindenütt nagy eladatlán készletelnek, úgy, hogy további árés várható. Különösen olcsók a csehszlavok kínlatok. A januári üzletelésnek jellemző egyébként az egész piacot. Bükkmőria és fűrészáruja, valamint donga és szőlőkaró iránt van még némi érdeklődés.

1. Tűzifa ab feladó állomás:

Belföldi hasáb	232—240 P
" vegyes	220—224 P
" dorong	204—212 P
Romániai hasáb	232—240 P
Szlavenszói hasáb hasáb ab határ	1220—1600 cK
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 dnt

2. Fűszén ab feladó állomás:

Belföldi Ia	640—660 P
Belföldi IIa	580—620 P
Romániai ab határ állomás	27000—29000 lei
Szlavák	3500—4000 cK

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölg kömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P
Tölg kömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél felelő	34—40 P
Tölg fourmtrónk m ³ -je	69—72 P
Tölg hányla m ³ -je	30—34 P
Bükk gömbfa 30 cm-től felelő	24—29 P
Kőrös	40—48 P
Juhar	48—52 P
Éger	26—29 P
Qyertyán	40—48 P
Alák	35—40 P
Nyár (gyufa-gyártásra)	22—26 P
fűrészáruja	28—36 P

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	140—160 P
IIa	112—136 P
Tölgy boules	120—144 P
Quarter ár	176—200 P
Bükk gömbfő, széleztelen	88—96 P
" széleztelt	96—112 P
Bükk gömböletlen, széleztelen	68—72 P
Fenyő asztalosúr szíles m ³ -e	104—108 P
" keskeny m ³ -e	88—96 P
Építőanyag szíles m ³ -e	76—80 P
" keskeny	68—72 P
Léc, zártéc	68—76 P

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kőrös 15—25 cm, 10 000 kg	360—440 P
Szil 12—25 " " " "	310—440 P
Alák 12—25 " " " "	360—420 P

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci telemlőlyában	290—310 P
Keréktalp, bükk 22" 4 h. 25—3"	
v. drb-ja	020— P
Küllő drb-ja	010— P
Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb-ja	032—040 P
" " " " " " " "	050—056 P
" " " " " " " "	064—072 P
26 m. h. közbenső tölgy talpa drb-ja	700—720 P
56 m. h. közbenső tölgy talpa drb-ja	560—572 P
22 m. h. közbenső tölgytalpa drb-ja	240—280 P
Nyírfaúrd drb-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm	128—130 P
Tölgy szőlőkaró drb-ja 1.8—2.0 m. h.	010— P

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	006— P
" kisméretű	004— P
" nagyméretű mészhomok	004— P
" kisméretű	003— P
Portland cement q-ja	576—656 P
Mész q-ja	384—400 P

Izléses kivitelű névgyeeket a Keresztény Sajtó készit.

* A megajálott Felvidéken a csehek éppen ellenkezőleg az erdőfelügyelőség intézményét a legmesszebbmőn hatáskörrel fejlesztették ki. A szerk.

Egyesületi hírek.

December hó 29-ére meghirdetett közgyűlésünk a terem elfoglaltsága miatt elmaradt, ennek következtében azt folyó évi február hó 4-én tartjuk meg Miskolcon, a Kereskedelmi és Iparkamara palotájának nagytermében 10 órakor. Azt 9 óra kezdettel a választmányi gyűlés előzi meg. (Hirdetést lásd jelen szám utolsó lapján).

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:

tagoknak . . . . . 2 pengő
nem tagoknak . . . . . 10 „

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlája javára a Magyar Általános Hitelbank sátorlajuhelyi fiókjánál fizetendők be. (Befizetési lap mellékelve!)

Az egyesület ügyeit érintő levelezések **Schudich Nándor** főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig **Onczay László** erdőtanácsos Sátorlajuhely, Postafiók 60. sz. címre küldendők.

Nyugtázzuk az alábbi befizetéseket:

1925. évre: Egri érseki uradalom Eger 100,000 K, Terray Gyula Miskolc 100,000 K, Fischl József Diósgyőr 50,000 K, Fehér Dániel Sopron 10,000 K, —80 P. Összesen 260,000 K.

1926. évre: Farkas Jenő Réde 50,000 K, Magyar Általános Hitelbank Sátorlajuhely 25,000 K, Fischl József Diósgyőr 100,000 K, Földművelésügyi minisztérium 62,500 K, gróf Andrássy Gyula mádi uradalmá 62,500 K. Összesen 300,000 K.

1927. évre: Nagy Zoltán Diósgyőr 8 P, Weinerdt Tivadar Parad 2 P.

Innen-onnan.

— **Üdvös rendeletet adott ki a földművelésügyi miniszter a legelő és rétgazdaság feljavítása tárgyában**, melyet az alábbiakban teljes egészében közlünk le:

„A m. kir. földművelésügyi miniszternek 1926. évi 109.330. számú rendelete a legelő és rétgazdaság fejlesztésében eljáró bizottság szervezése ügyében.

A közös legelők karbantartása, az oszkerű legelő és rétgazdaság előmozdítása céljából országos tevékenységet indítottam meg. Ennek a tevékenységnek sokoldalúságánál és jelentőségénél fogva és a tervbe vett intézkedések alapos előkészítése érdekében elhatároztam, hogy ezekben az ügyekben eljáró bizottságot szervezek, amely bizottság mellett, mint véleményező és javaslattevő bizottság működik. A bizottságba közigazgatási tisztviselőknél és szakértőknél kívül, gazdatársadalmi szervezetek képviselőit és a mezőgazdaságnak ebben az ágában jártas gyakorlati gazdákat is bevonnám, hogy ily módon a teendő intézkedéseknél a közigazgatási és szakszempontok mérlegelése mellett a gyakorlati élet követelményei is teljes mértékben érvényesüljenek:

1. §. A bizottság címe: A legelő és rétgazdaság fejlesztésében eljáró bizottság.

2. §. A bizottság tagjai:

1. elnök és elnökhelyettes,
2. két gazdasági szakemberrel bíró tag,
3. egy erdészeti szakemberrel bíró tag,
4. egy kultúrternök,
5. gazdatársadalmi szervezetek két képviselője,
6. egy földművelésügyi közigazgatási tisztviselő.

Az elnököket és elnökhelyetteseket, valamint a tagokat — az 5. alatt megjelöltek közül — egyet az országos mezőgazdasági kamara és egyet az országos magyar gazdasági egyesület kijelölése alapján három év tartamára nevezem ki.

3. §. A bizottság mellé főelőadót és titkárt, valamint a szükséghez képest előadókat rendelek ki.

A bizottság elnökének jogában áll a bizottság üléseire oly gyakorlati gazdákat és a tárgyalásra kitértőzt ügyek természetéhez képest oly egyéb szakértőket is külön meghívni, akik a bizottságnak nem tagjai. Ezen megbízottak a bizottság tagjaival egyenlő jogokat gyakorolnak.

A bizottság főelőadójának, titkárjának és az előadóknak szavazati joguk nincs.

Az elnök egyes ügyek előadásával a bizottság tagjait is megbízhatja.

4. §. A vezetésem alatt álló minisztérium legelőgazdasági osztályába beosztott tisztviselőket a bizottság ülésein résztvehet, de szavazati joga nincs.

5. §. A bizottság részletes szervezeti szabályait és ügyrendjét a bizottság meghatalmítása után állapítom meg.”

— **A Máv. az ideai talpaszükségletére** a rendelkezéseit szétküldötte. Ugy a válló, mint a közbenső talpak nagyrészt a hazai cégek fogják szállítani és pedig 7500 m² váltotalpbal 5500 m²-t, az 500.000 közbensőből pedig cca 250.000 darabot belföldi származású anyagból. A szükséglet hiányzó részét Jugoszláviából szerzi be az államvasut.

Az egységárak sajnos oly alacsonyak, hogy a magyar erdőbirtokosság a belföldi áru előnye helyezésére dacára sem nyert e rendszerben igazi támogatást.

— **A Máv. engedményt tesz a tűzifa szállításánál** az esetben, ha a kért 15 tonnás kocsi helyett csak 10 tonnás kocsi tudott a feladónak rendelkezésére bocsátani és pedig nem a 10 tonnás szállítmányoknál előírt B) alsózatlyu, hanem a 15 tonnára engedélyezett olcsóbb C) alsózatlyu díjtételeket számítia ily küldemények után fel.

— **A tűzifaanyagok** behozatali vám forgalmi adóját a pénzügyminiszter 170,200. 1926. sz. rendeletével január hó 1-ével a tűzifánál (hasáb, dorong, rőzsefa) és fűrészporbrikket minden megkezdett q-ja után 2'00 P q.-állagérték alapul vétele mellett 4 fillér; a faszén és faszénbrikket minden megkezdett q-ja után (6 P állagérték alapján) 12 fillérben állapította meg.

Köszegi Fenyőmagpergető

Köszeg, Vas m.

ajánl tavaszi szállításra

legmagasabb csiraképességű

erdei vetőmagot:

erdei fenyő, feketefenyő, lucz, vörösfenyő, jegenyefenyő, Cyprus . . . .

Lombfamagvak: akác, kőris, juhar, hárs, nyárfa, eger stb. **Gyümölcsfamagvak** lucz, kocsányos tölgyemák 80% csirak., kocsánytalan tölgyemák, és csermakk!!!

Erdészeti csemeték nagy választékban.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsányos és kocsánytalan **tölgyemák**, ^{vala-} **csertölgyemák**

ügy hazai, mint slavoniai származásúak, továbbá

fenyő- és lombfamagvak megrendelhetők

KEINER REZŐ

fatermelő, erdei mag és csemete termelőnél

GÖDÖLLŐN.

HIRDETESEKET FELVESZ

a kiadóhivatal Vörösmarty-utca 1. sz. a.

A „Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete”

folyó évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor tartja

KÖZGYŰLÉSÉT

Miskolczon, az Iparkamara palotájának nagytermében az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Ügyvezető alelnök, titkár, pénztáros jelentése.
4. Indítványok, javaslatok.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Pálháza, Abauj-Torna vármegye.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat Könyvnyomdája
Sátoraljuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Onczay László

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papírkorona.

Az O. E. E. felvirágoztatásáról

irt Czillinger János az »Erdészeti Lapok« hasábjain. Miután a sorozatosan írandó cikkeink programjába az egyesületi életünk jobb megszervezése szintén befoglaltatik, ez érdekes s értékes cikk aporófia révén foglalkozunk vele annak érdekében, mert az erdészeti közügyek rendezésének ugyanis ez a kiinduló pontja.

Az a stagnálás, mely ügyeinkben minden gáncoskodás nélkül megállapítható, arra vezethető vissza, hogy nincs életképes, erőt jelentő aktív szervezetünk.

Vagyunk, de nem tudnak rólunk!

Velünk, mint tényezővel nem számolnak; érdekeinket megvédeni nem tudjuk s arra, hogy a magyar erdőgazdaságnak jobb esélyeket biztosítsunk erőtlenekek vagyunk.

A birtokosság, — kiket az érdekek, illetve az eredmények állítanak sorainkba, érthetően, vagy érthetetlenül — távol marad.

Tudtuk azt, hogy a magyar erdőgazdaság jelenlegi érdekképviseletét egyoldalúan az erdészeti tisztikar viseli, de hogy a statisztika ennyire szomorú képet mutasson, arra nem gondoltunk.

Helyesen állapítja meg azonban Czillinger, »hogy amennyire szomorúak e számok, annyira vigasztalók«, mert ha az O. E. E. munka árán eredményt mutat fel, úgy megfelelő agitálás és szervezés erővel a boldoguláshoz hiányzó tárgyi feltételek biztosíthatók lesznek.

Az orvos most végigkoptogatta a beteget s megállapította a diagnózist. Vegyük csak őket sorra!

Az egyesület anyagi nehézségekkal küzd, mert tagjai zömét elvesztette.

Az érdekelt birtokosság pedig jórésze nem tagja az egyesületnek.

Az anyagi zavarok miatt az egyesület nem képes ügyeinek vezetésére »állandós rendszeresen dolgozó szervezetet« állítani; ennek következtében az egyesület rendeltetésének nem is tud megfelelni.

Végül, hogy az egyesület alapstálya s ezen nyugvó belsej berendezkedése nem biztosítja a produktív s a

ma igényeit kielégítő munka lehetőségét.

— Ez volt a diagnózis!

Minden sorát alá kell írni. Gratulálunk az orvos jó szeméhez bátorságához.

Az erők szétforgácsolódása, a székház nyújtotta előnyök kihasználása stb. kisebb jelentőségű — bár a főcélát támogató — megoldások, amik maguktól adódnak majd, ha az egyesületi kézzelfogható eredménnyel dolgozik.

Ez pedig elérhető, a birtokosság be-szervezésével, az állandóan permanenciában lévő dolgozó szervezet beállítá-sával, végül pedig az alapszabályok korszerű átdolgozásával.

Világosan van megjelölve az út, amelyre rá kell lépni. Ne késlekedjenek vele!

A magyar erdőbirtokosság magára-hagyatottságára, ha lassan, de mégis ráeszmél. Már tudja, hogy érdekeit képviselet nélkül hagytnia nem szabad. E tapasztalatok gyűlnek, érelik a szándé-kot s az érdekeltek keresik a kivezető utat.

Ha e kézenfekvő megoldás az OEE. reorganizálásával rövid időn belül be nem köszönt, félős, hogy a törvény ere-jével keltik a hivatalos képviseletet életre.

Meg kell azt szívlelni, úgy az egyesület vezetőségének, mint az érdekeltekt birtokosságának, hiszen ma már mindenki jobbnak tartja s szívesebben látja az O. M. G. E.-t, mint a mezőgazdasági kamarákat.

Egyesületi hírek.

Szerkesztőváltozás.

Lapunk szerkesztését a jövőben Tóth Bódó uradalmi erdőmérnök tagtársunk fogja ellátni. Amikor sok sikert, kitartást kívánunk neki, kérjük lapunk eddigi munkatársait, hogy értekes írásaikal az új szerkesztő önzelen s fáradtságos munkájában támogatni szívesek legyenek. A lapot érintő közlemények a jövőben *Tóth Bódó uradalmi erdőmérnök Szentdomonkos (Hevesmegye)* címre küldendők, míg az egyesület ügyeit érintő közlemények továbbra is *Schüdlich Nándor főerdőmérnök Sátoraljuhely, Posta-fiók 60. sz. címre.*

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.

„Magyar Erdőgazda“ évi előfizetési díja:

tagoknak	2 pengő
nem tagoknak	10 „

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő.

Beszámoló a közgyűlésről.

Február 4-én tartotta meg egyesületünk elmaradt őszi közgyűlését, melyet a szokásos választmányi gyűlés előzött meg.

Báró Waldbott Kelemen úrvőzölve a megjelenteket, a közgyűlést megnyitja. Bejelenti, hogy Béky Albert, Földvári Miksa és Osterlamm Ernő választmányi tagok távollamaradásukat kimentették.

Radó Gábor napirend előtt szólal fel és a tagok nevében üdvözlő az elnököt azon alkalmából, hogy Zemplénvármegye törvényhatósága a felsőházba küldte.

Amikor az egyesület jókívánatait tolmácsolja, kéri, hogy ott is oly lelkes szószólója legyen a magyar erdőgazdaságnak, mint ahogy őt egyesületünk eddigi közéleti tevékenységében megismertük.

Az elnök köszönetmondva a szívből jövő megemlékezésért, kijelenti, hogy habár nem mint az erdőgazdaság képviselője került be a felsőházba, azért az erdőgazdaság érdekeinek megvédését és támogatását kötelességének fogja ismerni, melyben segítőtársakat nyer abban a három egyesületi tagban, kik szintén főrendű választottak meg.

Rátérve a mai közgyűlés tárgyának rövid ismertetésére, bejelenti, hogy:

1. a december hó végére hirdetet közgyűlés részben betege, részben a tanácskozó terem elfoglaltsága miatt előbb megtartható nem volt,

2. hogy az az akció, amelyet az egyesület a római nemzetközi kongresszuson történet miatt indított, a kormányzat figyelmét is felkeltette s reméli, hogy ez irányú teljes tájékoztatása az érdekelteknek csak az ügy hasznára volt.

Az O. E. E. hivatalos közleményében az E. L.-ban az O. E. E. megreformálását célzó cikk azon felfogását, amelynek a vidéki egyesületek beolvastása, vagy legalábbis önállóságuk gyöngítése a célja, nem kívánja támogatni, mert véleménye szerint a vidéki egyesületekre és azok működésére szükség van.

Az elnöki bejelentés tudomásulvétele után a titkár felolvassa az elmlt gyűlés jegyzőkönyvét, amelynek hitelteltesítésére az elnök Radó Gábor és Tamás János tagokat kéri fel.

Onczay ügyvezető rövid visszapillantást vetve az elmúlt esztendő erdőgazdasági mérlegére, sajnálattal állapítja meg, hogy

kevés a pozitív eredmény. Egyedül a vándorkülföldről érkezett fát sikerült forgalmi adó alá vonni és ezzel a hazai termelést versenyképes tenni.

Erős harcot kell folytatni továbbra is a Máv. tarifapolitikája ellen, amely nem számol a jelenlegi országghatárokkal, úgyhogy a külföldi fa jórésze olcsóbban jut a fogyasztó Budapestre, mint a magyar erdők terméke. De küzdeni kell a Máv. üzleti felfogása ellen is. A háború és forradalom utáni években a legkíméletlenebb használati ki a magyar erdőgazdaságot, ma látszat szerint a beföldi termelést támogatják, de olyformán, hogy külföldi s minden realitást nélkülöző ajánlatokkal verik le a beföldi árakat és az erdőbirtokos, termelőt készlethez a béke normális árain alul való elpredálásra kényszerítik. Nem hisz sérelem, amely orvoslást vár, a Máv. azon eljárása sem, hogy a minőségi átvétel után a telítő telepen is rendelkezésre bocsátja a már egyszerű átvét talpát.

Felszűnnek kell tartani az erdészeti alaptörvény megalkotásának szükségességét, az adózási kérdést, különösen a forgalmi adó emérsékletét.

Ügyvezető ezek után a következő bejelentéseket eszközöli:

1. A „Magyar Erdőgazda” 1926. évfolyamában megjelent legjobb cikk jutalmazására bíráló bizottság küldendő ki.

A közgyűlés elnök javaslatára a bizottság tagjait Osterlam és Beky tagokat delegálja.

2. Az egyesület 1925. év őszén hirdetett pályázata (A beföldi fatömeget adó fane-mékből mily egész, vagy felgyártmányok kidolgozása a leggazdaságosabb és annak hol vannak a fagyasztó piscai?) meoldott maradt. Tekintve, hogy a pályadíjat gróf Károlyi István alapító tag ajánlotta fel, az elnökség meg fogja keresni, vajjon azt továbbra is fenntartja-e?

3. Az egyesület Vadas Jenő emléktáblájára a gyűjtést megindította. Miután ezen emlékleplző ünnepsége az O. E. E. tel együttesen fog történni, annak időpontjával egyelőre ne foglalkozunk.

4. A muzeumi bizottság működése felől az egyesület mindezeideg tájékoztatlan, felkéri emnélfogva a bizottság jelenlevő tagját, Radó Gabort az információadásra.

Radó bejelenti, hogy a bizottság Áron Oktávian elítavozása és Leszlj Andor muzeumi ör betelgése folytán érdemes munkát mindezeideg nem végezhetett, kéri tehát a megüresedett bizottsági tagsági hely betöltését.

A közgyűlés Áron helyére Lippóczy Bélát jelöli a bizottságba, egyben felkéri a bizottsági tagokat, hogy működésük keretét, programját a lapban ismertessék.

5. A vadászati osztálynak az erdészeti főosztály keretében való utalása nyíltan valloított törekvése egyesületünknek, mert azt tartja úgy az erdő, mint a vadgazdaság számára az egyetlen, helyes megoldásnak. A közel multban erre vonatkozólag eléggé bizatők voltak a kijelentések, különösen a kincstári erdőköt illetően; sajnos, eredmény meg mindig nincsen. Ezirányu tevékenységünk tehát továbbra is fenntartandó.

6. Programjába vette az egyesület az erdészeti szaknyelv kiadásának előmozdítását is; ezideig ily irányu megkereséssel az egyesülethez még nem fordultak.

Végül bejelenti ügyvezető, hogy nagy-mérvű elfoglaltsága miatt a lapszerkesztést s vele az ügyvezető alelnöki tisztet nincs módjában továbbra vállalni. Sajnálattal bár, de meg kell válnia ettől a megtisztelt meg-bizástól s kéri a közgyűlést, hogy lemondásról fogadják el.

Az elnök rámutatva, hogy mily nagy érdemei vannak az ügyvezetőnek az egyesület újjászervezése és az egyesület szaklapjának éveken keresztül való szerkesztésében, továbbra is maradásra kéri fel, amál is inkább, mert továbbosa nehéz helyzetbe hozza az egyesületet.

Hasonló értelemben szólal fel báró Waldbott Frigyes és Lippóczy Béla.

Oncazy bejelenti, hogy továbbra is aktív tagja kíván maradni az egyesületnek és hogy lemondása nehézségeket ne okozzon, a maga részéről Tóth Bódog egyesületi tagot ajánlja ügyvezetőnek, ahinek algitása, képzettsége, ügyszerelete elég garancia arra, hogy sikerrel fogja betölteni feladatát.

A közgyűlés többek hozzájárulása után úgy dönt, hogy az ügyvezető lemondását tudomásul nem veszi, hanem a tavaszi közgyűlésig függőben tartja, ellenben addig is az ügyvezetőt a lapszerkesztéstől felmentti és azt Tóth Bódog egyesületi tagra ruhazza. Tóth Bódog mély hálával veszi a közgyűlés megtisztelő bizalmát és kijelenti, hogy igyekezni fog elődjének nyomdokain haladni.

Az elnök melegen üdvözölve a lapszerkesztőt, felkéri a tagokat, hogy munkájában támogatassák.

Radó reflektálva az ügyvezető jelentésére, a Máv. átvétők nagy szigorúságának okát abban látja, hogy a Máv. a multban ért nagy károsodás megakadályozására szigorubban bírálja felül az átvétők működését.

Neményi szerint a becsléletes kereskedelemnek nincs kifogása a rigorositás ellen, inkább a Máv. üzleti politikája az, mely kihívja a kritikát, mert versenytárgyalás helyett versenyalkudozást rendez s az ajánlattevőket egymás ellen játsza ki. Dicsérendő a Máv. azon törekvése, hogy a rendelt az erdőbirtokosoknak s a fatermelőnek — tehát a legális kereskedelemnek — adja ki. Sajnos, azonban ez csak törekvés marad s valójában kis százelemben valósult ez csak meg.

Oncazy szerint ez irányban csak úgy vehetjük fel sikeresen a harcot, ha az erdőbirtokosok és fatermelők együttesen lépnek fel érdekeik védelmére és a jövőben közös ajánlatot adnak be.

Az ügyvezető jelentésének tudomásulvétele után a titkár előterjeszti Keiner Rezső ny. m. kir. erdőmérnök, magkeskedő Gödöllő, Urbantsek Jenő urad. főerdőmérnök Sirok (Heves m.), Lukács Károly urad. erdőmérnök Sirok, Galambos Gáspár urad. erdőmérnök Parád, Neményi Imre igazgató Eger tagjelöltjei kérelmét, akiket a közgyűlés a választmány ajánlatára a tagok sorába fel is vesz.

Egyben kijelenti, hogy Fodor Gyula erdő-

mérnök Szegedre való költözése miatt kilépést jelentette be.

A be- és kilépések figyelembevételével az egyesület tagjainak száma 154, (1 vendök, 1 tiszteletbeli, 16 alapító, 136 rendszeres tag).

Bejelenti a titkár, hogy 1927. évre ismét a választmányi tagok $\frac{1}{3}$ ának kisorsolása esedékes, úgyhogy a legközelebbi közgyűlésen a választmány kiegészítése válik szükségessé.

A titkár után a pénztárnok ismerteti a mult év pénztárgalmát, mely szerint az 1925. évi készpénzmaradvány 11.469,749 K, az 1926. évi tagsági és lapdíjbehizetésekkel, valamint a folyószámla kamattal 26.434,509 K-ra emelkedett fel. Ezzel szemben a következő kiadások voltak:

A Magyar Erdőgazda 1926. IV. évfolyamának nyomtatási és szétlúdlési költsége 5.968,400 K, az egyesület 500 drb. alapszámla 1.165,000 K ba került, az erdőbenyei tanulmányi kirándulás összes költsége 1.507,100 K vól, az 1924. és 1925. évi pályázatok jutalmazására 1.500,000 K-t fizetünk ki és végül az ügyviteli és egyéb apró kiadások 713,060 K-t emésztettek fel.

Fenti kiadások levonása után 1926. évi december 31-én az egyesület készpénzállománya 15.580,949 K, melyből

1. törzsvagyon	8.340,000 K.
2. forgóelőke	7.240,949 K.

A törzsvagyonban benne van már — a választmányi gyűlés határozata folytán — a mult év tiszta bevételének 10%-a is. Beszámol a „Vadas Jenő emléktábla” gyűjtésről, melyre 9760 P folyt be.

Előterjeszti végül az 1927. év költségvetését:

1. Várható bevételek:

Tagsági és lapdíjak	1440 P.
Hirdetések után várható bevétel	25 „
Folyószámlakamat	80 „
Értékpapir-eladásból	36 „
1925. évi tagsági és lapdíjhátralék	300 „
1926. „ „ „	400 „
Összesen	2281 P.

2. Előrelátható kiadások:

M. E. 5. évfolyamának nyomtatási költsége	670 P.
Közgyűlések költsége	120 „
Ügyviteli költség	40 „
Pályázat jutalmazása	200 „
Előre nem látott rendkívüli kiadások	51 „
Összesen	1081 P.

Fentiek figyelembevételével tehát 1200 P. maradvánnyal számolhatunk a folyó évben.

A javaslatot tárgyalásánál bár Waldbott Frigyes egy konkrét esetből kifolyólag a jövedelmi adókvitelésnél az erdőgazdaságot érhető sérelemre hívja fel a tagok figyelmét, (lásd lapunk más helyén ismertette) egyben rámutat az erdészeti könyvelésnek nagy fontosságára, mely nélkül egy erdőbirtokos sem nyerhet tiszta képet adó alá eső jövedelméről. Az erdészeti könyvelésnek lapunk hasábján való ismertetését az erdőbirtokosság érdekeiben szükségesnek tartja.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Köllő szerint a felmerülő sérelmek csak úgy volnának orvosolhatók, ha az adófel-számolási bizottságban erdészeti szakér-fiak is helyet foglalnának. A közgyűlés is irányu állásfoglalást magáévá a teszi. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést be-zárja. Sch. N.

Nyugtázzuk az alábbi befizetéseket:

1925. évre:	
Kertész István	12 80 P.
Wittenberger Géza	12 80 "
Barna Andor	8 "
Gróf Serényi László	8 "

1926. évre:

Lippóczy Béla	8 P.
Radó Gábor	8 "
Gróf Zichy Béla uradalma	10 "
Hg. Windschigraetz Lajos urad.	10 "
Dr. Fekete Lajos	8 "
Kemény Gusztáv	8 "
Gróf Wenckheim József erdőhív.	5 "
Kiss Zsigmond	8 "

1927. évre:

Báró Waldobt Frigyes	8 P.
Ferenczy Ferenc	6 "
Szilvassy László	8 "
Tornay Gyula	8 "
Somogyi Sándor	8 "
Kachelmann Ottó	8 "
Kallivoda Andor	8 "
Bárány K. Etele	6 "
Mutnyánszky Jenő	2 "
Bartha Dezső	8 "
Dr. Asztalos Kálmán	8 "
Urbantsek Jenő	2 "
Craus Géza	10 "
Rusz Dénes	10 "
Bradofka Károly	8 "
Tóth Bódog	8 "
Báró Waldobt Kelemen	8 "
de Pottere Gerard	8 "
Kostialik János	8 "
Maróthy Emil	8 "
Nagy László	8 "
Urad. erdőhivatali Diósjenő	10 "
Tomassovszky Imre	10 "
Weinerd Tivadar	6 "
Beniczky Elemér	8 "
Sopron szab. kir. város pénztára	10 "

A Mádi Magyar Uriborok Rt. adománya 21-32 P.

Vadas Jenő emléktáblájára újabb befolyt:

Kachelman Ottó	4 P.
Lippóczy Béla	4 "
Maróthy Emil	5 "
Fischl József	4 "

Összesen 17 P.

mely az előbbi adományokkal együtt 110 P. 60 fillérre emelkedett fel.

Tavaszi kiültetésre kiválóan alkalmas

400,000 drb prima 2 éves

lucfenyő-csemete

jutányos árban

eladásra kerül. — Árjaírlatot, esetleg mintát kívánatra küldünk.

Szatmári Püspökség Erdőhivatala

Bükkszáro u. p. Bogács. Borsodvármegye.

Meddig hallatszik el a szarvasbögés?

Előre bocsátom, hogy én ennek a kérdésnek nagyobb jelentőséget nem tulajdonítottam, hal'ottam egy-két rendkívüli távolságról és mint érdekes adatot megjegyeztem emlékezetemben, de ma sem tudok benne vadászati, vagy vadgazdasági kérdést látni, inkább csak hangtanit, mert kétségtelen, hogy mindenféle hangnak terjedési távolsága, egyforma eredeti, mondjuk: kezdő erősség mellett — a légköri és a terepviszonyoktól függ. Mindenki tud a „Dyonisosz füle”-ről, ahol a visszaverő felületnek különleges alakulása bámulatos távolságra vitte a hanghullámokat.

A nemrég felolvt vadászati vita során azonban egyik kiváló vadászórnok figyelmeztetett, hogy a presztizsemmel játszom, ha elhiszem, amit nekem szintén egy kiváló vadászkollegám mesélt, hogy 8—10 km-re is elhallatszik a bögés, notabene arról volt szó, hogy a szarvasbika hallaná még ekkora távolságra, amelynek hallása tudvalevőleg finomabb, jobb, mint az emberé, bár sajnos, be kell vallanom, nem tudom hányzszor, vagy hány százalékkal jobb?

A veszélyzetett presztizsre való tekintettel tisztelettel felvelem szaktársaim előtt a fenti kérdést, talán lesznek többen is, akik adatokkal tudnak hozzájárulni.

Magam is elmondok három esetet, amelyek szinte diametrális ellentétben vannak. A háború előtti évben néhai Vadas Jenővel és Orosz Antallal — aki művészi tökéletességgel kezelte a pisztáng és péral horgot — a Vág partján halászgattunk szeptember első napjaiban, amikor az alkonyodó estében messziről, mint egy álom, de tisztán kivehetően leszállt egy bögő hang, kétszer, háromszor is. „Korán szólt meg az öreg ur a Holica alól”, — mondja Orosz — amire a mellette álló főerdőrő — nevétfeljejtetem — hozzátette: „Teagnap-éllt hallottam először”. „Ez elég messze lehet, fenn a hegyen” — mondom én. — „Bizony van az légvonalban 6—7 km. is és vagy ezer m. szintkülönbség”, — feleli Orosz.

A második esetet nem magam éltem át és mivel az már tulmegy a „presztizs” távolságon, kénytelen vagyok nevékre hivatkozni, amhez egyébiránt kikértem az érdekeltek engedélyét.

Szintén a háború előtti történt, amikor a Sopron városi farakart gondnok, Dunkl Norbert szaktársunk, avval hivta ki a város erdőmesterét, Zúgn Nándort, a farak-tárban lévő lakásához, hogy hallgassa meg az ágfalvi erdőben bögő bikákat. Az oda legközelebb eső bögőhely a Zszipárok (Wehrgraben) nevű völgy, amelynek légtá-volsága a farakattól — a 25000 es térké-pen lemérve — 8—9 km. aszerint, amint a Zszipárok alsó, vagy felső szélét vesz-zsük, a magassági eltérés maximálisan kb. 200 m. Mind a két említett szaktársunk verbéli vadász és vadtenyésztő és teljes komolysággal állítják, hogy a csendes éjsz-kában az onnan jövő enyhe légáramlatban hal-kan, de tisztán hallották a bögést. Aki nem akarja elhinni, tegye saját felelőssé-gére, de legyen szabad nekem is jótanács-csal szolgálnom. Zúgn Nándor isilyen ki-váló szakember úgy az erdészet, mint a

vadászat terén, olyannyira impulzív természetű és nem ajánlanám, hogy valaki őt a fenti eset fejében vadászati Don Quijote-kal titulálja; az egyeni presztizs jól felfo-gott érdekében nem ajánlom!

Hogy vajon több bikának egyszerre való bögése — Sopron kívül zeneváros, talán a bikái is kvartettben bögnek! — okolta-e, vagy a Zszipárok — város felé nyíló tekóné — a Dyonisosz fülehez hasonlóan küldte a hangot, nem tudom, de ismerve a két em-lített kollégát, a fényt magát kétségbe vonni nem lehet.

A harmadik eset az előbbi kettőnek el-lentétje! Két évvel ezelőt történi, amikor hajnalban a Rauhriegel nevű válgásnak szél-állva, kb. 5—600 lépésről hallottam egy bikát, amely a hang után itélve közeledett felém. Tudtam, hogy a rendes váltón állók, bizalommal vártam.

Közbe a hang irányából jöve, fel-feltű-nedezett két tehénnek a feje, de a bika elhallgatott. Kb. felóra múlva a két tehén tölem alig 30 lépésre átváltott a nyiladé-kon, a bika azonban nem mutatkozott, de nem is bögött. Még egy felőrai türelmes várakozás után megindultam az utójára hallott hang felé és — mivel sem nem lát-tam, sem nem hallottam semmit — a hegy-gerincen kb. 200 lépessel odébb álló magas lesé felé tartottam. Egyszerre a tulsó oldal-ról — a már fentebb említett Zszipárokól — ismét hallom a bögést, a magas lesről pedig láttam, hogy kb. még 150 lépessel lejjebb a bika mint csapokója a 4—5 méter magas sűrű fiatalos fáit, kb. még egy három-megyed órág bögött és fénylő körrel hallgatott el. A Zszipárok alján lévő cse-metekertben dolgozó erdőőrölt megadtam, hogy a bika egész reggel jól bögött előszőr a gerincnek Rauhriegel felőli részén, azután ájtott a Zszipárokba. En pedig — aki on-nan 800—1000 lépés távolságra voltam — nem hallottam semmit, amint a bika áment a tulsó völgybe. A terep és a szél iránya miatt er lépésig sem hallatszott el az ugyancsak erő bögés.

Kérem a hasonló tapasztalatok közlését!

Róth Gyula.

Az erdősítési költségek elszámolása a jövedelmi adó bevallásban.

Egyesületünk közgyűlésén egy konkrét esetből kifolyólag szöbakerült, hogy a pénz-ügyi tisztviselőkh az erdőfelújítást célzó er-dősítési kiadásokat beruhászáknak minősít-ven, a kezelési költségek sorából törlés-tes és így az erdőbirtokos jövedelmét s vele az adóját a ténylegsnél magasabban áll-a-pították meg.

Mivel ez az eset másoknál is előfor-dulhat s mert épp most időszerű a jö-vedelmi adóbevallások benyújtása, szük-ségem tartom az erdősítés kérdését a jö-vedelmi adó szempontjából kissé jobban megvilágítani.

A jövedelem és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezéseket az 1925. évi 500. sz. P. M. rendelet és annak végrehajtása tárgyában kiadott 50,000. sz. utasítás tar-talmazta. Ezen rendelet 11. §-a sorolja fel a nyers bevételből levonható termelési és kezelési költségeket; így az 1. pont szerint

levonhatók a nyers bevétel megszerzésére, (kitermelésére) biztosítására és fenntartására fordított összes kiadások. Kétséget nem szenved, hogy az erdősítési költség oly kiadás, mely biztosítja a jövő használatokat, azaz a jövő nyers bevételét és így a fenti pont szerint levonható tétel képez. De a végrehajtási utasítás idevonatkozó pontja világosabban meg is jelöli, hogy letarolt erdők beerdősítésére a letarolt erdők nyomán támadt vízmosásoknak, földcsuszamlásoknak megköltésére fordított kiadások levonhatók.

Nem vonhatók le ellenben az utasítás 4. pontja szerint a jövő termelésnek elérésére fordított kiadások, mint új erdők létesítésére, vagy nagyobb mérvű talajjavításokra fordított összegek.

A pénzügyi közegek főleg e pontra hivatkozva törlik egészen, vagy részben a felújítást célzó erdősítési kiadásokat, pedig azok mint a bevétel fenntartására fordított kiadások a jövedelemből levonhatók.

Míg az erdőhöz sorozott tisztás területek beerdősítése sem tekinthető beruházási jellegűnek, mert e területek a hozamszabályozásnál figyelembe lesznek véve. Tudniillik ezek beszámításával nagyobb az évi vágásterület és a vágásforduló vége felé, amikor a beerdősített területek a vágásra való élethatart elérik, ki is használtak. Ilyen értelemben még a mezőgazdasági művelésre már nem alkalmas területek beerdősítésére fordított kiadások is levonhatók, ha e területek a vágástervben az évi vágás megállapításánál figyelembe vették.

Az erdősítési költségek többnyire a rendelkezésre álló csemetemennyiség, vetőmag, az időjárás befolyása és egyéb okok miatt évről-évre kisebb-nagyobb eltérést mutatnak. Amidőn tehát az előző évekhez képest lényegesen többet költöttünk erdősítésekre — mint pl. a jó magtermés miatt az elmúlt év őszén — a bevallásban célszerű a többkiadás részletesen megindokolni, esetleg az erdőfelügyelő szakvéleményét csatolni. *Schudich Nándor.*

Innen-onnan.

— Dr. Weber Henrik freiburgi erdészetudományi egyetemi tanár a „Forstlicher Jahresbericht” külön kiadásában közli az 1925. évben szaklapjainkban, (Erdészeti Lapok, Magyar Erdőgazda) megjelent cikkek rövid kivonatát. Így megemlékezik Béky Albert, Craus Géza, Fehér Dániel, Krippel Mór, Lesenyi Ferenc, Lippóczy Béla, Onczay László, Róth Gyula, báró Waldholt Kelemennek a Magyar Erdőgazdában megjelent cikkeiről.

Az »Allgemeine Forst und Jagd Zeitung» pedig külön kiadásban közli Róth Gyula főiskolai tanár »A fagyöngy elterjedése Magyarországon» című igen érdekes cikkét. Irigylésre méltó szervezetség, mely rendszerességével imponál.

— Vagyon és jövedelmi adó bevalás f. évi február hó 28-ával esedékes.

— Házadóalap-kivetés elleni észrevételekkel e hó végéig forduljunk az illetékes pénzügyigazgatósághoz.

ÜZLETI HIREK.

A januári nagy üzletlenség után, határozottan erős javulás észlelhető. Bükkműta s fűrészüzara utáni kereslet változatlanul jó; szőlőkaró iránti érdeklődés mindinkább emelkedik s a jó minőségű árut a magasabb árat is megadják. Magvasutak nagyobb talajlehetőseket eszközöltek márv. árákon. A sokik ehelyett kisvasuti talpíra is jobb napok következnek. Az árak szilárdak, az idénycikkek-nél inkább — emelkedő.

1. Tuzifa ab feladó állomás:

Beltölő hasáb	232—240 P.
* vegyes	220—224 P.
* dorong	204—212 P.
Romániai hasáb	224—232 P.
Szlovenszkói száraz hasáb ab határ 1220—1600 cK.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén ab feladó állomás:

Beltölő fa	640—660 P.
Beltölő illa	580—620 P.
Romániai ab határ állomás	2500—2600 kC.
Szlovák	3500—4000 cK.

3. Műfa budapesti partiban:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm.-nél felebb	34—40 P.
Tölgy fourmtrónk m ³ -je	69—72 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbfa 30 cm.-től fellebbe	24—29 P.
Kóris	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger ... 25 cm.	26—29 P.
Gyertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár ... (gyufa-gyártásra)	22—26 P.
Fűrészüzara	28—36 P.

4. Fűrészüzara budapesti partiban:

Ia tölgy fűrész	140—160 P.
Ila	112—136 P.
Tölgy boules	120—144 P.
Quartier ír	176—200 P.
Bükk gözöl, szíezetlen	88—96 P.
* szíezetelt	96—112 P.
Bükk gözötlen, szíezetlen	68—72 P.
Fenyő asztalosúra széles m ³ -e	105—110 P.
* keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	76—80 P.
* keskeny	68—72 P.
Léc, zárlece	68—76 P.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kóris 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	310—440 P.
Akác 12—25	360—420 P.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci telméglyában	290—310 P.
Keréktalp, bükk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	020—0 P.
Külő drb.-ja	010—0 P.
Kisvasuti talpa 1,1 m. h. drb.-ja	032—040 P.
* 1,2	050—056 P.
* 1,3	064—072 P.
2,6 m. h. közbelső tölgy talpa drb.-ja	700—720 P.
5,6 m. h. közbelső tölgy talpa drb.-ja	560—572 P.
2,2 m. h. közbelső tölgytalpa drb.-ja	240—280 P.
Nyírlárud drb.-ja 4 m. h. felső átméretben 8—10 cm.	128—130 P.
Tölgy szőlőkaró drb.-ja 1,8—2,0 m. h.	010—0 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	006—0 P.
* kisméretű	004—0 P.
* nagyméretű mészhomok	004—0 P.
* kisméretű	003—0 P.
Portland cement q-ja	576—656 P.
Mész q-ja	384—400 P.

Köszegi Fenyőmagpergető

Köszeg, Vas m.

ajánl tavaszi szállításra

legmagasabb csiraképességű

erdei vetőmagot:

erdei fenyő, feketefenyő, lucz, vörösfenyő, jegenyefenyő, Cyprus . . . . .

Lombfamagvak s akác, kóris, juhar, hárs, nyárfa, éger stb. **Gyümölcsfamagvak** slav. kocsányos tölgyfák 80% csirak., kocsánytalan tölgyfák, és csermák!!!!

Erdészeti csemétek nagy választékban.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsányos és kocsánytalan **tölgyfák**, ^{vala-} **csertőtölgyfák** úgy hárs, mint slavoniai származásúak, továbbá

fenyő- és lombfamagvak megrendelhetők

KEINER REZSŐ

fatermelő, erdei mag és csemete termelőnél

GÖDÖLLŐN.

Irodaszerekben sehol sincs oly nagy választék, mint a

KERESZTÉNY SAJTÓBAN

Ifjúsági és szépirodalmi könyveket részlete is kaphat minden hitelképes egyén. **Kereskedelmi és ipari könyvek** és papírok a legolcsóbban és legjobban minőségben kaphatók. Vételkénszber nélkül győződhethet meg, hogy a legalkalmasabb bevásárlási forrás.

Iskolai cikkek a papírárok emelkedése dacára változatlanok.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszéb. Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papírkorona.

Beköszöntő.

Nem tudjuk, Onczay László kifáradt-e, kedvét vesztette-e, felelősségteljes állásának sok munkája gátolja-e, hogy tovább vigye a zászlót, mely négy esztendőn keresztül nem lehetett volna jobb kézben, mint az övében.

A szomorú valóság az, hogy megvált lapunk szerkesztőségétől.

Visszavonulása mindenképen veszteség e kis lap számára s az olvasók kicsinye, de az ügyet szerető tábor, mely 4 éven keresztül megszokta már, hogy a lap élén az ő tartalmas és talpraesett soraiban lássa megvilágítva a magyar erdészeti élet annyi égető, sürgős megoldásra váró ügyes-bajos dolgát, problémáját — most bizonyára sajnálattal veszi tudomásul távozását.

Reméljük mindannyian, hogy Onczay állni fogja szavát, s ha a háttérben is, de ezután is lelke marad ennek a szerény, de igaz ügyért igaz fegyverekkel küzdő lapnak.

Mert félek, hogy másképp rossz vásárnak bizonyul a szerkesztőcsere.

A véletlen és egy jobb megoldás hiánya hozta magával, hogy a kipróbált és bevált szerkesztő helyére egy fiatal ember került, aki munkakedvén, ügyeszeretén, fiatalos ambícióin kívül egyebet alig állíthat az ügy szolgálatába.

Nagyon is tisztában vagyok vele, hogy a tapasztalatok hiánya, az erdészeti közéletől való teljes elszigeteltségem, melyből egy eldugott falusi zugban kivágnom magam nem lehet, igen nehéz feladat elé állítanak.

Pedig mintha most kezdene derengeni!

Itt is, ott is kérdéseket látunk feszegetni, melyek bennünket a legközelebből érdekelnek. Az erdészeti igazgatás az erdészeti érdekvédelem, az erdészeti egyesületek újjászervezése s az erők egyesítésének érdekében egymáshoz való viszonyuk megállapítása — mind kezdnek végre valahára az általános érdeklődés középpontjába kerülni.

Mintha mozgalmassabb időnknek néznénk elébe, mikor ugyancsak szükség lesz rá, hogy kiki megállja a helyét a vártán, ahová őrszemnek kiállították.

Az adott helyzetet ismerve, e megbízást parancsnak tekintettem, s mint az ügy becsületes katonája annak engedelmeskedtem.

Innen a bátorság, hogy gyengésem érzetében is kiálltam a porondra.

A kocka elvetettett, elgurult. Aki kint találja magát — akarva, nem akarva — a porondon, tegye félre a fiatal emberre kötelező szerénységet s összeszedve minden ambíciót és önbizalmat, küzdjön ahogy tud.

Sajnos nagyon is érzem, hogy erre magam kevés vagyok.

Ha kötelesség háramlik rám, hogy a vállalt pozícióban minden erőmmel megállni igyekezzem a helyem, kötelesség háramlik azokra is, akik engem ide állítottak.

Nagyon kérem tisztelt tagtársaimat, — kik megtszélő bizalmának köszönhetem ezt a helyet, ahonnan most szólni szerencém van, — érezzék át, értsék meg, hogy egy becsületes szándékoktól és szép tervekkel áthatott, de azok keresztülvitelére sajnos, még eléggé fel nem készült fiatalembert ezen a helyen magára hagyni nem lehet és nem szabad.

Nagyon kérem, hogy ebben a számomra ugyancsak nehéz és új szerepben cikkeikkel, jóakaratu, szives tanácsaikkal és utbaigazításaikkal segítségem lenni sziveskedjenek s a személyeskedő kritika éles fegyverét félretéve, a szeretet és megértés szavával igyekezzenek engem az egyenes és a közös cél felé vezető uton tartani, ha itt-ott azt tapasztalnak, hogy megbotlottam.

Ha összefogva, közös erővel előbbre sikerül vinni ezt a kis lapot s a mi kis egyesületünket — s ezzel együtt — ha csak egy gondolatnyival is előbbre viszújk a magyar erdészeti ügyét, már akkor is megfogjuk találni jutalmunkat, a jól végzett munka öntudatát.

Tóth Bódog.

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:

tagoknak . . . . . 2 pengő
nem tagoknak . . . . . 10 „

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő.

Tavaszi fásítás.

Időszerűnek látszik, hogy a tavasszal kezdődő fásítások előtt mindazok számára, akik örömmel foglalkoznak kisebb vagy nagyobb arányokban faültetéssel, buzdító és szakértői tanácsok szolgáljanak. Ha tehát saját tapasztalatomból előadok egyénynéhány vonatkozó szaktanácsot, távol áll tőlem az oktatási szándék; inkább arra szeretném serkenteni gazdátársaimat, hogy foglalkozzanak hasonló kísérletezésekkel és azokban találjanak annyi örömet, mint saját magam!

Legujabban őszinte örömmünkre megállapítható az a kifejezett tendencia, hogy kopárok vagy pedig új területek, amelyek egyébként jóvedelmet nem hoznak, vagy pedig egy nagyobb birtok keretén belül fekvésükön fogva gazdasági célokra nem alkalmasak, erdősítésekre használatosnak fel. A mindig növekedő lakosság emelkedő életszükségletei és az általános kulturális haladás serkentik az embereket ezen intenzívebb földpolitikára és teljes joggal! Mert ha a mezőgazdaságilag kezelt ugynevezett külterületek az állandó hiányos talajmivelés és trágyázás következtében minőségileg csak visszacsúsnak, igen közel fekszik az a gondolat, ezeket a területeket erdőgazdaságilag kell kihasználni és belülről fokozatos gondozás, de leszállított üzemköltség mellett magasabb jóvedelmeket kikényszeríteni! Ez egyénileg és nemzetgazdaságilag egyaránt nagy jelentőséggel bír.

Ily erdősítésekre különösen alkalmasak: a legelőnek használt lápterületek, ingóvanyok, lejtők, árkok, vízmosások, tó-és folyópartok, elhagyott agyag-, márga-, vagy homokhányok, futóhomokos buckók, nyulások és egyéb pusztaságok vagy elkopárosodott legelőterületek. Ilyeneket nálunk sajnos gyakran lehet látni, különösen régi időkben letarolt hegyoldalokban. Igaz, hogy ezek fásítása pénzaladozatokat követel, de éppen a gazda szállíthatja le ezeket a költségeket a minimumra, ha az időnként felhasználó munka- és igaerőt ilyen célokra fordítja. A magvetés általi fásítás még munkashiány esetén nem ajánlható a szóban levő fásításoknál, mert ritkán jár sikerrel ily kopár területeken, csak kellőleg előkészített és gyommentes talajban, ami újra csak munkát igényelne. Azért a vetés általánosságban nem ajánlható ily fajta erdősítésekhez és attól óva intem gazdátársaimat. Gyomos, füves területeken csak is ültetés után lehet rendszeri álmányt nevelni, sőt még nagyterjedelmű kulturáknál is a sikeres fásítás érdekében csak az ültetést merev ajánlani, mert előnyei messze felülmúlják a többkiadásokat.

Igen nagy fontossággal bír a fásítás okoszerű előkészítése és megtervezése. A mé-

lyebb rétegekre is kiterjedő, alapos talajvizsgálat — lehetőleg talajanalízis alapján — s a *fekvés és klimatikus viszonyok* tekintetében mellett kell meghatározni a helyegysévek kulturmódszert, valamint kiválasztani a legmegfelelőbb fanemet. Ettől függ az egész ültetvény sikere és prosperitása!

Az ültetéssel való fásításoknál a következő általános szabályok betartását ajánlhatom:

1. A kiültetés helyre való kiszállításhoz szigorúan kell ügyélni arra, hogy a csemeték ne sérüljenek meg és hogy ott *nem csomagokba kölje*, hanem jól szőjjel szedve azonnal úgy földeltessek el, hogy minden egyes gyökér földdel legyen teljesen betakarva és levegő ne juthasson hozzá.

2. A csupasz gyökérzetet *ne érje a meleg nap*, vagy a *kiszáritó szelek* hatása, mert ezáltal ép a csemete fejlődésére oly fontos rostos gyökér száradna el. A csemeték nedves mohával, gallyal, kendőkkel stb. ez ellen könnyen lehet megvédeni.

3. Az *ültető gödör* nagysága függ a csemete nagyságától és a gyökérzet terjedelmétől, és úgy kell ezt elkészíteni, hogy a gyökerek *természetes* növekedésük szerint, hajlítás és feszítés mellőzésével, egyformán terjedezhessenek ki.

4. Magánál az *ültetésnél* a következőkre kell ügyélni: Sem magasabbra, sem pedig mélyebbre ne ültessük a csemetét, mint ahogy az eddig is állt. Tölgy és nyír különösen sűrű a mély ültetést, ép úgy, mint a luc. Vizenyős talajban kis földhalmokra kell a csemetét elültetni. A lemosás veszedelme ellen legjobb oldalokban az ültetőgödörnek a tölgy felé eső oldalán kövekből, földből, gyepantból stb. kell a lehető-ség szerint egy kis védőgátot csinálni.

A csemeték legjobban közönséges kapával a friss, úde talajba kell ültetni és rögtön leföldelni, nehogy a gödör kiszáradjon. Nem ajánlható például oly eljárás, hol egy munkássztag előre készíti az ültetőgödöröket, amelyekbe később egy másik osztag helyezi el a csemetét. Vagy ugyanaz a munkás végezze el a gödörásást és az ültetést is, vagy pedig egy munkáspárra kell azt bízni.

Sárba ne ültessünk! A legjobb, ha a talaj felületre már száraz, az alsó réteg pedig még nedves.

A csemetét úgy kell elültetni, hogy gyökereit ne ferdítsük e', különösen ne felfelé és hogy a legjobb, porhanyos földet kézzel könnyedén igazítsuk el a gyökerek közt, amelyeket egyuttal kicsit bele kell nyomni a földbe; utána rögtön befödjük az ültetőgödört és ennek *széleit* nyomiuk meg lábbal vagy a kapanyéllel. Tölgy és fenyő ültetésénél ajánlható az *ültetőök* (Keilspann). A fenyőcsemeték legjobban úgy helyezük el a gödörbe, hogy a kapával ennek egyik oldalán egy egyes falat vágunk, ehhez tartjuk a csemetét bal kézzel, laza földet hintünk el a gyökerek közé és a kapával a földre vágva, odaszorítjuk a földet a kézrel tartott csemetére; utána a lábbal betapusok az utolsó kapavágás nyomát; kis gyakorlatlalt el gyorsan megy és ha pontosan végezzük, az igen jól haladó munka feltűnő sikerrel jár.

Talán a legfontosabb rendszabály az egész ültetésnél: *frissen tartani a gyökereket!* Erre a legnyomatékosabban kell ügyélni. A gondolat elcsomagolt csemeteket elővigyázattal kell az ültetés helyére kiszállítani, ezeket már ott elosztva, lehetőleg *drnykos* helyen gondosan elvermélteni és a nap hátsa ellen gallyal vagy kendővel letakarani és a *száritó szél* ellen kellőleg megvédeni. Könnyű peremetezés, különösen szeles és száraz időjárásnál igen ajánlatos. A munkások csak kis csomagokban, de jól simára fektetve és szortirozva kapják a csemetétet a kosárba vagy kerülénybe, ahol ugyancsak nedves mohára költények és továbbra is védve maradjanak a nap ellen.

Ha mindez nem történik pedás gonddal és szigorú ellenőrzéssel, az ültetés sikere több mint kérdéses; a legtöbb balsiker okát csakis gondatlan ültetésben kell keresni.

Különös előzetes talajmivelésre a legtöbb esetben nem lesz szükség. Szántóföldek és legelők fásítása előtt, ha csak lehet, adhatunk egy könnyű szántást, de lehetőleg már ősszel, vagy huzzunk bizonyos távolságban egy-egy barázdát. Nagyobb előkészületeket igényel a futóhomokra szánt fásítás. Itt először is le kell kötni a mozgásban levő homoktömeget; ez vagy az állandó széliránnyal keresztbe felállított alacsony fonások által, vagy a talaj fenyőgallyal, náddal, gyepanttal való letakarása által, vagy csilagúrt és egyéb ilyen növény vetése által történik meg. A terep kiemelkedéseit, amelyek a szélnek támpontot nyújtanak, ki kell planirozni. Az így előkészített területeket nem szabad sem emberek, sem állatok által járítani (legeltetni). Az utakat előre kell rendezni és szabályozni, lehetőleg nyírsorokkal kétoldalt beültetni, ami szép is, de éjtel az utat is jelzi. Az így előkészített területet addig kell pihentetni, míg hatnak a védelmi intézkedések, azután pedig minden talajjalizás nélkül erdei vagy feketefenyővel vagy akáccal elég sűrűn beültetni. *A lapos pólás állandóan szükséges!* Mentől gyorsabban képződik a rendszer zárodás, annál gyorsabban sikerül a fásítás és az eleinte mutatkozó rendkívül nagy nehézségeket a gazda dús jutalmat talál abban, ha a sivar pusztaság helyett ide kulturáltak gyönyörködhetnek.

Mocsaras láptérületeket *összel* kell fásítani, mert akkor rendszeren legelőcsapnyob a vizzállás; oda leginkább az égerfajták, alnus glutinosa, alnus incana, a nyír, betula alba, betula lenta, továbbá amerikai kóris, fraxinus americana alba, esetleg fraxinus excelsior való, ha humusztalumu a talaj, az átmeneti magasabb helyekre a koscsányos tölgy, quercus pedunculata, a fekete nyár, populus nigra ajánlható, de a simafenyő és a Sitkafenyő, picea sitkaensis is. Mocsaras talajban magvetéssel való fásítás nem ajánlható.

Ami most a fanemek kiválasztását illeti, ez egy külön tanulmány! Itt csak annyit kívánok megjegyezni, hogy óvakodjunk minden dogmatikus sémától! A talaj fekvését, az altalaj struktúráját és fizikális voltát, a klíma és egyéb körülmények folytonos változatosságát mindig esetről-esetre gondosan kell mérlegelni és eszerint választani

meg az oda megfelelő fanemet. Nem szabad kizárólag csak abból indulni ki, hogy derűre-borúra fősítsunk, hanem hogy az *adott viszonyok igyes hiányszámlása mellett* emeljük a birtok értékét a *legjobbban kiválasztott és legértékesebb fanemek* csoportokban vagy egylegesen való ültetésével s egyttal a jövőbe tekintve, *gazdagítsuk a talajt* is és mindamellelt legyünk még tekintettel a természet dendrologiai szépségére is; teremtsünk fészkelőanyagokat madaraink részére és buvóhelyeket a vad számára is. A megfelelő fanem kiválasztásánál azonban mindenesetre ajánlatos egy tapasztalt erdészeti szakember tanácsát igénybe venni.

De szeretnék még a végén egy minden fontos elvet magába foglaló, általános irányítót a következő német vers által nyújtani, amely megérdemelne, hogy magyar fordításban válna közkincsünkkel:

„Ziehe Dir Mischbestand,
Habe stets Schirm zur Hand,
Schütze die Bodenkraft,
Treibe den jungen Saft,
Fülle die Lücken bald,
Halte Dir vollen Wald!“

Regéczi.

Erdészetiink közéletéből.

Jöleső örömmel s hálával fogadták erdőbirtokosaink erdészetiink gondos vezetőségének intézkedését, melylyl ismét beállította körrendeleteinek az E. L. hasábjain közléstét, amit, — mint arról lapunk f. évi 1. számában szó volt — már annyit éve nélkülöztek igyes bajos dolgajk iogkerésésénél. Van tehát már remény arra, hogy a jogrend — melynek teljes helyreállításán agilis miniszterelőnökünk annyit fáradozik, — szegény csonkahazánk erdészeti életében is, minden vonatkozásban újra meggyökeresedni s biztosítani fogja megmaradt csekély erdeinknek hazánkra annál fontosabb fenntartását.

Csak elegendő szemelylet legyen. Mert ha a járási erdőőrész mai lehetetlen állapotában megmarad, úgy majdnem bizonyos, hogy a meglevő erdőtiszi létszám nem lesz képes feladatának teljes mérvében megfelelni. Sőt, tekintettel a korral haladó erdőgazdasági célok nyomán feltehető új erdőrendelési szabályaink következtében beálló komplikáltabb üzem s hozam viszonyokra, még az ellenőrzéshez sem fog elég ideje jutni.

Vegyük csak az erdőtenyésztési tudomány mérőldes haladását, mely a vágásoknál az egyenlőtlenül bontó eljárások szérlése alakján alapulva, a fatömegeket kisebb-nagyobb foltokban szétszórta, csoportok, szegélyes, folt, lék, stb. módon termeli s szedi elő. Tehát tulajdonképpen a rendezésel szakítva, teljesen visszatért az őstermeszt állapontjára s állapotára. — Annyi bizonyos, hogy tenyészési szempontból ennél helyesebb s ideálisabb gazdaságot elképzelni sem lehet, már csak azért sem, mert hiszen ami természetes, az csak helyes lehet. De hogy ily berendezésű üzemek mellett, mint arról a M. E. 1926. évi 7—8. számában szó volt, — mily

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

zszakútába fog kerülni az állami erdőfelügyelet — azt a jövő fogja demonstrálni, midőn az erdők ugyan meglesznek, de jó részükön nem lesz mit termelni.

Csődalatos, hogy ezek dacára felmerült még a magánerdők üzemterveinek is az államérdészeti részéről házi kezeletben történendő elkészítése, — mely szándék ellen annak idején a mérnöki kamara is felszólalt — nem ugyan az állami kezelés elhanyagolással érvelésével, hanem az állás nélküli B-listás és koranyugdíjas, tehát megélni képtelen erdőmérnök tagjainak érdekében. Kik ily módon az alkalmi kenyérmorzskától is elítéltetnének. Nem is igen hajtható végre ez a szándék. Hiszen az állami kezelés, különösen tekintettel a még fenálló bürokratikus ügykezelésre, saját benső dolgait is csak kapkordova s így is alig képes elintézni. Honnan jutna arra ideje, hogy az egyes magánérdőket, csak hosszabb kutatás s tanulmányozás utánján felderíthető különleges viszonyaiba elemélyvede, azok lehelyesebb, legcélszerűbb s leggazdaságosabb terveit felállíthassa? Pedig ha nem ilyen a berendezés, akkor hosszú időn át kárára van a birtokosnak s közvetve az államérdőknek.

Az ily aprónak látszó, de kihatásaikban fontos kérdések az érdekeltségek megbeszélésének lennének tárgyai. De hát az E. L. szerkesztője szerint az O. E. E.-ban erdőbirtokosaink alig vannak képviselve, pedig talán fő volnának elsősorban az érdekeltek. A M. E. folyó évi 2-ik számának vezércikke pedig megállapítja, hogy nincsen „erőt jelentő” szervezetenk s így érdekeinket védeni nem tudjuk!

Igaz, hogy az O. M. G. E.-et szivesebben látjuk gazdáink, mint a mezőgazdasági kamarát, de hátha erdőszeti szakunknál ez fordítva lenne, miután egyesületünket erdőbirtokosaink — saját káruka — nem támogatják. Lehet, hogy az erdőgazdasági kamara ébresztené fel birtokosainkat a mélyedés letargiából. Meg kell kísérlelni.

Dr. Ajtai ugyan azt mondja az E. L.-ben folyó erdőszeti igazgatási vitában, hogy az ily vitáknek nagyobb értelmük nincsen, mert hiszen a kormány azt teszi, amit akar. Hát ebben nincs egészen igaz. Hiszen az észmeccerek kohójából kerülnek ki a kristályos igazságok, melyeken az élet minden vonatkozásában felépül s melyek bázisai napi életünk megkönyvítésének; szebbé, megelégedettebbé fejlődésének. Jó példa erre a német nemzet fölényes haladása, amit nagyrészt azon gúnyos, pedig nagyon is megszívlelendő anekdotáinak köszönhet, hogy ahol három német összejön, készen van egy egyesület. De ez azután dolgozik is! Nekünk — mondhatni — egyetlen egyesületünk van s ezzel sem tördök senki!

Igaz, hogy ezen egyesületünk meddőségének ő maga volt az oka. Megvallom, életemben kétszer vettem részt közgyűlésén s mindkettőtől többet magammal azon elhatározással látvoztunk, hogy oda többé a lábunkat be nem tesszük.” Az a hermetikus elzárkózottság, mely semmi eszmét, irányt az ügynevezett hivatalos állásponton kívül meg felvetni nem engedett, az a majdnem sértő, fölényes modor, mellyel más nézetű

felszólalások, vagy ellenvélemények visszautasítva s ledorongolva s ily módon az egyedül egészséges konradiktórus tárgyalások lehetetlenné téve lettek, elriasztottak onnan mindenkit, aki erdőszeti közügyeinkben a megfúladással lenyegélt helyzet helyett szabadabb, életbővebb levegő után s hajtozott. S ugyanezen helyzet volt az E. L. hasábjain is. Csak staféták maradtak bent. Akik friss, új eszmékkel óhajtották volna ócskaruhás erdőszetünk szegény homöpi-kójéit felruházni, azokat — mai szójárás szerint — elintézték. Ugy voltunk, mint egyik község birája az 50-es években ott járt fiatal császárral, aki észrevéve az alig egy-két szál csendőrt, mely ott lézengett, kérli a bírótól, hogy nincs-e arrafelé több csendőr. „Volt itt bizony felségs uram, — feleli ez —, de agyonvertük.”

Hát ezért nem fejlődött korszerűleg az O. E. E. és jutott odáig, hogy lapjainak, a változot viszonyokkal szakított s hál! Istennek, a setét elhagyatottságból az élető napugarakra igyekvő jelenlegi szerkesztője kénytelen megállapítani, hogy az egyesület pang és kong az ürességtől s érdektelenségtől. De én hiszem, hogy ha az egyesületi élet szintén oly szabad szellem fog bevonulni s tárgyalásait érdekesség s erelményessé tenni, mint a hogy az E. L. hasábjai is dicőreates s hasznos módon megnyitják minden érdekelit számára, akinek erdőszeti viszonyaink előbbre vitele s felvirágztatása terén bármi új, érdekes, vagy tanulságos mondani valója van, az egyesület lassan, de biztosan csak úgy fog felvirulni, mint a clozifol pusztító sétésfőből napvilágra került növény. Sokszor aprónak látszó eszmék fontosságára pedig figyelmeztessen a cédrusnak apró magja!

Nincs tehát igazza Dr. Ajtai előbb említett lemondó megjegyzésének, sem hogy a vitáknak ne lenne értelmük, — hiszen az ő esetében is mindkét részről annyi érdekes s értékes anyag került felszínre — hogy lehetetlen, hogy abból törvénytervezőink új megállapításhoz, megfigyeléshez ne jutnának s erdőszeti közéletünk erősítésére, fejlesztésére fel ne használnák!

Telkibánya, 1927. február 25.

Craus Géza.

Egyesületi hírek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlájára a Magyar Általános Hitelbank sátoralajuhelyi fiókjánál fizetendők be.

Az egyesületi ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig Tóth Bódog urad. erdőmérnök Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben címre küldendők.

Nyugtáznak az alábbi tagsági és lapelőfizetéseket:

	1925. évre:	
Lábos Elek	.....	5 P.
	1926. évre:	
Fodor Gyula	.....	4 P.
Nathera Sándor	.....	8 „
Bogay Gyula	.....	8 „

Bérczy László	.....	8 P.
M. kir. honvédkinestár erdőmérnöki hivatala	.....	8 „
Lábos Elek	.....	2 „
Kertész István	.....	8 „
	1927. évre:	
Szklenszky Ferenc	.....	8 P.
Béky Albert	.....	6 „
M. kir. bányá- és erdőmérnöki iskola	.....	8 „
Dr. Saád Andor	.....	6 „
Borhy György	.....	8 „
Gróf Lónyay Menyhért	.....	8 „
Dufek Pál	.....	8 „
Király Lajos	.....	8 „
	»Vadas Jenő» emléktáblára:	
Nagy Zoltán	.....	8 P.
Dr. Saád Andor	.....	4 „
Bogay Gyula	.....	4 „

Az erdőszeti altisztek mozgalma.

A mult év végén megalakult Miskolcon a „Magyar Erdőszeti és Vadászati Segéd-tisztek és Altisztek Országos Szövetsége”, a MEASZ.

Előbbiekké dr. Juhász József nemzetgyűlési titkár, gazdasági tanácsost választották, az ügyvezető elnök néhez és munkát igénylő tiszte pedig Nádaskay Richárd m. kir. főerdőzámánatosság, miskolci számvéveségi főnökek jutott.

Jegyző, pénztáros, ellenőr, számvévi bizottsági tagok s egy erdőőrököl álló 15 tagu választmány egészítik ki azt a lelkes kis gárdát, de a biztosan csak úgy fog felvirulni, mint a clozifol pusztító sétésfőből napvilágra került növény. Sokszor aprónak látszó eszmék fontosságára pedig figyelmeztessen a cédrusnak apró magja!

Programjukhoz tartozik az állami és magánuradalmi erdőőröknek az egyesületbe való tömörítése, a tagtársak között az összekötés fenntartása, a továbbképzés, az erdőőrök szellemi nivójának emelése, szociális kérdések ébrentartása, megoldása; nevezetesen úgy az államnál, mint magánuradalomban a létminimum biztosítása, képzettségük s teljesített szolgálataknak megfelelő anyagi helyzet megteremtése, nyugdíjügy, gyógykezelés, megrökantak, özvegyek és árvák szomorú helyzetének felkarolása.

Elsősorban pedig mindezen kérdések ébrentartására egy újság megteremtése.

Felhívás szerint az adott programért a legszöröbörb értelemben vett hazafias, nemzeti és keresztény szellemben óhajtanak küzdeni, melyet méltán el is várnunk a magyar erdőszeti altiszti kartól, mely a forradalmak gúnyos emlékü napjaiban is olyan becsülettel állotta meg a helyét.

Azóta asztalomon fekszik már „Az Erdő” című újság két első száma.

Nádaskay Richárd szerkesztésében ügyes fejccel, izléses kivitelben, igazán megfelelő külső köntösben jelent meg a lap, melynek két első száma főleg az erdőőrök szociális kérdéseivel foglalkozik s egy ügyes, gyakorlati tapasztalatokra támaszkodó cikket is találunk benne az érdai csemeték kiszédeséről és csomagolásáról.

A lap Miskolcon jelenik meg (Pénzügyi

* Akik részt vettek a mult évi opróni közgyűlésen, örömmel állapíthatják meg, hogy ez az idő már elmúlt. Szerkesztő.

palota, III. em. 55. sz.) s előfizetési ára egy évre 6 pengő. Mutatványzámot bizonyára szívesen küld a szerkesztőség.

Örömmel üdvözöljük az új laptartás s reméljük, hogy saját különleges programján kívül módot fog találni arra is, hogy beálvja a közös frontba, az Erdészeti Lapokkal s velünk együtt harcosa legyen a maga olvasói körében a magyar erdészet mostoha ügyének is.

Örömmel üdvözöljük az erdészeti alisztek mozgalmát is.

Mi erdősítetek éppen úgy ismerjük ügyes-bajos dolgaikat, sok helyen bizony mostoha sorsukat, mint ék maguk. Mi mindig megbecsült, értékes munkatársakat és fegyvertársakat látunk bennünk a nagy harcban, melyet a magyar erdők fenntartásáért és felvirágztatásáért annyi rossz indulatú és még nem értéssel szemben kell vívniuk.

Minket barátaink közé számíthatnak s amíg igaz magyar érzéssel igaz uton járnak, az erdősítési kart mindig ott fogják érezni a hátuk mögött.

E helyen is kérem t. tagtársaimat — erdőbirtokosokat és erdősítetteket egyaránt — hogy derék erdőreink méltányos kéréseinek és óhajátainak mindenkor pártfogói legyenek.

Magunkon és a magyar erdőkön segítünk, ha rajtuk segítiük!

T. B.

ÜZLETI HIREK.

A meleg idő beálltával a tűzifa ára visszaesett; a kínálat a kereslethez képest túlerős. Élénk az izlet szőlőkorokban, kivasutai talpiban. Jó minőségű, száraz árut különösen keresik. Bükkmífa s fűrészáru iránti kereslet s ennek következtében az ár is szilárd.

1. Tűzifa ab feladói állomás:

Belföldi hasáb	224—232 P.
„ „ vegyes	218—222 P.
„ „ dorong	206—210 P.
Romániai hasáb	220—232 P.
Szlovenczói száraz hasáb ab határ	1220—1600 ek.
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén ab feladói állomás:

Belföldi Ia	640—660 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	25000—26000 Iei
Szlovák	3600—4000 ek.

3. Mífa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm.-nél feljebb	38—50 P.
Tölgy fourmítrónk m ³ -je	69—72 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbfa 30 cm.-től fellefe	24—29 P.
Kóris	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Eger	25 cm. 26—29 P.
Cyertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár	(gyufa-gyártásra) 22—26 P.
„ fűrészáru	28—36 P.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	140—160 P.
IIa	112—136 P.

Tölgy boules	120—144 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gözölt, szélezetlen	88—96 P.
„ „ szélezett	96—112 P.
Bükk gözöltelen, szélezetlen	68—72 P.
Fenyő asztalosárú széles m ³ -e	105—110 P.
„ „ keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	70—80 P.
„ „ keskeny	68—72 P.
Léc, záríték	68—76 P.

5. Bogdárfa ab feladói állomás:

Kóris 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	310—400 P.
Akác 12—25	360—420 P.

6. Fogváltmányok ab feladói állomás:

Donga, gönci telemglyáiban	290—310 P.
Kerékfalp, bükk 22—24" h. 2.5—3" v. drb.-ja	0.20— P.
Küllő drb.-ja	0.10— P.
Kivasutai talpa 1.1 m. h. drb.-ja	0.40—0.44 P.
„ „ 1.2	0.50—0.56 P.
„ „ 1.3	0.64—0.72 P.
2.6 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	7.00—7.20 P.
5.6 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	5.60—5.72 P.
2.2 m. h. közbenső tölgy talpa drb.-ja	2.40—2.80 P.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	1.40—1.50 P.
Tölgy szőlőkar drb.-ja 1.8—2.0 m. h.	0.10—0.12 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	0.06— P.
„ kisméretű	0.04— P.
„ kisméretű mészhomok	0.04— P.
„ kisméretű	0.03— P.
Portland cement q.-ja	5.76—6.56 P.
Mész q.-ja	3.84—4.00 P.

Innen-onnan.

— Erdészeti kinevezések. Az állami erdőmérnökök személyzeti létszámában Pöschl Ferenc, Lattyák Sándor és Fröhlich Bruno főerdőtanácsosokká, Hajdu János és Vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos főerdőtanácsosokká nevezettek ki.

Matusovits Péter miniszteri tanácsosi, Lányi Gyula, Vigh József, Becker Róbert, Ruthényi Károly és Lengyel Viktor főerdőtanácsosi, Héjji János István, Petricsek István és Wehofer Mihály erdőtanácsosi, Szokol András pedig főerdőtanácsosi címet kapott.

A gróf Károlyi féle parádi hitbizományi

uraladalomban Weinert Tivadar c. erdőtanácsos erdőtanácsossá nevezetelt ki s a parádi erdőhivatal vezetésével bízott meg.

Ugyancsak a fenti uraladalomban Urbantsek Jenő főerdőtanácsos, Galambos Gáspár erdőmérnök nevezetelt ki, Lukács Károly pedig a főerdőtanácsosi címet kapta. Szigethy Béla okl. erdőmérnök ideiglenes gyekornoki minőségében a szolgálatba felvettük.

— A fakeskedelmi szokványok végre megjelentek és a következő számban fogjuk ismertetni. Egyletőre 780 pengőért lehet megrendelni a „Magyar Faipar és Fakeskedelmi” c. lap kiadóhivatalában, április 1. után pedig 10 pengő lesz az ára.

Tavaszi kültetésre kiválóan alkalmas

400,000 drb prima 2 éves

lucfenyő-csemete

jutányos árban

eladásra kerül. — Árajánlatot, esetleg mintát kívánatra küldünk.

Szatzmár Püspökség Erdőhivatala

Bükkszépe u. p. Bogács. Borsodvármegye.

Köszegi Fenyőmagpergető

Köszeg, Vas m.

ajánl. tavaszi szállításra

Iegmagasabb csiraképességű

erdei vetőmagot:

erdei fenyő, fekete fenyő, lucz, vörösfenyő, jegenyefenyő, Cyprus . . . .

Lombfagyvak akác, kóris, juhar, hárs, nyárfa, éger stb. **Gyümölcsfagyvak** slav. kocsányos tölgyfagyvak 80%-csirak, kocsánytalan tölgyfagyvak, és csermák!!!!

Erdészeti csemetek nagy választékban.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsányos és kocsánytalan

tölgyfagyvak, cser tölgyfagyvak

ugy hazai, mint slavoniai származásúak, továbbá

fenyő- és lombfagyvak

megrendelhetők

KEINER REZSŐ

fatermelő, erdei mag és csemete termelőnél

GÖDÖLLÓN.

Nyomlatványait
a Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdájában
rendelje meg.

Izléses munka

Pontos kiszolgálás.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükk-szenterzsébet.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaihely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Kincstári erdővásárlások.

A kincstár állítólag erdőterületek vásárlására szánta rá magát.

A miskolci igazgatóság területén két főúri birtok megvétele került volna kombinációba s ha igaz a híradás, ezt a lépést, — annyi idő után az első ilyen irányú megmozdulást — csak örömmel üdvözölhetjük.

Aktualitásánál fogva érdekes végigtekinteni, hogy az idők folyamán milyen változásokon ment keresztül a kincstári erdők birtokállománya s hogy alakult maga az erdőpolitikai felfogás is az állami tulajdonban levő erdők létjogosultságát illetőleg.

Az államok kialakulásának korában az erdő közös jószág, tulajdonjoga teljesen tisztázatlan.

A közös erdőbirtoklásból a királyi erdőbirtoka válik ki leghamarább, mely pl. nálunk az Árpádok idejében Tagányi szerint az erdőknek $\frac{2}{3}$ részét meghaladja.

E birtok a királyi adományozások révén lassan-lassan fogy, hatalmas erdőterületek kerülnek az egyházak és a főurak kezére, melyek egyrésze az urbéri ség eltörlése után közbirtokossági s egyéb erdővé alakul át.

Időközben kifejlődik a különbség a korona és a kincstár birtoka közt is.

E szétválási folyamat a kontinens összes államaiban végbemenvén, a legújabb kor hajnalra tulajdonjog szempontjából már sokféle erdőfajta talált, melyek között azonban a vezetészerep még mindig a kincstári erdő.

A XVIII. század végén Shmidt Ádám először lép a gazdasági liberalizmus gondolata, mely kizárólag az egyén gazdasági szabadságában, a jól felfogott egyéni önértékben s a versenyben látva minden boldogulás mozgató rugóját, alapvetően állítja fel, hogy az államnak minden gazdasági tevékenységtől tartózkodnia kell.

Konstatálják, hogy az állami birtokos s minden közvagyonon rossz gazdálkodás folyik s megállapítják, hogy az állam maga üzemek vezetésére nem alkalmas, sőt arra egyáltalán jogosultnak is csak az egyén tekinthető.

Ezt az általános tételt könnyelműen az erdészetre is alkalmazzzák s legtöbb közgazda sürgős feladatnak minősíti a kincstári erdők eladását.

Indokai közt szerepel az is, hogy az adósságokkal küzdő államkassza a hasznát nem hajtó területek eladásából nagy pénzüsszeget jut s a magánkézen felvirulni remél erdőgazdaság a jövőben

jól fizető adóalanyok fog bizonyulni. Európaszerte megkezdődik a kincstári erdők elkönyvettyelése. Talán sehol sem olyan dhány energiával, mint Ausztriában, hol 1800-ban 33 millió hektár a kincstári erdőterület s ez 1885-ig az eladások következtében 600,000 hektárra apad.

A 70—80-as évekig tart ez a folyamat, a fordulópont ekkor következik, a kincstári erdők azonban már mindenfelé alaposan megfoggyatkoztak.

A közgazdák lassankint rájönnek, hogy így nemcsak a kincstári birtok prédálódik el apránként, hanem az erdőgazdálkodás sajátos természeténél fogva az erdőkben fekvő nemzeti vagyon egyrésze is.

Rájönnek elsősorban is arra, hogy az erdészetet nem szabad kizárólag üzemenk tekinteni, melynek jogosultsága tisztán a jövedelmességétől függ.

Feltesleges fejtegetni, hogy mennyi közérdekű feladata van az erdészetnek, melyeknek adott esetekben még anyagi áldozatok árán is eteget keil tennie. Ezeknek az áldozatoknak a viselésére elsősorban is az állam hivatott, birtokosaink sorában tehát már csak azért is első helyen kell állnia s a terhekől a nagyobb részt magára vállalnia.

Rájönnek arra is, hogyha tisztán üzemenk tekintjük is az erdészetet s elfogadjuk a tételt, hogy üzemek fenntartására az állami bürokrácia nem alkalmas, mégis megállapítható, hogy az összes elképzelhető üzemek között éppen az erdőgazdálkodás bírja meg legjobban konzervatív természeténél fogva a nehezekebb állami adminisztrációt.

A gazdálkodás alapelvei hosszú időre előre megállapíthatók: a piaci konjunktura előnyeit kihasználó spekulatív gazdálkodás a 80—120 éves termelési periódus erdészeten lehetetlen.

Csak egyféle főválasztékot termel: a fát; egyszerűbb tehát, mint a százfélé ágazó mezőgazdasági üzem s a szükséges kézi munkát rendszerint a könnyebben ellenőrizhető akkori formában végezteti.

Kisebb ellenőrzést, kevesebb személyzetet, kisebb mozgékonytságot kíván tehát, mint bármely más üzem.

Egyedül a szorosabban értelemben vett termelés és értékesítés tetelez fel üzleti szemlelet, az üzem egyéb fázisaiban kár nélkül érvényesülhet a jól átgondolt, szinte nehekes konzervativizmus.

Ami pedig a termelést és az értékesítést illeti, kár ab ovo feltételezni, hogy emek üzleti szemleletben való végrehajtására az állam képtelen.

Ha tehát az állam erdőbirtokokat vesz át magánosoktól, mint olyan üzemenk, melyek az ő kezében is prosperálhatnak, magántétek szabadít fel, mely esetleg az állami vezetést meg nem bíró üzemenkben elhelyezkedve fejthet ki értéket termelő tevékenységet. Ezzel bizonyos gazdasági missziót teljesít.

Továbbá az erdőgazdaságban a munka mint termelési tényező alárendeltebb jelentőségű; a főszerep a tőkét, melynek kamata aránylag alacsony, mindenestre alacsonyabb az országos kamatlábnál s a lassan befolyó évszáradék kiváráshoz türelem és megfelelő anyagi helyzet kell.

Ezeket az üzleti szempontból nem éppen kívánatos jelenségeket az állam tudja legkönnyebben elviselni.

Végül az állami erdőgazdaságnak kell a magot képeznie, mely köré a többi csoportosul, neki kell ideális s a közérdeket is szemelőtt tartó gazdálkodásával példát mutatnia.

Ezeknek a szempontoknak a mérlegelése folytán manapság már minden erdőpolitikus szükségesnek tartja a kincstári erdők fenntartását, sőt szaporítását. Ez az elv a gyakorlatban is érvényesül s a mult század vége óta ismét a kincstári erdők gyarapodásának idejét éljük.

Tagadhatatlan, hogy a mult hibával szemben ma mintha a másik végtel felé haladnánk.

A Smith-féle liberalizmus lényegében a gazdasági politika szükségességének tagadása, melyben a régi *laissez faire, laissez passer* kényelmes elve érvényesül.

Ma viszont az állam mindenbe akar nyulni s örök gazdasági törvényeket próbál rendeltékkel megmásítani.

A mai kor szemlelnek megfelelően erdőreform, erdőkiszájtás gondolata kísért, mintha nem lett volna már elég a magántulajdon szentségének a bolygatásából.

Annál öröndetesebb, hogy nálunk szocializálás, kisajátítás s egyéb divatos módszer helyett rendes és jogszerű adásvétellel igyekeznek a modern erdőpolitika e problémáját megoldani.

Nálunk az erdőterületnek mindössze 4 $\frac{1}{2}$ -a van a kincstár kezében.

Hogy milyen kis $\frac{2}{3}$ ez, gondoljuk meg, hogy Nagymagyarországban 17 $\frac{1}{2}$ %, a régi Ausztriában (újabb vásárlások folytán) 11 $\frac{1}{2}$ %, Németországban 35 $\frac{1}{2}$ %, Belgiumban 7%, Finnországban 43 $\frac{1}{2}$ %, Franciaországban 12 $\frac{1}{2}$ %, Norvégiaiban 13 $\frac{1}{2}$ %, Svédországban 20 $\frac{1}{2}$ %, Svájcban 5 $\frac{1}{2}$ %, Csehszlovákiaiban 11 $\frac{1}{2}$ % a kincstári erdők arányszáma.

Hogy milyen az az ideális arányszám, melynél a kincstári erdő már vezető é irányító szerephez jut, de még *nem tengi a magángazdálkodás rovására*, az így általánosságban természetesen meg nem szabható.

De egy pillantás a fenti statisztikára, meggyőzhet bennünket, hogy egyelőre még nagyon távol vagyunk attól, hogy kincstári erdősejtein kiterjedését sokalanni jusszon eszünkbe.

Egyenesen örvendetes körülménynek kell tekintenünk tehát, ha tényleg igaz a kincstár birtokvásárlási programja.

Egy megjegyzést kívánunk csak hozzáfűzni.

Országos tünet nálunk az erdők felaprózódása.

Egyes községekben 1000 és 1000 holdat tesznek ki az apró-cseprő, külön birtokosok kezén levő erdőparcellák (1/3 holdas is akad). Feleleges bizonyítani, hogy rajtuk a gazdálkodás lehetetlen. Az elmúlt években jórészt kitermelődött, felújításuk erőszakolása lehetetlen, a fiatalosokat birka járja, a talaj pusztul évről-évre.

Védőről jellegű kopárságok, vízmosások, borokások tartkiják; minden erdőszélté hába, pár évized még és jövővételét elpusztul az egész határ, ha kiszárad kezén marad.

Az igazi kulturművészt itt várja az államra, nem az uradalmi birtokokon, melyek erdőgazdagsága többé-kevésbé, de mindig életképes.

A párhuzamos fiatalos pedig csak teher a kisközéda kezén, az adó fizeti utána s hasznát csak a tilalmazott és üldözött legeltetésben látja.

Szívesen szabadulna tőle, ha tehetné.

Tudok védeket, hol holdankint 50—100 pengőért lehet fiatal erdőt venni egészen 20 éves korig. Úgyes politikával, mozgékonykival, helybeli jegyzők, ügynökök felhasználásával mindent összevászorolhatná a kincstár.

Végletek felaprózódott erdők lagosítottánák így s óriási területeket lehetne ismét a termelés szolgáltatába állítani, melyek mostani viszonyaik között gazdasági jelentőségüket már teljesen elvesztették.

Védeket lehetne megmenteni s egykor gondval kezelt kincstári erdők virulhatnának ott, ahol most a jövőbe néző szem előtt egy kihalt Karst-vidéknek a képe kísért.

Rendbehozásuk, tartamos üzemmel való átalakításuk tagadhatatlanul anyagi áldozatokat kívánna, de ha vállaljuk az elméletet, hogy az erdőszétnak az öns anyagi célokon kívül a közjót is szolgálónia kell, a morál parancsoja, hogy ebben a Köz megszemélyesítők, az állam járjon elől.

A kincstári erdővásárlásokkal kapcsolatban ennek az ideális programnak a kiűzését várnánk elsősorban!

Tóth Bódó.

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk.

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:

tagoknak . . . . . 2 pengő
nem tagoknak . . . . . 10 "

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő.

Értékesebb fajok egyszerű beoelyitése érdeinkbe.

E lapok 1926. évi 4. számában azt írtam, hogy a juhar, szil, kőrís és hárs régebben a mostaninál nagyobb arányban fordult elő erdeinkben s e fajoknak újból való elszaporítására a meglévő magtermő fáknak feltartását ajánlottam, hogy azok szárnys magvaikat környezetükben minél messzebb és minnél hosszabb ideig vetessék.

A haladé emberének érezvén magamat, nem nyugtat meg az, hogy a meglévő fak feltartásánál többet ne tegyünk, annál kevésbé, mert — mint említettem — a fent-írt fajokból már ugyancsak kevés van, sőt néhol nagy területen nincsen is. Éppen ezért azt gondolom, hogy a jövő korral szemben egyenesen kötelesebbünk, hogy e nemesebb, értékesebb fajokokat állományainkba *mesterségesen* is iparkodjunk beoelyíteni.

A mesterséges erdősítés munkával és költséggel jár s az erdőbirtokos többnyire huzódzik tőle, mert az elültetett fának már nem igen „6” fogja a hasznát láni. Ózózó állapott az igaz, de sajnosan elég gyakori, ami kétségtelenül annak bizonyítéka, hogy *az ilyen birtokos nem esáldát, hanem egyéni vonatkozású gazdálkodást* folytat, amivel nemcsak utódait, de a közérdeket is megrövidíti.

Ha ilyen birtokossal állunk szemben, vagy ha az erdőrt áldozó birtokosnak saját felfogásával s akaratával szemben is elháríthatatlan akadályok miatt nincs módjában, hogy mesterséges erdősítésre a szakkeresésig mérveben pénzt áldozzon, akkor le kell szállnunk arra a mértékre, amire köznyelven azt szoktuk mondani, hogy mégis csak jobb és több a semminél.

Ilyetén fajbeoelyítést végeztettem a diógyórti kincstári uradalomban, ahol luc és jegenyefenyő csemetékét ültettünk (ültetette Radó Gábor kartárunk) ugy, hogy minden 50 lépésre esett egy 25 csemetéből álló csoport, 50 × 50 lépés = 1/4 cat. hold. A 25 csemetéből remélhetően lesz a vágáskorban legalább 1—2 kifejlett fa, amely akkor faértékben ugyan nem fog sokat számítani, de a minden negyedholdon álló egy-két szárnyas magu fa bizonyára elegendő lesz ahhoz, hogy az akkor jövendő állományba kellő mennyiségben eleyítsük be természetes felújító vágással a fenyt.

Negyed holdanként 25, holdanként tehát 100 darab csemete igazán csekély áldozat a jövőben ezzel elérhető céllal szemben! Ha valamivel többet akarunk és tudunk is tenni, akkor 40—40 lépésre ültetünk egy-egy 25-ös csemete csoportot, amely esetben egy kath. holdra 156 csemete csükéses. 30 lépés csoporttalválságnál a csemete szükséglet még mindig csak 278 drb.

Amiként Diógyórtt a fenylvöl történt, úgy tehetünk általában a többi beoelyítésre szánt fajoknál is. Természetes, hogy elsősorban a szárnyas magu juhar, szil, kőrís, hárs és fenyők jöhetnek szóba. Kevésbé csemetéből álló csoportoknak a telepítését nem tanácsolnám, annál kevésbé ugyanannyi csemetének egyenként, elsősz-

tan való beültetését. A lehetően szabályos elosztással telepített csoportokat bármikor könnyen megtalálhatjuk s a telepítés előkészítő műveletekből, a telepítés, ápolás és nevelés munkájából sokkal jobban megadhatjuk a csoportnak a szükségselet, mint az egyenként eleyítettnek, ezenkívül sokkal nagyobb a valószínűsége annak, hogy inkább a csoportból nő fel néhány érettekorba, mint az egyenként elszórtakból.

A csoportok megtelepítésénél követendő eljárás leírásába nem bocsátok most, mert az megegyezik a természetes felújító vágások módok általánosan ismert csoportos alakjánál követendő eljárással azzal a külföldiséggel, hogy természetes magvetésre nem várunk, hanem amint csak lehet beültetjük vagy bevetjük a csoportot. Magától értetődik, hogy minnél jobban megelőzi a csoport sikeres megtelepülését az alapállomány újulatát, annál biztosabb annak jövendője. Ügyelnünk kell azonban feltétlenül arra is, hogy az állomány-kialakításál szemben ne essünk abba a hibába, hogy a csoport szétlen olyan lépcső képződjék, amelyet az állomány később sem tud semmennyire sem kiegyenlíteni. Ebből a szempontból tehát nem szabad el sem sietnünk a dolgót. Béky Albert.

Kérelem előfizetőinkhez!

Lapunknak az első számtól való teljes gyűjteménye csak egy példányban van meg régi szerkesztőnk tulajdonában. Most két új teljes példányt szeretnénk összeállítani az Előzők és a Szerkesztőség részére, egyes lapszámok azonban hiányoznak.

Nagyon kérjük t. előfizetőinket, hogy amennyiben a hiányzó lapszámok véletlenül két példányban volnának meg birtokukban, vagy pedig az egy példányt a vábbi megőrzésére meg helyeznek különbebb selyt, sziveskedjenek azokat a szerkesztőség címére beküldni.

A hiányzó lapszámok a következők:

I. évfolyam	I. 2. 5. szám.
II. " "	1. 2. 7. "
III. " "	3. " "
IV. " "	6. 7. 8. "

Egyesületi hírek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlájára a Magyar Államias Hitebank sátorlajuhelyi fiókjánál fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig Tóth Bódó urad. erdőmérnök Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszébét címre küldendők.

Nyugtázzuk az alábbi tagsági és lapelőfizetéseket:

Földváry Miksa, Debrecen . . . . . 8 P.
Velics Gyula, Diógyórt . . . . . 8 P.
Vaitsik Emil, Miskolc . . . . . 8 P.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Az új fakereskedelmi szokványok.

Hosszas, éveig tartó készülődés után megszülettek végre az új fakereskedelmi szokványok.

A fakereskedelemben az elmúlt hosszú évszázadok gyakorlatából bizonyos szokások fejlődtek ki úgy az egyes áruc mérletek, osztályozások, mint a kereskedelmi ügyletek lebonyolítását illetőleg.

Ezeknek a lassan kifejlődött s az általános gyakorlatba átment szokásoknak az írásba való foglalását nevezzük *Fakereskedelmi Szokványok*-nak, melyek bizonyos törvényszerűség erejével bírnak, mert egyéb különleges megállapodások hiányában az egyes ügyleteket ezek szerint a szabályok szerint bonyolítják le, s per esetén a bíróság ezeknek a szellemében dönt.

A szokványok természetesen csak egy bizonyos területre szólnak. A háború előtt nálunk a *budapesti szokványok* az egész országra nézve érvényes birtok, Ausztriát uralták a nagyleletőségű *Wiener Usancen**, Németországot illetőleg azonban Huftnagel könyve már 19-féle szokványt ismert.

Legutóbbi a háború előtt pár évvel állították össze írásban a budapesti fakereskedelmi szokványokat.

A mindent felforgató háború azonban itt is új helyzetet teremtett: silányabb minőségű áruval kellett megelégedni s a kényser hatása alatt új szokások gyökeresedtek meg. Az országos faellátási bizottságára megalakult a Faértékesítő Hivatal, mely részben rendeltetésen új szokásokat honosított meg, részben az időközben már kialakult új szokásokat rendeleteivel szentesítette.

Azóta a Faértékesítő Hivatal más megszünt, a kereskedelem részben a régi mederbe terelődött vissza; a régi szokványok s a sok rendelet következtében meghonosodott új szokások közepette azonban általános tájékozatlanság, bizonytalanság, számtalan félreértés lett érezhető a fakereskedelem terén.

Ezen óhajot segíteni a Fakereskedelmi Szokványok új kiadása, mely a legújabb idők kialakult szokásait fektette papírra s ezzel szinte kötelezővé tette az egész fakereskedelmi forgalomban.

A 64 oldalas kis füzet, mely a Magyar Faermelek, Fakereskedők és Faiparosok Orsz. Egyesületének a kiadásában jelent meg, részletesen tárgyalja a fára vonatkozó általános határozásokat, a lomb- és tüleveli fák összes választékainak kereskedelmi ismertetését, méreteit, osztályozását s az értékesítésükhöz foglalkozó kereskedelemnek összes szabályait.

Újra 10 pengő s bármely fakereskedelmi lap után megrendelhető.

Nem óhajtok propandandát csinálni e könyvnek, mely meglehetősen *borsos árú*ld fogva *ugyancsak* üzleti ízü *vállalkozásnak* tetszik, de manapság, mikor nekünk erdészeknek kereskedőkké kell válnunk, ha jóvedelmünk akarnunk produkálni, egyetlen üzemi beosztás erdészerben asztaláról sem szabad hiányoznia a fakereskedelmi szokványoknak — hogy már frázist is használják.

Hogy a budapesti szokványokat megismerni igyekezzünk, ez igazán a legkevesebb, amit meg kell tennünk.

Akít pedig a véletlen olyan helyre vetett, hol közeléből érdeklí a fakereskedelem, annak ez is kevés.

Hízen faforgalmunkban a hazai termelésű fa csak kisebb tételt jelent s ennek következtében a szomszédos piacok is erősen éreztetik nálunk hatáskörük. Így az ott érvényben lévő szokványok ismerete sem lehet közömbös számunkra.

Az érdeklődők kedvéért jegyzem ide az alábbi adatokat:

A bécsi szokványok (Wiener Usancen) német nyelven megrendelhetők a *Centralblatt für Walderzeugnisse* kiadóhivatala után, Wien, Radetzky-Strasse 22.

A csehszlovák szokványok ugyancsak német nyelven szerezhetők meg: *Carpatia* kiadóhivatala Pozsony—Bratislava, Venturucala 3.

A román szokványok magyar nyelven is megjelentek a *Lemnul* c. lap kiadásában, Kolozsvár—Cluj, Strada Minerva 7.

A jugoszláv szokványok kiadásáról nem tudok, állítólag a bécsi és budapesti szokványokat használják. T. B.

Tanácsadó.

Lapunk a múlt év nyarán Tanácsadó címen új rovatot nyitott, hogy előfizetőink ezzel is szolgálhatók lehessenek.

Rövid a beérkezett kérdésekre erdőgazdasági, erdőrendészeti, faipari és kereskedelmi, jogi és adójoggyekben számtalan esetben szolgált díjmentesen felvilágosításokkal és tanácsokkal.

A Tap munkatársai hasonló felvilágosításokkal a jövőben is szíves örömmel állnak bárki rendelkezésére.

Lapunk olvasói között szép számmal vannak kisebb erdőbirtokosok is, kiknek nincs módjukban erdőterület tartani s céljuk volna a lapot éppen az ő körükben is főleg terjeszteni.

Az ő számukban az elméleteket vagy érdekes részleteket megvitálni alkalmat kívánják, melyekre kis erdőbirtokosok kezelésénél lépjen nyomon szükségük lehet.

Ez okból a Tanácsadó rovatot kibővíti. A jövőben nemcsak a beérkező kérdésekre adunk pár szóval feleletet, hanem minden számban hozunk egy-egy közleményt is, mely az erdőgazdászok apró gyakorlati kérdéseivel foglalkozik.

E közleményekben nem akarunk semmi újat és nagyot felfedezni; egyszerűen és a számban előtt általában ismert dolgokat óhajunk csupán a laikus közönség körében népszerűsíteni, s kisebb birtokosainak minden felmerülő kérdésben segítségükre lenni.

Mikor I. olvasóinkat kérjük, hogy minden kérdésben bizalommal forduljanak hozzánk, számban taglásainkhoz az a kérdésünk, hogy hasonló irányú közleményekkel támogatják a rovatot. (Megjegyezve, hogy ebbe a rovatba szánták). Ha mindenki ír gy kis alkakészlet arról a részlethez, melyben a gyakorlatban legjobban oltban van, sokat segít az erdészeti ismeretek terjesztésében.

Izléses kivitei névjegyeket a Keresztény Sajtó készít.

Hogyan segíthetjük elő az erdő felújulását?

Manapság egy miniszteri rendelet értelmében a legkisebb magánerdőben is engedélyhez van köte a fahasználat s ahol csak a helyzet és az erdő terjedelme megengedi, a hatóságok az engedélyben mindig az u. n. fokozatos felújító vágást írják elő.

A kisbirtokos talán nem is ragaszkodik ennek teljesen szabályszerű kivételéhez, hanem megengedni — mondjuk — hogy a birtokos kitermelje a fatömeg felét, vagyis az egész területen egyenesen megszívja minden második fát.

A megmaradó fák feladata, hogy a kiritkítás folytán nagyobb térséghez, több levegőhöz és napfényhez jutva törzsen izmosodjanak, de főleg lombkoronájukat a keletkezett hézagokra is kiterjeszve jobban kifejlesszék, így a szabadabb állásban került gallyak több magot teremjenek s az alattuk levő talajt magiakkal sűrűn bevessék.

Mikor aztán pár év múlva a birtokos a lábon maradt faállomány kitermelésére újra engedélyt kér, a helyszínelő erdőfelügyelő azt nézi először is, hogy felújult-e már a fiatalos az öreg erdő alatt? Sikeres felújulás nélkül nem adhatja meg az engedélyt a további vágásra, de az a birtokosnak sem volna érdeke, mert a mesterséges erdőtés tenger pénzbe kerül.

Kérdés azonban, hogy sikerül-e a természetes felújítás, tehát a területnek magától való betoerdése pár év alatt?

Bükkösökben általában sikerült szokott. A bükk sűrűbben hoz megfelelő maktermést, általában az északi fekvésű is jobb talajú erdőrészekben foglal helyet, faállománya is megféleőbb, az öreg erdő nem ritkul ki, a talaj nem fűvesedik el, s a tapasztalat azt bizonyítja, hogy türelemmel és bizalommal várhatjuk természetes uton való felújulását.

Másképpen áll azonban az eset általában gyenge minőségű, csonka hazánk részére megmaradt tölgyesekben és csereszeiben. Általában a nap hevénét kielt déli oldalakon találjuk meg őket. Az évszázados sarjerdőgazdálkodás következtében a faállomány satnya, elcsigázott, a talaj kiélt és sovány. A kiritkult, vagy pedig éppen ellenkezőleg soha nem gyérített faállomány nem tud megfelelő maktermést hozni, s a legelítéssel keményre taposott, vagy elfűvesedett talaj a lehulló makkot nem képes befogadni.

Hozzájárul még, hogy a sarjerdőüzemről és alacsonyabb vágásfordulóról a szalderőüzemre s magasabb fordulóra való átérés átmeneti időszaktól éli a legtöbb kisebb magánerdő. Átmenetileg tehát alacsonyabb koru erdőrészeket kerülnek kitermelésre, melyek még nincsenek teljes maktermőre, melyek, s mégis talajuk bevetését kell tőlük várunk.

Még hozzá a tölgy csak 6—8 évenként hoz bőséges maktermést.

A fokozatos felújító vágás elsősorban éppen ezeket a kiélt erdőket hivatott megmenteni, ma erdősegekben azonban végtelenül nehéz feladat elé állít bennünket.

A déli oldalak tölgyeseiben és csereszeiben nem bízhatunk mindent a természetnek, az erdőgazdának is munkába kell állnia, ha nem akarja évtizedekig várni a felújulást.

Ha észreveszi, hogy ösre bő makktermés várható, akkor első feladat a talaj megvizsgálása, hogy a hullott makk a földre kerülhessen, mert mint említettünk gyakori tünet a legeltetéssel lepotosott vagy elfüvedesedett talaj. Arra hiába hullik a makk, nem lesz belőle csemete!

Össz elején, mikor még csak a férgek makk hullik, *disznót kell erdőkbe hajtani*. Az felturja a kemény talajt, felszakgatja a gypert, úgy hogy azok az egészséges makk már eleven földre hullhat bele. Ezért nem fognak legeltetési kihágás címén senkit megbüntetni.

A disznókonda alapos talajmegművelést végez helyettünk, meg is hizik a korán hulló férgek makkját, természetes azonban, hogy mikor már a valóban egészséges makk hullik, a makkoltatást a felújulás érdekében be kell szüntetni, mert különben túl lövünk a célra a „talajművelés”.

Ez persze csak jó makktermés esetén segít; sokszor azonban évekig hiába várunk rá.

Erikor már a makkkrással való *alátelítéshöz* kell folyamodni. Pénzbe kerül igaz, de még mindig olcsóbb sokkal a csemetével való erdősítésnél és sokszor az is pénz ér, ha erdőt meg egy-két évvel hamarabb teremtelmek ki, különösen ha az már nem hoz növedéket.

A makkkrással való alátelítés abban áll, hogy a kitermelésre szánt s felújítani nem akaró öreg erdő talajába minél sűrűbb hálózatban 2–3 kapavágással kis fészkeket készítenk s abba vetjük bele a makkot úgy, hogy 3–4 cm-re kerüljön a föld alá.

Olcsó munkáért, lányok, fiatal gyerekeket használhatunk erre a célra. A munkások vonalát sűrűn egymás mellett a hegyoldal aljában állítjuk fel, hogy szinte váll-vállal érjen, pár kapavágás és kész a primitív fészek, két makkot beledob, letakarja, az egész rajvonal egy lépéssel feljebb lép az oldalban s folytatja tovább.

A munka gyorsan halad s ha nem botos vagy szakgatót a terep, 30–40 napszámot is lehet egy erdőőr felügyeletére bízni.

A munkások laza talajon kapavál, keményebb talajon ortokapavál dolgoznak.

A siker elég kellemő szokott lenni s ha egy fészekbe biztonságból két makkot, gyengébb minőségűből 3-at teszünk s valamilyen kár nem esik alátelítésünkben, a következő nyáron majd minden fészekben találunk csemetét.

A fenti eljárás mellett egy kat. holdra egy hl. makkot s 8–10 napszámot lehet számítani.

Nem győzőm azonban hangsúlyozni, hogy ne sajnáljunk a költségőbbletet, tölgymakkot vessünk mindig és ne cserélj, dacára hogy sok vidéken a cser az elterjedtebb fa s makkját majd minden évben házilag szedethetjük össze, a tölgymakkot pedig esetleg vásárolni kell.

Költségét megterül, ha jövedő erdőnkben a hitvány cser helyett nagyrétkü tölgyet nevelhetünk.

Felméri még a kérdés, hogy a makkkrással össze vagy tavasszal hajtsuk e végre.

Erre bajos végleges feleletet adni.

Az őszi erdősítések rendelkezésünkre álló aránylag rövid időt elsősorban a csemete, főleg a fenyőültetésre fordítsuk, azoknak fontosabb az őszi munka. Ha marad időnk, úgy elvégezhetjük a makkkrással

is, bár a tél folyamán sok makkot kihordhat a fészekből az egér.

A tavaszi makkkrással ez a veszély nem fenyeget, viszont sok bajjal jár a makk elirtása és sok tönkre mehet tavaszig.

Izlés dolga, de én — ha akadályja nincs — inkább az őszi munkát ajánlanám.

Még egyet! A makkkrást csak lábon álló erdő alátelítésénél alkalmazzuk, már letarolt vágásban soha, mert a zsenge kelést a felverődő gyom gyors elnyomja. Itt már a csemetével való erdősítésnek van helye.

ÜZLETI HIREK.

Változatlan helyzet, változatlan árakkal. A tűzifa holt szezonja beköszöntött. Élénk az üzletmenet a nagy- és kistalpákban, szőlőkaróban s a bükkfűrészárban.

1. Tűzifa ab feladó állomás:

Belföldi hasáb	224—232 P.
* vegyes	318—222 P.
* dorong	206—210 P.
Romániai hasáb	220—232 P.
Szlovenszki száraz hasáb ab határ	1220—1600 K.
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén ab feladó állomás:

Belföldi la	640—660 P.
Belföldi lla	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	25000—26000 lei
Szlovák	3500—4000 K.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ² -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ² -je 35 cm-nél feljebb	38—50 P.
Tölgy fourmirónk m ² -je	69—72 P.
Tölgy bányafa m ² -je	30—34 P.
Bükk gömbölyű 30 cm-től felele	24—29 P.
Kőris	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger ... 25 cm.	26—29 P.
Qvertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár ... (gyufa-gyártásra)	22—26 P.
fűrészárura	28—36 P.

4. Fűrészárura budapesti paritásában:

la tölgy fűrészárura	140—160 P.
lla	112—136 P.
Tölgy boutes	120—144 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gözölt, szelételen	88—96 P.
* szelézett	96—112 P.
Bükk gözöltelen, szelételen	68—72 P.
Fenyő asztalosán széles m ³ -e	105—110 P.
* keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	76—80 P.
* keskeny	68—72 P.
Léc, zárlec	68—76 P.

5. Bogrnára ab feladó állomás:

Kőris 15—25 cm. 10,000 kg.	300—440 P.
Szil 12—25	310—440 P.
Akác 12—25	360—420 P.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci telemlágyában	290—310 P.
Keréktalp, bükk 22—24" h. 2.5—3" v. drb.-ja	0.20—0 P.
Küllő drb.-ja	0.10—0 P.

Kisvasuti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	0.40—0.44 P.
* 1.2	0.50—0.56 P.
* 1.3	0.64—0.72 P.
2.6 m. h. közbelső tölgy, talpa db.-ja	7.00—7.20 P.
5.6 m. h. közbelső tölgy talpa db.-ja	5.60—5.72 P.
2.2 m. h. közbelső tölgytalpa drb.-ja	2.40—2.80 P.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	1.40—1.50 P.
Tölgy szőlőkar db.-ja 1.8—2.0 m. h.	0.10—0.12 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	0.06—0 P.
* kisméretű	0.04—0 P.
* nagyméretű mészhomok	0.04—0 P.
* kisméretű	0.03—0 P.
Pordand cement q.-ja	5.76—6.56 P.
Mész q.-ja	3.84—4.00 P.

Innen-onnan.

— Erdészeti kinevezések és áthelyezések. A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőmérnökök összesített személyzeti létszámában *John Emil* m. kir. főerdőmérnököt és *Molnár Gábor* erdőtanácsost címmel felruházta m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsoskik kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Schlosser István* m. kir. főerdőtanácsost Debrecenből áthelyezte a miskolci erdőgazgatóság-hoz Miskolcra, továbbá *Kostialik János* m. kir. főerdőtanácsost Gödöllőre és *Maróthy Emil* m. kir. főerdőmérnököt Miskolcra előkösönösen áthelyezte s mindkettőt az erdőrendezői teendőik ellátásával bízta meg. *Nagy Jenő* m. kir. erdőmérnököt pedig a sátorlajauhelyi erdőhivatal vezetésével bízta meg.

»A legelő- és rétgazdaság fejlesztésében eljáró bizottság» tagjai közé erdészeti részről *Lipsey László* miniszteri tanácsos nevezetett ki.

— Közlemény az erdészeti államisvarga tárgyában. Mindazok a hallgatók, kik a főiskolán kötelezően előírt 8 félévet a régi államisvargai rendszer szerint lehallgatták, de vizsgahatárlékek miatt oklevelet nem szereztek, az 1927. évi január hó 31-én kelt 140.744/26. számú pénzügymin. rendelet szerint a régebbi (pénzügymin. 5568/925. sz.) rendelettel eltérőleg 1928. év tavaszáig szerezhetik meg államisvarga alapján az oklevelet. Ezen határidőn túl ezek a hallgatók is csak az érvényben álló vizsgálati rendszer alapján szerezhetnek oklevelet.

— A m. kir. erdőgazdasági szakiskolánál (Esztergom), valamint a m. kir. erdőőri és vadőri iskolánál (Esztergom és Királyhalom) az év őszén kezdődő tanfolyamokra való felvétel tárgyában folyó évi június hó 1-ig kell a kérvényt benyújtani.

— Pályázat. A soprani erdőmérnöki és bányamérnöki főiskola mechanikai tanszékénél a X. fizetési osztályba sorozott tanárségi állásra pályázatot hirdetnek. Pályázati határidő április 9. A kérvényeket a főiskola rektoratúsánál kell beadni a pénzügyminiszteriumhoz címezve.

A legizlesebb levélapírok a Keresztény Sajtó könyvesboltjában kaphatók.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papírkorona.

Az erdészet tavasza.

Több mint három évtizede — újabban is nemrégben panaszoltam, — de tudja azt majd minden korosabb szaktárs is, — hogy erdészetünk vezetőségének, a szabad szellem kifejedését akadályozó, — vélt igazságainak tudatában fölülényt feltéve őrző működésével, mennyire bélyegőbe volt ezelőtt szorítva szakunk emelkedése. Nem lehet e részben ugyan senkit okolni. A viszonyoknak természetes folyamánya volt ezen sajnálatos stagnálás!

Hazánk erdészete az elmúlt század kiegyezési időszakáig még csak gyermek cipellőben sem járt. Fel-feltűntek egyes lánglelkű apostolai a szaknak, — de mint egyes fecskék — tavaszt nem hoztak.

A Bedő-kultusz vetette el magját szakunk fájának s keltette életre csemetéjét. Természetesen a zsenge csemete az ismeretlen talajon nagy gondozást igényelt s nem lehet csodálni, hogy a magvetők ezen gondozásnál segítségét nem tűrtek, hanem azt saját legjobb tudásuk s terveik szerint maguk vezették. Eddig rendben is volt az ügy; a hátrány ezután kezdődött. A telepítés idejének elteltével több fiatalabb munkarész — eltekintve az Istenadta tehetségtől — nagy szorgalommal s ambícióval kezdte ki magát s ezek önálló gondolkodóká s munkásokká válna, tehetségeiket a haza s a szak javára, szolgálatára iparkodtak érvényesíteni. De — sajnos — itt erős falta ütőköze, megrekedtek. A magvetők egyéni véleményeiket, terveiket más befolyástól féltékenyen őrző viselkedése t. i. belesonatosodott a környezetükben felnőtt utódaikba ugyannyira, hogy más nézet, vélemény, akarat, terv napvilágot sem láthatott s ha valahol fel is bukkant, még csírájában el lett fojtva. Ezért járt közérdeketünk kényszerzubbonyban, — amelyben természetesen nem is fejlődhetett!

Hogy ez így volt, annak példája azon eddigi hivatalos vélelem is, hogy az igazgatás hatalmának joga nemcsak az erdészeti oktatás mineműségének, mérvenek, de mikéntjének is előírása. Azt

hiszem ezen felfogás egyedül áll a magyar erdészeti szakon. Nem is igen lehet elképzelni ezen függő viszonyt. Mert hiszen ezen esetben, ha az igazgatás feje véletlenül téves, vagy ferde irányt vesz fel, — már pedig csalhatatlan ember aligha van — ilyen útra téved a szaknak egy egész generációja!

Ha valaminek, úgy az oktatásnak kell szabad — a mindenkorai oktatók által a legszélesebb téren — szellemi és gyakorlatilag összegyűjtött anyagból legmegfelelőbbben kiválasztott fejlődéssel birnia s nem tarthatja haladé élet szabad és tiszta levegőjével. Ezt pedig az előírások soha nem adják meg, aminthogy a falak közötti zárkózottságukban nem is adhatják. Ez a levegő sokkal inkább kint kapható az önképzés széles útjain s a szabad természetben, a kezdes s gyakorlat napsütéses helyein! Az igazgatás hatalma kiválaszthatja az oktatás személyét, de a személy egyéniségét nem formálhatja!

Haladást csak kettő adhat: az oktatók által hangszerülleg folytonosan gyűjtött tudomány szabad előadása és ugyancsak a szabad életet levegő s szaklapok hasábjain. E kettő nélkül nincs fejlődés! S miután ezen két tényező adja az egészséges közös életét, — egy helyes s a fejlődés munkáját biztosító s közmelegnyugvást is szem előtt tartó igazgatás az ő terveit, rendelkezéseit szintén csak ezen két tényezőn építheti fel. Ellenben az erők elfecsérelődnek s úrrá lesz az elkedvetlenedés, ennek nyomán a veszedelmes közöny s végén a stagnáció.

Soproni főiskolánk már a tavasz mezébe öltözött. Mindannyian látjuk, tudjuk mily erős akaraton bazirozó munka folyik ott a — fejlődés jegyében. Sajnos, — nem mondhatjuk ezt szaklapjainkról; bár szerkesztőik izig-vérig átvannak hatva a fejlődés tavaszának rügyfakasztó sugallatától. Egyik lapunk vezetője írja, hogy egy betűt nem kap sehonnan; másik panaszolja, hogy ép mostan; — midőn nagy s szép feladatok előtt áll erdőgazdaságunk — mindenki

alszik! Hát ez igazán sajnálatos s megfoghatatlan tünet. Amidőn új, egészséges eszmék előtt el volt zárva az érvényesülés, akkor a vérmes harcosok tömegei áltak tehetetlenül lábhoz tett fegyverrel.

Ma, — midőn a világtakaklizma rombolási után az egész földkerekség dolgozik a haladás, az építés jegyében — ép az a magyar erdészet alszik, mely Selmec keletkezése óta még az elsők között is mindig első volt, de legalább is primus inter pares, ha a Haza üdvéről, boldogulásáról volt szó. Már pedig ma is ép ez forog szóban! Minden téglá darab, minden lapát homok, amit árva csonkaházak középületéhez viszünk, számottevő! Minden állam s bennük élő minden irány, politika, kereskedelem, ipar, gazdaság stb. mind a tavaszi ébredés lábában áll. A küzdelem, élni akarás rohanássá vált, — a munka verítéke általános minden vonalon, — csak szakunkon csillámlik még távolból láthatólag is a — tél jege! Ez egy megfjejtetlen valami!

Hogy erdészetünk tavaszi rügyfakadásának utjában a setét tudatlanság, a magasságok felé törő eszmék hiánya állana, ezt az ismeretek mellett még feltelezni sem lehet. Talán a közöny, érdektelenség elfogultság, vagy a mai közéletet sajnosan tarkító egyéni önzés, erős jellemhiány, vagy valami büvös narcotikum, sőtét irigykedés, anyagiak utáni mérhetetlen hajszá, vagy ezek összessége nem engedi annak a vastag, hideg jégkéregnek a tavaszi nap sugarak általi eltitntését, — ki tudná azt megmondani?!

Annai bizonyos, hogy még a bibliai szolga is megsemmisülésre ítéltetett, aki a gazdájától kapott tíz pénz kamatoztatás helyett elástá! Hát erre a megsemmisülésre talán csak még sem pályázik a magyar erdészet? Hát csak mi legyünk egyedül a megbélyegezettek szegény csonkaházánknak, kik az átkos Trianon megrögzöttségét segítjük elő, öbe telt kezekkel aludván, midőn erdészetünk tavaszi kikelő szelleme kopog, zakatol, dörbölő bezárt ablakainkon?! Hová, merre fogunk bujni elfoglalt ezer éves területeinken a feltámadás után nyögő,

síró testvéreink javaszékely rimánkodása elől? Mi lesz válaszuk, mentse-günk, kérdőrevo-násuk esetén?!

Nem mentse-g, hogy mindenki hivatalva, ennek bürokratijával s egyéb dolgaival van elfoglalva. Ez nem elég. A mai szomorú állapotaink mellett külön köteles áldozni mindenki a Haza, a Köz oltárán is.

Mindenki tudja, hogy közérdesztünk kátyuban van. Bűnös közöny otthagyni fetrengeni. Minden magyar erdésznek kötelessége segíteni, hogy onnan kikerüljön. S minden betű szaklapjainkban egy tégladarab szakunk újra építendő azon hajlékához, melynek napuságarban ragyogó tetőzetét testvéreink onnan a messze távolokból sóvárogva, bizakodva, könybelábat meszkel, de édes reménységgel figyelik!

Ne hagyjuk lapjainkat. Ezek hozzák meg erdészettünk rügyfakasztó tavaszát s csíráztatják ki annak majdan hatalmas, terébélyes fáját!

Craus Géza.

Vasuti talpfa – vagy betontalp.

Ujabbán a parlamentben is szobakerült már a vasbeton vasuti talpak mostanában sokat emlegetett kérdése.

Láng János képviselő sürgette mostanában a betontalp alkalmazását.

Szerinte elsősorban is azért kell szakitani a régifajta talpfa használatával, mert a mult évben is 840 ezer l köbméter talpfaft kellett külföldről importálni az országba 7 millió pengő értékben.

Nem tudom, hogy az újságrportok felületességével, vagy a felszólaló hibás és könnyelmű információival van-e dolgnak, de ezek a számok ugyancsak messze esnek az igazságtól.

A valóság az, hogy az elmúlt évben 2972 wagon talpfaft (40–50,000 m³) hoztuk be csupán külföldről az 1925. évi 10,445 waggonnal szemben. E tételben tehát egy év alatt 7473 waggonnal javult külkereskedelmi mérlegünk azon egyszerű okból, mert a MÁV. megkísérelte végre idehaza szerezni be talpfaftszükségletét. S ha a MÁV. a termelőknél megfelelőbb és méltányosabb árakat biztosítana s az átvételek alkalmával nem foglalna el olyan rideg és szorszállhasogató álláspontot, az ország egész talpfaftszükségletét biztosítani tudná a hazai termelés, különösen most, mikor a MÁV. már hajlandó 6°/o-os árlevonással a szjacsos tölgytalpfaft is átvenni.

A felszólaló képviselő úr indoklása tehát teljesen alaptalan és komolytalan s talán maga sem sejtí, hogy indítványával milyen fontos gazdasági érdekeket veszélyeztet.

E kérdés nem új, nem a parlamentben merült fel először, komoly szakbörök foglalkoznak vele s a MÁV. is kísérletezik egy idő óta a betontalppal.

Az indokok azonban egészen mások, mert talpfaft mi hazai termelő is tudunk termelni

amennyi csak kell, csak legyen, aki a reális árt megfizeti.

A betontalppal való kísérleteket az teszi indokoltá, hogy a vasbeton- és cementtalp állítólag sokkal tovább tart, mint a talpfa. A ritkább kiseréses tehát lényegesen apaszatná a pályafenntartási költségeket.

Legalább is azt igyekeznek bizonyítani azok az érdekeltségek, akik nagy számban szállításhoz és haszonhoz jutnának, ha a MÁV. a talpfaft mellőzését határozná el.

A termelőket viszont a betontalpak hátrányaira mutatnak rá: a betontalpak nem elég rugalmasak, tehát könnyen törnek s a rázkódásokat a szerelvényekre hárítják át s azok élettartamára s kellemes járására vannak káros befolyással. A csavarágak hamar kikopnak, porladnak, s talpfaft súlyá aránytalanul nagy, tehát üzeme-gazdasági és forgalmbiztonsági szempontból nem megfelelők.

A praktikus Németország ma is évente 5¹/₂ millió darab talpfaft vásárol s a betontalppal való kísérletek Bulgáriában is balul ütöttek ki.

A nagy békaegérharc tehát teljes vehemenciával folyik a kulisszák mögött.

Az egész kérdés még meglehetősen kezdetleges stádiumban van s remélhetőleg nem is kerül sor a talpfaft mellőzésére éppen most, amikor a MÁV. végre részánata magát a hazai talpfaftermelés támogatására.

Megmaradt magyar erdőségeink állapota és természeté hozza magával, hogy bányaft és vasuti talpfaft kívül más műtávavasztékok nagyobb mennyiségben alig tudunk termelni.

Agyonlegettetit, kielt talaj tügyesek, cseresek, melyekben a jobbké esetben is csak nemrég szűnt meg a sarjerdőgazdálkodás, kisebb terjedelmű bükkösök vágáskorban is csak 30–40 cm. átlagos törzsvastagsággal, melyekből azonban fűrészrönknek megfelelő darabokat csak itt-ott lehet kivágni — ezek állnak rendelkezésünkre.

Tipikus talpfaftermelésre predestinált erdőségeink vannak tehát.

S ha most még a talpfaftermelés lehetőségét is kizárják a lábunk alól, tüzfátn és bányaftan kívül alig termelhetünk komolyabb mennyiségben egyebet.

A talpfaft mellőzését célzó irányzat tehát teljes mértékben a magyar erdőgazdaság és a magyar talpfaftermelés vitális érdekeivel találja magát szembe.

Reméljük, hogy a MÁV. is meggondolja, hogy kétes értékű kísérletezések kedvéért tönkretegyen egy köze-gazdaságilag fontos hazai termelési ágat.

T. B.

Az erdősítés mint fényezés.

Március hó folyamán több hazai és külföldi csemeterkeskedőtől nagyobb mennyiségű erdei facsemetét rendelünk erdősítési célokra. Csemete rendeléseinkkel elsősorban a hazai csemeterkeskedőket kerestük fel, de mivel igen sok facsemetét itt-hon beszerezni nem tudunk, kénytelenek voltunk külföldről eszközölni a beszerzést. Így a többek között európai és japán vörösfenyőt, Douglast, sima fenyőt és libanoni cédrust E. Sander Tarneschi (Holstein) csemeterkeskedőtől rendelünk. A küldeménye hónap eljelen még is érkezett s az elvámolást a miskolci fővámbihatal 1927. évi ápr. 2-án eszközölte. A szállító levélhez csatolva volt a sátoralajuhelyi m. kir. Erdőfelügyelő 238/1927. éf. szám alatt kiállított bizonyítványa, mely igazolja azt, hogy e csemeték erdősítési célokra szolgálnak. Ennek dacára a fővámbihatal »mint díszfaft és díszcserjéket« bírálta el s a 255 Márka értéket kitevő csemete küldeményre 86 pengő vámat vetelt ki. *Benne foglaltatik 13°/o fényezés adó is.* Nem hiszem azt, hogy ma, amikor kormányintézkedésekkel igyekeznek minden talpalattit helyet befásítani, a fásítási standokéző és áldozatokra kész erdőbirtokosok ki legyenek szolgáltatva egye alárendelt hivatalok önkényeskedésének.

Lehetetlen helyzetnek tartom főleg azt, hogy egy vámliszt, aki lehet igen jó finansé, de nem erdész, az erdőfelügyelő hivatalos igazolását sutba dobja s saját »jobb« belátása szerint minősít.

Ez ellen a meghatározottabban tiltakozunk s felhívjuk rá az illetékes igazolási hatóság figyelmét. Reméljük, hogy feleztünk a jelen esetben megkapjuk s hogy intézkedés fog történni arra nézve, hogy hasonló esetek a jövőben elő ne forduljanak.

Örülni kellene, hogy akad ma még Magyarországon erdőbirtokos, aki áldoz Erdőjére, törődik azzal s igyekszik mindenféle kísérletekkel erdejét értékesebbé tenni s ez által nemcsak magát vagyonát garantálni, hanem a közvagyon is szaporítani. Az ilyen erdőbirtokos támogatni kell, de semmiesre sem 13°/o-os fényezési adókkal gyötörni.

Tolcsva, 1927. április 6.

Tamás János erdőtanácsos.

Egyesületi hírek.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlájára a Magyar Általános Hitelbank sátoralajuhelyi fiókjánál fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor főerdőmérnök, egyesületi titkár; a lapot érintő közlemények pedig Tóth Bódog urad. erdőmérnök Szentdomonkos, u. p. Bükkszentzersebet címre küldendők.

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Fabe hozatalunk és kivitelünk 1926-ban.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint fabe hozatalunk az elmúlt évben a következők volt:

Tűzifa	167,149	waggon
Faszén	4,916	"
Bányafa	12,466	"
Lombgömböla ...	3,155	"
Fenyőgömböla ...	17,918	"
Bárdoltlomböla ...	205	"
" fenyőfa ...	10,835	"
Fűrészelt lombfa ...	1,553	"
" fenyőfa ...	45,223	"
Vasuti talpa ...	2,972	"
Kádárfa	220	"
Hegyezett karó ...	756	"
Zindely	151	"
Bognárfa	135	"

Az összes fabe hozatal a kisebb választékokkal együtt 267,895 waggon.

Kivitelünk ezzel szemben elenyészően csekély, összesen 2316 waggon csupán, melyből nagyobb tétel csak a lombgömböla s a kemény és puha fűrészárú tesz ki.

Behozatalunk a hivatalos becslés szerint 967 millió aranykoronát, a kivétel pedig 2 millió aranykoronát jelent értékben kifejezve.

Behozatalunk az 1925. évvel szemben 41,000 waggonnal növekedett, kivitelünk pedig mintegy 500 waggonnal csökkent. Egyedül a vasuti talpa az a választék, melynek behozatala nagyobb mértékben — 7500 waggonnal — csökkent, mivel az elmúlt évben a MAV. jórésben itthon szerezte be szükségesét.

Ugyáztik, hogy a gazdasági élet konzolidációja s az építkezések megindulása következtében évről-évre több pénz kell áldozni külföldi fáért. Itt csak egy politika segít: visszaszerezni az elvesztett magyar erdöket!

Erdősegeitől megfosztott hazánk fával való ellátásában Románia vezet, utána Csehszlovákia, majd Jugoszlávia, Ausztria s végül Lengyelország következik. T. B.

Tanácsadó.

Ervóban erdőgazdasági, erdőrendészeti, falpari, fakereskedelmi, jogi és adóügyekben bárkinek szívesen állunk rendelkezésére s díjmentesen szolgálunk felvilágosítással.

Hirdés: Bognan számíthatom ki, illetőleg ellenőrizhetem a birtokom után fizendő földadó, pótdó s az ezekkel együtt szedett egyéb adók kivételét?

Tessék a kétségáthadán megszerezni birtokának kataszteri birtokleír, melyben parcellák szerint s végösszegekben is fel van tüntetve birtokának kataszteri tiszta jövedelme, melyet annak idején a művelési ág s a becsült osztály figyelembe vételével állapítottak meg és pedig békebeli, tehát arany koronákban. Ezen a jövedelmen alapul most is az adókövetés.

Az érvényben levő rendelet szerint földadón (állami egyenes adó) a hat, tiszta jövedelem minden koronája után 30 pengő-füllér fizendő. Ha tehát pl. birtokának a birtokos szerint 1000 korona a hat, tiszta jövedelme, ugy földadónak 0.30 × = 300 pengő földadót fizet évente.

A pótdadók aztán a földadó bizonyos %-ában vannak megállapítva és pedig a községségi pótdó 50%, az utadó 10%, rokkantadó 5%, betegpótlási pótdó 10%, s mezőgazdasági kamari illeltek 2%.

A fentebb példának felhozott esetben tehát a 300 pengő földadón kívül fizet még 150 pengő községségi pótdó, 30 pengő utadót, 15 pengő rokkantadót s 30 pengő betegpótlási pótdó.

A községségi pótdóval az 50%-a a maximum jelenli, de kevés olyan községs van, mely ezt teljes egészében nem lenne kénytelen kivetni.

Mezőgazdasági kamari illeltek csak a birtokában nem „Erdő rovatban szereplő parcellák jövedelme után köteles fizetni. Erre nyomtatékosan felhívjuk a figyelmet, mert ez az illeltek a legelső helyen az erdőterület után is követhet. Ez ellen — az 1920. évi XXIII. tc. 28. §-ra való hivatkozással — tessék egész bátran tiltakozni. Erre különben lapunkban még egyet visszatérünk.

A földadóval s járulékaival együtt szokták még faluhegyn a közmunkaadóságot, a kéményviselési díjat, esetleg egyebet is szedni; ezek kivételé azonban tudomásunk szerint megynként oldozik, tessék tehát helyben utánajárni.

Ami aztán a jövedelemadó s a többi adóhoz s illeltekhez illeti, az már más lapra tartozik s független a tárgyalattól. Hirdésdórá szívesen írunk arról is.

Innen-onnan.

— Erdészeti kinevezések és áthelyezések. Köll Pál miniszteri tanácsosa, Lányi Gyula és Hyna Ottó ferdőtanácsosokká nevezettek ki, s Véssey Mihály miniszteri tanácsosi címet kapott.

A főiskola személyzeti létszámában vitéz Masvay (Jurovics) Hugó, Kovács Ernő és Mayer Zoltán okl. erdőmérnökök a X. fizetési osztályba kinevezettek.

Karacsi Lajos főiskolai tanársegéd segéderdőmérnök minőségben a miskolci erdőgazdasághoz helyeztetett át. Ugyancsak ide helyeztetett át Egerből saját kérésére Tauer Ervin segéderdőmérnök is, s a sajoivédeki m. kir. erdőhivatal vezetésével bízott meg.

— Darányi Ignác meghalt s a magyar politikai és gazdasági élettel együtt gázol a magyar erdészet is. Rövid megzaklatással 1895-től 1910-ig volt az ország földművelésügyi minisztere s hosszú miniszteri működésének emlékét a nagy alkotásoknak egész sorozata őrzi.

Ő volt a megteremtője a modern magyar agrárpolitikának és mezőgazdaságnak; felkarolta a telepítések, parcellázások, cseledségnyelő pénztárak, hitelszövetkezetek ügyét, a Tiszaszabályozást, a kísérleti állomások, megalapította a Mezőgazdasági Muzeumot, melynek egyik látványosságának is pompás vezetőségére az erdészeti osztály. Világhírűvé tette a jórészt erdészeti igazgatás alatt álló kincstári fűrőhegyeket s ha jogász létere gazda is volt, elsősorban, mindig megértéssel viseltetett az erdészet kérdései iránt. Miniszteresége alatt születik meg az 1898-as erdőtvény s akkor indul meg a próbálkozás a kincstári erdőknek házilag való kezelésére is.

— Kölcson a közös legelők járkarba helyezésére. A földművelésügyi miniszter a megindított országos legelőjavítási mozgalom keretében a közös legelők feljavításának előmozdítására 20 év alatt törlesztendő 4%-os kölcsönök engedélyezésére határozta el. A kölcsönben a legeltetési társulatok, közbirtokosságok s kivételeken a községség is részesülhetnek. A kölcsön feltételeiről a miniszteri rendelet már megjelent.

Örömmel köszöntjük a miniszter ur elhatározással s örömmel látjuk az egész mozgalomból, hogy mezőgazda testvéreink végre a maguk portáján próbálnak rendet csinálni.

Százezer holdni elhanyagolt s az elhanyagolás következtében használhatatlan legelőterület van az országban szerte s eddig mégis fájó érzéssel kellett tapasztalunk, hogy ha legelő kellett, mindig az erdő volt a legeltetési vágyak célpontja s végeredményben mindig az erdő volt az, ami bizonyos érdeklőségek kielégítésére mindig szível felajdoltak.

Pedig az anyagiakban gyengén dotált erdészeti irodalomnak nem áll anyai papiros rendelkezésre, amit tele ne lehetne írni annak a tengenyri kárnak a felpanaszolásával, amit épen csonka hazánk erdőseiben már eddig is okoztak a legeltetéssel.

Reméljük, hogy másképp lesz ezután. Az erdő erdő marad, a feljavított buja füvet termő legelőkön megier az állatállomány s az elhanyagolás következtében gazdánk kezén végképen tönkrement legelőterületek nem kerülnek kopárítás címén az erdész kezére, hogy ott verejtékes, nehéz munka nyomán csak népszerűtlenséget arassanak.

— Helyreigazítás. Lapunk múlt számában közöltük, hogy az új „Fakereskedelmi Szokványok” 10 pengőért kaphatók. A „Magyar Fakereskedő” szerkesztősége (Bp. III. Ujlaki rakpart 3.) most arról értesít bennünket, hogy náluk a Szokványok egyes példányai 780 P-ért bocsátatnak a szakközönség rendelkezésére.

— „Az Erdő” című lap rendkívüli kiadásban közli olvasóival, hogy az állam-erdészeti alisztek személyzeti létszámában megüresedett 24 ideiglenes minőségű I. o. aliszter-erdőőri állásra pályázat van hirdetve.

— Agancskilátást rendez a Nemzeti Vadászati Végeléglet május hó 14-től 23-ig a Vadászati Mezőgazdasági Muzeumban. Kilátható lesz minden olyan trófea, melynek viselője 1926-ban Csonkamagyarország területén éjtették el. Ezenkívül kilátható még a külföldről vagy megszállott területről származó trófeák is, ezek azonban a versenyben nem vesznek részt.

— Vadász-b kilátás. Az Országos Víziszlaklub s a Tacsó- és Fox-terrier tenyésztők Egyesülete május hó 29-én és 30-án vadász-b kilátást rendez Budapesten az Egyetem utca 6. sz. alatt levő gróf Károlyi-palotában. Nevezési határidő május 18.

A legizlésebb levélapok a Keresztény Sajót könyvesboltban kaphatók.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

A hitbizományok

megszüntetésének kérdését a miniszterelnök zalaegerszegi beszéde ismét az érdeklődés középpontjába állította. Lapunk másfél évvel ezelőtt már foglalkozott e kérdéssel, de a probléma olyan közelről érinti a magyar erdőgazdaság életérdekeit, hogy nem lehet szó nélkül elmenni a tervezett törvényjavaslat mellett, de minden alkalmat felhasználva ismét és ismét hangoztatnunk kell a magunk álláspontját.

Elsősorban is meg kell állapítanunk, hogy a hitbizományi földterületeknek Nagymarországon 44%-a, mai hazánkban pedig 29%-a erdő.

Logikusan következik ebből, hogy ha másoké is a döntés joga, de a hitbizományok jövődó sorsa feletti vitában Trianonba belenyugodva 29%-ig, Nagymarországon eszményét szem előtt tartva pedig 44%-ig az erdőgazdaság képviselőit illeti meg a szó.

A hitbizományi nagymultú intézménynek elbírálásánál lehet érvelni pro és contra, mint ahogy a nagybirtok is általában más és más megvilágításba kerül, ha a többtermelés vagy a szociális politika szempontjából vizsgáljuk, de ne felejtjük el, hogy a korlátolt forgalmú birtokok művelési ágak szerint való megosztása egészen más, mint a szabad nagybirtokoké s azokat a művelési ágakat, melyek csak nagy komplexumban, kései kamatozással hasznosíthatók (erdő, legelő), a szabadforgalmú nagybirtok kevésbé keresi, míg a korlátolt forgalmuaknál ezek meglehetősen nagy %-ot képviselnek.

S épen ezért, mivel területük nagy hányadát művelési ágak teszik, évszázadokon át szükségszerűen kialakult fokozott óvatosságot kíván.

Am oldják fel a hitbizományokat, történjék mezőgazdasági részükkel az, amit az új kor szelleme követel, nem a mi feladatunk belekontárkodni.

De az erdő legszélső fájánál álljon meg a reformátorok máriól-holnapra újat építő munkája!

Az erdő az abszolút konzervativizmus országa; itt forradalmat csinálni bűn,

hol az apák vétkéért hetediziglen vékelnek a fiak.

A birtokok kötött formája eddig a földi gondviselés volt az erdőre nézve s a szabad birtokokon az egyéni kapcsolású martaléknak annyiszor odadozott erdőgazdálkodás itt talált menedéket.

Ha fel is oldják a hitbizományokat, ha feloldják a kötöttséget erdőterületeikre nézve is, *gondoskodni kell megfelelő rendszabályokról, melyek képesek lesznek a mostani hitbizományi erdőbirtokok egységét s mostani gazdálkodásuk rendjét biztosítani*, különben erdőgazdaságunk egy általános katasztrófának megy elébe.

Akik pedig a döntést a kezükben tartják, érezzék át a nagy felelősséget s érezzék át annak a szükségességét, hogy a magyar erdőgazdaság képviselőit meg kell kérdezni s véleményüket meg kell szivlelni, mielőtt meghúzzák a lélekharangot a hitbizományok felett.

Tóth Bódog.

Az erdészeti közigazgatás.

Craus Géza a M. E. ézevi első számában közölt cikkében az 1923. évi részlet-törvények nyomán keletkezett helyzetre ki-mondja — amit az erdészeti 99%-a, köztük magam is oszt — hogy a mai helyzet tarthatatlan.

Hogy ez a helyzet miért tarthatatlan, erre vonatkozólag a dr. Ajtay és Czillinger szak-társak között lefolyt vita adataira hivatko-zik.

Előadja különben, hogy az 1923-as tör-vények életbelépte előtt dolgozó kir. erdő-felügyelő tevékenységét a közigazgatási bizottságok mindenkor 100%-ig honorálták, de honorálhatták is, mert hiszen azok a lgb.-okkal szemben az odakerülő ügyek elintézésénél minden „személyi akarnoksá-got” mellőztek, a tényállások alapos ismer-tével mindig a „legkorrektebb” javaslato-kat vitték a bizottságok elé, azoknak „hi-székenységgel vissza nem éltek” és „szak-szerűtlen, törvénytelen” javaslatokat nem tettek s így elértek azt, hogy sem a bizot-ságok, sem az erdészeti kar nem „blamál-tattott”.

Ezután „szemléltetés” végett, nyomban elmond egy esetet, amely közleményének beállításá szerint, az ezen esetben eljáró erdőfelügyelőt csakugyan úgy tünteti fel, mint aki eljárásában személyi akarnokságot

követelt el, a tényállásokat nem ismerve, szakszerűtlen és törvénytelen javaslatot tett a bizottságnak, annak hiszékenységgel visszaélt és így a közleményből vonható következtetés szerint a bizottságot és a szakot is kétségtelenül blamálta.

A közlemény első részében foglaltak után úgy veszi ki a dolog magát, hogy Craus Géza ezt a szemléltető példát annak bizonyítására hozta fel, hogy az 1923-as törvény által teremtett helyzet tarthatatlan. Szerény véleményem szerint ennek bizonyítására nem szerencés gondolat egyes kiragadott esetnek a leírása s különösen nem egy olyanak, mely az 1923-as törvények előtt is éppen úgy bekövetkezhetett volna, mint azóta.

Ennélfogva a felhozott szemléltető példával a mai helyzet tarthatatlan voltát még az esetben sem bizonyította volna, ha az eset teljesen úgy történt volna meg, amint azt közleményében előadja; mindössze csak arra lett volna jó, hogy bebizonyítsa, hogy a mostani erdőfelügyelők között akadt egy, aki tudatlan, szakszerűtlen, a bizottság hiszékenységgel visszaélt és a szakot blamirozta.

Tévedni emberi és bizonyára az 1923. évi törvények előtt is akadhattott erdőfelügyelő, aki valamely ügyet elfogultan, vagy tévesen képviselt a bizottságokban.

Véleményem szerint egyes eljáró erdőfelügyelő esetleges téves intézkedéseinek nyilvános tárgyalása helyett sokkal helyesebb, ha a helytelen intézkedés korrigálására a törvényben biztosított orvoslási mód vették igénybe.

Mert rossz az 1923-as törvény, az igaz, azonban arra módot ad, hogy a hibás erdőfelügyelői ténykedések korrigáltsanak, de természetesen tárgyilagos bizonyítékok alapján.

No, de nem megyek tovább ezen az uton, hanem azt mondom el, amiért a tollat tulajdonképen a kezembe vettem.

Craus Géza cikkében nem mondja meg, hogy a felhozott eset minő ügyre vonatkozik, azonban az ott közölt adatokból az ügyet ismerő kétségtelenül megállapíthatja azt, hogy az eset nem más, mint Csajka Endre és társainak (telkibányai felsőura-dalom) esete a szikszói m. kir. erdőfelügyelővel.

Történt pedig az eset úgy, ahogy alább következik.

Csajka Endre és több társa 1922. évi augusztus hó 6-án kelt szerződésel megvásárolta gróf Hadik-Barkóczy Endrénél az u. n. Telkibányai felső uradalmát, azt $\frac{7}{100}$ részölt $\frac{11}{100}$ rész arányában osztva

* Cikkírónak ez bizonyára nem volt célja, de az egymástánból tényleg ezt is ki lehet olvasni. (Szerkesztő).

meg egymás között, összesen $100/100$ rész jutalekkal.

A megvásárolt ingatlanhoz 2565 k. hold erdő és 573 k. hold szántó, legelő stb. részlet tartozik.

Ettől a birtokos-csoporttól, illetve annak egyes tagjaitól röviden ezután 135 telkibányai lakos az összesen $100/100$ osztályrészéből $100/100$ osztályrészt megvásárolt és ennek vételárát 1923. évben készpénzben ki is fizette.

Ez a 135 telkibányai lakos, akik közül 112, azaz egyszázötvenkettő egyszersmind urbéres birtokos is, az osztalton birtoknak $100/100$ -ad részét azért vásárolta meg, hogy ezzel egyrészt legelőszükségletét biztosítsa, másrészt pedig, hogy faszükségletét idővel fedezze.

A vonatkozó adásvételi szerződéseket az O. F. B. 1925. évi október hó 13-án 653. szám alatt hozott ítéletével jóváhagyta.

Ennek az ítéletnek a vételkor az állami erdőfelügyelet — kötelességekhez hiven — közelebbről érdeklődött a már bírói ítélettel is elismert birtokos-csoport erdőgazdálkodása iránt és arra a tapasztalatra jutott, hogy bár a 135 kismeser a $100/100$ rész birtok vételárát már 1923-ban kifizette, sem a birtok ügyeinek intézésében, sem a jövedelmek felosztásában hozzájáruláshoz nem jutott, abból jövedelmet nem kapott.

Nem az új, hanem a régi (79-es és 98-as) törvények rendelkezéseire való tekintettel nyilvánvaló, hogy az 112 urbéres tagot számláló vásárló csoport erdőrezerváció állami s üzemi kötelezettségének kimondása iránt az állami erdőfelügyeletnek kezdeményező lépéseket kellett kötelességszerűen megtennie annyival is inkább, mert a jogaik gyakorlatában eddig korlátozott 135 apró kis birtokos érdekei is kívánták ezt a beavatkozást.

Ilyen előzmények után tette meg a szikszói erdőfelügyelő javaslatát Abauj-Tornay-fermege közig. bizotts. gazdasági albizottságához.

Ezt, a „tényállás alapos ismeretével, minden személyes akarnokság kizárásával, szakszerűen és törvényes alapon” egybeállított javaslatot fogadta el a közigazgatási bizottság s mondotta ki 1926. évi július hó 14-én 532. kb. szám alatt hozott határozatával az 1879. évi XXXI. t. c. 17. és 24. §-ai, valamint az 1898. évi XIX. t. c. 1. §-a „d” pontja alapján a szóbanforgó erdőbirtokokra az állami és üzemi szerinti kezelés kötelezettségét.

Ezt a határozatot az érdekeltség megfellebbezte.

A megfellebbezett határozatot a m. kir. F. M. felülvizsgálva, 1926. évi december hó 23-án 95279. szám alatt hozott végősóku döntésével azt mondotta ki, hogy:

„arra való tekintettel, hogy az erdő szakszerű kezelése Craus Géza okl. erdőmérnöknek teklekönyvileg is feljegyzett alkalmazása által ezidőszent biztosítva van, a szóbanforgó erdőbirtok állami kezelésbe vételétől arra az időre, amíg Craus Géza okl. erdőmérnök alkalmazásának ezidőszent kötelezettsége az erdőbirtokot terhel, kivételesen eltekintek, de csak abban az esetben, ha a birtokosság egy éven belül

az erdőbirtokról rendszeres gazdasági üzemi tervet mutat be jóváhagyásig, továbbá, ha az 1898. évi XIX. t. c. II. részében foglaltakhoz alkalmazkodva, egyrészt mint közös birtokosság azonnal megalakul, másrészt a közösen használt erdőbirtokról azonnal gazdasági ügyviteli szabályzatot mutat be jóváhagyásig”.

Arra utasítja egyben ez a legfelső döntés ugyanebben a rendelkezésben a bizottságot, hogyha a birtokosok a fenti feltételeket a megszabandó határidőig nem teljesítik: „a szóbanforgó erdőbirtok állami kezelésbe vételét határozatlanul azonnal rendelje el”.

Ez a cikkő által bemutatott eset hiteles története.

Nyilvánvaló ezek szerint, hogy az ügyben eljáró erdőfelügyelő „nem volt akarnok, nem volt inkorrekt, nem élt vissza a bizottság bizalmával, nem tett szakszerűtlen és törvénytelen javaslatot”, hanem hűségesen, kötelességtudóan, szakértelemmel, törvényes alapon járt el s biztosította még a mostani igazgatási törvény hatályosságával mellett is a régi törvények legyetekes rendelkezéseit, biztosította 135 apró birtokosnak kilenc nagybirtokossal szemben az öt megillető jogokat és ezzel nemcsak közérdekű erdőgazdasági, hanem egyszersmind igen fontos magyar nemzeti és szociális missziót is teljesített.

Ebben az esetben tehát bírázás nem volt és az erdészeti kar tevékenységének sülydése sem következett be.

Ennyit kívántam elmondani a szemléletfűszél felhozott esetre vonatkozóan s még csak azt kívánom hozzáfűzni, hogy tárgyalgatóság nélkül nem vihették előre megtépzott, rossz nyomra vezetett erdőrezerváció ügyét.

Az a megfellebbezett erdőfelügyelő jó helyen van, tudja és tudja kötelességét s bizonyára egyik legjobbjá harcosra lesz a mai rendszer tarthatatlan voltának teljes tárgyalgatósággal való megszüntetésére irányuló akciónak.

A létesített új intézmények hatáskör nélkülségének bizonyítására felhozott példához is van néhány szavam.

A példának felhozott kobánya nyitánsnak ügyét nem ismerem s így nem tudom azt, hogy a bányanyitással minő természeti erdőbirtok volt érintve, hogy az az 1879. XXXI. t. c. 17. §-a alá tartozott-e, vagy sem.

A 62060/1904. F. M. rendelet időközben (1922. évi 1254. F. M. rendelettel) módosított ugyan, de ezen módosítás az eredeti rendeletnek a kobányák engedélyezésére vonatkozó részét nem érinti.

Az eredeti 62060/1904. F. M. rendelet azonban, ellentétben Craus Géza cikkének megállapításával, II. részben csak az 1879. XXXI. t. c. 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokra ad a bizottságnak hatáskört.

Ha tehát az a bizonyos 01 k. holdas kobánya nem az 1879. XXXI. t. c. 17. §-a alá tartozó erdőben nyitottat, helyesen vitte az erdőfelügyelő, illetve a bizottság engedélyezés kérdését a F. M. elé, mert annak engedélyezése a bizottság hatáskörébe már nem tartozik.

Nem tartozik ma sem, de nem tartozott soha sem.

Külö Pál.

Egyesületi hírek.

Tanulmányi kirándulásunkat

a szokásos tavaszi közgyűléssel folyó évi június hó 20—21-én tartjuk meg Egerben, melyre az egyesület tagjait s szakunk iránt érdeklődőket ezennel meghívjuk.

A kirándulás során az érsek-egyházi erdejék s az Egri Hordógyár fűrészüzemét tekintjük meg.

Találkozás június hó 20-án Fűzesabony vasúti állomáson, ahová Budapest felől 9 ó. 20—Miskolc felől 9 ó. 31'-kor érkeznek a megfelelő vonatok.

Érkezés Egerbe 10 ó. 34'-kor.

Programm:

20-án délelőtt a város nevezetességeinek megtekintése; közös ebéd, 17 órakor közgyűlés.

21-én kirándulás az érsek-egyházi erdejék s az Egri Hordógyár fűrészüzemének megtekintése, vagy, hogy a 18 ó. 18'-es vonattal a résztvevők hazatérhetnek.

|| Szállás-étkezésről gondoskodunk.

Kérjük a résztvevő szándékozókat, hogy jövetelüket legkésőbb f. hó 15-ig Onczay László erdőtanácsos Sátoraljujhely, Postafiók 60 címre bejelenteni sziveskedjenek, ki egyáltalán felvilágosítással is szolgál.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlájára a Magyar Általános Hitelbank sátoraljujhelyi fiókjánál fizetendők be.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések Schudich Nándor főerdőmérnök, egyesületi titkár Fűzér; a lapot érintő közlemények pedig Tóth Bódog urad. erdőmérnök Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkereszt címre küldendők.

Tagsági és lapdíjelőfizetés címén befolyt:

1925. évre:

Kutassi Béla, Szenna	12-80 P
Dókus Ernő, Sajnely	12-80
Köszegi Fenyőmagpergetőgyár	12-80
Dr. Fehérvári Dániel, Sopron	12-
Bazsó Imre, Erdőhorvát	12-80
Floch György, Zirc	12-80
Vaitsik Emil, Miskolc	7-68
Lux Károly, Háromhorvát	12-80
Magy. Erdőbirt. Faér. r. t. Bpest	5-12
Fridli Ernő, Révélványár	12-80
Földművelésügyi minisz. Bpest	7-80
Jahn Rezső, Szilvásvárad	12-80
Peizerle Pál, Monok	12-80
Szurjánysági Kálmán, Szikszó	2-
Putnik Mór, Kelemer	12-80

Összesen: 162-60 P

1926. évre:

gr. Andrassy Sándor edh. Letenye	10— P
Alberty János, Miskolc	8—
Kutassi Béla, Szenna	10—
Dókus Ernő, Sajnely	8—
Köszegi Fenyőmagpergetőgyár	10—
Dr. Fehérvári Dániel, Sopron	8—
Csilling János, Bpest	6—
Jancsó Gyula, Miskolc	8—

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Wittenberger Géza, Bükkszercs...	8	"
Buiáki urad. erdőszet	10	"
Kolba Róbert, Diósgyőr	8	"
Floch György, Zirc	8	"
Kalocsa főkapitány	8	"
Fridli Ernő, Révleányvár	8	"
Pintér Nándor, Ragály	10	"
Földművelésügyi minisz. Bpest	10	"
Magy. Erdőbirt. Faért. rt. Bpest	2	"
Jáhn Rezső, Szilvásvárad	8	"
Lesenyi Ferenc, Sopron	10	"
Peltzman József, Lábod	8	"
Peizerle Pál, Monok	8	"
Putnoki Mór, Kelemér	10	"
Összesen:	184	P

1927. évre:

Schudich Nándor, Füzér	8	"
Szokás Károly, Vespely	8	"
Szeőts Béla, Mocsolyástelep	8	"
Dr. Závitsa József, Miskolc	6	"
Neményi Ferenc, Eger	8	"
Trauer Ervin, Eger	8	"
Fischl József, Diósgyőr	8	"
Fekete Zoltán, Sopron	6	"
Surjánzsky Kálmán, Szikszó	8	"
Összesen:	68	P

Vadas J. emléktáblájára:

Schudich Nándor, Füzér	5	"
Nagy József, Miskolc	4	"
Velics Gyula, Diósgyőr	4	"
Összesen:	13	P

A tiszajobbparti vármegyék erdőtiszti kara.

A tiszajobbparti vármegyékben угyszólva egymás köztellen szomszédágában lakunk s mégis szinte alig tudunk egymásról valamit. Az Erdészeti Zsebnaptár, mely évről-évre leközzölte az erdőtiszti névsórárt is, idestova egy évtizede megszűnt; azóta nagy átalakulásokon mentünk keresztül, új generáció lépett a régi helyére s az új emberek névsórárt s az újabb beosztásokat sehol sem találhatjuk meg. Különösen áll ez a magánuradalmak tisztikarára, mert hiszen az államerdőszet tisztiz személyzetét az Erdészeti Lapok mult évfolyama már egyszer ismertette.

Kedves szolgálatot vélnék tenni olvasóinknak, mikor egyesületünk müködési területén szolgálatot teljesít szaktársainknak a legfrissebb adatok szerinti névsórárt és beosztását leközzöljük.

Célunk vele erdészteológainkat egymással megismertetni, egymáshoz közelebb hozni s az egy családba való tartozás ősi, hagyományos érzését ezzel is ébren tartani és ápolni.

A névsor egyébként a következő:

Miskolci m. kir. Erdőigazgatóság.

Hivatalfőnök: Osterlamm Ernő erdőigazgató, miniszteri tanácsos. Helyettese a kincstári üzem részéről: Jancsó Gyula főerdőtanácsos, az igazgatási részről: betöltetlen. Beosztottak: Huszár Pál főerdőtanácsos, Dr. Závitsa János erdőtanácsos, Soós Károly, Berényi Péter erdőmérnökök, Kertész István, Haracsy Lajos segéderdőmérnökök, Fülöp Zoltán napidíjas okl. em.

Erdőrendező: Maróthy Emil főerdőmérnök; beosztottak: Héder István erdőmérnök, Somogyi Sándor segéderdőmérnök, Szabó Géza és Huszár Károly napidíjas okl. sm.

Pénztáros: Terray Gyula és Kovaliczky Vladimír erdőtanácsosok.

Számvevőség. Vezető: Nádaskey Richárd

főerdőszakmátanácsos; beosztottak: Ujházy Ágoston és Nyári Gyula erdőszakmátanácsosok.

Építészvezetőseg. Vezető: Kövess János erdőtanácsos; beosztottak: Révay Ferenc főerdőmérnök, Osztruczky Tibor és Vitéz Fejes József erdőmérnökök, Nagy Dezső napidíjas okl. sm.

Lillaifüredi építészvezetőseg.: Schlosser István főerdőtanácsos.

Miskolci faraktár: Kolechányi László főerdőmérnök.

A Szinva-völgyi erdei vasut üzemvezetője: Nagy Zoltán főerdőmérnök, helyettese Siklenszky Ferenc segéderdőmérnök. Diósgyőri élemezési üzem vezetője: Velics Gyula erdőmérnök.

Erdőfelügyelők:

Abauj-Torna vármegyében: Surjánzsky Kálmán főerdőmérnök, Szikszó.

Borsod-Gömör és Kishont vármegyékben: Alberti János főerdőmérnök, Miskolc.

Heves vármegyében: Bächer Adolf erdőtanácsos, Eger.

Zemplén vármegyében: Szy Dénes főerdőmérnök, Sátoraljajhely.

Alárendelt erdőhivatalok:

1. Parasznyai erdőhiv.: Schmotzer Gyula főerdőmérnök.
2. Diósgyőri erdőhivatal: Radó Gábor főerdőmérnök.
3. Szentléleki erdőhivatal: Petricsek István erdőtanácsos, Diósgyőr.
4. Lillaifüredi erdőhivatal: Kachelmann Ottó erdőmérnök, Diósgyőr.
5. Gyertyánvölgyi erdőhivatal: Lippóczy Béla főerdőmérnök, Diósgyőr.
6. Ládi erdőhivatal: Mutnyánszky Jenő erdőtanácsos, Diósgyőr-Vasgyár.
7. Mocsolyástelepi erdőhivatal: Szeőts Béla főerdőmérnök, Mocsolyás.
8. Majláti erdőhivatal: Velics Gyula erdőmérnök, Diósgyőr.
9. Ózdi erdőhivatal: Heincz József segéderdőmérnök.
10. Tiszavideki erdőhivatal: Egly József főerdőmérnök, Miskolc.
11. Sajóvidéki erdőhivatal: Trauer Ervin segéderdőmérnök, Miskolc.
12. Beosztott: Kricsfalvy Viktor segéderdőmérnök.
13. Szikszói erdőhivatal: Surjánzsky Kálmán főerdőmérnök. Beosztott: Zsák Lajos erdőmérnök.
14. Abuszentáti erdőhivatal: Botos Károly erdőmérnök.
15. Sárospataki erdőhivatal: Nagy Jenő erdőmérnök, Sátoraljajhely.
16. Putnoki erdőhivatal: Cserneczky Kálmán főerdőmérnök.
17. Egri erdőhivatal: Gyurcsó József erdőtanácsos.
18. Füzessabonyi erdőhivatal: Ferenczi Ferenc segéderdőmérnök.
19. Gyöngyösi erdőhivatal: Góhn Emil erdőtanácsos.
20. Pétervársárai erdőhivatal: Borovszky Pál erdőmérnök.

Magán uradalmak.

Abauj-Torna vármegyében:

Gróf Károlyi László füzerradványi hitb. uradalmában: Onczay László erdőtanácsos (Sátoraljajhely 60. Vilypuszta), Gösswein Lajos főerdőmérnök (Pálháza), Schudich Nándor főerdőmérnök (Füzér), Buchala Jenő

erdőmérnök (Füzérkomlós), Oszvath Mihály segéderdőmérnök (Pálháza), Bérczy László, Szokás Károly, Fodor Sándor segéderdőmérnökök (Füzér), Juris József főerdész (Kemencepatak), Traub Dezső alerdész (Háromhuta).

Gr. Andrásy Géza szadvári uradalmában: Szügyi Gyula erdőmérnök (Szin. Tófej).

Telkibányai felsőuradalomban: Craus Géza ny. kir. erdőfelügyelő (Telkibánya).

Telkibánya-Fonyi uradalomban: Obren-csák Ernő erdőtanácsos (Hejce).

Gr. Zichy Meskó Jakab uradalmában: Holdampí Gyula erdőmérnök (Boldogkő-váralja).

Halmos Magda s társai birtokán: Zsen-dovics József erdőmérnök (Baskó).

Borsod, Gömör és Kishont vármegyékben:

Egri főkapitány uradalmában: Tornay Gyula erdőtanácsos (Sajóárkony), Hauptvogt Frigyes főerdész (Bogács).

Egri papnevelőintézet uradalmában: Nadhera Sándor erdőmérnök (Bóta).

Szatmári r. k. püspökség uradalmában: Lady Wittenberger Géza erdőmérnök (Bükkszercs).

Szász-Coburg Gothai herceg uradalmában: Szilvássy László erdőtanácsos (Ede-lény), Bartha Dezső főerdőmérnök (Cserépfalu).

Gróf Pallavicini Alfonz Károly uradalmában: Jáhn Rezső erdőmester (Szilvásvárad), Pécer Mihály főerdész (Szilvásvárad). Király Lajos erdőmérnök (Nagyvisnyó), Palla Zoltán erdőmérnök (Szilvásvárad).

Gr. Serényi Béla uradalmában: Máté Ferenc főerdész (Putnok).

Heves vármegyében:

Almásy Erzsébet uradalmában: Sallai József főerdőmérnök (Lengyend-pusztá).

Egri érseki uradalomban: Nagy László erdőtanácsos (Eger). Trsztyánszky Dezső főerdőmérnök (Felsőtrákány). Kófalusi Győző főerdőmérnök (Gyöngyössolymos). Mester János erdőmérnök (Egerbakta).

Egri székesfőkapitány uradalmában: Lábos Elek főerdőmérnök (Bátor).

Gyöngyös r. t. városnál: Török Miklós főerdőmérnök (Mátrafüred).

Hatvani cukorgyár r. t. uradalmában: Bizonny Ferenc főerdőmérnök (Nagybátony).

Gr. Károlyi György-féle parádi hitb. uradalomban: Weinert Tivadar erdőtanácsos (Parád). Csizsár Imre segéderdőmérnök, Szigethy Béla em. gyakornok (Parád). Urbantsék Jenő főerdőmérnök (Sirok). Lukács Károly főerdőmérnök (Sirok-Kökös pta). Tóth Bódó erdőmérnök (Szentmiklós pta). Galambos Gáspár erdőmérnök (Parád-Fényes pta).

Zemplén vármegyében:

Gr. Mailáth József uradalmában: Fridli Ernő erdőrendező (Révleányvár).

Gr. Széchenyi Aladár hitb. uradalmában: Szepesi Gusztáv főerdőmérnök (Monok).

Báró Waldbott Kelemen tolcsvai uradalmában: Tamás János erdőtanácsos (Tolcsva), Bazsó Imre erdősz (Erdőhorvát). Luj Károly főerdész (Háromhuta).

Windschgrätz Lajos herceg sárospataki uradalmában: Molnár Antal főerdőmérnök (Makkoshotyka).

...

Kérjük t. szakértésainkat, hogy a névsorba becsúszott esetleges hibákról, vagy egyesek kimaradásáról értesítsen szíveskedjenek. — Ugyancsak küldjenek a jövőben értesítést előlételésükről, beosztásuk megváltozásáról, életükben, családjuk körében történt nevezetesebb eseményekről, hogy kis lapunkban érdeklődéssel figyelhessük egymás élete során.

Bükkzindelytermelés a Mátrában.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között minden uradalom, vagy kisbirtokos igyekszik a készpénziadását üzembelen a lehető minimálisra redukálni. Ezen igyekvés indokolja, hogy sok helyen bükkfából is termelnek zindelyt, ahol megfelelő erdő áll rendelkezésre, mert bár minőségese a fenyő, esetleg tölgyzindellyel nem is vetekszik, de mivel anyagáért készpénziadás nincs és ca 20–25 évig tartós tetőfedőanyag vagy adnak, nem lebecsülendő választék ott, ahol a bükkfaanyagot nem tudjuk jobban értékesíteni.

Lássuk először a termelési módozatokat és azután a kalkulációját. Megjegyzem, hogy az eladottnak kizárólag a mátrai viszonyokra vonatkoznak, mert a speciális helyi viszonyok sohasem hagyhatók figyelmen kívül sem a termelés, sem a kalkuláció szempontjából.

E vidéken kialakult szokás szerint a termelés idejét május 1. szeptemberig tart, amikor a fa nedvben van. Ilyenkor a fa ugyanis könnyebben és egyenesebben hasad, mint fagyott állapotban; a munkások nem szenvednek az időjárástól és a fa hidegtől, mert a döntőtől fa addig, amíg kézen rakotakba kerül, mindig kézes forog; továbbá a nedvben levő fát simábra lehet a vonókéssel húzni, a zindelyek a tetőn jobban egymásba illeszthetők, az eső tehát jobban lejár a tartóssága így növekszik.

A munkások ember állnak egy bandába, melyből 4 ember a vásón, 2 pedig a késes. Szerszámaik a döntőfűrész és fejsze, a hasogató balta, a vonóókés a vonókéssel és a hornyoló vagy pákázó a zsiliphez. A vésőkök döntik a fát, mely az egyébként is vágásra kijelölt erdőreszben — inkább az árnyékos lapákbán, mint gerinceken — szálalászerű válogatással az u. n. kóstolás (hajkacsolás, hokacsolás) segítségével történik. A legtapasztaltabb munkás a kijelölt területeket jól szemügyre vételezve, előbb a gyök fölött 50 cm-re a fejszével erősen beleavág a törzshez, második ütése pedig 15–18 cm-rel feljebb történik. Ha a közbeeső 15–18 cm-es szakasz kiptatlan és a fa szövete egyenletesen rostos és egészséges, akkor ledöntik a fát; ha nem, úgy keresnek másikat. Ugyancsak ők végzik a zindely hosszának megfelelő tönköcskék fűrészelését is a szálfából. A két vésős indúzi egy-egy véső segítségével a tönköcskék felhasogtatását a zindely durva alakjára. E munka a zindelytanyán történik, hová 3–6 holdról közelítik a fát. Nagyon fontos azonban, hogy a tönköcskének csak az elnégyesebb butyúról, a negyedik tévábbi elaprózása — úgynevezett „páckák” — csak oldalról, a bélsugar irányában történhetik és pedig mindig felezéssel. Ez a művelet

már a vágótőkén folyik, hol 2-ék közé éppen 4 drb. zindelynek megfelelő darab fa fér el. A fa vastagságától függően — a kiegészítő középig, egy-két, három páckás — alakul a kihozatali és munka %.

Egy páckás ca 20 cm., 2 páckás 42 és 3 páckás 65 cm. vastag fa, melyekből az átmérőn át 2, 4 és 6 zindely mérhető ki. Fontos, hogy a külső pácka negyede 8, vagy 4 zindelynek megfelelő széles legyen, mert a belső páckákból mindig feleannyi, 4 vagy 2 drb. zindely lesz.

A munkás legjobban szeret 2 páckással dolgozni, a zindely legjobb minőségű, ha egy páckás és legkiadósabb munkájú, ha 3 páckás a fa.

A nagyjából zindely alakura hasogatót lapokat a késések kezdik a vonótőkén lapogtatni, amíg megfelelőre vélnyitva, a kész zindely alakját veszi fel; ekkor aztán áthajítják a vésőökhöz, akik az u. n. csikóba fogják be. A csikó egy 15–20 cm. vastag s fel méter magas töke, melynek büttyüje egy 5–6 cm. mély éklakú vágás van fűrészszel bemezve. E vágásba befogott zindelyt egy végén begörbített 2 élű kespéngéhez hasonló szerszámmal veszik munkába, melynek hornyolást vagy pákázó a neve. Ezzel vésik ki a zindely hornyát, az u. n. zsilipet és készen van a „Nutschindel”, melynek szokásos mérete hosszúságban 18”–48 cm., szélességben 7–11 cm. Legjobb a 8–9 cm.-es, mert egy-egy szeg is zsilipja s nem vetemedik fel. Vastagsága a felőse oldalán 15–20³/₁₆, a másik szélen, az u. n. spárgeálen 3–5³/₁₆, mely fontos, hogy tulságosan ne vékonyítsák, mert akkor nem feszül meg jól a 7–8³/₁₆ es zsilipben.

A munkások munka végzetével este be- rakják ezrenként karó közé ászokfára a zindelyt, mely rakatokat erős széljárta helyeken tanácsos forgáccsal is betakarítani. A füzetésen, mely darabszám után esik, a munkások egyenlő arányban részesednek. A munkaeredmény naponta 6 embernek átlagban 1300–1600 drb. zindely. A kihozatali % az erdő, illetve faanyag megfelelő minőségétől függőleg 70–80%. Egy m³ jó minőségű, ágtalan, korán feltszult, kellő záródásban nevedekett szálfából 1100–1300 drb. zindely készíthető. Nagyon kevéssé csavart lehet a fa. Hufnagl szerint a jobbra csavartók törzsek nem, a balra csavartók inkább hasíthatók. Hulladék — u. n. sibni — 10 000 drb. után 3–5 őr^m származik, melyet 50 cm. mély, 2 m. széles és 1 m. magas rakatokban szokás összegyűjteni. A vonóókés és hornyoló alól kb. 10 000 drb. után esik egy 2 fogatú kocsiara való forgács.

A békeleli kereskedelemben a lúcs és jegenyeluháklafából körfűrész és gyalupadon előállított fenyőzindelyen kívül a tölgy- és vörösfenyőtől hasított zindely is szerepelt. A németek is megkülönböztetnek „Spaltschindel” és „Maschinenschindel”-t. Valamint „Nutschindel”-t, amelyen a nálunk is szokásos hornyolt zindely és a Felvidéken termelt dránicával azonos „Legschindel”-t, melynek nagyobb a hossza és szélessége, vastagsága egyenletes, nincs hornyolása, tehát az egyes darabok oldalán nem feszülnek szorosan egymásba. Ritkábban termeltetett az u. n. piklyek, melyek a hossza és a szélessége fele a zsidely megfelelő méretének. A legújabb fakeskedelmi

szabványok csak lúcs és jegenyefenyőtől hasított és horonnyal ellátott zindelyt tárgyalnak és I. és II. osztályú árut különböztetnek meg. Kereskedelembe 95 drb.-onként csomóba köté, 10 csomót 1000 darabnak számítva kérik. A bükkzindelyt a fakeskedelmi lapok még jegyezni sem szokták.

A termelési kalkuláció bevezetésűi általánosságban kimondható, hogy csak ott és akkor érdemes bükkzindelytermeléssel foglalkozni, ahol 1. szép, hegyeres, nem bordás, korán feltszult, ágtalan törzsu, 70–100 éves erdő van, 2. keresletli viszonyok nem kedvezőek, olcsóbb munkájú, de percentuáliter értékesebb választék termelésére, 3. fuvarozási viszonyok kedvezőtlenek, 4. saját szükségletre kell helyben. avagy speciális célokra.

Az árvetésnél vagy kalkulációnál kívánásuk lehetünk 1. a termelő vagy önköltségi árra, 2. az eladási árra, 3. a tóárra, illetve a nyersanyag árára, mely az erdész szempontjából a legfontosabb.

E háromféle ár Krillpel képleteit és elveit felhasználva, az alábbiakban jellemezhető.

1. Az önköltségi ár. Ennek jelölő E betűt felvéve a nyersanyag árát T-vel és a munkabérekét, összes pénziadásokat M betűvel, ezen leköltött pénzértéknek a termeléstől az eladási időig szóló kamatait J-vel jelölve $E = T + M + J$ képlettel nyerjük, melybe a megfelelő értékek helyettesítve kiszámíthatjuk az eredményt.

2. Az eladási ár = A. Ez nem más, mint az önköltségi ár + a munkálkodásunkkal kiérdemelt u. n. vállalkozói nyereség = U. Tehát $A = E + U = T + M + J + U$. Ezzel bővebben felesleges is foglalkozni, mert az eladási ár ugyanis mindig a keresletli viszonyok szerint alakul.

A vállalkozói nyereséget egyébként az önköltségi ár bizonyos % ó-ában szokás kifejezni.

3. A tóár ismerete nagyon fontos, mikor az erdőbirtokos szeretné önmagát megnyugtatólag tudni, hogy miként jön ki jobban, ha pl. a bükk szállítást mint rönkölt adja el, vagy pedig mikor zindelynek vagy egyéb választékunk dolgoztatja fel. A tóárat mindenképen a piaci áról kell visszafelé levezetni és 2–3-féle választékból előrt tóárat szembeállítva a birtokos tisztán látja, hogy mit kell termelnie.

A legelső képlettől kiindulva, ha felveszünk, hogy a befektetett pénzünk kamata = O, mivel a termelések arakjuk tudni a különböző választékok értékét és nem a sokkal későbbi eladások, akkor a tóár = $T = A - M$, vagyis az eladási — piaci — áról levonva a termelés, kezelés s a piaci való szállítás összes költségeit. Megjegyző, hogy a tóárat általában 1 tm³ lábon álló fára szokás visszavezetni. Egerszri kalkulációnál mindig ugyanazon mennyiségű és minőségű fával számított tehát s nem komplikáljuk, hogy pl. az egyik választék nál (gerelybe) a kevésbé értékes ágakból is, míg a másiknál csak törzsfából tudunk felhasználni anyagot (lapát).

Számituk ki főtebbiek alapján minden körülményesebb képlet nélkül, hogy pl. 1. mibe kerül egy drb. bükkzindely az erdőbirtokosnak ott, ahol fel akarja használni és 2. hogy nem lenne-e előnyösebb cserépet venni?

(Az adatokat — ismétlem — a mátrai körülmények szerint veszem fel).

A zindely önköltségi ára $E = T + M + I$.
 Tár = 18 pengő köbméterenkint; a gyakorlat szerint ugyanis a vevő által döntött bukkszálla eladási ára ab erdő 20 pengő, melyből csak általános rezsi címen vonható le 2 pengő — $M =$ (termelési bér + fuvar-költség + általános rezsi) 1200, mert 1 m^3 -ből 1200 drb. termelhető = $0'015 + 0'003 + 0'002$ 1200 = 24 pengő, i jelen esetben O. — $E = 18 + 24 = 42$ pengő, per 1200, egy darab tehát 3⁵ fill. A szárazított hulladék és forgács 10,000 drb.-ként 18 pengő értékű, melyből egy darab zindely javára számítható 0'2 fillér; végeredményben önköltségi ár per drb. 3⁴ f.

Nekünk tehát a felhasználási helyen egy drb. zindely 3⁴ f.-be, míg a cserép kb. ugyanannyiról szállítva vétel útján darabonként 9 fillérbe kerül. Ha tudjuk, hogy 1 m^2 tetőre zindelyből selejt 1/3-al átlagban 80 drb. kell, míg cserépből ugyancsak 1/3-al 35 drb.) az elsőnek munkabéré, szeg stb. 50 fillér, többi 20 fillér, akkor 1 m^2 zindelytető summa summárum 3¹⁴ pengő, míg a cseréptető 3²⁵ pengőbe kerül. A cserép tovább tart, tetszetősebb, nem tűzveszélyes. Visszajutottunk tehát az általános megjegyzéshez az eredmény láttán, hogy bukktábló zindelyt termelni nem minden körülmények között érdemes.

Erdek között, bukksökök közelében fekvő erdészeti üzemi épületek és személyzet lakások fedésénél azonban ennek dacára még manapság is komoly mérlegelés tárgya lehet, hogy az esetleg messziről szállítandó cserép helyett ne a házilag előállítható bukkszindelyt válasszuk-e épületeink fedőanyagául? A kereskedelemben azonban — mint kalkulációnk mutatja — a bukkszindely a csereppel és a fenyőszindellyel szemben nem bírja a versenyt.

Galambo Gáspár.

Innen-onnan.

Erdészeti kinevezések. A főiskola tanári létszámában Mudrovich Ferenc és Lesényi Ferenc rendkívüli tanórok a VI. fizetési osztályba rendes tanórokká, vitéz Bokor Zsuzsá tanárség pedig a VIII. fizetési osztályba adjunktussá neveztetett ki.

Az állami erdőmérnökök összesített személyzeti létszámában Szokol András főerdőmérnököké kinevezették.

Köllő Pál miniszteri tanácsos, a miskolci erdőgazgatóság helyettes igazgatója nyugalmába vonult. Nem hivatalnok volt ő a szolgálatban, aki eléggé találta, ha az aktákat pontosan elintézte, de lelkes és töretetlen harcosa a magyar erdek ügyének, aki minden mellékes szempontot félretéve egy talpalatnyi magyar erdőért is szembeszállott kicsinyekkel és nagyokkal egyaránt. Aki ismerjük őt így is, mint egy eszme keményűző harcosát s ismerjük a fehér aszma mellett is mint jóvalás, kedélyes erdőszembert és igaz kollégát. Fájó szívvel búszunkunk tőle, mikor megváltik a Mátra és a Bükk vidékétől.

— **Szervác, Pongrácz és Bonifác** alapos munkát végeztek az idén. A napilapok tele voltak a károkkal, melyeket a fagy a mezőgazdaságban, a szőlőben és a gyümölcsösben okozott. A három fagyossezent még a földmívelésügyi minisztert is szó-

lásra bírta a parlamentben, csak a mostoha-gyerekről, az erdőgazdaságról nem beszélt senki.

Pedig a mi kárunk is épen eléggé érezhető. Legszembetűnőbb a kár a csemeterkerten: Gyönyörűen indult az idén minden, az erdőszembar szeme gyönyörködött a szenge kelésben, a jövendő reménységében. Aztán jött a fagy, leperzselte mindent, az erdőgondnok tájára sem szeret menni most a csemeterkeknek.

Az őszel évtizedek óta nem látott pompás fölgyermestűnk volt. Erre volt alapozva a fokozatos felújító vágásnak az egész rendszerre. A természet segített is rajtunk, mint a kender kelt a tavasszal a fölgyések alatt a gyönyörű újulás. A melyekben fekvő erdőrészeketében a fagy ezt is teljesen töröktette, s hogy ki tudja-e a kárt helyezni, legalább is kétséges.

Az őregbéli állományokban szintén érezhető a kár. Hevesmege erdősegeinek pl. legalább 50%-a cseres, melyet épen levél-fakadaskor ért a fagy. Ugyanugy áll az eset az akácoknál is. Ezek még most is lomb nélküli gyászolják a fagyos szenteket.

Ki tudná megmondani, mi jelent ez növedékesztésben, s ki tudná megmondani mi jelent pénzértékekben kifejezve az egész ország erdőgazdaságában a fagykár, mikor az erdészettel magyarul mondvá, a kutya sem törődik.

— **Erdőmérnöki segédtablák** jelennek meg a közel jövőben. Fekete Zoltán főiskolai tanár szerkesztésében, melyek a néhai Horváth Sándor 1919-ben megszünt Erdészeti Zsebnaptárat vannak hivatala legalább részben pótolni. A mi a soproni Rábaközi Nyomda és Lapidóváralattal rendelhető meg vászonkötésben 15 pengőért. Örömmel üdvözöljük a hézagpótló munkát, melynek méltatására megjelenése után még ráterünk.

— **Erdészeti Talajtan** című munkájára gyűjt előfizetőket Vági István főiskolai tanár. A munka a közel jövőben jelenik meg, cca 300 oldalra fog terjedni, számos ábrával és fotográfiával. Ára fűzve, jó fényképpapíron nyoma, előreláthatóan 12 p. lesz.

— **A „Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület”** rendkívüli közgyűlése. A „Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület” május hó 3-án délelőtt 11 órakor Győrött a Royal szálloda góbelin tervében Véssei Mihály miniszteri tanácsos, győri erdőigazgató, együleti I. alelnök elnöklete mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a meghívott Schmidt György Erdészeti Egyesület képviselőtér Szádecz Ernő hercegprímási főerdőtanácsos és Zűgner Nándor Sopron szab. kir. város erdőmeistere, a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének képviselőtér Roth Gyula főiskolai tanár látták el. A Dél-dunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület meleghangú táviratban üdvözölő a közgyűlést.

A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb tárgya az új alapszabályok ismertetése és tárgyalása volt, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott és megítélte az Egyesület elnökségét annak kormányhatósági jóváhagyása alá való terjesztésére.

Az Egyesület belső életét érintő fontosabb eseményeket, Barois Andor m. kir. erdőtanácsos, egyesületi titkár ismertetése az azok letergalása után kiegészítést nyert a tisztikar, szämizsgáló bizottság és a választmány. Közfelkiáltással pénztárossá választotta a közgyűlés Botos Sándor m. kir. erdőmérnök körületi erdőrendező, rendes tagot, míg titkos szavazással, de ugyancsak egyhangúlag Űrmössy Andor m. kir. erdőszämizsgáló, h. számvéveségi főnököt számvizsgáló bizottsági taggá, Vassányi Mihály kanonokrendi erdőtanácsost és

Kacsó András m. kir. erdőtanácsost választmányi tagokká választotta.

Elhatározták továbbá a rendkívüli közgyűlés a folyó évben Győrött és pedig december havában, az ez irányban megbizott elnökség által kitűzendő napon és helyen, a délutáni órákban akként fogja megtartani, hogy azt családtagok és vendégek részvételével, társas vacsora kövesse.

A közgyűlést, melyen 41-en vettek részt, a Royal szálló éttermében kedélyes, baráti közös ebéd követte.

ÜZLETI HIREK.

A túzfa, faszén ára megszállardult a túli szélső-élet fedezésével. A bukktérzszerű iránt kereslet jó, emelkedő árakkal. A fölgyermestűnk is javulás mutatkozik. Dongaüzlet az országos fagykártól következtében teljesen ellanlyult.

1. Tüzfa és feladó állomások:

Belföldi hasáb (szárz)	224—230 P.
« vegyes «	216—220 P.
« dorong «	206—208 P.
« hasáb (friss) «	200—210 P.
« dorong «	160—180 P.
Romániai hasáb «	220—232 P.
Szlóvenskói szász hasáb ab határ 1220—1600 c.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén és feladó állomások:

Belföldi Ia	640—670 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomások	22000—23000 lei
Szlóvak	3500—4700 cK.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölggy gömbölyű fa m ² -je vékonyabban	28—34 P.
Tölggy gömbölyű fa m ² -je 35 cm-nél felebb	38—50 P.
Tölggy founyrak m ² -je	70—75 P.
Tölggy banyira m ² -je	30—34 P.
Bükk gömböfa 30 cm.-del felelle	25—30 P.
Köris « « « « « « « « « «	42—50 P.
Juhar « « « « « « « « « «	48—52 P.
Eger « « « « « « « « « «	26—29 P.
Gyertyán « « « « « « « « « «	38—44 P.
Akác « « « « « « « « « «	35—40 P.
Nyár « « « « « « « « « «	22—26 P.
« fűrészszerű (gyufa-gyűrtésű)	28—36 P.

4. Fűrészszerű budapesti paritásában:

Ia tölggy fűrészszerű	150—170 P.
IIa « « « « « « « « « «	140—150 P.
Tölggy boules	130—150 P.
Quartier árú	176—200 P.
Bükk gözölt, széleletlen	88—96 P.
« « « « « « « « « «	96—112 P.
Bükk gözöltlen, széleletlen	78—88 P.
Fenyő asztalosra széles m ² -e	105—115 P.
« « keskeny m ² -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ² -e	76—85 P.
« keskeny « « « « « « « « «	68—74 P.
Léc, zárlecc « « « « « « « « «	68—78 P.

5. Bognárfia és feladó állomások:

Kőrös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25 « « « « « « « « «	300—360 P.
Akác 12—25 « « « « « « « « «	370—420 P.

6. Fagyártmányok és feladó állomások:

Donga, gönci telemglyáiban	290—310 P.
Keréktalp, búkk 22—24" h. 2.5—3" v. drb.-ja	0.20— P.
Külött drb.-ja	0.10— P.
Kisavult talpa 1.1 m. h. drb.-ja	0.40—0.44 P.
« « 1.2 « « « « « « « «	0.50—0.56 P.
« « 1.3 « « « « « « « «	0.72—0.76 P.
2.6 m. h. közbenseg fölgypalpa drb.-ja	700—720 P.
5.0 m. h. közbenseg fölgypalpa drb.-ja	560—572 P.
Nyírfatár drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	240—280 P.
Tölggy szőlőárok drb.-ja 1.8—2.0 m. h.	0.10—0.12 P.

7. Épitési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	0.97— P.
« kisméretű « « « « « « « «	0.05— P.
« nagyméretű mészhomok	0.06— P.
« kisméretű « « « « « « « «	0.04— P.
Portland cement q-ja	580—660 P.
Mész q-ja	384—400 P.

42962.
I-1. 1927. szám.

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

Hirdetmény.

Az erdőéri és vadéri szakvizsgák 1927. évi augusztus hó 1-én és az erre következő napokon kellő számu jelentkező esetén Debreczenben, Miskolcon, Gödöllőn, Kecskeméten, Kaposváron és Győrben fognak megtartatni.

Akik az erdőéri vagy vadéri szakvizsgát letenni óhajtnák, az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1927. évi július hó 1-ig a lakóhelyükre illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az erdőéri szakvizsga letételének megkönnyítésére az erdőigazgatóság székhelyein kellő számu jelentkező esetén az 1927. évi július hó 4-én kezdődő négyhetes előkészítő tanfolyamot rendezek, melynek végeztével a hallgatók szakvizsgára bocsáttatnak.

A tanfolyamra való felvételt az illetékes m. kir. erdőigazgatóság eszközli, amelyhez a felvétel iránti kérvényeket 1927. évi június hó 15-ig kell benyujtani.

A tanfolyamra csak olyan erdőőrök jelentkezhetnek, akik az elemi népiskolát elvégezték, legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, feddhetetlen előéletűek és 20-ik életévüket betöltötték.

Az erdészeti gyakorlati szolgálat igazolásául csak az olyan bizonyítvány szolgálhat, amelyet okleveles erdőmérnök állított ki, vagy amelyen folyamodónak tényleges erdőgazdasági vagy vadéri alkalmaztatását a szolgálati helyre illetékes m. kir. erdőfelügyelő igazolja.

Annak, aki az előkészítő tanfolyamra felvétetett, a vizsga-engedély iránt külön nem kell folyamodni.

A tanfolyam hallgatói élelmezésükről és agynemükről maguk tartoznak gondoskodni.

A tanfolyam díjmentes és egyelőre nem kötelező.

A tanfolyamra vonatkozó bővebb felvilágosítást a m. kir. erdőigazgatóságok adnak.

Budapest, 1927. évi május hó.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A „Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete”

folyó évi június hó 20-ikán tartja

KÖZGYÜLÉSÉT

Egerben, az alábbi tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Őszi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1926. évi zárszámadás felülvizsgálásáról.
4. Ügyvezető alelnök, titkár pénztáros jelentése.
5. Választmány kiegészítése.
6. Indítványok, javaslatok.
7. Vitaelőadás a természetes felujtásról, tekintettel a magyarországi viszonyokra.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajóváralattal könyvnyomdája
Sátoraljaújhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Vándorgyűlésünk Egerben és környékén.

Az erdőbényei, füzérradvány, regéc-hutai s a lillafüredvidéki szépen sikerült kirándulások után az idén Egerben gyűlt össze a tiszajobbparti erdőszárga, hogy egy csapásra tanulva és szórakozva s ápolva a hagyományos selmeci kollégialás érzést, a múlt évek kedves összejövetelénél még kellemesebb két napot teremten magának.

Június 20-án délelőtt 10 óra után dőcög be a közhögő vicinális az egri állomásra, s a Füzésabonyban utánna-ragasztott különkocsi ontani kezdi magából a jókedvű társaságot.

Szeretett elnökünk: *Waldobtt Kelemen báró* alakja tűnik fel a kocsi ajtajában a fogadásra egybegyűltek előtt, kiknek sorában a környékbeli kollégák között ott látjuk a város elkötelezetteit is. *Braun Károly polgármester helyettes, főjegyző* Eger város közönsége nevében, *Perlaky Elemér, gazd. főtanácsos, érseki jószágigazgató* az érsekség nevében üdvözli a vándorgyűlés tagjait; a szíves figyelmességét *Waldobtt báró* köszöni meg pár meleg szóval, s aztán megindul a társaság autón, kocsin és gyalogszerrel a Korona-szálló felé.

Itt *Bücher Adolf egri erdőfelügyelő* oszt be mindenkit katonás pontossággal a kijelölt szállásra s erre mint a méhraj oszlik szét a társaság, hogy a helybeliek vezetése mellett kvártélyát felkeresse s aztán kisebb csoportokba, verődve megsejmelje az ősi érseki város nevezetességét.

A csapergőre álló idő dacára is sok látogatója akad a világhírre vergődött egri uszodának is, mások meg a várost, a liceum könyvtárát, képtárát és csillagvizsgálóját, vagy a régi török világ ittelejtett emlékét, a keleti hangulatot ébresztő karscu mecsetet tekintik meg.

1 óra után a fehér asztalnál verődik össze ismét a szétszéledt társaság s csakhamar kedélyes, intím hangulatban veszi ki a számba, hogy hányszor volt az ismerősök közül s kit nem engedett el az asszony hazulról.

Ebéd után a fellevegárba vonulunk fel

a vérázta, dicsőséges bástyákon áldozni a magyar mult nagy emlékeinek, s leróni a kegyelet adóját a várat védő Dobó István sírmelegénél, s a várkony eltemetett Gárdonyi Gézának, az Egri Csillagok írójának a sírjánál.

Míg a község a bástyákról a város páratlanul szép panorámáiban gyönyörködik, a választmányi tagok ülésre gyűlnek össze a városháza dísztermében — melyet *Trak Géza polgármester* szíves vendégszeretettel bocsátott rendelkezésre — hogy ott szűkebb körben meg tárgyalják az egyesület ügyeit.

A választmányi ülést a közgyűlés követi, melyről lapunk más helyén találunk részletes beszámolót.

Utánna a Korona vendéglő külön terme várja bankettre a komoly és magas színvonalú viták után szórakozni is vágyókat. A 70 terítékes bankett izlésel díszített U alakú asztalnál, hol a tagokon kívül szép számmal vannak képviselve a meghívott vendégek is, módunk van Eger város hölgyközönségével is megismerkedni.

Örömmel konstatálja mindenki, hogy az eddig még hiányzó *Waldobtt Frigyes báró* is megérkezett.

Az első fogás után dr. *Hedry Lőrinc főispán* mond pohárköszöntőt s mint egy nagy nemzeti gondolat reprezentánsait, az integritás, a nemzeti összesség gondolatának képviselőit üdvözli az erdőszéket, kik szétszórva a végeken, a határvidékek eldugott erdőseibe mindig a magyar érzés harcosai, végbéli katonái voltak. »Arra kérem Önöket, — mondja — hogy a holnapi kiránduláson ne legyenek megelégedve azszal, amit látni fognak, ne legyenek megelégedve soha e csonka ország erdőseivel, de mindig ott legyenek szemek előtt a Kárpátok retengei, melyekről lemondanunk, megfeledkezünk soha sem szabad, s melyeket visszaszerezniünk mindanyunk kötelessége. Ennek teljesedésére írtam poharamat.»

A lelkes éjlenzés és a poharak csen-

gése között a rendezőség szívszorongva várja a következő fogást, az erdélyi tüzlelt vesepecsenyét »*Laci bácsi*« módon, melyvel mindnyájunk kedves Nagy Laci bácsijának, az érseki uradalom erdőtanácsosának óhajtott kedveskedni. Az ünnepelt azonban a merényletről tudomást szerezve, megígérte, hogy mindenkik megöl, ha az ő neve alatt bekonferált pecsenye nem sikerül s szégyent hoz ősz fejére.

Az új fogás azonban szerencsére minden tényéron osztatlan elismerésre talál s a nagy drukkolásból felszabadult s egyre emelkedő hangulatban megindulnak a pompás cigánybanda szebbnél szebb nótáival tartkiva a pohárköszöntők.

Waldobtt Kelemen báró emelkedik szózlásra s az ősi érseki székhely falai között gyűlésező egyesület nevében, mindnyájunk őszinte hódolatának kifejezésékepen az érsek-főpásztor, Szemrecsányi Lajos dr. egészségére üríti poharát.

Majd *Okolicsányi Imre alispán* a jelenlevő hölgyek egészségére mond köszöntőt, *Nagy László Waldobtt báró* elnököt, *Neményi Ferenc horodgyári igazgató* a főispánt, alispánt, polgármestert s a vendégeket köszönti, *Trak Géza polgármester* pedig a város közönsége nevében üdvözli a vándorgyűlés tagjait, végül *Radó Gábor főerdőmérnök* Perlaky Elemér érseki jószágigazgatót, Nagy Lászlót és Neményi Ferencet köszönti fel.

Vacsora végeztével megindul a mé-lézés is, működésbe lép Radó Gábor vezetésével a trefásan elkeresztelt Fahang Dalárda, amely tavaly Sopronban is elnyerte a pálmát, előkerülnek a régi selmeci nóták s mintha pajkos tündér szállna végig a termen, nyitott színen színváltozás történik: eltűnik az egri Korona nagyterme, a szemek felcsillannak, régi hangulatok lopakodnak a szívekbe — Selmecen találjuk magunkat.

Felcsendül a nóta: »A főispán iszik most...« s míg a főispán mosolyogva enged a nóta parancsának s felhajtja a poharát, egy varázsütésre eltűnik a bankettek feszes hangulata s egy vidáman mulatozó társaság talál egymásra.

Fiataltja, öregje táncra kerekedik s

Nagy Laci bácsi, az ultra-supra-vegetarissimus már előre megcáfolta a »Magyarország« riportját, mely mint »éreg erdész urak«-at szerkeszt ki másnap bennünket. Bebizonyítja, hogy az erdészek között nincs éreg ember, olyan legényesen, olyan hetykén járja.

Aztán szünet közben, amikor Radics Aranka bájos hangja szólal meg a síró hegedű mellett: >... ha ki nem váltom szombat este, vesse fel a cégér tetejére... végkép bebizonyosodik előttünk, hogy a régi egri nők ivadékaik, kik hajdan a vár bástyáin vitták ki »az egri nevet« – az egri hölgyek ma is ellenállhatatlanok.

Ki tudja meddig vigad együtt a társaság, ha nem parancsol kora kelést a másnapi program. Így mégis csak szét kell oszlani, bármilyen vidám is a hangulat, hogy pár órai rövid pihenő után másnap reggel 6 órakor már mindenki talpon legyen a városvegyi érseki fátalpen.

Innen indul el velünk az »Egri Hordó- és Faúrgyár Rt.«-edéi vasútra. A friss, úde reggeli levegő egykettőre kitörli a szemekből az álmat s felémet elhagyva őszinte élvezettel merül mindenki a Bükkhegység előtűnő feltárló panorámájának szemléletébe.

Felsőtárkány alatt egyszerre elhagyja a vasutvonala a völgyfeneket s a kis lokomotív zihálva, ködhögre kapaszkodik fel a hegyoldalba, hogy aztán a falun túl alapos elleneséssel ereszkedjen le ismét. Mint megtudjuk, a falut voltaképpen ilyen súlyos áldozatok árán a pályával kikériüli.

Egy kis ártatlan baleset folytán – a mozdony utna meg a sinen való járást – gyalog folytatjuk a következő állomásig, a tárkányi tőig. Kolostor állt itt valamikor, melyből azonban már csak a régi park maradt meg a tő partján, évszázados, hatalmas fáival.

Itt Terstyánszky Dezso felsőtárkányi erdőmester csatlakozik hozzánk, hogy Nagy László erdőtanácsossal és Neményi Ferenc igazgatóval együtt átvegyék a szives és figyelmős házigazda szerepét. A tanulni, tapasztalni óhajtok a további uton körüköz csoportosulnak értekes magyarázataikat hallgatni.

Míg kelőképen kigyönyörködjük magunkat a néma barátok tavának festői környezetében s a felette levő bálmatulosa névű kristálytiszta forrásban, előáll újra a bisztonat s ismét vonaton folytatjuk utunkat tovább a kanyargó, nyájas völgyek között.

A tárkányi egyik szármayvonall végállomásán leszállva az eddigi kényelmes utazás után meredek hegymászás következik az u. n. Bánya-bércen keresztül. Szuszog is alaposan, aki már megszerzte a filiszter annyira ékesítő pocakot. A fáradságot azonban megéri a biztos kézzel, gondosan előkészített szép elegyes erdő látása, melyen utunk keresztül vezet. Az állomány nagyobbik részét már kiszedték s a megmaradó fák között lépten-nyomon szép sugárnövésű tölgyeket találunk, melyek mind Neményi

igazgató fűrészeire várnak. Az éreg állomány alatt szép fiatalos települt már meg, bizonyoságú annak, hogy milyen megfizethetetlen áldás volt számunkra a mult évi bőses makktermés.

Értekes vita indul meg itt is, ott is, ki hogyan csinálná a fiatalos felszabadítását s hogyan lehet a törvényesabba üzemi területekhezekesseit összeegyeztetni a való élet követelményeivel, mely sokszor nem tñri a sablont.

A vita azonban elhalt, mikor a tetőn előbűnk táru a Bükkhegység páratlanul szép panorámája: az ember néma csodálattal adózik a természet szépségeinek.

De az idő sürget, sietve ereszkedűnk le a tulsó völgybe egy fiatal erdőn keresztül. Kiadós séta után már-már lankadni kezd a kissé másnapos hangulataban levő társaság a nyári nap hevében, mikor az élen járók údvrivalgása új erőt önt az csűgedökbe. Miként Xenophon katonái údözöltek egykor a hosszú bojárnyas után a tengert, úgy tör ki most a lelkesezés a jégbehűtött sőr és a pompás tormászvírsűllán.

Perlay Elemér jószágigazgató az érsek nevében üdvözli az erdészeket, majd Oncaay László erdőtanácsos, az egyesület alelnöke köszöni meg a szives vendégdíjazást. A vidám, kedélyes hangulataban Dr. Barsy István jogtanácsos is mond pohárköszöntőt, miközben ijesztő gyorsasággal fogynak a sörök és a virslik.

A szigorú rendezők azonban indulást parancsolnak s rövidesen a kisvasuton haladunk ismét le Tárkány felé, hol a piros és kék pettyesruhás hölgyek festői csoportja, a tegnapi esti kedves új ismerősök várnak már ránk.

A vonat új szármayvonatra tér át, egy szikla-romon áthalatva szemből-szemb tájékek érintésével a zserci drótkötélpálya alsó állomásához érkezűnk. Az 5 km. hosszú sordoronypályáról Neményi igazgató tart rövid ismeretfűst s pár perc múlva a legvidámabb hangulataban erűnk fel a zserci tetőre. Kedves meglepetés: izléses diadalpuck, terített asztal, cigányzene s a sziványpecsenye orrcsiklandozó illata fogad, mind bizonyítja éka házigazdák szives figyelmének. A két bájos háziaszonynak: Neményi Ferencnek s Niklasz Artúrnek is bőven kijut a hódoló elismerésből.

Sajnálkozva kell azonban tapasztalunk, hogy az idő rövid, sietni kell az est vonathoz. Talán sohasem hagyunkud éka még nehezebb szivel helyet, mint ezt a bájos majlisoson tanyát szemközt a Bükk impozáns hegytömegével.

Itt már a szatmári püspökség területén lévén, a kezelőtiszt, Wittenberger Géza kolégánk monod pár szives szót s aztán sietve vonul lefelé az egész társaság. Gyorsan görűl lefelé a vonat s az utazást csak a felnémeti fafeldolgozó gyárban szaklűnk meg; a telepet Neményi igazgató szives kalauzálása mellett tekintűnk meg, csak azt nem gyűnk eléggé sajnálni, hogy már nincs idő a bővebb tanulmányozásra.

A vonat indul tovább s csakhamar ismét Eger alatt vagyűnk. Rövid, de szivélyes bucusu s az autók és kocsik kit erre, kit arra röpitenek, hogy a vándorgyűlés résztvevői

két kellemesen eltöltött napnak a szép emléket vigyék haza magukkal.

Nem mulaszthatjuk el a kedves alkalmat, hogy a költséget és fáradságot nem kiműlő rendezésért s a felejtethetetlen szives, kedves fogadtatásért Perlay Elemér jószágigazgatónak, Nagy László és Bűcher Adolf erdőtanácsosoknak, Neményi Ferenc igazgatóknak, Terstyánszky Dezso erdőmesternek s Niklosz Arthur územvezetőnek, valamint mindazonoknak, kik a rendezés körül szivesek voltak fáradozni, é helyen is ki ne fejezűnk legűdlébb köszönetűnk az egyesület nevében.

Egyesületi hírek.

Közgyűlésűnk

f. évi nyűlű 20-án tartottuk meg Egerben Waldob Kelenen báró elnökűlésevel.

Elnök a közgyűlést a nagyszűmban megjelent vendégek és tagok üdvözlésevel nyitja meg.

Bejelentű, hogy a földm. miniszterűnk erdészeti fűosztályának képviseletében Oszterlamm Ernő miniszteri tanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület részéről pedig Czillinger János igazgató, választmányi tag, lapszerkesztő jelentek meg, míg a felsőudományi Erdészeti és Vadászati Egyesűlet meleghangú átiratban indokolta fűvolmaradását.

Hálás köszönetűt fejezi ki az egyesűlet nevében Szremcsányi Lajos érsek új Öngyéműltűsűgűnk, Perlay Elemér érseki jószágigazgató, Nagy László érseki erdőfelügyelő, Bűcher Adolf m. kir. erdőfelügyelő, továbbá Neményi Ferenc igazgató uraknak, akik a vándorgyűlés és tanulmányút lehelűvételénél és rendezésénél közreműködtek.

Felhatalmazást kér és kap, hogy Szremcsányi Lajos érsek Öxcellenciáját és az egyesűlet vednökűt, Károlyi László grófort sürűnyűlűg üdvözölhesse.

Az elnök megnyitűlűn ismerteti az egyesűlet célját, a vándorgyűlésnek a tagok gyűjűse szemponájából való nagy jelentűségűt és az elnökű szűkből felszűlűti Hevesvármegye erdőbirtokosai és erdőüzűsűjeit az egyesűletbe való belépűre, végűl elismerésűt adózik az ügyvezető, titkár és lapszerkesztűnek eddigi működűsűkűrt.

Az elnökű bejelentűs tudomászűtele után a titkár felolvassa az elműt közgyűlés jegyzűkönyvűt, amelyet Radó Gábor és Neményi Ferenc hűlelűstűnek.

Dr. Zavicsa Jűsűf felolvassa a számvizsgáto bizottság jelentűsűt, mely szerint az 1926. évi pénztári számadást a bemutatott okmányok alapján felűlvizsgáltk és mindent a legnagyobb rendben találtak.

A zárszűmbűk adatai szerint 1925. évi készpénzmaradvány volt ... .. 11.469,749 Kt. 1926. évi folyamán tagsági díjakból, előfizetűsekből, adományokból és folyűsűzűnk kamatokból bejelűtűt ... .. 15.659,760 Kt.

Összesen 27.129,509 Kt. amelyből levonva a kiadásűkűt 10.853,560 Kt

Készpénzmaradvány 16.275,949 Kt. ebből tűrszűvagyon ... .. 8.340,000 Kt. forgatóke ... .. 7.240,949 Kt.

Kérűnk az uradalmakat és tagtársaságat, hogy a szakmánkat érdeklű hirdetűseiket lapunkban tegyűk jűzzé!

Vadas J. emléktáblára való gyűjtés ... 695,000 K.
A bizottság jelentése alapján a közgyűlés a pénztárnoknak 1926. évre vonatkozólag a felmentést megadja.

Ügyvezető beszámoló az erdőgazdaságot érintő eseményekről. Nevezetesen: hogy az erdők fenntartásáról szóló alaptörvény mielőbbi megalkotásának szükségességét egyre többen hangoztatják, így az Országos Erdészeti Egyesület is felvetette a kérdést, sőt a vett értesülés szerint a földm. miniszterium erdészeti főosztálya is foglalkozik e gondolattal, de hogy az előkészítés munkája mennyire haladt előre, az még nem ismert. Szükségnek tartja tehát, hogy az illetékesek figyelmébe és törvény nagy fontosságára utaljon felhívassék.

Legutóbbi szöveg lett téve a Máv. tarifa és üzleti politikája, amely sajnos javulást jelenleg sem mutat. A nagybankok cement-érdekeltsége ugyanis azon a címen, hogy a belföldi erdők az államvasút talpfaszükségletét nem képesek fedezni, keresztülvitte, hogy a Máv. a jövőben bentapalátákat is fog gyártani, bár a külföldi tapasztalatok e készítményű talpfaikkal nem voltak kielégítőek. Az erdőgazdaság védelmére szükségnek tartja ez egyben az OEE-nek a megkeresését hogy az a földm. miniszter után a kereskedelemügyi miniszter előtt járja fel, hogy a bentapaláták alkalmazása mily súlyos kártól el fogja állítani a magyar erdőgazdaságot.

Felhívja a közgyűlés figyelmét a belföldi, fa védelmére. Hatóságok, közzétételek egyrésze a trianoni szomszédállamok felől fedezik szükségüket, míg a belföldi termelő sok esetben árúján sem tud táplálni. E jelenségre vezetődik részben vissza, hogy külkereskedelmi mérlegünk annyira passzív. Mindezekből önként következik, hogy érdekeink megvédésére tömörülünk kell, azaz az erdőbirtokosokat és fatermelőket egy táborba kell gyűjtenünk.

Ügyvezető bejelenti, hogy a felsődnántuli Erdészeti és Vadászati Egyesületnek május 3-án megtartott közgyűlésén az egyesület Róth Gyula min. tanácsos, főisk. tanár képviselte, akinek ez alkalommal is hálás köszönetet mond.

Felolvassa a legutolsó közgyűlés által kiküldött bíráló bizottság jelentését, melynek javaslata alapján a közgyűlés a jutalmat Craus Gézáknak ítéli a Magyar Erdőgazda 1926. évfolyamának 1., 4., 7. és 11. számában megjelent aktuális cikkeikért.

Az 1927. évből megjelent legjobb cikk jutalmazására a közgyűlés a választmány javaslata alapján 400 pengő szavaz meg oly kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összeg ellenében tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni és erről a lap hasábján — tanulmány keretében — beszámolni.

Bejelenti ügyvezető, hogy a vett felhatalmazás alapján az egyesület megkereste az O. E. E.-et néhai Vadas Jenő főisk. tanár szülőházának emléktáblával való ellátása ügyében. Az O. E. E. válaszában mozgalmunkhoz csatlakozik és a gyűjtést hasonlóképpen megindítja.

Felhívja a közgyűlés figyelmét Fekete Zoltán »Erdőhőnői segéd táblák« c. munkájára és javasolja, hogy ezen igen értékes és házipótló könyv megjelenése alkalmából a közgyűlés a szerzőt külön is üdvözölje.

A közgyűlés ehhez egyhangulag hozzájárul.

Az ügyvezető jelentésének tudomásulvétele után a titkár előterjeszti a tagfelvételi kérelmeket.

A közgyűlés a választmány javaslatára a rendes tagok sorába iktatja a következőket: Borovszky Pál m. kir. erdőmérnök Pétervársá, Mester János erdőmérnök Egerbaktá, Nagy Jenő m. kir. erdőmérnök Sátoraljaújhegy, Nádasagy Richárd m. kir. főerdőszakmányaos Miskolc, Obrincsik Ernő erdőtanácsos Hejce, dr. Székely István jogakadémiai tanár Eger, Szigethy Béla okl. erdőmérnök Parád, Szügyi Gyula erdőmérnök Kútfej, ur. Szin, Vlaszaty Ödön erdőmérnök Eger, míg Kiss Ferenc, Imrik Zoltán, Péczy Mihály és Viadár Ervin kitérését tudomásul veszi.

A jelenlegi ki- és belépők beszámításával az egyesület tagjainak száma 160. (1 védnök, 1 tiszteletbeli, 16 alapító és 142 rendes tag).

Bejelenti a titkár, hogy az alapszabályok 41. §-a alapján a választmányi tagok 1/3-a a választmányi gyűlésen kisorsoltatott, míg két tag és pedig Földváry Miksa Kaposvárra való áthelyezése folytán, Tornay Gyula, mivel a lap irányával nem ért egyet, val. tagságáról lemondott. A sorsolásnál kiestek, de újra választhatók Craus Géza, Mailott Nándor báró, Oszlermann Ernő, Radó Gábor és Ragályi Balassa Ferenc báró.

Az elnök felolvassa Földváry és Tornay lemondó leveleit és méltatja különösen Földvárynak az egyesület újjászervezése körüli érdemét.

A közgyűlés a lemondásoktól mély sajnálattal veszi tudomásul és Földvárynak az egyesület érdekében kifejtett önzetlen munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Bejelenti a titkár, hogy az alapszabályok 39. §-a alapján a fizikálnak és a még ki nem sorsolt választmánynak mandátuma a folyó évben lejár, emélfogva a decemberi közgyűlésen a választások megjejtendők.

A titkár arra való hivatkozással, hogy mivel egyrészt a lapszerkesztő személyében beálló változás folytán nagyon távol lakik az egyesületi élet középpontjától, másrészt gyakori távolléte és a rossz póstai közlekedés miatt a tagok megkereséseinek csak nagyon késedelmesen tud megfelelni, titkári megbízatásáról lemond és az egyesület érdekében kéri annak elfogadását.

A közgyűlés mély sajnálattal veszi tudomásul a lemondást és az elnök javaslatára a titkár négy évi oadaó munkálkodásáért jegyzőkönyvi elismerésben részesíti.

Ezután a pénztárnok teszi meg jelentését, mely szerint az egyesület vagyoni állapota 1927. jun. hó 17-én a következő volt:

1. Törzsvagyon készpénzben 667-20 P.
" " értékpapírban 36- " 703-30 P.
2. Forgóköze készpénzben ... 1967- " P.
1925-26. évi követelés 769.84 P. 2736-84 P.

Összesen: 3440/04 P.

A fenti összegből a »Vadas emléktábla« alap javát 139/60 pengő képezi.

Tekintettel a nagy hátralékokra, javasolja, hogy a legközelebbi laplépéshez befizetési lap mellékeltesék.

A közgyűlés ehhez hozzájárul.

A pénztári jelentés tudomásulvétele után megkövetik a szavazás megejtését, melynek eredménye alapján a közgyűlés titkárnak Tóth Bódog lapszerkesztőt, 3 évi időtartamra Craus Gézá, Mailott Nándor báró, Osz-

terlamm Ernő, Ragályi Balassa Ferenc báró és Róth Gyulát, 2 évi időtartamra Radó Gábot, Tornay helyébe pedig Schudich Nándort a választmány tagjaivá választja.

Tóth Bódog hálás szívvel köszöni meg a közgyűlésnek személye iránt megnyilvánult bizalmát és az egyesület érdekeinek hathatós támogatását igéri.

Ezután az elnök felkéri Nagy László érseki erdőfelügyelőt az érseki uradalom erdészeti viszonyairól szóló értekezésének felolvasására, amelyet lapunkban egész terjedelmében közlünk.

Az elnök hálás köszönetet mond az írónak értekezés felolvasásáért, majd Lippóczy Bélát kéri fel a »Természetes felújításról« szóló vitafeladás vezetésére, Lippóczy ismeretle a régi tavargós rendszer hátrányait és a természetes felújításra való áttérés indokait, majd 7 pontban foglalja össze a kérdés anyagát, amelyhez kéri a jelenlevők hozzájárulását.

E 7 kérdés a következők volt:

1. Az 1879-i erdőtörvény akkori végrehajtása alapján meghonosított mesterséges fásításból mely konklúziók vonhatók le?

2. A mesterséges fásításról a természetes felújításra való gyors áttérés indokai. A fokozatos felújítás merev alkalmazásából lezűrhető eredmények.

3. Az ország lomberdő állománya túlnyomórészt részben sarjrol keletkezett. Mily módokat utján lehetne az szálenderőv átalakítani a meglévő üzemtervi utasítások, a tartamos hozam és erdőbirtokos anyagi erejének figyelembevételével?

4. A hazai erdők úthálózat tekintetében olyan állapotban vannak-e, hogy a természetes felújítás a birtokos kára nélkül biztosítható?

5. A vágásra érett és üzemtervileg fásználásra előírt erdőkben az 1926. évi költségmaktetésből keletkezett utjalatok megtartása érdekében mik volnának a legközelebbi teendők?

6. A természetes felújítással járó kitermelési és szállítási költségek mennyivel befolyásolják a regiet? és ez arányban áll-e a természetes nyomán előálló fásítás költségeivel?

7. A magyarországi meteorológiai viszonyok és az erdők átlagos kitétsége mily hatást gyakorol a természetes felújításra?

A vitafeladást, a hozzászólásokat és a lezűrt konklúziók közlésével, lapunk legközelebbi számában ismertjük.

Az indítványok tárgyalásánál Róth Gyula bejelenti, hogy az elmúlt napokban megalkult a Mezőgazdasági Múzeum Barátságának Öre, amelynek célja Mezőgazdasági Múzeum közéleti és lelkes támogatása és fejlesztése. A múzeumnak van egy erdészeti és vadászati osztálya, ennek támogatása érdekében javasolja, hogy az egyesület is lépjen be tagnak, de juttassa kifejezésre azon óhaját, hogy mivel a mezőgazdaság nem fedi az erdőgazdaság fogalmát, a múzeum földművelésügyi múzeumnak neveztesse el.

A közgyűlés magáévá teszi Róth indítványát és a választmánynak felhatalmazást ad a tárgyalások felvételére.

Nagy Zoltán javasolja, hogy a Vadas Jenő emléktáblájára való gyűjtés érdekében az egyesület nagyobb akcióit fejtesse ki.

A közgyűlés a javaslatot elfogadva, elhatározza, hogy a Magyar Erdőgazdában újra felhívást intéz az adakozásra.

Surjánysky javasolja, hogy a jövőben a vitaelőadások tárgya a lapban idejekorán legyen közhírré téve, mert előkészület nélkül nehéz a kérdések érdemleges megvitatása.

Ügyvezető ismerteti azokat az akadályokat, amelyek miatt a vitaelőadás anyaga a lapban még közölhető nem volt és bejelentni, hogy a jövőben a tagok előre lesznek értesítve.

Egyéb indítvány nem lévén, az elnök köszönetet mondva a tagoknak megjelenésükért, a közgyűlést bezárja.

Jelen voltak: Waldhoff Kelemen báró elnök, Bächer Adolf, Buchalla Jenő, Bérczy László, Czillinger János, Dókus József, Fodor Sándor, Galambos Gáspár, Holdamp

Gyula, Juriss József, Keiner Rezső, dr. Kürti Menyhért tank főigazgató, Lippóczy Béla, Lukács Károly, Mester János, Nagy Jenő, Nagy László, Nagy Zoltán, Nádaskey Richard, Neményi Ferenc, Obrincsik Ernő, Onczay László, Oszterlamm Ernő, Oszváth Mihály, Perlayk Elemér érseki jószágigazgató, Radó Gábor, Róth Gyula, Somogyi Sándor, Stirling Emil és Viktor, Surjánysky Kálmán, Schmotzer Gyula, Schudich Nándor, dr. Székely István, Szuják Károly, Szy Dénes, Terstványsky Dezső, Tóth Bódog, Urbánsek Jenő, Velics Gyula, Vlaszaty Odón, Weinert Tivadar, Wittenberger Géza, dr. Zavicsa József.

Az egri érseki uradalom erdészeti viszonyai.

(Közgyűlésen felolvasta Nagy László érseki erdőtanácsos).

A »Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete« jelen közgyűlése alkalmával van szerencsém az igen tisztelt tagokat az Uradalom felsőtárkányi erdőbe tervezett tanulmányi kirándulás előtt az Egri Érsekséghez tartozó erdőbirtokokról röviden az alábbiakról tájékoztatni.

Az erdőbirtok összterülete 30419.6 k. hold melyből az erdőterület... 27383.6 " " az erdőbirtokokhoz tartozó egyéb területek pedig ... 3036.0 " " Az összterület a következőkben oszlik meg:

1. Eger város területén az úgynevezett Pusztá-Szöllőskei erdő a Bükkhegység déli-keleti nyulványai 300—400 méter tengerszín feletti magasságban 1430.4 hold, 64% tölgy-, 36% cser-állománnyal, melyből véderdő 46.2 hold.

2. Felnémet és Szarvaskő községek határában a Bükkhegység déli kiágazásain 3613.7 hold, 73% tölgy-, 23% cser-, 4% gyertyán-állománnyal. 120—503 m. tszf. magasságban.

3. Felsőtárkány község határában a Bükkhegység délnyugati kiágazásai 400—970 tszf. magasságban, 70% tölgy-, 30% bükk- és gyertyán-állománnyal, 10895.5 hold, melyből véderdő 152.5 hold.

4. Egerbakta község határában 3646.9 hold a Bükkhegység északkeleti kiágazásain, 200—400 tszf. magasságban 84% tölgy-, 16% cser-állománnyal.

5. Fedémes község határában a Bükkhegység északkeleti kiágazásán 350—440 m. tszf. magasságban 841.2 hold, tölgy 20%, cser 63%, gyertyán 10%, akác 7% állománnyal.

6. Demjén község határában a Magyar Alföld északi részén 120—220 m. tszf. magasságban 998.5 hold, 25% tölgy, 48% cser, 26% akác, szil és kőris 1%.

7. Keresend község határában a Magyar Alföld befejező részén 150—250 m. tszf. magasságban, 289.8 hold, 60% tölgy-, 20% cser-, 20% különféle cserjék-állománnyal.

8. Gyöngyössolymos község határában a Mátra délnyugati részén 300—310 m. tszf. magasságban, 8703.3 hold, 48% tölgy-, 52% bükk- és gyertyán-állománnyal.

Az 1., 2., 3., 4.—8. tétel alatti erdőbirtokokra vonatkozólag a F. M. 1920. évi 14.500. sz. a. üzemrendezési utasítás alapján összeállítandó új üzemtervek már elkészültek, a 3. tétel alatti felsőtárkányi erdőre nézve pedig munkában vannak, illetve jelenleg a részletes felmérés folyamatban van.

A felsőtárkányi erdőbe tervezett kirándulásra való tekintettel szükségesnek tartom ezen erdőbirtok viszonyait az elmúlt, valamint a jövő gazdálkodásával kissé bővebben foglalkozni azért, mert az ilyen rövidre szabott idő miatt ezen 10,000 holdnyi erdőbirtoknak részletes bejárása lehetetlen.

A szóbanforgó erdőbirtok az 1926. évben lejárt félévforduló szaki időig három gazdasági osztályban kezeltelett és pedig: az A. gazdasági osztály 7915.8 hold össz- és 7317.9 hold erdőterületen tölgy szálerdőüzem 80 éves vágásfordulóval; a B. g. osztály 2827.6 hold össz- és 2738.8 hold erdőterülettel

Az egyesület ügyeit érintő levelezések,
vagy a lapba szánt közlemények

TÓTH BÓDOG

erdőmérnök, egyesületi titkár

SZENTDOMONKOS,

u. p. Bükkszenterzsébet címre küldendők

bükkzálérdőzem 100 éves vágásfordulóval; a C. g. osztály 152.1 hold területtel véderdőkép kezeltett.

A jövőhavú gazdasági üzemtervben, mint felújítási mód a természetes felújítás fokozatos felújítás vágások alkalmazásával lett megállapítva.

1921. évi nyarán — az oláhok által Erdélyből történt kiűzése után — szerencsém volt az Egri Érseki Uradalom erdőbirtokos feletti felügyeletet és vezetést átvenni, tehát még csak rövid idő állott rendelkezésre az erdőbirtokos kezelését, használatát és ápolását megfelelő, egészséges mederbe terelni, minek egy gátló körülménye az azonnal megkezdett, sok időt igénybevevő erdőrendezéssel kapcsolatos műszaki munkálatok, másrészt az Egri Hordó és Faárügyárral az 1920—1931. évig terjedő 12 évi hozamterületeken levő műta kihasználására kötött szerződés volt, amennyiben szerződéses cég az eddigi tarvágasos használatát beszüntetésébe csak nehezen tudott belenyugodni.

Mindazonáltal a megelőző években tervelenes tarvágasos kihasználás helyett a fokozatos felújító vágás melletti használatot irtam elő nemcsak ezen erdőbirtokban, hanem az egész vonalon olyképen, hogy a hozamon alapuló használatot az 1931-ig terjedő egész hozamterületre kiterjesztetem, úgyhogy ma ezen területen előkészített és vetővágások váltakozva találhatók (egyes erdőrészekben háromszor is ismétlődött a használat, illetve ritkítás) és a kelően felújult területeken az 1927—28. vágatási ényében már helyenként tarolóvágások is lesznek eszközölhetők, annál is inkább, mivel circa 350 holdon a természetes felújulást pótló alstepítések is eszközöltek.

Ezen használati terület mintegy 1000 kat. hold.

Ezen erdőben telepített kisebb kiterjedésű csemekerteken kívül nagyobb mennyiségű csemekert nevelése céljából telepítettünk még két csemekertet az egyébkénti erdőben 1.7 hold kiterjedéssel, valamint a gyönyössolymosi erdőben három csemekertet 2.5 hold kiterjedéssel, melyekben állandóan rendelkezésre áll különféle kiültethető lomb- és fenyőcsemekert.

A kirándulás alkalmával lesz szerencsém a természetes uton felújult erdőterületeknek egynéhány részét bemutatni.

Az Erdészeti Lapokban legutóbb több ízben érdekes eszmecsere folyt a mesterséges és természetes felújítás előnyeiről és hátrányairól és úgy gondolom a mostani kirándulás alkalmával is a helyszínen tapasztaltak alapján szövegre kerülnek vélemények pro és kontra, tehát szükségtelenek tartom ezen tájékoztatóban saját egyéni nézetemet kifejezni, mely a természetes felújításához hajlik.

Az utolsó években nagy súlyt fektettünk az erdőápolásra is, nevezetesen a ritkításokra és tisztításokra. Előbbiek tekintetében teljesen kielégítő eredményekre hivatkozhatunk, amennyiben mintegy 2000 holdnyi terület [25—30 éves állományok] lett gondos felügyelet mellett szakszerűen ritkítva, mely művelet ezen állományok fejlődésére igen hasznosnak és egyébként jó védelemzőnek is bizonyult.

Sajnos a tisztítások tekintetében, értve azazt az 5—15 éves állományokban lévő,

magról kelt egyedeknek felszabeditásával már elkétség, mert a multban végzett tarvágasos kihasználás után a teljes erőben lévő erdőalajon előtörő sarjak és egyéb gyomnövények ezen előserdényt ugyszólván teljesen elfojtották, miből kifolyólag ezen területeken a jövő állomány nagyobb része csak sarjából keletkezett lesz. Mindazonáltal ezeknek tisztítása a felesleges sarjaktól, valamint a nevelni nem szándékolt fanelektől előserdű őrök volna, hanem e tekintetben nagy dilemma előtt állunk, mert ezen erdősű vidéken a tisztítás alkalmával kikerülő faanyag nemcsak, hogy nem értékesíthető, hanem a kikerülő fárt való tisztítás sem sikerül, úgy hogy ezen művelet csak kisebb területeken végrehajtható. A több száz holdra kiterjedő területeknek pénzen leendő tisztítása és a termelt anyagnak a területről való kiszállítás óriási pénzaladtalakkal járna. Halás lennénk, ha szaktársaktól e tekintetben egy elfogadható, gyakorlati tanácsot kapnánk.

A felsőtárkányi érseki erdőnek folyamatban lévő új üzemrendezésére vonatkozólag röviden még megemlíthetőnek tartom, hogy a jövő gázaladóskodásra nézve a szallerdőüzemtel 100 éves vágásfordulóval, két gazdasági osztállyal (melyek közül egy gazdasági osztály a véderdő) fokozatos felújító vágások szerinti kihasználással állapítottuk meg.

Az Egri Hordó és Faárügyárral kötött és fentiekben említett szerződés szerint az évi mintegy 4—5 ezer tm.³ tölgy műának 10 arany koronában bíróság megítélte, illetve valorizált egységáron kívül a cég köteles az általunk termelt évi 20,000 ürm.² tűzfát 98 arany fillér egységárral mellettrészen az érseki uradalom, részben a cég által épített erdei iparvasuton az egri érseki rakodóba szállítani. Ezen 16 km. hosszú vasut a szerződés lejártaival összes felszerelvényeivel együtt minden megítélés nélkül az uradalom tulajdonába száll. A cég az uradalomtól, a szatmári püspökségtől, valamint a Koburg hercegi uradalomtól vásárolt mű- és tűzfát a felnemeti határban lévő fűrésztelepén dolgozza fel és ugyanott tárolja is; ezen telepek megszemlélése az alkalmazandó színter tervbe vétetett. Az utóbbi két uradalomtól vásárolt faanyagot a zserci határban lévő drótkötélpályán egyrészt, másrészt az egri érsekség erdején keresztül vezető saját vasutján szállítja le a felsőtárkányi érseki erdőben lévő u. n. felsőrakodóba és onnan tovább saját telepére. Úgy a drótkötélpályá, valamint a cég tulajdonát képező erdei iparvasut és az azokkal kapcsolatos üzem megszemlélése a kirándulás alkalmával szintén tervbe vétetett.

A mellékhasználatok közül felemlítendő a szénétetés, melyhez egyrészt a vágásokban visszamaradt, hasíthatlan rönkök, hulladéka, a szélöntvények és szükség esetén úgy a vágásokban, valamint az előhasználati területeken termelt botfa lesz felhasználva. A termelt faszén legnagyobb része az egri központi villanyüzem, valamint az egyes gazdaságok szükségleteinek fedezésére lesz felhasználva. Az évi termelés circa 15 vagonra tehető.

Mészegetés eddig csak az uradalom szükségleteinek fedezésére lett foganatosítva és ezen célra az előbbi pontban említett faanyag lett felhasználva; a jelenlegi jó kon-

junkturát felhasználva intézkedés történt ezen üzemek a keresetnek megfelelő feljlesztésére.

Az erdei legeltetés, mint erdei mellékhasznóvétel, az egész vonalon tilalmazva van.

Végül az erdők jövedelmezőségére vonatkozólag jelezni kívánom, hogy az 1926. évi zárszámadás szerint az erdőbirtokos holdankénti tisztajövedelme kerekén 13 pengő volt.

Innen-onnan.

— **Erdészeti kinevezések és kitüntetések.** Békly Albert és Földváry Miksa m. kir. főerdőtanácsosoknak a Kormányzó ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

— **A finn erdészeti egyesület** dr. Fehér Dániel főiskolai tanárt tiszteletbeli levelezőtagjává választotta meg.

— **A fázisrendszerű forgalmi adó** a tűzfátára és a kőszénre nézve életbeljű július hó 1-ével. A kőszén után a jövőben 2%, a hazai termelésű tűzfát után 3% forgalmiadót fog fizetni a termelő, az import tűzfát után pedig 4% -ot fizet az importáló. A további forgalomban viszont forgalmiadómentes lesz úgy a tűzfát, mint a kőszén.

— **Hohenlohe herceg magistárai erdőbirtokát** külföldi híradás szerint állami kézbe akarják átvenni a csehok a lengyel kormánytól egyetértően nemzeti parkot csinálni az egész Magas-Tátrából. A gondolat szép, de reméjük, hogy nem lesz idejük hozzá s a Tátra, mely a magyar címert ékesíti, rövidesen a magyar nép nemzeti parkja lesz.

— **Windischgrätz Lajos herceg** 2400 holdas makkshotyka (Sárosbatak melletti) erdőbirtokát, s a vele szomszédos Meczner Tihor földbirtokos tulajdonában levő 240 k. hold erdőt az államkincstár megvásárolta. Bővebb értesüléseink írta stb. vonatkozólag nincsenek.

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk:

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:
tagoknak ..... 2 pengő
nem tagoknak ..... 10 „

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő.

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámlájára a Magyar Államános Hitelbank sátorlajuhelyi fiókjánál fizendők be.

Nyomatványait
a Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdájában
rendelje meg.

ÜZLETI HIREK.

A tűzifa, faszele árak megszilárdultak a téli szükséglet fedezésével. A bükkfűrészáru iránti kereslet jó, emelkedő árakkal. A tölgyfűrészárunál is javulás mutatkozik. Dongaület az országos fagyárok következtében teljesen ellanyhult.

1. Tűzifa ab feladó állomás:

Belföldi hasáb (száraz)	224—230 P.
" vegyes	216—220 P.
" dorong	206—208 P.
" hasáb (friss)	200—210 P.
" dorong	160—180 P.
Romániai hasáb	220—232 P.
Szlovenszkói száraz hasáb ab határ 1220—1600 cK.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszele ab feladó állomás:

Belföldi Ia	640—670 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	2200—2300 lei
Szlovák	3500—4700 cK.

3. Műfa budapesti paritásai:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm.-nél feljebb	38—50 P.
Tölgy fountrönk m ³ -je	70—75 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbfa 30 cm.-től felfele	25—30 P.
Kóris	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger	26—29 P.
Gyertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár (gyufa-gyártásra)	22—26 P.
fűrészárua	28—36 P.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	150—170 P.
IIa	140—150 P.
Tölgy bonles	130—150 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gőzölt, szélezetlen	88—96 P.
" szélezett	96—112 P.
Bükk gőzöletlen, szélezetlen	78—88 P.
Fenyő asztalosáru széles m ³ -e	105—115 P.
" keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	76—85 P.
" keskeny	68—74 P.
Léc, zárlec	68—78 P.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Kóris 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Akác 12—25	370—420 P.

6. Fagyártmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci telemáglyában	290—310 P.
Kerékfalp, bükk 22—24" h. 2.5—3" e. drb.-ja	020— P.
Küllő drb.-ja	010— P.
Kisvasúti talpa 1.1 m. h. drb.-ja	040—044 P.
" 1.2	050—056 P.
" 1.3	072—076 P.
2.6 m. h. közbenő tölgy talpa db.-ja	700—720 P.
5.0 m. h. közbenő tölgy talpa db.-ja	560—572 P.
2.2 m. h. közbenő tölgytalpa drb.-ja	240—280 P.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átmerőben 8—10 cm.	010—012 P.
Tölgy szőlőkar db.-ja 1.8—2.0 m. h.	— P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	007— P.
" kisméretű	005— P.
" nagyméretű mészhomok	006— P.
" kisméretű	004— P.
Portland cement q.-ja	580—600 P.
Mész q.-ja	384—400 P.

Lapunk mai számához

befizetési lapot mellékelünk.

Kérjük tisztelt tag-
társainkat és elő-
fizetőinket, hogy

hátrálékaikat
a csekklap felhasználásával
mielőbb befizetni
szíveskedjenek.

Irodaszerekben sehol sincs oly nagy választék,
mint a

KERESZTÉNY SAJTÓBAN

Ifjúsági és szépirodalmi könyveket
részletre is kaphat minden hitelképes egyén.
Kereskedelmi és ipari könyvek
és papírok a legolcsóbban és legjobb minőség-
ben kaphatók. Vételkényszer nélkül győződhetik
meg, hogy a legalkalmasabb bevásárlási forrás.

Iskolai cikkek a papíráruk emelkedése dacára változatlanok.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Egri gondolatok.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy szép számmal jöttünk össze Egerben azon a kedves és kellemes két napon, de még mindig nem volt ott mindenki, akire joggal számíthatunk volna.

Már a vonaton örömmel üdvözöltünk egyeseket, kikről később kisélt, hogy egyéb ügyek szólították őket Egerbe s csak véletlenül keveredtek közénk. Ezek dolgukat elvégezve, ismét elszédtek.

Mások Egerben laktak, vagy a közvetlen környéken s még sem tartották érdemesnek, hogy a vándorgyűlésen megjelenjenek, mikor voltak, kik az ország túlsó részéről törekedtek el idejig s Eger város társadalmának színe-java is — nem erdészbembek — szemmel láthatóan igaz együttérzéssel vettek részt összejövetelünkön.

»Nem érek rá — sajnos nincs időm» — ezek voltak a sablonos mentségek, pedig bajos elképzelni, hogy ezek az akadályok egy kis jóakarattal elháríthatók ne lettek volna.

Szomorú tünet ez, a hagyományos erdészbetegség: a közöny, a nemtörődomség, az érdeklődés hiánya. Ugyanezt tapasztaltuk tavaly Sopronban is; ott is éppen a közvetlen környék volt feltűnően gyengén képviselve.

Ha tagjaink sorában neznünk szét, ismét ez a tünet ölik szemünkbe. Nemcsak a környéken, de magán Miskolcon is vannak még kollégáink — pedig nem is egy-kettő — kik még most sem lépnek be egyesületünkbe; állítólag nem látják semmi célját. Nem is szólok itt a birtokosok részéről tapasztalható közönyről!

Szóval vannak, kik egyesületünket teljesen céltalannak tartják.

Talán még a kollégiális érzésnek az összejöveteleken való ápolását sem látják szükségesnek, pedig ezen a szinten jelentős célon túl nekünk egyéb feladataink is vannak.

Igaz, hogy mi magunk sem tulajdonítunk nagyképűsködve kis egyesületünknek valami óriási fontosságot s nem óhajunk konkurenciát csinálni az Országos Erdészeti Egyesületnek, mellyel

a legjobb egyetértésben lépésről-lépésre együtt haladunk.

Feltétlenül elismerjük, hogy az O. E. E. hivatott az országos érdekeket képviselni s így mindnyájunk legelső kötelessége azt támogatni, de viszont *senki sem tagadhatja a mai viszonyok között a vidéki egyesületek léjogosultságát és jelentőségét sem.*

Pályatársaink nagyobbik része az ország eldugott zugaiban szétszórvva végzi munkáját s már ez magában véve is nagy akadály annak, hogy egyesületbe tömörülve, intenzívebb egyesületi életet élhessünk.

Ezt pedig meg kell teremteni minden áron!

Egyesülésben az erő! Elcsépelet frázisnak hangzik s talán rossz csengése is van, mégis ezt kell jelmondatnak választanunk.

Nem egy megoldatlan kérdése van a magyar erdészetnek, melyek hogy végre dűlőre jussanak, ahhoz az erdészeti társadalom megmozdulása és közreműködése is szükséges. Az országos közvélemény teljesen tájékozatlan az erdészeti kérdésekben, fogalma sincs az erdőgazdaság működéséről; sérelmeinkről, bajainkról, problémáinkról nem is tud, nemhogy azokat megértene.

Vajjon ki a hibás, ki a felelős ezért a helyzetért, ha nem mi magunk? Néma gyerekek az anyja sem érti a szavát!

Ugy vélem, hogy a propagandának, a hangulatok megnyerésének fontosságát mindnyájan elismerjük s mégis habozunk azt a magunk céljaira felhasználni.

Ki merné tagadni, hogy nemzeti tragédiánk előidézésében része van Scotus Viator gyalázkodásainak s ha majd egyszer újra magyar szélben zugnak a kárpáti erdők, nem fogjuk-e hálával emlegetni Rothermere lord nevét?

De ki emeljen szót manapság a magyar erdészet ügyéért?

Barátaink, vagy közülünk egynek lehet-e bátorsága kiállani a porondra, hogy döngessen kaput és falat, mikor tudja, hogy szava kiáltó szó marad a pusztában, mert nem áll a háta megett eszméért lelkesedni tudó, mozdulása kész, fegyelmezett és iskolázott tömeg,

mely saját társadalmi súlyával eredményesen tud egy törekvést támogatni.

Ennek a helyzeti energiájával hatni tudó társadalmi erőnek a kitermelése csak intenzív egyesületi élettel lehetséges. Az eszmék tisztulását s szélesebb rétegekben való terjedését is csak a személyes érintkezés hozhatja meg. Ezekre pedig az O. E. E. mai struktúrájával nem alkalmas. Egyrészt a társágsz teszi lehetetlenné az érintkezést, másrészt működése kizárólag a szűkkörű választmányra korlátozódik, melyből a tömeg ki van zárva, propagáló, nevelő hatása tehát nincs.

Ezen a ponton találjuk meg a vidéki egyesületek jelentőségét.

Helyzete előnyösebb, kisebb területen dolgozva, tagjait könnyebben gyűjti össze, személyes nexusok révén az érintkezés közvetlenebb; könnyebb az egyesekhez hozzáférni, eszméket terjeszteni, az érdeklődést ébrentartani, a kollégiális érzést ápolni.

Intenzívebb teheti tehát az egyesületi életet, melynek fontosságára már rámutattam.

Igy szerény véleményem szerint a tömeggel való közvetlen érintkezés, tehát a szervezés, a nevelés, az eszmék propagálása, szunnyadó, rejtett erők feltámasztása a mi feladatunk, vidéki egyesületeké s az is marad mindaddig, míg az O. E. E. életképes, mozgékony vidéki osztagokkal nem rendelkezik.

Feladatunkat úgy fogalmaztatnám meg, hogyha ébren örökünk is függetlenségünk felett, teljes önzetlenséggel ahhoz a harchoz kell használható közkatonaikat nevelnünk, melyet az O. E. E. van hivatva irányítani. Ezt kívánja meg az erők egyesítésének gondolata. Természetes, hogy ennek fejében szóhoz kell jutni az O. E. E.-ben a vidéki egyesületeknek is.

Céljai, feladatai tehát igenis vannak egy vidéki egyesületnek s azokat — legálább is én — az elmondottakban látom.

Ha tagjaink gyűjtésével természetesen még is óhajunk idegen területre terjeszkedni, a mi vármegyénkben szeretnénk minden erdőbirtokost s minden erdészbembert megnyerni céljainknak.

Ebben a törekvésben remélhetőleg számíthatunk minden tagtársunk támogatására.

Tóth Bódog.

Nyílt levél

méltóságos Köllő Pál nyug. min. tanácsos úrhoz.

Kedves Barátom!

Gondoltam, hogy reagálni fogsz kis cikre, mert hiszen elfuvarítottam csak közvetve vonatkozhatott az alárendeltségi viszonyban élő s közismerten szerény természetű s a szükséges óvatosságot megfontoltsággal működő „*eljáró erdőfelügyelőre*”, aki-ben azonban e mellett van annyi önrész, hogy ha találva érezte volna magát, ő szedte volna széjjel s vagdosta volna ősz fejébe — mondjuk — rosszhiszemű megállapításaimat. De már eleve megjegyzem, hogy bántani, sérteni senkit nem volt szándékom s ha ilyesmi volt írásomban, — bűnbánólag tisztá lélekkel kérlek bocsáss meg, — akaratlanul történt. Az Igazság mindég fájó s már az Ur maga mondomta, hogy üldözni fogják az Idők végéig!

Azt is megállapítom, hogy igazá volt a Szerkesztőség megjegyzésének, hogy ama bizonyos állami kezelésbe vételi ügy, nem az új helyzet tarthatatlanságát célozta alá-támasztani, mert hiszen saját helyes megállapításod szerint is, az még az öreg törvények alapján lett elbirálva.

Az egész közlemény inkább a lap érdekét szolgálta. De ha már feleletre voltál szives az igénytelen írást méltán, akkor légy oly jó megengedni, hogy az állami kezelésbe vételi javaslat alapját képezett *tényállást* most már én is, — ki a kuforrásnál ültem s tölök — a valóság igazában kidom-boríthassam, bár csak azért is, nehogy hazug, vagy szándékosan fordított léleknek tűnjek fel, amitől életemben irtóztam. Hiszen minősítésemben ép azokét, — a még boldogult Imecs Béla lapjában írt, — igazságokért kaplam a fekete keresztet, melyeket erdészetiunk legutóbbi volt nagynevű illusztris vezetője több értekezésének soraiban, mint „*tényeket*” megállapított. — Úgyvanazokt írt, amiket én előzőleg két évvel ezelőtt. Neki igazá volt, — engem megkövetek!

Légy szives és ne értsd félre. Nem jó-hízeműségedet vonom kétségbe — találotól — hanem fogod látni, hogy ép ezen jóhiszeműséggel ama bizonyos tanácsadó élték vissza. Igaz, hogy a hatalom ideig óráig minden vonalon győzhet, — de a végén — csak az Igazság! S mentse meg a jó Isten szegény hazánkat attól, hogy itt az Igazság huzamosabban elföldelhető legyen.

A való tényállás tehát röviden a követ-

kező: Heten vették meg a birtokot 1922. évben, $\frac{1}{40}$ — $\frac{11}{40}$ -ed arányokban a hatóságoknak is bemutatott s általuk elfogadott s kötelezővé is tett azon egymásközti megállapodással, hogy az erdőbirtok fel nem osztható. Ezen megállapodásnak megérősítésül a tulajdonosok, részeik eladásá esete-re elővételi jogokat biztosítottak egymásnak, 1923. évben egyike társulajdonos kénytelen volt birtoktulajdonrészét egy hitelező-jének cedálni. Ezt a társat s a hitelezőt Csajka Endre az elővételi jog címén perbe fogta. A hitelező azonban a perre nem is deredte s bazirozó községünk lakóinak legelő éhségére, többszöri kórtés tárgyalások révén eladott $\frac{1}{40}$ ed részt 111 itteni lakosnak, kik közül véletlenül 67 az itteni volt urbéres birtokosának tagja s egy későbbi alkalommal $\frac{1}{40}$ -ed részt drágább áron 27 lakosnak, kik között 10 volt urbéri tag. De 9 urbéri tag van, kik mindkét rész-ből vásároltak. E szerint 129 egyén vásárolt s ezekből 68 egyén egyszersmind tagja az itteni urbéreseknek, 61 pedig teljesen magánszemély.

Ebből láthatod, hogy nem 135 lakos volt vevő, — mint állítani sziveskedel — hanem csak 129 s ezek közül még kevésbé 112 urbéres, hanem csak 68.

Közben pedig meg kell jegyezned, hogy cikkennek azon részét sem méltóztattál teljes eredménnyel aposztrófnálni, mely az „*előadó*” részéről a *legborrektebb* javaslatnak előterjesztésére figyelmeztet, nehogy a bizottsági tagok hiszékenységgel visszavélés történjenek. Mert hiszen ha szives cik-kedben magad is csak 112 urbéres tagot állapítasz meg (tényleg 68), honnan van az, hogy a szóban levő 532—1926. *Kb. hatá-rozat* még is *azt állítja, hogy az összes 135 vásárló (tényleg 129, mind urbéres tag?)*

Azután írod, hogy ezen vásárló lakosok még 1923. évben készpénzben ki is fizették a vételárat. Hát kérlek, — eszükben sem volt — nem is lett volna annyi pénzük. Nagy részét állatban és buzában fizetgették három éven keresztül, *sőt még ma is fizetik!* Hát a perek, amelyek nyakukba zudultak s most is folynak! Hányszor figyelmeztettem őket, hogy hagyjanak békét az egésznek, baj lesz a végén. Visszaemlékeztem a székely panamákra, melyekről magam rántottam le a leplet. De minden tanács hiába való volt, a mellett a maszlag mellett, hogy aki nem vásárolt, nem lesz legelője! Holott akkor már vígan folyt az OFB. eljárás, amely el is vette nemcsak a „*legelőt*”, de még az *alkalmazottak illetmény földjeit* is — ad maiorem gloriám silvanam! Hiszen ezt is tudod, magad is segédkeztél a szakértői javaslatban. Nem is okolom az eljáró bírót, sem a gazdasági szakértőket,

kik tudvalevőleg még az erdők szikláját is kiadnák, amint itt is történt, persze eredmény nélkül, mert igénylő bizony nem akadt rá.

S az előbből folyólag argumentálsz, hogy az állami kezelésbe vételre különösen azért volt szükség: „*mert a jogaik gyakorlásában eddig korlátoált 135 apró kis birtokos érdekei kívánták ezt*”, — amennyiben, bár 1923. évben kifizették a vételárat — sem a birtok ügyeinek intézésében, sem a jövedelmek felosztásában hozzájáruláshoz nem jutottak!

Eltekintve attól, hogy az állami kezelésbe vétel így feltételelt törvényünk sehol nem említi, most már megállapíthatod, hogy e tekintetben is rosszul voltál informálva. Mert már igazoltam, hogy — úgy a hogy — csak a mult évben fizették ki az árat, de még messze nem készek ma sem!

Azonban van egy másik bibi is. Az elővételi jog perét Csajka Endre a táblán is megnyerte s tehát mint a birtok pont fele részének tulajdonosa, — jóhiszeműleg bízza, hogy a Curián sem fogja elveszteni — egész jogosan nem hadjandó a községieket társulajdonosoknak elismerni addig, amíg a per végérvényesen el nem dől. A midőn ez az elmult évben megtörtént s általa nem remélt módon a pert elvesztette, megszűnt minden akadály s még a vételári tartozásokra sem volt senki tekintettel és az 1926. év zárlatával a községieknek *saját magam* fizetnem kell a jövedelem reájuk eső részét s úgy a számadás vizsgálatnál, mint a gyűlésekben is részt vettek. Ebből ismét megállapíthatod, hogy „*az apró kis birtokosok*” jogaikban egy percig sem voltak korlátozva! De természetesen a már említett forrásból Te más vizet merítettél. Mért nem jöttél hozzá? Ismerhettél annyira, hogy nálam szintizta vizet találsz s azt is tudad, hogy ezen ügyben a forrás is itt van, melyet senki kedveért megzavarni nem engedek!

No most nézzük a „*törvényes alapot*”, melynek révén a július 14-én kelt s 25-én *kézbéstelet* kb. határozat kimondotta az állami kezelésbe vételt; még pedig — nehogy időközben megsántuljon — tücskön-bokron keresztül, már *augusztus 1-től* közzétárol! Lám-lám, itt sem nézte meg az „*előadó*” az 1898. XIX. t. c. 45. 55. §§-ait, amelyek pedig világosan megmondják, hogy állami kezelésbe vételnél kell legalább egy évi időt is hagyni, mi alatt a felebbezések s egyéb szükséges dolgok elintéztethetők s végüket érik!

A törvény applikálásához már „*biztos alapot*” nem tudok adni, mert hiszen a legtöbb törvényt csak a fogós ügyvédi ész tudja magyarázni, természetesen a saját kilense javára. De mert életem jó részét

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

az erdőtervényeink alkalmazásával a végrehajtásainak ellenőrzésével töltöttem el, — valamelyes gyakorlatot magam is szerettem e téren — hiszen kényerem volt, és pedig nemcsak magokból a törvényekből, de a sok végrehajtási utasítás s a számtalan eset központi irányítása révén is. Mindezek felhasználásával állított, és a szóban levő birtoknak állami kezelésbe vételéhez előráncigált törvényszakaszoknak a célra történt magyarázása — *erőszakok* s nagyon is magán viseli az ügyvédi fogások szája izét.

Rövid lesznek, a sallangokat mellőzöm.

Eltekintve attól, hogy egy ugyanazon urbéri birtokossági viszonyok alap kelléke, hogy minden tagja ebben az állományban, vagyonban legyen részes, hogyan képezhető el ily birtokosság oly helyzetben, hogy az egész birtokosságot tevő 210 egyén az alapbirtoklásban jogosult, közülök 67 egyén egy más birtokegységben, 10 egyén egy harmadikban s 9 egyén a két utóbbiban, tehát egy negyedikben? Miként gondolható el ezen egyvelénekné adminisztrálása, gyűlése, határozatai, teherkivetési, részesedési kulcsai? Ugy-e ez mese. Nincs az az integrale-differentiale számadási mód, mely ezt megfűti. Hiszen egyszerű birtokosságnál is mennyi ba, veszközök jön napirendre. Melyik számvevő tudná ezt a mixtum compositumot egy nevezőre hozni?! Világos, hogy itt négyféle birtokosság van; sőt ha az eredeti vévöket számítjuk — amit elhagyni nem lehet — *ötféle!* Ám a községetben már új urbéri birtokosságok kreaálni a meglévő mellé nem lehet. Ennek már régen elmúlt az ideje.

A két törvényszakas pedig, melyen az állami kezelésbe vétel nyugszik, mit mond? Az 1898. XIX. t.c. 1. §. d) pontja szerint állami kezelésbe veendő: „a volt urberéseknél *(tehát ezek összeségének, közgyűlési határozattal megszakazva!)* vétel útján birtokába jutott erdők.” Nyilvánvaló, hogy ez az eset itt fen nem áll, tehát ez a szakasz használhatlan, erre hivatkozni nem lehet.

Az 1879. XXXI. t.c. 24. §-a szerint pedig: „Magán személyeknek a 17. §-ban említett erdőbirtokosokkal osztatlan tulajdonát képező erdekben e törvény intézkedési (üzemterv szerinti kezelés) a magánszemélyekre is kötelezők.” Nem egy idevágó esetem volt hivataloskodásom alatt, de a hivatalos felfogás mindig az volt s ma sem lehet más, hogy ezen §. csak az esetben alkalmazható, ha a közösen a 17. §. *alatti birtokosok birtokaránytlóságában vannak!* A mi esetünkénél pedig ép fordított arány lenne, ha az urberések közgyűlési határozata vette volna az erdőrészt. A meglévő tényállásnál azonban e két törvénynek szakaszai még csak összefüggésbe sem hozhatók, egyrészt — mint tudjuk — nem urberés birtokosság vásárolt, másrészt, ha ez is vásárolt volna, akkor sem lenne birtokaránytlóságban.

Hátra lenne még az 1898. XIX. t.c. 1. §. f) pontjának azon rendelkezése, mely a „közirtokosság erdők” állami kezelésbe vételéről intézkedik. Ennél azonban szükségleten minden magyarágatás, mert hiszen nem lehet vitás, hogy „közirtokosság” és „közös birtoklás” nagyon is messze fekszik egymástól. Még az 1879. XXXI. t.c. is, — tévedések elkerülése céljából szükségesnek tartotta a közösen birtokolt erdők közül azon kategóriákat felsorolni, melyek a törvény alá vonhatók — mert ennek hián bármely családi erdő, ha csak két testvér is birtokolja, a 17. §. alá s állami kezelésbe lenne vehető! Egy ilyen esetre is emlékezem, melynek a közig. bíróság utasította el a 17. §. alkalmazhatását. Nagyon sajnálom, hogy nem jutnak bővebb részletek eszembe, de a tartalom ez volt.

Már most e röviden vázoltakból beláthatod, hogy igazmondással nem érdemeltem ki megrovó felszólalást. Amennyiben pedig akaratom kívül valami sértőt volt benne, — ezért újlag bocsánatot kérek.

Azt hiszem különben, hogy tulajdonképpen nézeletük között annyi a különbség, hogy Te személyeket védezes, magam pedig, — mióta először léptem az erdőbe — mindég csak az erdőt! Ennél az erdőnél pedig — annak fentartásán, a tartamoság biztosításán kívül — teljesen felesleges és hiába való bármit is erőszakolni, mert nem lesz addig megnyugvás, amíg csak egy kézbe nem kerül. *S az erdő,* — mint azt erdészettünknek már említett nagynevű vezetője egy alkalommal igen helyesen megjegyezte *nem szegény embernek való!*

Salvavi animam meam. E tárgyra többé vissza nem térlek. Isten védel, vezéreljen nyugállományodban a Mindenható még számos éven keresztül s adja meg az egészséget mellette azt a jóleső erőt, mely mindazon lelkek tulajdona, kik gondteljes életük dacára, köteleimnek a köz javára mindég ernyedetlen szorgalommal, pontosan és hűen feleltek meg, ha a jutalom: a nyugdíj csak egy részesége is annak, mely a hosszú munkásság alatt annyi törvényben volt biztosítva. Szívélyes üdvözlettel régi híved

Craus Géza.

Waldbott Kelemen báró felsőházi beszéde.

Örömmel adhatunk hírt arról, hogy végre akadt az erdészet ügyének egy lelkes támogatója, kinek módjában volt illetékes helyen emelni fel szavát a magyar erdészet érdekében.

Egyesületünk elnöke, *Waldbott Kelemen báró* a felsőház költségvetési vitájában felszólalva, e legfelsőbb törvényhozó testület színe előtt rámutatott az általános agrárpolitika tég mezején mozgó nagy koncepcióju beszédében erdőgazdaságunk elhanyagoltságára is.

Rámutat, hogy Magyarországon, e kimonodottan agrárállamban a földmívelésügyi tárca a költségvetésben feltűnően mostoha van dotálva, pedig egyedül az őstermelés is, amiből élünk.

Gazdasági politikánk nem jár a helyes nyomon, itt is, ott is hibákat találunk. A műtrágyával való ellátás, tőzfelvetőink kihasználása, baromfitenyésztés, bormelés és borexport, az agrártársadalom erdőköz-vám- és tarifális ügyek, a többtermelés kérdése, a szakoktatás és kísérletiügyi mind fejlesztésre, illetve alapos revizóra várnak.

Külön szentel megvizsgálendó, lelkes szavakat az erdészet ügyének, melyek melán megérdemlik, hogy az alábbiakban szőszertint közöljük:

„Csak per tangente hívom fel a földművelésügyi miniszter új felgymét az erdészeti alapörvény hiányaira. Nem akarom ezt bővebben fejtegetni — hiszen ez többé-kevésbé szakkérdés — a magyar erdőgazdaság érdekei azonban megkövetelik, hogy az erdőgazdaságról szóló alapörvény minél előbb napvilágot lásson s ezáltal a magán, községi és urberés erdők kezelése az utóbbi évtizedek tanúságai szerint rendeztessek és ez a kérdés megoldassék.

Ugyancsak per tangente akarom érinteni a hitbizományok reformjának kérdését. A hitbizományok reformja esetén különös figyelemmel kell lenni az erdőbirtokra. Mert azokat a gazdasági egységeket, melyek nemcsak területlekköl, hanem a faterlep és a gazdasági mód összevetéséből állanak, megosztni úgy, mint egy mezőgazdasági birtokot, büntetlenül nem lehet. A faterdolgozó telep, az egységes kiszállított biztosító ut-hálózat, az erdei vasutak hálózata, jóvelmezőség és annak létszükségletű megszü-nik, ha ezek szerri összejósultatás nem tartjuk szemelőtt.

Az Alföld fásításáról hozott törvényvel kapcsolatban az államnak helyes politikája az volna, ha a kopár, a kevésbé értékes, a sivár, homokos és szikes területeket összevásárolná, azokon példás, faállományt konzerváló üzemeket létesítené és erdőklet telepítené. Az Alföld-fásítást megszakó törvény más utat választott s még inkább sajnálatraméltó az, hogy a kormány az Erdővásárlási Alapot beolvastotta az Országos Erdőalapa, melynek rendelkezéseiben ilyen birtokvásárlási célkitűzést én nem találók.

Át kell térnem még a MÁV. tarifaolitikájára is, mely nem számol a mostani határokkal s ennek következtében az utóállamok fája pl. sokkal olcsóbb díjtéttel futhat be Szobnál a faterdolgozó Budapestre, mint a periferiákon lakó magyar erdőbirtokosok fája. Bár a MÁV.-ot költi a viszonyosság alapján a külkereskedelmi szisz-tém,

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk;

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:
tagoknak . . . . . 2 pengő
nem tagoknak . . . . . 10 „

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő

Tagsági és előfizetési díjak az egyesület folyószámájára a Magyar Általános Hitelbank sátoralajuhelyi fiókjánál fizetendők be.

mégis mód volna arra, hogy ez a visszás helyzet megszűnjék. De különösen nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy tarifaelegységesítést érjünk el, mert különösen a helyiértékű vasutak u. n. tarifája egészen hihetetlen módon drágítja meg a fa szállítást, melyet azón a fogyasztóközönségnek kell megfizetni.

Attérek ezekután a szakoktatás és tudományoktatás kérdésére. Minden közgazdasági ágazat fejlődése és haladása, legyen az akár östermelés, akár kézi vagy gépi ipar, függ a vele kapcsolatos ismeretekörök tudományos megalapozásától és a vele dolgozók szakképzettségétől. Ezért látjuk azt, hogy minden országban arra törekednek, hogy a szakbeli képzettséget lehetőleg magas nívóra emeljék és hogy az, ami ennek elő- és alapfeltétele, a tudományos kutatás lehetőleg kivessék.

Az Egyesült Államok, Anglia, Németország, Japán a legnagyobb haladást mutató országok. A szakképzésre és a tudományos kutatásra igen nagy összegeket áldoznak, de teszik ezt a kisebb államok, sőt az u. n. utódállamok is.

Hazánkban e tekintetben feltűnő ellentétet láthatunk a kultuszminisztérium és a földművelésügyi, illetve pénzügyminisztérium tárcája alá tartozó intézetek között. Gyakran szóba kerül már, hogy — amit különösen helyesnek tartok — a kultuszminiszter tárcája jóval túlhaladja a békebeli kereteket, ellenben a földművelésügyi tárca feltűnően összeszűroddott. Ennek azonban óras visszahatása van a szakkérdésekre is. Tudvalevőleg nem minden iskola tartozik a kultuszminisztérium fennhatósága alá. A gazdasági iskolák, az erdészeti és bányászati főiskolák részint a földművelésügyi minisztérium, részint a pénzügyminisztérium fennhatósága alatt állanak. A gazdasági szakoktatásnak ez a bifurkációja, mondhatnánk trifurkációja olyan abnormális helyzetet teremtett, amely nagy kárára van az ügynek. Normális megoldásnak azt tartanám, ha a mezőgazdasági és egyáltalában a gazdasági tanintézetek a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá kerülének. De elképzelhető utóvégre az a megoldás is, hogy mint a többi iskolák, ezek az iskolák is a kultuszminiszter tárcájának fennhatósága alá kerüljenek, azonban akár így, akár úgy, ebben a kérdésben egyöntetűen és sürgősen dönteni kell és a gazdasági szakoktatást melegebben meg kell szervezni.

A legkevésbé tudom helyeselni azt, hogy egyes szakintézetek, gazdasági szakintézetek a pénzügyminisztérium fennhatósága alá tartoznak, mint pl. az erdőmérnöki főiskola. Ez abnormitás!

A kultuszminisztérium óriási összegekkel támogatja a tárcája keretébe tartozó intézményeket, míg a földművelésügyi minisztérium saját kebelbeli intézeteinek édeskevés támogatást nyújt, úgyhogy ezek alig tudnak megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyeket velük szemben joggal támasztunk. Áll ez a mezőgazdasági szakoktatásra, a bányász- és erdőmérnöki fakultásra és az avval kapcsolatos kutató intézetekre, az erdészeti kísérleti állomásra.

Át kell itt térnem röviden az erdészeti-erdőmérnöki főiskolára, amely másfél évszázadon keresztül Selmecbányán volt elhelyezve s a cseh megszállás következtében kénytelen volt épületeit, telepeit és

összes felszerelését otthagyni és amely tudvalevőleg ma Sopron városában van elhelyezve. Az erdőmérnöki főiskolát teljesen újra kellett megszervezni. De hogya a Sopronban erre a célra rendelkezésre bocsátott épületek elegendőnek is mutatkoznak, ámbar csak fele akkorák, mint a többiek, a felszerelés tekintetében jóval alatta maradnak nemcsak a réginek, de a feltétlenül szükségesnek is. A rektori meglehetően beszédből láthatjuk, hogy míg békeidején, 1913—1914-ben a főiskolák átmenetileg és beruházási célokra 1¹/₄ milliárd aranykoronát kaptak és ebből 93% esett az erdészeti főiskolára, most ennek a főiskolának, amely teljesen el van hanyagolva és minden felszerelés nélkül áll, maximálisan 2% jut. Az az összeg, amely a 27 tanszékre jut, koránsem elegendő arra, hogy a hiányos felszerelést pótolhassák. Nagyon helyes, hogy a kultuskormány hatalmas összeggel támogatja az egyetemeket, hogy 4 egyetemet tart fenn csokna Magyarországon, de annál kevésbé helyeslehetjük, hogy a műszaki intézetek jóformán minden támogatás nélkül maradnak. Az anyagi eszközök szűkössége volt miatt nemcsak az elméleti oktatás szenved, hanem a gyakorlati való kapcsolódás is teljesen lehetetlenül válik. Az erdészeti főiskola teljesen elszigetelődik, a gyakorlattal nem tud összeforrni, ezért a hallgatókat teljesen egyoldaluan képezik ki, a gyakorlatról fogalmuk sincs és tulajdonképpen nem felelnek meg hivatásuknak, mert csak egyoldalúan és elméletileg képeztek ki őket.

Nem is beszélek arról, hogy a külfölddel való kapcsolatot egyáltalán lehetetlen fenntartani és bár látjuk, hogy a kultuszminiszter úr sorra alakítja külföldön a Collégium Hungaricumokat, hogy a tanulók kibővítsék tudásukat a külföldön, ettől az erdőmérnöki kar teljesen el van zárva. Még a a tanároknak sem nyújtanak lehetőséget arra, hogy kibővítsék tudásukat.

Azonkívül a hallgatók megélhetési segélyezésére nem történik ugyszólván semmi, még a Menza-gazdaságot is felszámolták, amely erre szolgált volna. Az ösztöndíjak, melyek a szorgalmas tanulók jutalmul szolgálnak, fejekint és évenként 136 pengőzt tesznek ki. Feltétlenül szükséges, hogy először is az ösztöndíjakat felemeljék, hogy a Menza vagy megfelelően berendezett gazdaságál és kellő forgatókével láttassék el, vagy pedig, hogy kellő pénzübeli támogatásban részesüljön. Okvetlenül szükséges, hogy alkalmat nyújtsunk a tanulóknak beföldi tanulmányutakra, mert erre a legnagyobb szul kell helyezni, hiszen enélkül a kiképzés teljesen meddő, de alkalmat kell nyújtani arra is, hogy külföldön bővítsék ki tudásukat.

Végül ki akarok térni az erdőgazdasági tudományos intézetre is, a m. kir. erdészeti kísérleti állomásra. Ez a kísérleti állomás 1898-ban létesült, azóta szépen fejlődött, külföldön és beföldön ismerték, sőt az 1910-ben tartott nemzetközi kongresszuson a magyar erdészeti kísérleti állomás vezetője, Vadas Jenőft választották meg a kongresszus elnökévé. Ez elismerése volt a magyar kulturális életnek. A háború megakasztotta ennek az intézetnek fejlődését, személyete szétszórt, felszerelése oda-vezett és azóta — ugyszólván — nem létezik. Ismét feltűnő a különbség és az el-

lentét, amely a kultuszminisztérium között fennáll. A kultuszminiszter úr a tudományos szakintézeteket a legnagyobb bőséggel ellátja, felszerelésüket növeli, őket személyzetrel látja el, anyagiakkal támogatja alá, míg a földművelésügyi minisztérium a saját kebelbeli intézeteknek bizony nagyon fogyatékos életheletheletet nyújt.

A főiskolát illetőleg már vázoltam a teendőket és ugyanaz áll a kísérleti állomásra vonatkozólag is. El kell látni szakképzett személyzetrel és anyagi felszereléssel. Ha a kultuszminiszter mindezekre a célokra tud előteremteni nagy összegeket, akkor azt gondolom és meg is vagyok győződve róla, hogy a földművelésügyi miniszter úr is tudja a saját intézete részére előteremteni ezeket az összegeket. Ezeket ajánlom az igen tisztelt földművelésügyi miniszter úr nagybecsű figyelmébe!

Ha nem is értünk egyet a báró úrral abban az egy tételben, hogy erdőmérnökeink nem felelnek meg hivatásuknak, mert egyelőddal és elméletileg volnának kiképezve, egyéb mondanivalóiról azonban bátran állíthatjuk, hogy mind a mi szívünkbeli fakadtak, érzéseinket, kívánásainkat, panaszainkat és sérelmeinket a leghűbben tolmácsolták. Öszinte hálával tartozunk neki mindannyian, kik az erdőrt és az erdőből élnek, hogy megtörte végre a jeget s felhívta az ország sorsát intéző faktorok figyelmét a magyar erdőgazdaság mostoha sorsára.

Adjon az Isten meg egy-két ilyen öszinte barátot és hathatós pártfogót a magyar erdőszeteknek s akkor bizvást remélhetjük, hogy mi is másképpen fogunk állani!

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések vagy a lapba szánt közlemények *Tóth Bódó erdőmérnök*, egyesületi titkár, *Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkereszt* címre küldendők.

Nyugtázás az alábbi tagsági és lapelőzetési díjakat:

	1925. évre:	
Obholtz Béla Diósgyőr	...	10— P.
	1926. évre:	
Göswein Lajos Pálháza	...	8— "
Juriss József Kemencepatlak	...	8— "
Traub Dező Hórohuta	...	8— "
Lukács Károly Sirok	...	8— "
Bacher Adolf Eger	...	4— "
Obholtz Béla Diósgyőr	...	10— "
Gr. Eszterházy Ferenc erdőh. Tata	...	10— "
	1927. évre:	
Kertész István Diósgyőr	...	10— "
Lukács Károly Sirok	...	8— "
Bacher Adolf Eger	...	8— "
Onczay László Vilyipuszta	...	8— "
Fekete Zoltán Sopron	...	2— "
Szy Dénes Sátorajuhely	...	6— "
Egri Főkapitány	...	8— "
Gr. Eszterházy Ferenc erdőh. Tata	...	10— "
Matusovits Péter Szeged	...	10— "
Keiner Rezső Cödöll	...	8— "
Fischer József Nyirbátor	...	2— "

A legizolésosb levélapirak a Keresztény Sajtó könyvesboltján kaphatók.

Tanácsadó.

Csemete nevelés az Alföldön.

Az Alföld-fásítás érdekében annak idején megindított széleskörű propaganda ezen nagyfotosszámú eszme közeli és eredményteljes megvalósítására nyújtó renényt. — Azonban az akkori lelkes felbuzdulást azóta szélszánd váltotta fel s újabban az érdeklődésnek mind kevesebb jelei állapíthatók meg érdekesi irradalmunkban.

De, hogy az elvetett mag nem hullott mind az utszélre és hogy az eszme megértésre talált, a Heves vármegye déli felén szervezett alföldi erdőhivatal kerületében mindjában megnyilvánuló érdeklődés és a hangtalanul folyó gyakorlati kísérletezés igazolja ezt. Ezen örvendetes jelenségtől ösztönözve mint az úgynek itteni gyakorlati harcosa kívánék az alábbi néhány sorral az ügy szolgálatára lenni.

Az Alföld szélsőséges és fatenyészet szempontjából eddig eléggé ki nem ismert viszonyai meglehetősen nehéz feladat elé állítják a fásítás gyakorlati megvalósított és egyelőre csak a kísérletezés terére kell szorítkozniuk.

Az a régi elv, hogy az erdősítések sikere bizonyos mértékig függ az ültetésnél használt csemetek származási helyétől, illetőleg az erdősítések „helyi” viszonyai között nevelt csemetek fogalmazásának és életben maradásának sikerszázáleka aránytalanul nagyobb, feltétlenül és elsősorban alkalmazható az Alföldre, mert már az eddigi tapasztalatok is igazolják, hogy a messze idegenből, jobb és kedvezőbb viszonyok közül származott facsemetek az Alföld mostoha viszonyai közepette korántsem állják a versenyt a helyben termelt s minőségileg sokszor gyengébb csemetekkel szemben.

Igen fontos tehát az Alföld-fásítás szempontjából, hogy az erdősítendő területek helyi viszonyainak megfelelő vagy legalább is ahoz hasonló talaj és klíma környezetben nevelt csemetekkel erdősítsünk. E célból szükséges elsősorban is az Alföldön minnél több csemeteket telepíteni.

Vármegyénkben az 1922. év folyamán megindult akció kezdetén az egri kir. erdőfelügyelőség akkori agilis vezetője Köllő Pál min. tanácsos a csemetek származásának fontosságát nemcsak felismerte, hanem ezen felfogását a csemetektértek helyének megválasztásánál is teljes mértékben érvényre juttatta, amikor az erdőhivatal kerületében az egyik 2 kh. kiterjedésű állami csemetektérten a szélsőséges éghajlatú Kisköre közszé határában kevésbé szikes, kötött vályogtalajon, a másik 2 kh.-as állami csemetektérten a Hortobágyai határos Tiszafüred határában homokon létesítette.

Röviden szeretném e két csemetektérten néhány év alatt szerzett gyakorlati észlelete az ügy iránt érdeklődő alföldi birtokosok és velem egy gyékényen áruó szakértésaim figyelmét felhívni.

A kötött szikes talajon minden körülmények között mély talajművelés (lehetőleg ásás) szükséges, hogy a csemetek gyökereinek lazabb szerkezetű talaj legyen biztosítva, homokon ezzel szemben csak a legfelső 20 cm. réteg mozgatható ajánlható, mert az aszalt is laza talajban a csemetek gyökerei mélyre hatolnak és mélyebb talajforogás esetén főleg az ültetésnél fontos haj-

szálgökerek még mélyebbre menve, ki-szedésre és kiültetésre nem alkalmas csemetek nevelését eredményezik. A kötött talajon ettől tartanunk nem kell, mert a dus hajszálgökérzet talajszinthez közel, az állandóan lazán tartott szelvényben fejlődik ki.

Magvetés lehetőleg ősszel történjék, kivéve a fenők, akác és szil fajokat, hogy a téli nedvességet elraktározó talajban kelt csemetek a tavasszal bekövetkező és tartós szárazsággal sikeresebben küzdhesenek meg. Fenyőmagvak kora tavasszal, a téli fagy megszünte után ugyanezen okból szintén azonnal elvetendők. Én az Alföldön az akácnál is a korábbi vetésnek vagyok híve, mert tapasztalatom, hogy a később vetett akác a kelesztést követő nagy szárazsággal még öntözés esetén is nehezen tud megbirkozni és növekedésében messze elmarad a korai vetéstől. Legnehezebb a szil csemete nevelése, épen a magérés és ezzel kapcsolatos vetés idejére eső szárazság miatt. Béky Albert min. tanácsos által az Erdészeti Lapok 1927. év márciusi számában ajánlott talajtakarás biztat némi sikerrel.

A már többször hangzottatott tavaszi és nyári szárazság miatt az alföldi csemete-nevelés terén az ápolási munkáknak rendkívül fontos szerep jut; főleg a kötött vályog- és agyagtalajon, ahol azok helyes kivételétől függ a csemetek további sorsa. Mig a felvidéki csemetektérteknél elégségesnek bizonyul a 2—3 szori gyomlással egybekötött kapálás, itt az Alföldön elegendetlen követelmény, hogy a talaj felszíne állandóan porozusan tartassék. Így módon a talaj kedvezően fizikai tulajdonsága, a kötöttség is megszüntethető, másrészt a hajs-csövességet. állandóan elrontva, az altalaj nedvességet is megóvjuk, illetve a talajvizet is konzerváljuk, eltekinve attól, hogy a kötöttségnél fogva repedészere hajlamos talajoknál a repedések által okozható káros hatásoknak (pl. hajszálgökerek szétszakítása) is elejét vesszük. Kötött talajon az állandó talajlazítás (kapálás) még gyommentes területen is állandóan szükséges, eredmény felbecsülhetetlen és a rá fordított költség bőven megtérül.

Ferenzy Ferenc.

Adakozzunk Vadas Jenő emléktáblája javára.

Egyesületünk kebelében már a múlt évben mozgalom indult meg, hogy nagynevű tanítómesterünk szülőházát emléktáblával jelöljük meg.

Az emléktábla-alap javára akkor gyűjtést is kezdtünk, a hegyült összeg azonban még korántsem elegendő Vadas Jenő emlékének méltó megőrkítésére.

Egri közgyűlésünk egyhangulag elhatározta, hogy a gyűjtést újra megindítsuk a tagtársainkat adakozásra szólítjuk fel.

Tisztelettel kérjük t. tagtársainkat a mozgalom támogatására. Szakunk nagy alakja megérdemli, hogy nevének hallerára erdészértársadalmuk megmozduljon; a legkisebb adomány is közelebb visz bennünket a célhoz, hogy Vadas Jenő emlékét kegyelettel megőrkítsük.

AZ ADOMÁNYOK:

Magyar Általános Hitelbank fiókja, Sátorlajauhely címére küldendők, megjelölve, hogy a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete számlájára, a Vadas Jenő emléktábla-alapra.

Zemplésvármegyei Keresztény Sajtóvállalat Saujhely könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknál használt nyomtatványtípusok kivételben, jutányos áron készit.

(Keszinye-utca 11.) rakfiron tart szépirodalmi tudományos és szakkönyveket, keresztény imakönyveket, papír, író- és rajzszereket.

Vidéki megrendelésekért gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézünk el.

ÜZLETI HIREK.

Piac élel, úgy tűzifában, mint a kemény fűrészfűrészben. Különösen megjavult a kereslet a tölgyben és az eddig elhanyagolt párisi-áru van az előtérben. Tűzifában a kínálat tartott a várható jobb árak reményében.

1. Tűzifa árak feladói állomások:

Belföldi hasáb (száraz)	232—240 P.
„ vegyes	220—224 P.
„ dorong	212—216 P.
„ hasáb (friss)	200—210 P.
„ dorong	160—180 P.
Romániai hasáb	228—236 P.
Szlovenszói száraz hasáb ab határ 1245—1625 cK.	
Szlovéniai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén árak feladói állomások:

Belföldi Ia	640—670 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	22000—23000 lei
Szlovák	3500—4100 cK.

3. Mifa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél feljebb	38—50 P.
Tölgy fournitrónk m ³ -je	70—75 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbölyű 30 cm-től felele	25—30 P.
Körös	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger „ 25 cm.	26—29 P.
Oyertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár „ (gyuta-gyártásra)	22—26 P.
„ fűrészfűrész	28—36 P.

4. Fűrészfűrész budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészfűrész	150—170 P.
IIa	140—150 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier áru	176—200 P.
Bükk gözölt, szlezelten	88—96 P.
„ szlezelten	96—112 P.
Bükk gözöletlen, szlezelten	78—88 P.
Fenyő asztalosúru széles m ³ -e	105—115 P.
„ keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	76—85 P.
„ keskeny	68—74 P.
Léc, zárlec	68—78 P.

5. Bognárfa árak feladói állomások:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Akác 12—25	370—420 P.

6. Fagyártmányok árak feladói állomások:

Donga, gönci telemáglyában	290—310 P.
Kerekálp, bükk 22—24" h. 2.5—3" v. drb.-ja	0.20 P.
Küllő drb.-ja	0.10 P.
Kisvasúti talpa 1. m. h. drb.-ja	0.40—0.44 P.
„ „ 1.2	0.50—0.56 P.
„ „ 1.3	0.72—0.76 P.
2.6 m. h. közbelső tölgy talpa db.-ja	7.00—7.20 P.
5.6 m. h. közbelső tölgy talpa db.-ja	5.60—5.72 P.
2.2 m. h. közbelső tölgytalpa drb.-ja	2.40—2.80 P.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm	0.10—0.12 P.
Tölgy szőlőkaró db.-ja 1.8—2.0 m. h.	— P.

7. Építési anyag, áraktár:

Tégla nagyméretű darabja	0.07 P.
„ kisméretű	0.05 P.
„ nagyméretű mészhomok	0.06 P.
„ kisméretű	0.04 P.
Portland cement q.-ja	5.80—6.60 P.
Mész q.-ja	3.84—4.00 P.

Innen-onnan.

— Erdészeti kinevezések. *Riklő* István okl. erdőmérnök főiskolánkon az út- és vasutépítéstani tanszékhez, *Plauder* Nándor okl. erdőmérnök pedig az erdőhasználati tanszékhez a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű tanársegéddé kinevezettek.

Schumacher Károly főiskolai tanársegéd ugyanebben a minőségben az erdőszeti vegyteni tanszékhez a IX. fizetési osztályba kinevezettek.

— Több évi szünet után a „Budapesti Kereskedelmi Akadémián” f. évi április hó 4-én újból megnyitott a „Fakereskedelmi tanfolyam”, melynek feladata a szaktudás fejlesztése a fakereskedelem terén. Régen érezte hiányát a magyar fakereskedelem egy olyan szaktanfolyamnak, amely az erdőszeti tudományokból speciálisan a fakereskedelemmel összefüggő és ott nélkülözhetetlenül szükséges szakmabeli ismeretek elsajátítását lehetővé teszi.

Tomasovszky Imre nyugalmazott miniszteri tanácsos, kitűnő szakíró és dr. Heinrich János, az akadémia nagytudós igazgatójának nevéhez fűződik ezen nagyfősségű kultúrtyén. A szellemi és kulturális örömet elnyeréséhez ezzel is közelebb jutottunk s a tantervből láthatjuk, hogy kitűnő szakterők közreműködésével indult meg a tanfolyam, amelynek jó és sikeres eredményét mutatja az, hogy a tanfolyamot az 1927—28. tanév szeptember—december hónapjaiban megismétlik s a jövőben állandósítsa lesz.

— Az 1927—28. évi tanfolyam programja a következők:

1. Fakereskedelmi növénytan: A hazai fakereskedelmi tárgyat képező tűs- és lomblevelű fajok, továbbá a fontosabb tengerentúli és exotikus fajok ismertetése, kirendelésekkel kapcsolatban. Heti egy órában. Előadó: Tomasovszky Imre ny. min. tanácsos, okl. erdőmérnök.

2. Erdőgazdasági encyclopaedia, különös tekintettel a fatermelésre, továbbá a fatermeléssel és erdei tűzmelékkel kapcsolatos törvények és jogszabályok ismertetése. Heti egy órában. Előadó: Tomasovszky Imre okl. erdőmérnök, ny. min. tanácsos.

3. Erdőbecsítés: A fatermelő és fakereskedők igényeinek megfelelően. Külső gyakorlatokkal kapcsolatban. Heti 1 órában, előadja: Tomasovszky Imre okl. erdőmérnök, nyug. min. tanácsos.

4. A fa mechanikai feldolgozása és a faipari gépek. Heti 2 órában. Bemutatásokkal, rajzokkal és gyárak megtekintésével kapcsolatban, előadja: ifj. Gaul Károly okl. gépészmérnök, ipariskolai tanár.

5. A fa chemiai feldolgozása és technikai mikroszkópia. Heti 2 órában. Bemutatásokkal, vetítésekkel, gyárlátogatásokkal kapcsolatban. Előadó: Dr. Szathmáry László

okl. vegyész-mérnök, kereskedelmi akadémiai tanár.

6. A fakereskedelem technikája: A fa és a belőle előállított különféle termékek kereskedelme. Fakereskedelmi szokványok. Fabörze. Levelezési-nyelvi és számitási gyakorlatok. Heti 1 órában. Előadó: Dr. Fazekas Ferenc okl. erdőmérnök, ny. m. kir. főerdőmérnök, gőzfűrészfűrész- és fournérnyár igazgató.

7. Vasuti és hajózási díjszabás. Fuvardíj kiszámítási gyakorlatokkal. Heti 2 órában. Előadó: Kapus Béla nyug. Máv. igazgatóhelyettes.

A tanfolyam időtartama 12 hét. Az előadásokon részvételi díj 160 pengő.

Sikeres colloquimok esetén a hallgatók bizonyítványt kapnak.

Itt említjük meg, még azt is, hogy a tanfolyam kitűnő tanára Tomasovszky Imre okl. erdőmérnök, ny. min. tanácsos külföldi utjáról visszaérkezve, az idegen külföldi fajokról megbecsülhetetlen, értékes anyagot gyűjtött össze, melyet részben már feldolgozva, vetített képekkel kísért sorozatos előadásokon mutatott be a soproni főiskolán egybegyűlt illusztris hallgatóság előtt, melynek soraiában nem egy kiváló külföldi szaktudós hallgatta előadását, kiknek spontán tetszésnyilvánításában kitűnő szakíróknak csak az őt megillető jól kiérdemelt előismerésben részesült.

Kívánatosnak tartjuk e igen hasznos volna, ha kitűnő szaktudósunk ezen rendkívüli érdekes és tanulságos anyagot szélesebb körben is ismertetné (esetleg több szabad előadásban), melyek megtartását egyesületünk is szíves örömmel tenné lehetővé.

N. R.

— A miskolci erdőigazgatóság erdőőrei f. hó 14. napján a Tapolca-füred széken sikerült nyári táncmulatságot rendeztek. A mulatság tiszta jóvedelme a „Magyar Erdészeti Állisztek Szövetsége Segélyalapja” javára fog fordítani.

— Egriek Selmecebányán. Egri vándorgyűlésünk úgy látszik, melyebb nyomokat hagyott kedves egy ismerőseink kelteben. A Korona nagyertermében felcsendült régi selmeci nóták hatása alatt egy kis egri társaság felkerekedett, hogy auton meglátogassa az öreg Selmec tradícióktól megszentelt mores falait.

Okolicsányi Imre alispán s Neményi Ferenc vezérigazgató feleségeikkel s dr. Székely István jogakadémiai tanár, egyesületünk új tagja irták alá a címünkre érkezett levelezőlapot, melynek tudalánál a híres „Mafia-barok” kepe sok kedves régi emléket ébresztett fel.

— A beiratkozás az erdőmérnöki főiskolára szept. hó 12. és 13-án személyes jelenlétes mellett tartatik meg, az előadások pedig szept. 14-én kezdődnek. Az első évre való felvételt aug. hó 10-ig a főiskolai tanácstól írásban kell kérni.

Nyomatványait
a Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdájában
rendelje meg.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBI PARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoralajhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Egyről-másról.

Az E. L. folyó évi IV-ik füzetében Braxatorisz Zoltán »Az erdő felújításáról« szóló cikkében az új üzemrendezés fatömeg szakozását fejtegeti s írja, hogy: »az évente esedékes fatömeg kiadásánál a törzsek száma jobban használható ellenőrző adat gyanánt, mint a terület.«

Ennél a megállapításnál elsősorban az a kérdés, hogy ki részére kívánja az erdőfőmérnök ur az ellenőrzést? A birtokos, vagy annak kezelője szükségére feltétlenül helyes; állami ellenőrzés szempontjából azonban teljesen kétes. Már pedig az állami ellenőrzés, kérdésként szempontjából a magánérdeket felülmúló fontossággal bír.

Ugyanezen füzetnek vezércikke rámutat ezen fontosságra: »Erdőgazdálkodásunk szilárd alapja a törvényes rend, az állam részéről kéréhetetlen megkövetelése annak, amit a közérdek a haza minden polgárától feltétlenül megkíván.«

Az erdőgazdálkodásnál a tartamosság az az alap, ami az államok életében a tiszta erkölcs. Aki a tartamosságot mellékesnek tartja, vagy legalább is a természetes felújulás favorizálásával rést enged rajta ütni, az rövid évtizedek múlva nagyon keserű tapasztalatokra fog ébredni! Pedig — sajnos — ennek a veszedelmes álláspontnak is már akadnak protegái. Az E. L. 1920. évi 13—14. füzetében »Az új üzemrendezési utasítás ismertetése« című értekezés következőleg ismerteti: »Az erdőbirtokos az erdőrendezésről joggal megkívánhatja, hogy az üzembiztonságot emelje, a használatok tartamosságát legalább széles keretben biztosítsa stb.« Ha egy félhivatalos (akkori időben) így fogja fel az erdőgazdaság alapfelteletét, egészen biztos lehet mindenké, hogy a magánélet a keret szélességét a végtelenségben sem találkozik párhuzamosokban fogja megállapítani. S ez, a nyugattól átvett (Alles Gutes Kommt von Oben) s eddig az egyik tulzást képviselő térszokások mellett mesterséges felújítások kiküszöbölésével, a másik tulzásba átcsapott új üzemrendezési s az őstermészet rendezettségét mintául elfogadott felújítási

módok mellett, nem is fog semmi nehézségekbe ütközni!

Az állami ellenőrzés szempontjából tehát a törzsek száma ellenőrzési adat gyanánt még a középutat képviselő, szabályos keretekben mozgó fokozatos felújító vágásmód mellett is nehézkesen használható. Az egyenlőtlenül bontó eljárások százfélé alakjain alapuló, a fatömegeket kisebb-nagyobb foltokban, szótárszórán, csoportos, szegélyes, folt, lék stb. módon előszedő gazdálkodás mellett pedig egyenesen képtelenség az állami ellenőrzés. Egy közepes (1000—2000 holdas) birtokon az állami erdő-tiszt egész nyarat eltölthet, amíg a szanaszéjjel bujkáló tuskókat összeolvassa. S akkor is csak a számát tudja meg, a fatömegre csak nagyjából következtethet. A területet mindig meg lehet fogni, a fatömeget soha. Miért? Mert már elvitték!

A mig élek fogom hangoztatni, hogy az őstermészethez visszatérő ily erdőtenyésztési s rendezési gazdálkodás mellett, már évtizedek múlva is az erdők ugyan meglesznek, — valószínűleg tenyésztési szempontból kifogástalan állapotnak is fognak örvendeni — de egy részükön nem lesz mit vágni, másrésztükön pedig, hol a lelkiismeret vezeti a gazdálkodást, ott is a tartamosság csak »széles keretben« lesz biztosítható.

Szaklapjainkban már többen kézfoghatólag rámutattak arra, hogy bármily körmőfont felújítási mód mellett is szükség lesz mesterséges eljárásra, hogy bizonyos állapotban levő talajok s állabok mellett csak a mesterséges felújítás vezet célhoz, hogy a száraz klímánk következtében csak hosszabb időközökben ismétlődő magtermesedési folyamánként beálló természetes felújulások mellett tekintélyes mennyiségű növedékek mennek veszendőbe stb. Igen sok szempontból nagyon is indokolt lenne tehát, hogy az új erdőtenyésztési s rendezési elvek ne bombaszerűleg erőszakoltassanak az egész vonalon, hanem lassan, elővigyázatosan, egyelőre a kincstári s egyéb — kísérletezésre alkalmas — megbízható birtokokon, kellő körültekintéssel érvényesítenek már csak azért is, hogy az

itt nyert tapasztalatok felhasználásával legyenek erdeink összességére azután alkalmazhatók s törvényi uton kötelezhetők.

A nyugat nem vehető mindenben mintául. Az ottani ködös, csapadékos, vízpáras éghajlat alatt sok minden lehetséges és helyes, ami a nálunk gyakori szárazságban lehetetlen s ezért helytelen. Kaliforniában a cukorkorjubar nagy jövedelmet nyújt, óriási cukorkorjubarakat lát el. Görögnybe is betelepítették s nagy fákká is nőtt, de hiába furták, nem jött ezekből semmi! Az akác nálunk elősűrűdő mézelő fa. Már a székyföldön élő akácra a méh rá sem néz, mert a virágjában hiányzik a nektár! Így vagyunk sok mindennel.

A régi erdőtervényünkben felállított kétféle (véderőt nemszámítva) erdőtalaj minősítésnek jövőbeni esetleges megmaradása ismét kisért! Az E. L. folyó évi V. füzetében »Az új erdőtervényről« szóló fejtegetés nem fordul ellene ennek a veszedelmes megkülömböztetésnek s feltételezi, hogy az az új törvényben is helyet fog foglalni. Pedig a cikk maga tesz róla helyes megjegyzéseket. Egyik helyen írja: »Hogy a nem feltétlen erdőtalajon álló erdők védelmére mennyire szükség van, azt maga az állami erdőgazdaság, illetőleg az ennek állagában az elmúlt 50 év alatt beállott változások is igazolják.« Megállapítja, hogy eddig az erdők bizonyos kategóriái teljesen kicsusztak a törvény elengedhetetlen feltételként írja elő és magát az átalakítást a feltétlen erdőtalajokra csak pontosan körülírt közérdeki esetekben, a későbbi használat módjának megkötésével engedélyezi, sokkal jobban lesz biztosítva a mai erdőállomány megmaradása.«

Ha tehát a rekonpenzátó elvét javasolja az új törvénybe beállítani, minek akkor a kétféle talaj minősítés?

Már annyiszor volt erről a kérdésről szó s ha jól emlékezem, erdésztünk legutóbbi nagynevű volt vezetője is valamelyik értekezésében pálcát tört fölötté; minek emlegetik újra s minek festjük az öröögöt a jatra?!

Mindannyian, kik évtizedek alatt örködtünk a törvény előírásának betartása fölött, igazolhatjuk, hogy ez a talajmegkülönböztetés csak a politikának volt jérégs tehen. Jól emlékezem *véd-erdőszer* feltélen talajon állott erdőkre, melyek minden erőlködéseim dacára, egyes — bizonyára marchrutával — kiküldöttek ellenkező minősítései alapján ki lettek engedve. Emlékezem egy mulatságos esetre is. Egyik ily kiküldöttnek a helyszínen megmutatva az égbre meredő köves talaju területet, mely legelőnek volt kiengedendő, feladtam a kérdést: »magadnak kell beismerned, hogy legeltetés esetén ez az erdő rövid idő alatt teljesen kopárá válik s mi lesz akkor?« Röviden csak azt felelte: »Hát akkor majd teszel előterjesztést a legelő betiltás s fásításra!«

A rekompensató törvényes biztosítása esetén a kétféle talajmegkülönböztetés csak fölösleges zavart fog okozni. Cserébe legnagyobb részét ugysz feltételek talajok fognak kerülni; hiszen a feltélen talajokon már állanak erdő. Álltom, hogy a kétféle talaj amugysz lapidáris elvének fenntartásával az erdők egyrésze a politika s a kortescsök szabad prédájának van átengedve!

Ugyszintén állítottam mindig s fogom ezentul is, hogy — tekintettel arra is, hogy az erdőfentartási viszonylatban minden magánérdek közérdek — addig nem lesz megnyugtató állapot, amíg az erdő állománya községenkénti — mondjuk — vegyes bizottsági felvétellel pontosan megállapítva, határai biztosítva, fantartásuk teleggnyvileg feljegyezve s törvényünk 17. szakasza az összes erdőkre egyformán kiterjeszve nem lesz. Ezek teljesítésével a törvény *biztos, hozzáférhetetlen, szilárd* alapot nyer, amelyre lehet azután építeni. De ha nem okulunk s megint csak tovább játszunk a kétféle talajminősítéssel, az alap ingatag marad s ki lesz zongáltatva a politikai pártállások konjunkturáinak!

Craus Géza.

Őszi vetésre ajánlunk

legmagasabb csiraképpességgel bíró **tüleveli magvakat** (jegenyefenyő, simafenyő, luc, erdei feketefenyő stb.) **lob-famagvakat** (juhár, kőrís, éger, stb.)

Slavoniai tölgymakkot

Kocsánytalan és kocsányos csermakk, gyümölcsmagot. Erdészeti csemek, gyümölcsvadonok, parkírozásra 80—100 cm. lucfenyők feldíkmóval darabonként 2 p. 20 f.

Közsegi Fenyőmagpergetőgyár — Közseg.

Mátravidéki kopárok.

Aki a természetben nyitott szemmel jár és annak bölcs berendezésében mindenit megnyilvánuló cél- és okszerűséget önkéntelenül csodálja, lehetetlen, hogy szemébe ne tünjék az emberi önzés és ennek folyamánnyaként a rendszertelenül és okszerűtlenül föött gazdálkodás káros következménye.

Számítalan áldozata van a természetben ezen „sacro egoismo”-nak, amelyek ismeretése nem lehet célo, hisz minden gazdasággal foglalkozó és nem foglalkozó — de nyitott szemmel járó — ember előtt eléggé ismeretesek.

Az emberiség önző beavatkozásai a természet rendjébe talán sehol oly nagy mérvű és káros hatást nem váltottak ki, mint az okszerűtlen erdőpusztítás és mértékellen legeltetés; ezek kölcsönös és együttes hatásának eredménye, a kőzudatban „kopárok” néven ismert, de a valóságban a természet martíryaiként jelenkező területekre szeretném ez alkalommal a gazdasádsadalom és szaktársaim figyelmét felhívni.

Ha valaki Heves vármegye északi felén elterülő Mátra hegység egyes részeit, főleg a vasutvonaltól távolabb fekvő Tarna patak vizgyűjtő medencéit* csak egyszer is bejárta, annak azt hiszem élelnek emlékeiben maradt a déli fekvésű meredek hegyoldalak által nyújtott siralmas látvány.

A száz és száz holdakra kiterjedő mátrai márttyrok iskola példáit mutatják a maguk meztelenségében mely sebekkel borított testükkel, hogy mit eredményez az „sacro egoismo” jegyében lefolytatott erdőtarolás és az azt nyomom követő mértékellen legeltetés.

Minden szakember előtt perdöntő bizonyíték ez, hogy a feltélen erdőtalajon álló erdőt kiirtása és legelővé való átalakítása hova vezet.

Hogy pedig az ebben rejülő veszély mennyire nem lelcicsnylendő és hogy a leg-szörösebb beavatkozás mennyire indokolt, annak igazolására szolgáljon néhány adat. Heves vármegye pétérvásárai járásában a beszerzett adatok tanúsága szerint 17,200 kh. legelőterület van nyilvántartva; ezen területből ezidőszert 7550 kh. a hatóság kijelölt kopár és további kijelölés és felmérés még folyamatban van úgy, hogy előreláthatólag a legelők 50%-a az erdészek kezére kerül s hogy milyen állapotban, arról jobb nem beszélni.

Van itt község, amelynek határában 715 kh. kopár az összes legelő 80%-át teszi ki. Az eljárás alá vont kopárok 90%-a a volt urberekse tulajdonát képezi s így el lehet gondolni, milyen feladatt vár azon szaktársakra, akik a visszahódítás munkálataival vannak megbízva. A közeimtel rendezetlen viszonyai között bizonyos szabaddagákhoz szokott nép legelőjének minden talpalattját helyét körmomszakadtágy védi és nem akarja belátni, hogy ültöt az okszerűtlen és rablogzádkodás 24-ik órája.

Az 1879. évi XXXI t.-c. és 1894. évi XII.

* Pétervására és Tarnalelesz vidéke.

t.-c., valamint a 34209—1911. F. M. 7. Utasítás és az utjában kiadott 3223—1925. F. M. körendelet részletesen szabályozzák a kopárok kijelölésénél, fásításánál s. követendő hivatalos eljárásokat, de hogy ezekkel az érdekelte nagyközönség mennyire törődik, misem bizonyítja jobban, hogy közel 7 évi itt működésem alatt nem találtam olyan birtokost, aki ezen kérdéssel foglalkozott, vagy ezíránt érdeklődést tanusított volna.

A hivatalos tényezőket e téren mulasztással okolni vajmi bajos volna, hiszen vármegyénkben épen az a panasz, hogy a hivatalos szervek nagyon is lelkiismeretesen kezelik ez ügyet, aminek hatását főleg azok a birtokosok érzik, akik egy rókaról két bört (amelyen már egy sincs) elvből kiindulva, a legeltetés korlátozását semmibe nem veszik.

Hogy mennyi és milyen veszély és felbecsülhetetlen kár származik ezen kopárokól és a további elkopárosodásokból csonkaországunkra, annak felsorolására hely és idő híján kiterjeszkedni nem lehet, azonban minden hazáját feltő magyar ember előtt ott kell, hogy lebegejen mementoként a Karszt, Görögország stb. szomorú példája.

A birtokosokat inkább érdeklő kopár-visszahódítási munkálatok gyakorlati megvalósításáról óhajtok inkább röviden megemlékezni. A Mátra vidéken szokásos eljárás a következő:

Az illetékes m. kir. erdőhivatal a kerületben levő kopár és vízmosásos területekről kijelölési eljárás során részletes felmérése alapján kopárjavítási tervet készít, amit a m. kir. erdőfelügyelő érdekelte birtokos, gazdasági felügyelő (s ahol szükséges a kulturmérnöki hivatal) bevonásával közigazgatási uton letárgyaltat és a földmivelségügyi miniszter ur jóváhagy s ekkor veszi kezdetét a végrehajtás érdemleges munkája.

Az első lépés, a legeltetés tilalmazása jár a legnagyobb nehézségekkel, mert az érdekelte birtokosok (főleg urberekse) itt fejtik ki a legnagyobb ellenállást, már pedig a terület nyugalma nélkül minden további munkálat, (fásítás, gátkötés stb.) hiábavaló. Hogy a legeltetési tilalom egy év alatt is mennyire képes az eljárás alá vont terület talaját megváltoztatni s hogy a természet, ez a nagy varázsló, miképen iparkodik meztelen gyermekét felruházni, az minden embert, aki az átalakulást figyellemel kíséri, bámulatra kell hogy ragadjon. S mégis mit látunk? A kopár tulajdonosok magatartása következtében ez a szükséges tilalom csak a munka második részének, a fásításnak végrehajtása után következik be.

Nem tudom más vidéken így van-e, de a Mátra vidéken ma nem csak a köznép, hanem sokszor a közéletben jelentősebb szerepet vívő tekintélyes férfiak is ellenségei ennek az akciónak és épen az „ok” megszüntetése, a legeltetés korlátozása miatt. Bárha ott tartanánk már, hogy a birtokosok felismernek az ebben rejülő magán- és közzgazdasági veszélyt és önként, minden kényszer nélkül és a sokszor el-

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

kerülhetetlen büntetések mellőzésével önmaguk végeznék el a kötelezőszerűen rájuk váró teendőket. Milyen más lenne akkor az eredmény! S nem veszne kárba a földmivélségi kormány által évenként e célra kiadott több százezer facsemete jelentős százaléka.

A kopárfitás nagy és sok körültekintést igénylő munkája a vízmosások megkötésével veszi kezdetét, a fásítást keresztülvélte 1 m-es vízszintesben mért harmas vagy négyes kötésben a vízmosás fejénél (eredeténél) indul ki; meredek partoldalakat, ha csak annak leküzdhetetlen akadályai nincsenek, minden esetben menedékesre képezésként ki, hogy a további partleomlásoknak, szakadásoknak elejét vegyék és az így kibővített parttól számítva még 2—3 sor csemetét az árok szelén is beültetnek.

Mély és meredek vízmosásoknál gátkötés előzi meg a fásítást, a mi viszonyainknál egyszerű részfátok is megfelelnek, ha a két partoldalba jól bekötetnek.

Főanem íté az ákác, amely az omladékos mély és laza talajú partoldalakon bámulatosan gyors fejlődést mutat és a vágást követő kendersűrűségű sarjadásával biztos kötést eredményez. Űdőbb és vizálló fenyéreknek kőrös, szil, juhar, fűz és éger fajok is sikerrel alkalmazhatók.

Égés kopárrezletek fásítása a talaj, kitétség és a terület gazdasági állapota szerint változik. A minden takaró nélküli teljesen kopasz és meredek fekvésű kopárrezletek visszahidítása a legnehezebb feladat; ennél a legteljesebb előtárolás és ezáltal a természet előkészítő munkája feltétlenül szükséges; ezzel egyidejűleg végezzük — amennyiben szükséges — a vízszintes vonalakban kiképzett rőzsefontokat a meredek fekvésnek megfelelő sűrűségben, rövidebb vagy hosszabb vonalakban. Fő dolog, hogy a nyitva hagyott fontkapuval szemben lejjebb és lejjebb mindenkor újabb fonás kerüljön s ezek tövében összegyűlt hordalékból induljon ki a fásítás munkája.

Lankásabb fekvésű, mélyebb talajú és némi talajtakaróval bíró kopárokon a kivétel sokkal könnyebb, csak a gondos csemetekezelés és lelkiismeretes ültetés szabályai tartandók szem előtt. Az ültetés sikere érdekében ajánlatos az ültető gödör fenekére a közelben található jobb humuszus talayfénytől tenni, hogy az új, kedvezőtlenebb viszonyok közé került csemete fogalmását és aclimatizálódását ezáltal is elősegítsük.

A kopárfitásnál alkalmazott fajok közül birtokosok előtt legnagyobb népszerűségnek az ákác örvend, aminek magyarázata az, hogy növekedésében gyors, szárnálhatóságában sokoldalú, mint állománygyér lombohullat, hamar kiterül s így alatta a legelítés ismét mielőbb gyakorolható, azonban mint talajjavító nem sokat ér és ez dönti el a kopárokon szerepét, ahol a főcél mindenkor a termőerejében leromlott talaj feljavítása árnyalás és a minél gazdagabb lombohullatás által.

Ezért az előbb említett vízmosáskötésektől eltérően, az ákácot kopáron csak a legtrókébb esetben tartom alkalmazható fajfajnak.

Sokkal inkább megtekinnek a kitűzött célnak a fenyőfélék s így elsősorban a kévésbé igényes erdei- és feketefenyő. Lombfák

közül a jobb és mély talajú részekben a tölgy; kocsnyas és kocsnánytalan, soványabb száraz helyekre a magyar tölgy és cser is alkalmazható és meszes talajokon a molyhos tölgy jöhet számításba. Sekélyebb talajon a virágos kőrös, mezei szil, juhar, vadkörte telelithető, ha csak lehetőség mindenkor elegendő.

Az ültetésnél különös fontossággal bír, ha a kopárokon taláiban boróka, csipke stb. bokrok, mint a természet segítő kezét kellőképpen ki tudjuk használni és azok árnyában helyezük el a csemeteket, nem pedig mint általában látható, a kopár munkát igen helytelenül azok kiirtásával és felelétezésével veszi kezdetét.

A munka utolsó s egyik igen fontos része a védelem; ismét csak oda térek vissza, ahonnan kiindultam, a legteljes teljes tilalmazásra. Ennek kivételét kellőképpen — közlegelőknél legcélravezetőbb a terület körülkerítése — mindegy bármi legyen az eljárás, csak eredményesen legyen teljes, mert ismét hangsúlyozom, enélkül minden fáradozánk hiábavaló.

Ott ahol ezt belátják, dicsőre méltó eredményeket is mutatnak és nem egy birtokost ismerek, aki az első sikereken felbuzdulva kopárterületeinek befásítása után önként, saját kezébevesztéséből adja vissza rontott legelőterületeit hivatásának, az erdő-kultúrának s ha ezen örvendtes jelenség mind szélesebb körben elterjed, lesznek nekünk erdészeknek is jó barátaink, adja Isten minél számosságban, akiknek unokái a kopárk helyét egykor elfoglaló árnyas erdőkét járva elmondhassák: „Ezt is nagyapám ültette, az Isten áldja meg halpórában is érette.”

Ferenczy Ferenc.

Vita a természetes felújításról

Rendezte a Tiszajobpparti Vármegek Erdészeti Egyesülete folyó év június havában Egerben tartott vándorgyűlésén.

Lapunk június száma, mely egy vándorgyűlésünkről számolt be, röviden megemlékezett viteleadásünkről is, melyet Egyesületünk a „Természetes felújítás”-ról rendezett azzal a cézzal, hogy többeit szólásra bírva, megvilágítani igyekezzen több olyan kérdést, melyek egyrészt a természetes felújításhoz való szigorú és merev ragaszkodás jogosultságát volnának hivatalb elbírálni, másrészt pedig megállapítani, hogy az eddigi hazai tapasztalatokból milyen konklúziók vonhatók le s azok hogyan hasznosíthatók a jövő gazdálkodása érdekében.

A hozzászólásokban gazdag s igen érdekes vitáról technikai okokból csak most van módunk részletesen beszámolni.

A vitát Lippóczy Béla vezette be a következőkben:

„Milyen tisztelt közgyűlés!”

Mielőtt a vitát megindítanánk, engedjék meg, hogy bevezetésként a magyar erdőgazdaság utóbbi ötven éves történetét röviden vázolhassam.

Az 1879-iki erdőtvény Nagymagyarország erdősegeire készült. Tudjuk mindnyájan, hogy abban az időben tulajdonképpen erdőgazdaság főleg a magashégyeségi fenyvesekben volt. Ép ezért a törvény végrehajtásával kapcsolatos erdőrendezősi

munkálatok a térszakozás rendszerében folyt le.

Ez meghonosította a tarvágot. Viszont a tarvági a mesterséges fásítást vonta maga után. Egyben úgy látszik kénytelenek voltak az erdei legelletesnek is elég tág teret nyújtani.

Ez a rendszer azonban a lomberdőgazdasághoz — ott, ahol mezőgazdasági köztes műveléssel a mesterséges fásítást sikeresen biztosítani nem lehetett — általánosságban fátömegben és értékben hanyatló irányzatot váltott ki.

Az erdőgazdasági ténykedések hatásait csak évek múlva vesszük észre.

A tarvági és az erdei legelletes következménye az utóbbi 15—20 évben vált erősen érezhetővé. És ekkor megcsontatásunk révén a magashégyeségi fenyveseinket elvesztje, a visszamaradt lomberdőkben az eddigie káros folyamat még kirívóbbá válik, minél folyamonyamképpen rövid idő alatt átérünk a külföldön már bevezetett természetes felújítás rendszerére.

Most már nekünk itt az volna a feladatunk, hogy ezt megváltassuk, előnyeit, hátrányait kifejezésre juttassuk és az esetleges konklúziókat levonjuk.

Könnyebbés kedvéért a vitát céloz kérdéseket a következő két pontban állítottuk össze:

1. Az 1879-i erdőtvény akkori végrehajtása alapján meghonosított mesterséges fásítástól mily konklúziók vonhatók le?

2. A mesterséges fásításról a természetes felújításra való gyors áttérés indokai. A fokozatos felújítás merev alkalmazásából lesűrűsíthető eredmények.

3. Az ország lomberdő-állománya tulajdonom részben sarjrol keletkezett. Mily módokotok után lehetne azt szálérdővé átalakítani a meglévő üzembertv utasítások, a tartamos hozam és az erdőbirtokos anyagi erejének figyelembevételével?

4. A hazai erdők utátlózat tekintetében milyen állapotban vannak-e, hogy a természetes felújítás a birtokos kára nélkül biztosítható?

5. A vágásra érett és üzembertvvel főhasználatra előírt erdőkben az 1926. évi főgyammak-termből keletkezett újulatok megtartása érdekében mik volnának a legközelebbi teendők?

6. A természetes felújítással járó kitermelelési és szállítási költségek mennyivel befolyásolják a regiet és ez arányban áll-e a tarvágióság nyomán előálló fásítási költségekkel?

7. A magyarországi meteorológiai viszonyok és az erdők átlagos kitéltsége mily hatást gyakorol a természetes felújításra?

A feltett kérdésekre összefoglalóan előnék Oncazy László szolt hozzá az alábbiakban:

„A tarvágióság kihaszánálási mód következményeként jelentkező mesterséges fásítók gyenge eredménye láttán a magyar erdőgazdaságot irányító földmivélségi miniszterium márol-holnapra a kihaszánálási módozatait írta elő az erdőbirtokosokra kötelezőleg az üzembertvekben, amelyekkel az erdő természetes felújítását akarta lehetővé tenni.

Közüdmósi, hogy a magyar erdőbirtokos közlekedési eszközökkel, utakkal nem bővelkednek, hogy a legfőbbben a tővön való eladás divik; azaz a természetes fel-

ujtás eredményét biztosító előfeltételek hiányoznak a magyar erdőgazdaságnál.

Ez a rendszerváltoztatást átmenet nélkül, gyors tempóban bevezetni nem lett volna szabad a fentiekben kívül azért sem, mert a keresztülvételre hivatott személyzetnek ez irányban gyakorlati ismeretei nem voltak. Maga az állam — mint erdőbirtokos — a saját érdekében sem tudott az ily irányú gyakorlat megszerzésére alkalmas s már eredményt mutató kísérleteket bemutatni és személyzetét kiképezni.

E téren szép eredményt mutat, de évtizedek óta beterjesztéssel gazdálkodást folytató nyugati s északi államok gazdálkodását — a viszonyainkhoz való alkalmazkodás nélkül — acceptálni annál kevésbé volt helyes, mert az utolsó évek tapasztalatai arra figyelmeztetnek, hogy az aláteljesítés védős kedvező kiszállítási lehetőségeket biztosító tartós téli határára nem számíthatunk minden évben feltétlenül.

Az üzemtervek előírásai nyomán megindult munka olyan kísérletezés volt, melynek főeredményei kétségekteremtettek s az elküvetett hibák pedig voltaképpen a birtokos bórere mennek.

Az előző években maktermés nem volt s hogy az évi hozamot biztosítani lehessen, az előkészítő vágásokkal nagy területen kellett az erdőt megfolytatni; az 1926. évi teljes maktermés nyomán viszont ma mindentől ott az aláteljesítés.

Az erdők utaltalan volta, a havon való szállítás kevés valószínűsége azonban az aláteljesítés fenntarthatóságát kétségessé teszi. Az utak hiánya a gyors tempójú kihasználás követelményét; hogy minél kisebb kárt okozzunk az aláteljesítésben. Ez azonban egy-két fordászati fatömeg kitermelését jelenti. Még fokozottabb mérvben áll ez a sardjerdő, ahol a szalárdóvával átalakításnak talán soha vissza nem térő lehetősége áll ma fenn.

Miként egyeztetendő ez azonban össze az üzemtervek kihasználási előírásával, vajjon fizikailag megoldható-e s nem kerül-e majd összeütközésbe a birtokos természet-szerű igényeivel, ki erdejéből évről-évre egyenletes jövedelmet vár?

Oly kérdések ezek, melyekre gyors felelet várunk.

És pedig: mi volna az adott helyzetben a teendő kint az erdőben, miként lehetne azokat az üzemtervi előírásokkal összeegyeztetni s mily lépések volnának teendők az előírások megváltoztatására s végül, hogy a viszonyainknak s készületlenségünknek megfelelően hogy kell a jövőben a kihasználásokat vezetnünk, hogy a kitűzött célt a legjobban megközelítsük?

Oncajz találó szavai után Radó Gábor volt a következő felszólaló:

„Az erdőtervezés elteltepe után a 17. §. által tartozó erdőben — amennyiben nem lett volna megelőzőleg — lázas sietséggel kezdődött meg az üzemrendezés. Az akkori üzemrendezési utasítások a térszakozás elvén mindenütt a tarvásgóssal rendszert honosították meg, hogy ennek a kórnak a gondolatvilágába beleélhessük magunkat, vissza kell helyezkednünk Magyarországi akkori állapotába.

Nagymagyarországi háborúelőtti nagy és fejlett vasutálózatából a fennteltetett időben mindössze a gerincet képző főútvonalak voltak meg, a faanyagok szállítási ma-

nam kizárólag a vízutakon történt. Mintán a fá érteke még nem birta el a költséges szállításokat, majdnem kizárólag az olcsó vízutakon került hegyvidékeink fája a piacokra. Hogy a gazdálkodás mérlege pozitív eredményeket mutasson, a vízutak környékén, azok közvetlen közelében fekvő erdőket használták ki s mintán egy egész uradalmat vívi berendezéssel egyszerű feladni nem lehetett, a vágásokat ezen szállítási utak környékére kellett koncentrálni. Nagy területeket kellett egytömegben kihasználni, mert a szétszórt használat nem lett volna jövedelmező.

Az erdőgazdálkodás sulypontja a fenyegető erőkön volt s így a gazdálkodás módját is automatikusan a fenyegető igényei szabályozták. Abban az időben a lucenyő állományok természetes felújítására még gondolni sem lehetett, sőt nemcsak akkor, hanem még napjaink előtt 20—25 évvel sem s tudomásom szerint Frigyes kir. herceg tescheni uradalmában folytak a folyó szárad eljelen az első kísérletek a luc természetes felújítására.

Csak a mostani évszázad első éveiben tértek át teljes mértékben a lomberdőkben és jegejényenyésekben a fokozatos használatokra s ezzel kapcsolatosan a természetes felújításra.

Az erdőtervezés elrendeli, hogy a kihasznált erdőt hat év alatt felújítandó.

Ezt majdnem mindenütt úgy értelmezték, hogy ezen idő alatt a felújítást csak megkezdeni kell. A következmény az volt, hogy a vágások elgyomosodtak, betelepített mindenfelé nem kívánatos fánem, a talaj elromlott s a tölgyszek javarésze átalakult gyertyán és nyár-állományokká. Ahol megmaradt tölgyszek, ott a sarj lett az uralkodóvá s az agyongyőrtől, átültetett, védelmet igénylő magcsemétől ott szintelt a sarj és gyomfák nyomása alatt, míg végre bepusztult a küzdelembe. Emellett azonban a mesterséges erdősítés és pótlás oly bosszantó öszereket emésztett fel, hogy az erdőbirtokos anyagi erejét kimerítette. Ezt a kópet látjuk a 40—50 éves, szomorú jóról ígérő erdőinkben.

Ezek a körülmények mintegy reakciónyújtották az erdészeti ügyeivel foglalkozókat arra, hogy a fokozatos használatokra s az ezek nyomán járó természetes felújításra térjenek át.

Itt azonban tényleg súlyos hibák történtek megint. Nagy baj volt mindenekelőtt az, hogy átmeneti idő nélkül történt át a természetes felújításra. Ugyanis főképpen a lomb-erdő zónájában, a klimatikus viszonyok a magtermés kedvezőtlenség; az időjárás száraz, sok az elkésett fagy. Ennek következtében 8—10 esztendő is elteltik, míg egy kiadós magtermés van. Tehát jóelőre elő kell készítenem az erdőt, hogy a jó magtermő esztendő az állományt magtermésre, a talajt tenyészre érett állapotban találja.

Amikor egyik napról a másikra, elő nem készített állapotban lévő állományokkal átterünk a természetes felújításra, a várt magtermések elmaradtak, az erdő nem újult fel.

Beleestünk abba a hibába, hogy a csemetekertek végképp ki akartuk küszöbölni az erdőgazdaságból, holott éppen állományaink elő nem készített volta miatt azokra igen nagy szükségünk lett volna.

A veszélyes szelekkel nem számoltunk eléggé. A gyérintendő és ritkított állományokat nem védjük meg előre telepített védő állományokkal, mint az Frigyes kir. herceg uradalmában történt. Az eredmény az lett, hogy a szél halomra döntötte ritkított állományainkat.

Sem az erdőtízíti, sem az altízíti személy nem volt a természetes felújítás kivételében gyakorlati. Az üzembert pedig ridegen ragaszkodott az öt évenkénti vágáshoz; a fordulások végére a főhasználati területet ki kellett vágni.

Mindezen körülmények azt eredményezték, hogy még mindig sok rontott erdőt kell, bár kétségtelen, hogy ezen feljötti mód már igen sok olyan erdőt is nevelt, amelyben örömkün telik.

Az imént vázolt bajokat volt hivatva orvosolni a száló vágások gazdálkodási mód.

Az erdő már kora fiatalóságától az erdőgazda kezében van s ha a jó kézügyű szabályozza, hogy a fiatal állomány természetes következményeképpen jelentkezik, sokszor túlságosan korán is az öreg állomány eltávolítása után életerős fiatal erdőt kapunk költéség nélkül.

Ha összehasonlítjuk a természetes és mesterséges uton keletkezett fiatalosokat, feltétlenül a természetes keletkezőeknek kell az előnyt biztosítanunk. A természet oly bőven gondoskodik pótlásról, amit az erdőgazda utánozni nem tud.

Itt képtelen vagyunk Oncajz tagtársunk azon megállapításával szemben, hogy az állam mint erdőbirtokos sem tudott saját érdekében az ily irányú gyakorlat megszerzésére alkalmas s már eredményeket mutató kísérleteket bemutatni, — utalni arra, hogy bárkinek, aki kerületünkbe ellárad, oly gyönyörű tölgy fiatalosokat fogunk mutatni, hogy Szlavonia tölgyeivel vetelkednek. S mindezek természetes uton keletkeztek.

Kétségtelen, hogy a fokozatos használati kezelt erdőberuházásokat igényel. De végeredményben az erdőt mindenképpen fel kell tárnunk, akár tarvásgóssal, akár fokozatos vágások üzemben kezeljük is. S ha figyelembe veszem az erdősítés tökéletesített költségeit, azt a bizonytalanságot, amivel a mesterséges felújítás jár s más részből számbavesszem a keletkező fiatalos minőségét érték különbözötét, a kikerülő gyérintési anyag értékesítési lehetőségét, a fatömeg-többletet s az erdőbirtokos értékelni növekedést, okvetlenül a fokozatos kihasználás s az ennek nyomában járó természetes felújítás hívének kell magamat vallanom.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a magyarországi szélességek és mindennekellenkzár az időjárás a tarvásgóss vagy fokozatos vágások gazdálkodási rendszernek kedvez-e inkább, teljes meggyőződéssel vallom, hogy ezen körülmény sokkal súlyosabb tétel a mesterséges, mint a természetes felújítás terhére.

Ha az erdőt letaroltam, teljesen ki is adtam területét a kezemből; kiszolgáltattam az időjárás, jó vagy rossz körülményeinek. Amit beletelepíttek, annak a sorsa az Istenre van bízva. A fokozatos használat mellett megtelepülő fiatalos sorsa legnagyobb mértékben az erdőgazdától függ. Annyi napot adok neki, annyi nedvességet tartok meg a részére, amennyit erdészeti érzékem dikta.

Itt a használatok mértékét törvényszerű

tételekkel megszabni nem lehet. Ami jó az északi kitérésnél, az nem jó a délinél; ami jó a Bükkben, az nem feltétlenül jó a Bakonyban és viszont. Az erdőgazda szemé az a kifejeződött tapasztalat minden helyen megfogja találni a helyes megoldást.

A sari erdőket vagy alátépités, vagy a kiváló egyedeknek magtermő anyafákra való fenntartása útján, két végágsfordulón keresztül vélném átalakítani.

Azon kétséget illetőleg, hogy az államhatalomnak jogában áll-e az erdőbirtokosra egy olyan kihasználási módot rész-erősíteni, amely az ő állandó jövedelmét veszélyezteti, legyen szabad megállapítanom azt, hogy a magyar erdő a magyar állam kincse, amelynek a birtokosa egy emberöltőn keresztül csak sáfárja s az államhatalomnak nemcsak joga, de kötelessége is örökönni azon, hogy ezen nemzeti kincs az időtöknek érintetlenül megmaradjon s ne legyen kitéve annak, hogy egyik vagy másik birtokos nem mindenkor indokolt s sokszor helytelenül értelmezett egyéni felőgásának áldozatul essék.

A kisbirtokosokra nézve egyébként az územrendezési utasítások sem írják elő a természetes felújítás alkalmazását. Erre nézve az új jelenlevő s az erdészeti igazgatásnál beosztott kártárs arak adhatnak bővebb felvilágosítást*.

(Folytatása következik).

A „M. E. A. Sz.”-ről*

Még nem is igen ment át a köztudatba az, hogy mi is az a „M. E. A. Sz.”, máris több oldalról új hírek keringenek a „M. E. A. Sz.”-ről, melyek részben a teljes tájékozatlanság következményei, részben pedig bizonyos consensuval (idegenkedés) eredményei, annélkül, hogy a való tényállásnak megfelelően. Ezért egyrészt szem előtt tartva az egyes magánuradalmak és magánerdőbirtokok intéző köreinek konzervatív idegenkedését mindentől ami új, másrészt a teljes tájékozatlanságból eredő téves előítéletek eloszlatása céljából, szükségesnek tartjuk, hogy néhány rövid sorban a helyüti is megismertessük főleg a magánerdőbirtokokosok intéző köreivel a „M. E. A. Sz.”-t. Lapunk márciusi (3-ik) számában „Az erdészeti alisztek mozgalma” cím alatt már megemlékeztünk arról, hogy az erdészeti alisztek gazdasági érdekeik és helyzetük javítása céljából szövetségbe tömörültek.

Az erdészeti alisztek már 1911-ben, tehát jóval a háború előtt Besztercebányán alakították meg először szövetségüket, melyet akkor egész Nagy-Magyarországra terjedőnek terveztek. Azonban a közbe jött háború és az azt követő gazdasági zavarok, megakadályozták a szövetség fejlődését s így működését kénytelenek voltak szüneteltetni. De az eszme tovább élt bennük, s most, hogy a viszonyok némileg konsolidálódtak, újból előtérbe került a szövetség újraalakításának és további működése megindításának szükségessége.

Amint már megírtuk, 1926. évi október havában Miskolcon újra megalakult a „Magyar Erdészeti és Vadászati Segédisztek és Alisztek Országos Szövetsége” röviden

a „M. E. A. Sz.” Elnökök: dr. Jubás József képviselőházi elnöki titkár, gazdasági tanácsos, ügyvezető elnök: Nádasdy Richárd m. kir. főerdőszámtanácsos, számvizsgáló főnök lett, utóbbi „Az Erdő” című szaklapjukat, a szövetség hivatalos lapját is szerkeszti.

Azt hisszük szükségtelen reámutatni arra, hogy a magyar erdészeti alisztek sem a háború előtt, sem azután, de még a kommunizmus idejében sem tanúsított sohasem hazafiatlan magatartást és mindenkor szíves-veléssel járultak hozzá a szövetség hívatásához, amelynek feladatát az alábbiakkal fejezték meg, amire egyébként garancia az is, hogy elnökük és ügyvezető lapszerkesztőjük, fent nevezettekkel választották meg s ezzel már csirájában megdőlt az a talán nemis egészen jöhözmetű tévedésből erdő híresztelés, mintha e szövetség holmi szocialista-kommunista egyesülés volna.

Ha pedig ezek után megadjuk a feleletet arra, hogy mi volt az oka és mi a célja a szövetségnek, akkor ezzel a többi jó vagy kevésbé jöhözmetű téves hír is önmagától megdőlt, s minden higgadtan és tárgyilagosan gondolkodó egyén önmagától rá kell eszmélnen arra, hogy az erdészeti alisztek szövetsége, egy hivatalos, mint a magán intéző körök részéről, minden erkölcsi és anyagi támogatást megérdemel.

Mindenki, aki az erdészettel bármilyen nexusban van, jól tudja azt, hogy az erdészeti alisztek egy a jelenben, mint főleg a múltban Nagymagyarországon, még foglalkozásuk sajátos természeténél fogva is egymástól messze-távol szétjel szorodottan, gyakran a lakott helyektől, falvaktól is messze távol erdőkben, úgynevezett erdő-óri lakokban élnek életüket, kinn a szabad természetben. Ez az oka annak, hogy mint a természet gyermekei, nem voltak kaphatók a szocialista-kommunista eszmék befogadására. De ez a magányos, az emberlaktól falvaktól távoli élet s az hogy egymással, szakmabeli társaikkal, vagy nem, vagy csak igen nehezen tudtak érintkezni.

Ez keltette fel s tartotta ébren bennük azt a kioltathatlan vágyakozást, hogy valahova tartozni akartak, hogy valahogyan egymással érintkezni kívántak. Keresték a lehetőségét annak, hogy gondolataikat, szándékaikat, szakmabeli eseményeiket, valami uton-módon egymással közölhessék s gazdasági helyzetüket, megélhetésüket s egyéb bajai orvoslását megfárasztalassák. Mászóval, az összetartozandóság érzete volt az a lelki rugó, amely évtizedeken át tartó magukba zárkózottság eredményeképpen, szövetségüket elkerülhetetlen szükségként létrehozta.

Céljuk tehát elsősorban az egymással való szorosabb érintkezés lehetővé tétele, másodszorban az egymásközötti kollektív viszony ápolása, fenntartása, harmadszor gazdasági helyzetük, megélhetésük, illetve életszínvonaluknak a lehetőségek határain belül való fokozatos javítása, emelése, s végül a betegség, rokkantság, elhalálozás esetére családijai biztosítása. Ezek a szövetség feladatai, amelyek megoldását célul tűzték ki.

További céljai — kulturális célok, önképzés — szaktudásuk bővítése a szolgálat közben, műveltségük, intelligenciájuk s ezzel társadalmi elhelyezkedésük javítása, emelése. Ezt a célt szolgálja szaklapjuk.

De mindenek felett álló legfontosabb cél-

juk önérejükbeli nyugdíj-alap létesítése és az agkori szolgálatképtelenség esetében évi nyugdíjirándásod biztosítása. Ez a fő cél.

Szövetségnek ezidőszent 6500 tagja van, a tagok túlnyomó többsége magánuradalmak, magánerdőbirtokok erdészeti aliszte. Tudvalevő dolog, hogy a magán-erdészeti alkalmazottaknak sehol sincs nyugdíj biztosítva, ezért emiener azon kell törekedniük, hogy a szövetség keretein belül nyugdíjalapot mielőbb létesítsenek. S itt, ebben kell, hogy találkozzanak az alisztek, erdőgazdáink támogatásával. Mert ha a magánuradalmak és magánerdőbirtokokosok intéző körei nemcsak nem akadályozzák, de sőt egyenesen előmozdítják aliszteiknek a szövetségbe való belépését erkölcsi és anyagi támogatással elősegítik, ezzel elsősorban saját érdekében cselekszenek. Mert minél több tagja lesz a szövetségnek s minél előbb új bőséges anyagi körülmények közé, annál előbb lesz képes megvalósítani fő célját, a nyugdíjalapot s nem szorul bővebb magyarázatra az a tény, hogy ezzel a magánerdőgazdaságokat részben tehermentesítve követe a javukra szolgál. A magánerdőbirtokokosok intéző köreinek be kell látniuk azt is, hogy a szövetség vezetője a szövetség tagjaira úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból idővel olyan irányító befolyást fog gyakorolni, hogy annak minden erdőgazda csak hasznát fogja látni birtokán. Mert az az aliszte, aki a szövetség tagja lesz, kártársával mindenben, tehát a munkában is, a legteljesebb együtt működést kell, hogy kifejtse s éppen ezért kártársi részéről is a legteljesebb ellenőrzés alatt fog állni. Mert a szövetség kebelében, csak komoly munkabíró, munkáját illetve hivatását szerető, s ezért feltétlenül megbízható szakembernek van és lesz helye. Amennyiben pedig elvételre akadna is oly egyén, aki bármi tekintetben megbízhatatlannak mutatkozna, méltó fog találni a szövetség ari is, hogy az ily egyént kötelessége teljesítésére szorítsa.

Minden erdőgazda emiener érdeke, épen a fent kifejtettek megvalósítása érdekében, hogy csak olyan egyént alkalmazzon, aki a szövetségnek tagja s mint ilyen szakképzettség és megbízhatóság szempontjából a szövetség ellenőrzése alatt áll.

Természetes, hogy a szövetség tagjainak jobb megélhetést és megfelelő elhelyezkedést kíván s főrekszük azt törvényes alapon a lehetőségek határain belül biztosítani, mert sajnos, ma többségben vannak az olyan alkalmazottak, akiknek még a létminimuma sincsen biztosítva, s enélkül jó munkát nem is lehet elérni, de épen az anyagiilag jobb helyzet elérhetése végett ügyelni fog a szövetség a munkatejesítmény és szaktudás fokozására is, aminek hasznát végeredményben mégis csak az erdőgazda is látja.

Az erdészeti alisztek munkaköre olyan, hogy az szaktudást s ezen kívül egész és lelkes embert követel meg, ez a szolgálat nem végezhető el gépiesen, mint az ipari vagy gyári munka s így az erdőgazdaságban a jó aliszte a biztos sikert és nagyobb jóvedelmességét jelenti.

Ismételnék szövetségünknek nemcsak az a célja, hogy a tagjai helyzetén javítson s részükre jobb megélhetést és nyugdíjat

* Magyar Erdészeti és Vadászati Segédisztek és Alisztek Országos Szövetsége.

biztosítson, hanem ezzel karöltve jár az a cél is, hogy kellő szak tudása, megbízható, s az erdőgazdaságnak minél nagyobb jövedelmezőséget biztosító altsízi kart neveljen, mely költéséggel minden körülmények között pontosan és jól végzi.

Nincs tehát ok animozitásra, nincs ok idegenkedésre, ellenkezőleg saját érdeke is minden erdőgazdának és minden birtokosnak, hogy a „M. E. A. Sz.”-t erkölcsileg is, anyagilag is támogassa, s csak olyan érdezeti altsízlet alkalmazzon, aki a MEASZ. hasznos tagja, ennek kárát nem vallhatja soha.

Mi hiszünk és reméljük, hogy elrabolt erdősejtnél közel jövőben vissza fogjuk kapni, vagy szerezni, akkor fog majd teljes egészében kitűnni a MEASZ. hasznos munkássága és az, hogy a MEASZ.-ra szükség volt, van és lesz. N. R.

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések vagy a lapba szánt közlemények *Tóth Bódó* erdőmérnök, egyesületi titkár, *Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszébét* címre küldendők.

Tisztelettel kérjük t. Tagtársainkat, hogy tagdíjhátralékaikat a Magyar Általános Hitelbank Sátoraljai helyi fiókjánál Egyesületünk számlájára mielőbb befizetni sziveskedjenek.

ÜZLETI HÍREK.

Az árak általában változatlannak. Ha lánnyul is némileg a tűzfázipar, melyet átmenetileg jelölnek két tekintetben, a beföldi tűzifa aránylag jó árú és könnyen elérhető. Lombfában az üzletmenet általában élénkebb, faszénben a forgalom kisebb. Kisvasuti talpfában is történnék kisebb arányú szállítások; prima tölgy- és bükkfáruiban alig van készlet.

1. Tűzifa ab feladói állomás:

Belföldi hasáb (száraz)	232—240 P.
• vegyes	220—224 P.
• dorong	212—216 P.
• hasáb (friss)	200—210 P.
• dorong	160—180 P.
Romániai hasáb	228—236 P.
Szlovenszói száraz hasáb ab határ 1245—1625 cK.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén ab feladói állomás:

Belföldi Ia	640—670 P.
Belföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	22000—23000 lei.
Szlovák	3500—4100 cK.

3. Műfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	28—34 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm-nél feljebb	38—50 P.
Tölgy fourmirrönk m ³ -je	70—75 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbölyű 30 cm-től felfelé	25—30 P.
Kóris	42—50 P.
Juhar	48—52 P.
Éger ... 25 cm.	26—29 P.
Oyertyán	38—44 P.
Akác	35—40 P.
Nyár ... (gyufa-gyártásra)	22—26 P.
• fűrészáru	28—36 P.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	150—170 P.
IIa	140—150 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier árú	176—200 P.
Bükk gőzölt, szélezetlen	88—96 P.
• szfézetelt	96—112 P.
Bükk gőzöletlen, szélezetlen	78—88 P.
Fenyő asztalosáru széles m ³ -e	105—115 P.
• keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	70—85 P.
• keskeny	68—74 P.
Léc, zárítéc	68—78 P.

5. Bognárfa ab feladói állomás:

Kóris 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25	300—360 P.
Akác 12—25	370—420 P.

6. Fagyármányok ab feladói állomás:

Donga, gönci telemágyában	290—310 P.
Keréktalp, bükk 22—24" h. 2.5—3" v. drb-ja	0.20 P.
Küllő drb-ja	0.10 P.
Kisvasuti talpfa 1.1 m. h. drb-ja	0.40—0.44 P.
• ... 1.2	0.50—0.56 P.
• ... 1.3	0.72—0.76 P.
2.6 m. h. közbenső tölgy talpfa drb-ja	7.00—7.20 P.
2.2 m. h. közbenső tölgytalpfa drb-ja	2.40—2.80 P.
Nyírfarúd drb-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	0.10—0.12 P.
Tölgy szőlőkaró drb-ja 1.8—2.0 m. h.	— P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	0.07 P.
• kis méretű	0.05 P.
• nagyméretű mészhomok	0.06 P.
• kis méretű	0.04 P.
Portland cement q-ja	5.80—6.60 P.
Mész q-ja	3.84—4.00 P.

Innen-onnan.

— **Erdészeti kinevezések.** A kormányzó úr *Lipsey László* min. tanácsosi címmel felruházott m. kir. főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, *Körmeny Károly* m. kir. erdőtanácsost pedig főerdőtanácsossá nevezte ki.

— **Fabehozatalunk** az idei év első felében 26,000 vagónnal gyarapodott ismét a tavalyival szemben. A gyarapodás teljes egészében a műfaanyagra esik, ami az ipari tevékenység és az építkezés fellendülését mutatja. Az import növekedése Csehszlovákia részéről a legerősebb, míg a román behozatal a régi színvonal maradt.

— **Erdészeti tanfolyam néptanítók részére.** A nyáron — mint értesülünk — a stájerországi brucki erdészeti tanintézetben erdészeti tanfolyamot tartottak néptanítók részére.

Követhető példa, megszüveendő gondolat volna ez a mi részünkre is.

Szinte példabeszédszerű, hogy a magyar

népnek mennyire nincs érzéke az erdő és a fa szeretére iránt. Azt is felesleges bővebben magyarázni, hogy mi a mezőgazdasági ismeretek bizonyos fok szintje közkinccs nálunk, addig az erdőgazdálkodás legelőbb fogalmait is teljesen ismeretlennek még hegyvidéki népként előtt is. Pedig több 100,000 nyi hold erdő van falusi kisgazdák és közbirtokosok kezén, hol a hozzá nem értés, sőt sokszor a rosszakarat miatt pusztulása vannak itélve. Hiába van az erdőtervény, hiába a hatóságok beavatkozása, mikor a maga tájékozatlanságában a nép az erdészeti személyzetben egyenesen ellenséget látja.

A felvilágosítás és az oktatás volna itt az első teendő, ezt pedig a brucki mintára a tanítók megnyerésével kellene kezdeni, ha a falusi nép lelkehez hozzá akarunk férni.

— **Beosztás változás.** *Szóják Károly* okl. erdőmérnök, kit legutóbb a füzerradványi Károlyi uradalom erdészeti karában mutatott ki, közli, hogy tavaly okt. 1. óta a közalapítványi erdőrendezőségénél Budapestben van beosztva mint segéderdőmérnök.

Adakozzunk

Vadas Jenő emléktáblája javára.

Egyesületünk kebelében már a múlt évben mozgalom indult meg, hogy nagyvívű emlékművet állítsunk a Vadas Jenő emléktáblájának javára.

Az emléktábla-alap javára okhoz gyűjtést is kezdünk, a begyűlt összeg azonnal megkoránsem elegendő Vadas Jenő emlékének méltó megőrzésére.

Egri közgyűlésünk egyhangúlag elhatározta, hogy a gyűjtést újra meginduljunk a tagtársainkat adakozásra szólítjuk fel.

Tisztelettel kérjük i. tagtársainkat a mozgalom támogatására. Szakunk nagy alakja megérdemli, hogy nevének hallatára erdészettársadalomunk megmozduljon; a legkisebb adomány is közelebb visz bennünket a célhoz, hogy Vadas Jenő emléket kegyelettel megőrhessük.

Az adománnyok: **Magyar Általános Hitelbank főnöke, Sátoraljai helyi** címre küldendők, megjelölve, hogy a Tiszegypbpart Jelmegyűk Erdészeti Egyesülete számlájára, a Vadas Jenő emléktábla-alapra.

Pályázati hirdetés.

Egri közgyűlésünk a választmányi javaslatára 400 pengő szavazott meg a „Magyar Erdőgazda” V. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására azzal a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni a erdő a lap hasábjain — tanulmány keretében — beszámoló. A pályázaton bárki résztvehet, kinek az 1927. év folyamán önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Zempléni Erdészeti Keresztény Sajtóvállalat Sajtóhelyi könyvnyomdája könyvesboltja

minden az erdő- és mezőgazdaságokban, ipari és kereskedelmi vállalatoknak használt nyomtatványt ízléses kivitelben, jutányos árban készíti.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen intézzük el.

(Kazinczy-utca II.) raktáron tart szépirodalmi újdonságokat, tudományos és szaknyelveket, kézzel írt imakönyveket, papír, író- és rajzeszközöket.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszébet.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóvállalat könyvnyomdája
Sátoraljuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkeszti:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papírkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papírkorona.

A miskolci erdőgazgatóság tisztikarának üdvözlő irata Waldkott Kelemen báróhoz.

Méltóságos Báró Úr!

A földmivelségi kormány ezévi költségvetésének felsőházi tárgyalásánál Méltóságod a magyar erdőgazdaság elméleti és gyakorlati kérdéseit felölő nagy beszédében a magyar erdészet mostoha helyzetére hívta fel a törvényhozás figyelmét s az illetékes kormány hatékonyabb és sürgős támogatását kérte.

Büszke örömmel és mély hálaival eltelve gondolunk Méltóságod lelkes és bátor törvényhozói fellépésére, nemcsak szakunk iránti mélyeségs szeretetünk sugalta érzésünkből kifolyólag, de különösen azért is, hogy Méltóságodban a Tiszajobbpárti Erdészeti Egyesület révén mint bölcs és szeretet Előnkünket tisztelhetjük.

A szükre szorult, de nekünk oly drága magyar erdők igaz szeretete csendült ki Méltóságod nagy figyelmet keltő felszólalásából s mi a vártán őrt álló nagy magyar erdésztt látjuk Méltóságodban, kinek intését és vezényszavát várjuk, hogy a gárda lelkesen összejájon.

Áldva kérünk Méltóságodnak kitartását, sok örömet és fényes sikert törvényhozói munkásságának nem pályáján s engedje meg, hogy ez alkalommal is felajánljuk a Vezérnek a magyar erdők szeretetében izzó munkatársi készségünket.

Miskolc, 1927. augusztus 16.

Erdész üdvölv

Dr. Sándor Andor sk. egészésgügyi tan. Maróthy Emil sk. m. kir. főerdőmérnök. Terry Gyula sk. m. kir. erdőtanácsos. Kovaliczky Vladimir sk. m. kir. erdőtanácsos. Alberty János sk. m. kir. főerdőmérnök. Trauer Ervin sk. m. kir. s. erdőmérnök. Krisfalvi Viktor sk. m. kir. s. erdőmérnök. Berényi Péter sk. m. kir. erdőmérnök. Kertész István sk. m. kir. s. erdőmérnök. Huszár Károly sk. okl. erdőmérnök.	Osterlamm Ernő sk. min. tanácsos. Jancsó Gyula sk. m. kir. főerdőtanácsos. Huszár Pál sk. m. kir. főerdőtanácsos. Köves János sk. m. kir. erdőtanácsos. Radó Gábor sk. m. kir. főerdőmérnök. Kachelmann Ottó sk. m. kir. erdőmérnök. Petraics István sk. m. kir. erdőtanácsos. Nagy Zoltán sk. m. kir. főerdőmérnök. Velics Gyula sk. m. kir. erdőmérnök. Lippóczy Béla sk. m. kir. főerdőmérnök.
---	--

Az erdőgazdasági ismeretek tanítása a népoktatás keretében.

A „Magyar Erdőgazda” szeptemberi száma „Erdészeti tanfolyam néptanítók részére” címmel röviden megemlékezik azon általánosan ismert tényről, hogy a magyar nép mennyire érzékellen az erdő és fa szeretete iránt s hogy míg az erdőgazdasági ismeretek legelőbb fogalmait is teljesen ismeretlenek még hegyvidéki népünk előtt is, addig a mezőgazdasági ismeretek bizonyos foka szinte közkinészámba megy.

Szolgálati beosztássalnagya fogya léptenyomon kell tapasztalnom ezen tudatlanság szomorú következményeit, a kizsárolt, agyonlegettelt, elkopárosodott erdőterületek szaporodását s hallanom a nép átkos felőgását és erdők használatát, művelését illetőleg és éreznem azt az ellenszenvet, melyet a kis erdőgazdák az erdőterővnyét végrehajtó államerdészeti hatóságokkal szemben tanusitanak.

Már régebbi idő óta keresem az okát ezen áldatlan erdőgazdasági állapotoknak és magyarázatát mezőgazdaságunk rohamos fejlődésének.

Elvitatázhatatlan, hogy a nép önálló erdőgazdálkodása még egészen fiatal koru, hiszen önálló erdőbirtokokhoz csak a közelmultban jutott s míg a mezőgazdaságnál a vetés és aratás egy év alatt befejeződik, azaz, aki mint vet, úgy arat, tanulsága gyakran ismétlődik, addig az erdőgazdaságnál az elkövetett hibák következményei csak oly lassan jelennek meg, hogy többnyire csak a jövő generáció sinyli még elődei tudatlanságát, de annál keserveesebben és szinte helyrehozhatatlanul. Az is igaz, hogy amint a saját kárán nem tanulhatott eddig, másutt sem ilyen tapasztalhatott követendő példát. A kis erdőgazdák tulajonyó többsége az évszázadok alatt helytelenül kezelte, éppen ezért tönkrement középb- és nagyobb birtokok elparcellázása után jutott erdőbirtokaikhoz. Tehát vajmi kevés jót láttak már elődeiktől, a volt földesuraiktól s a megtanult rosszat — a nagy szükségben — csak fokozottabban gyakorolták és gyakorolják még ma is.

Egy mód álhátott csak rendelkezésére a tanulásához s ez a népoktatás volt. A népoktatás célja a népet az általános ismeretekben kívül a megélhetéséhez szükséges skatudásúra is tanítani. De vajjon módjában van-e népünknek az iskolában erdőgazdasági ismereteket szerezni? Figyelemmel átlapoztam a népoktatásra vonatkozó néhány régióbeli és új kuluszminiszteri rendeletet s szomorúan állapítottam meg, hogy míg a mezőgazdasági ismeretek tanítása régebbi időktől fogva rendszeresen halad és fokozatosan bővül, addig az erdőgazdaságokkal vajmi keveset foglalkoztak már a multban

is; a jelenben pedig, mint az a legutóbbi 1925. évi 1467. számú vallás- és közoktatási miniszteri tantervből látszik, melyből az erdőgazdasági ismeretek tanításának még a terve is elmaradt, egyáltalán semmit.

Mint őstermelő államban az általános ismeretek mellett a gazdasági ismeretek tanítása különösen az utolsó 25 évben velt intenzivebb irányt, 1905-ben kezdik a gazdasági és háztartási ismeretek önálló oktatását. Az 1918. évi 6607. számú vallás- és közokt. miniszteri rendelet a többterlemes erdőkben a gazdasági ismeretek közé a talajművelés, növénytermelés, állattenyésztés, szőlészet, kertészet, gyümölcsfa, nyúl, selyembornyó tenyésztés és az erdőkezelés ismertetését veszi fel. De míg e tanterv szerint a mezőgazdasági ismeretek tanítása rendszeresen, sőt megelőp részletességgel már az elemi iskolák III. osztályában kezdetét veszi, addig az erdőgazdasági fogalmakkal csak a IV. és VI. osztályban kell igen igen keveset foglalkozni.

Eltekinthez atól, hogy az elemi iskolák VI. osztályba vajmi kevés százaléka jár a tanulóknak, amikor ezen fenti tanítási terv kivételre jutott — amint illetékes helyen értesültem — az erdőgazdasági ismeretek tanítására sor már egyáltalán nem került, legelőbb a tavaszi, májusi májális napokon (madarak és fák napján), mely mint tudjuk, igen kellemes falusi mulatság, kirándulás, ahol azonban a gyerek édes-keveset tanul.

Ha végig lapozgatjuk a tanítás fonalt képező tankönyveket — és sajnos, különösen a legújabbakat — azt látjuk, hogy míg a mező- és kertgazdasággal 30–100 oldalas terjedelemmel is foglalkoznak, addig erdőgazdasági vonatkozás legelőbb néhány sorban fordul elő és ez is csak úgy, ha a citrom, narancs, datolya és fügefa ismertetését is ide számítjuk.

Nem nyagtítok, ha azt állítom, hogy a bányászattal és kohászattal is legalább százszor annyit foglalkoznak, mint az erdőgazdaságokkal.

Csoda-e tehát, hogy a nép lehetetlen felőgása az erdőgazdaság iránt változatlan marad, míg mezőgazdasági ismeretei hasznosn bővülnek?

Ha az új tanterv továbbra úgy fogja fel, hogy a jövőben teljesen szükségtelen lesz az erdőgazdasági ismeretekhez az a kevés tanítása is, melyet a multban legalább terveztek és éppen elég lesz ezen ismeretekből a népnek az, mit az anyja kebléből még csecsemő korában szívat, viszont a mezőgazdasági ismeretek tanítását az erdőgazdasági rovársára fokozza, úgy továbbra természetesen kell maradni annak a nagy

ellentétnek, mely népünk erdő- és mezőgazdasági ismerete között jelenleg fennáll.

Hogy mezőgazdáinknak mi érdekük van ezen a tisztán mezőgazdasági érdekeket támogató tanterv megalkotásában, nem tudom, de azt kell következtetnem, hogy illetékes erdőgazdasági ténylezőink, mint a muliban, úgy a jelenben is vagy elleledtek, vagy nem tudták keresztül vinni, hogy az erdőgazdasági ismereteket hazánkban megfelelő terjedelemben tanítsák. Pedig, ha most, mikor a nemzetmentő törvények és rendeletek alkotásának reneszánszkorát éljük, ismét mellőzötnék erdőgazdaságunk ezirányú követelményei, csonka hazánkat csak fellábrára igyekezzenek fellálitani.

Amint természetes, hogy minden ember abban az irányban igyekszik ismereteket gyűjteni, amelyben a leggyengébb és feltéve, hogy ezen ismeretekre szüksége van, azt hiszem, az volna a természetes, ha népünk éppen az erdőgazdasági tudnivalókat oktánák ki minél alaposabban.

Alföld-fásítás, kopárjavitás stb., nagy problémák vannak szőnyegen s a lényegével, fogantatásának módzataival vajmi kevesen vannak csak tisztában.

Nem kétem az új erdőtörvény szükségességét, de meggyőződésem, hogy kellő eredményt az erdő fenntartását és helyes kezelését illetőleg a legszörűbb törvényekkel sem érhetjük el addig, míg a népet már gyermekkorában nem tanítják meg a helyes, önálló erdőgazdálkodás legszükségesebb alapelemeire. Mert ha csak a törvény büntető erejével akarjuk fenntartani és rendezni tönkrement kisebb erdőgazdaságainkat, akkor csak tovább fokozzuk azt az ellenszenvet, melyet az államerdzészet közegei mindjohán éreznek, de az eredmény változatlan marad.

Ha Ausztriában, hol az erdőgazdasági állapotok a mieinknél lényegesen jobbabbak, szükségesnek tartják a tanítókat az erdőgazdasági ismeretekben alaposabban kioktatni, annál inkább kell nálunk követelni — és nem jámbor óhajként „Innen Onnan” rovatban röviden érteni — hogy az erdőgazdasági ismeretek minél szélesebb körben terjeszessenek.

Mert meggyőződésem, hogy a közérdek igen nagy hasznát látná, ha nemcsak a tanítókat, hanem a néppel érintkező községi jegyző, szolgabíró s talán minden középiskolát vezető ember módok találhatna arra, hogy az iskolában ennek előadására megtanulja az erdőgazdálkodás alapelemeit, hogy majdan a néppel érintkezve, kedvezően befolyásolhassa a megcsontosodott előföldröket. S talán általános műveltségéből sem vonna le sokat, ha e hasznos ismeretek megszerzése miatt nem maradna idejük megtanulni, mint sebezte meg Páris királyfi Achilles sarkát.

Zsák Lajos.

A szer- és tűzifa termeléséről.

E téren újat írni nem igen lehet, a kérdés sok oldalról többszörösen megvilágítva már megkellőten kimerített. Ennek ellenére is azért tartom érdemesnek a termeléssel kapcsolatos kérdések egy részével foglalkozni, mert rendszerint nem a nagy dolgokon akad meg az ember, hanem az egészen egyszerűnek látszó részletekérdek megoldásánál.

A dögsyőri kincstári birtokon az elmúlt gazdasági évben egyik teendőnk az volt, hogy vágásra érett, főhasználatra kijelölt vegyes fanemű lombdörben előre eladott 3—4000 köbméter szerfat és 14—15000 köbméter tűzifát három hónap leforgása alatt termeljünk ki.

E feladattal kapcsolatos munkálatokat óhajtom az új termelési év küszöbén vázlatosan ismertetni. Látszólag egyszerű dolgok, de mint egy nagyobb szabású termelés leszűr tapasztalatai gyakorlati értékek.

A kitermelendő faanyag kijelölését már az előző év őszén megkezdtük.

Bár teljes tőlygmakk terméskű mutakozott, azt figyelmen kívül hagytuk abból az elvből kiindulva, hogy *makktermés után legalább egy évig az erdnek nyugalomra van szüksége a zavartalan csávázási folyam biztosítása érdekében.*

Mert a termelést és a szállítást bizony nem vagyunk képesek mindig az előírt szabályoknak megfelelően lefolytatni. Kisebbségben zöknének könnyen előfordulnak s ezek a jövő generációra káros hatást válthatnak ki.

A jelölés alkalmával — a kellő távolság betartása mellett — elsősorban az elnyomottakat, a böhöncöket, a rossz növényt és sérült törzseket jelöltük ki. Egyes csoportok csak akkor mondtuk ki a halálos ítéletet, ha az alattuk levő tőly és a halálos fiatalos szabadságot után vágaykozott.

A jelölést erre a célra készített kacerokkal, késekkel végeztük a kitermelésre szánt törzs körébe csigavonalserű hornyot vágunk, hogy a kijelölt törzs minden oldalról felismerhető legyen.

Az egyoldali kijelölés nem nyújt áttekinthetést, annak felülvizsgálása és ellenőrzése nehézségebe ütközik.

Miután az előbbi nagyobb munkával jár, ezt zárodásból jelöléséknél, fontosabb esetekben kívánatos alkalmazni.

Hogy a ledöntött szálla vastagságát két oldalról mérhessük meg, alácsusztható vasalattal dolgoztunk. A nedves időjárás befolyása ellen acél-mérszaggalal védekezünk. Számozásra az egyszerű korongot használunk: a különböző számozó kalapácsok között ez bizonyult a legelcsúzhatóbbnak. A fa felhasználásának elkerülése céljából a szerfatnak alkalmasnak látszó faegyedeket lehetőség szerint hegynek döntöttük.

Minden egyes levágot szállát alaposan szemügyre vettünk, s elsősorban is megállapítottuk, hogy hoztosalat után egészen vagy részben szerfata alkalmas-e?

A kívülről is látható nagyobb korhadat részeket egy és több méteres szakaszokban két kétával megjelöltük, hogy a ki-

szabási művellet teljes befejezése után fatermelő munkásaink ennek megfelelően dolgozhassanak.

Ha különböző fagyártmányokat is termelünk, akkor a kivágandó tönkök kiszabásánál az előállítandó fagyártmányok hosszát is figyelembe kell venni.

Ezek után az egészségesegek látszó benőtt ágöncöket bontottuk ki.

A tőly szerfa termelésénél ez az operáció nagyobb nehézséget nem okoz, mert vastagabb szállánál az egyoldalú korhadást, ha teljesen kitisztítani nem is sikerül — a fakereskedelemben eltűrik.

Ellenben a бүкknél nagyon gyakran érvényesül a „nicht anrühren” szállóige. A benőtt ágöncs felülete egészséges, még 7—8 cm. vastag rétegben is hiba nélküli, s csak ezután jutunk a „tobákos” részhez.

A korhadást eltávolítani igyekszünk. Ha melyre talál, kénytelenek vagyunk a beteg részét méteres tönkökkel kivágni, vagy az egész szállát tűzifára bedolgozni.

A бүкк állagteszedésére vonatkozólag kiforrott szolvány nincsen; amennyiben a vágáslap 1/3 részéig terjed, még szerfatnak minősítik.

A több-beli szálla kifogás tárgyát képezi, de ezt a hibát egy-két tönk levágásával rendszerint sikerül megszüntetni.

A szerfa termeléssel egyidejűleg tűzifát is állítottunk elő. A vékony dorong tűzifa, az u. n. botfa, vagy csikófa termelését csak a munkálatok vége felé indítottuk meg. A munkások a vőlyőtől a gerincig haladó nyilasokban dolgoztak.

Egy-egy nyilasban aránylag kevés vékony dorong állítható elő, azt is nagy területről kell összehordani, amire az ügyes famunkás nem szivesen vállalkozik, ha szerfat és hasáb tűzifát termelhet. Ellenben gyengébb fatermelők és az aszonyok erre a munkára könnyebben haphatók.

Több befejezett nyilasból a vastagabb galyfát összehordják és ebből a csikófát kézi fűrésszel kiváják. Ezzel a rendszerrel sikerül a vékony dorong tűzifát mondhatni teljes egészében kitermelni.

***

Más alkalmakkal és most is eltűndtem a бүкközőknél nagyon gyakran előforduló benőtt ágöncöket és egyéb korhadásokat okáról. Mondanom sem kell, hogy ezek a hibák a бүкkyangy minőségi szállakéknál mennyire lerontják és a szerfatermelést módfelett megnehezítik.

Hányszor megtörténik, hogy szomszédos erdőrészletek faanyaga között eltérések mutatkoznak a szerfa-kihozatál illetőleg anélkül, hogy tulajdonképeni okát képesek volnának megmagyarázni.

Pl. ha az egyik erdőrészleten ut vonul végig, akkor a бүкkök hibáit a szekerezéssel járó rongálásokkal magyarázzuk. Ugyanekkor azonban azt tapasztaljuk, hogy a meredek hegygerincen azt, ahová a szekér már fel sem mehet, szintén találhatók beteg törzsek.

Vagy a korhadás okául a legfeltehető tulajdonítjuk s ugyanakkor a község felett eltérő бүкközőkben — tehát exponált helyen — kifogástalan anyag kerül fejszálá-

1927. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitunk:

„Magyar Erdőgazda” évi előfizetési díja:

tagoknak . . . . . 2 pengő

nem tagoknak . . . . . 10 "

Tagdíj az 1927. évre 6 pengő

Kérjük az uradalmakat és tagtársainkat, hogy a szakmánkat érdeklő hirdetéseiket lapunkban tegyék közzé!

Lehetséges, sőt valószínű, hogy a bükkön előforduló minőségi hibákat a behatások egész sorozata idézi elő, mely már a fiatalos felszabadításánál megkezdődik s folytatódik egészen a bükkös haláláig.

Csak gondoljuk el, hány cseméjébe plántáljuk már akkor bele a korhadás csírát, mikor a bükk fiatalost felszabadítjuk! A fáska küzd a betegség ellen, a sebet látszólag behegeszti, körül is növi, de teljesen kiküszöbölni nem bírja.

Vigyázatlan gyéritekés alkalmával hány törzs kergét nyuzzuk le végig. Egy-egy szellőrés hány fának töri-zugga le ágait s a kapott seb mind megannyi nyílt kapu a különböző korhadások számára.

A tapasztalat arra tanít, hogy a jól sarjzódó lombfák ezeket a rongálásokat könnyűszerrel kiheverik, míg a bükk — bár igyekszik sebeit kivülről eltüntetni, attól végleg megszabadulni — mint a jelek mutatják — nem minden esetben képes.

A természet utmutatása és számunkra, hogy fiatal és középkorú bükk állományainkkal kimélettel, óvatosan bánjunk.

Lippözy Béla.

Egyesületi hírek.

Az egyesület ügyeit érintő levelezések vagy a lapba szánt közlemények *Tóth Bódó*g Erdőmérnök, egyesületi titkár, *Szentdomonkos*, u. p. *Bükkszentkereszt* címre küldendők.

Tisztelettel kérjük t. Tagtársainkat, hogy tagdíjhatáralaikait a Magyar Általános Hitelbank sátorajuhelyi fiókjánál Egyesületünk számlájára mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Nyugtájköz az alábbi tagsági és lapelőfizetési díjbefizetéseket:

1926. évre:

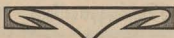
Terray Gyula Miskolc	8 P.
Héder István Miskolc	8 "
Soós Károly Miskolc	8 "

1927. évre:

Szűgyi Gyula Kutfej	8 "
Juhász Jenő Füzérradvány	10 "
Obrincsak Ernő Hejce	8 "
Gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernő	5 "
Bodrogkeresztúr	10 "
Kutasi Béla Kardospusztá	4 "
Milosevits Arthur Szentdomonkos	8 "
Terray Gyula Miskolc	8 "
Urbantsek Jenő Sirok	6 "
Héder István Miskolc	7 "
Mester János Egerbaktá	2 "
Borovszky Pál Eger	8 "
Modrovich Ferenc Sopron	8 "
Jancsó Gyula Miskolc	8 "
Csernecky Kálmán Putnok	8 "
Palla Zoltán Fenyőfő	8 "

Vadas Jenő emléktáblára:

Diósjenői urad. erdőhivatal	5 "
Bund János Budapest	10 "
Terray Gyula Miskolc	8 "
Tomasovszky Imre Budapest	5 "

Levél

Craus Géza nyug. kir. erdőfelügyelőhöz, mint a Csajka Endre és társai erdőbirtokának kezelő erdőtisztjéhez.

Kedves Barátom!

A "M.E." 1927. évi első számában megjelent és az általam kezelt erdőbirtok kezelésére és kobánya nyitása tárgyában írt cikkedre eddig azért nem válaszoltam, mert Köllő Pál ny. miniszteri tanácsosnak cikkedre adott válaszárol már előzetesen tudomásom volt s mert a válaszzal mindenben egyetértve, feleslegesnek is tartottam, hogy ugyanazon ügygel ketten is foglalkozunk.

Lapunk 8. számában megjelent nyílt leveléd azonban arra kényszerít, hogy cikkedre fentiekben kívül nézetemnek még abban is kifejezést adjak, hogy ténykedésemet feleslet hatóságom elbíráta, ez ügyedben nekem adott igazat, sőt ehhez Magad is hozzájárultál akkor, midőn a felebezés elintézésének bevárása nélkül sérélmeknek hangzóztatott minden kötelezettségnek eléget tétell.

Szaktársi üdvözlattal hívd

Surjanszky Kálmán.

Tekintetes

Tóth Bódóg szerkesztő urnak!

Szentdomonkos.

Kedves Barátom!

Légy szives jórészt magadnak tulajdonítani azt, hogy most ezzel a levelemmel amúgy is eléggé igénybe vett idődből valamennyit én is elrablok.

Oka vagy pedig ennek azért, mert Craus Géza kartársunknak — lapunk június havi számában megjelent közleményemre — válaszképpen hoztam intézett nyílt levelét a M. E.-nak ez év augusztus havi számában anélkül közölted le egész terjedelmében, hogy az abban foglaltak mibenlétéről valamelyes tájékozódás szerzettél volna.

Craus Gézának a M. E. ez évi első számában megjelent közleménye ugyanis még úgy tűnt fel, mintha tulnyomó részben közérdekből íródott volna meg, éppen ezért reagáltam rá s így akartam válaszáomban cikkének téves állításait és beállításait az általam említett hivatalos — tehát kétség-telenül elfogadható — adatokra támaszkodva helyes megvilágításba helyezni.

A válaszómba adott nyílt levelé azonban már látszatra sem közérdeklő, érdemben pedig kizárólag egy erdőbirtok — hatóság által helyes és törvényes alapon jogérvosen elintézett — ügyeit teretgeti elő s igyekszik minden oda nem tartozó, érdeklődést nem keltő, a tárgyak érdemét nem

* A lapunkban régóta huzódó s ismert polémia ismét két nyílt levelet eredményezett. Íróik kívánságára közre adjuk, azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a tulajdoson hosszúra nyúlt vitát a mai szám-ban végrelesen lezárjuk.

A hozzáim intézett nyílt levélre annyit kívánok csupán megjegyezni, hogy C. G. előző nyílt levelében közzétett tájékozódást tényleg nem szerettem. Ez nem is volt szándékomban, mert a vitában teljesen pártatlan óhajtottam maradni s nem tartotam helytávolonak abba bármilyen formában is beleegyezni.

Szerkesztő.

érintő mellékkörülmény kiszakított beállításával, döntő adatok elhallgatásával kimutatni a jogerős s törvényes rendelkezések hibás voltát, legalább is azok előtt, akik az érdeklődést igazán nem kelthető közleményeket áttűva olvassák s akik az ügy érdemét nem ismerik, s mint egy birtok ügyére, azokra nem is kíváncsiak.

Craus Géza első cikkét csak azért válaszoltam meg, mert azt közérdekből írott-nak véltem és mert szükségét éreztem annak, hogy mint az ügyet minden részletében ismerő, az oknélkül megváltott hivatalos eljárást a való tények leírásával helyes megvilágításba helyezzem kartársaink előtt, hogy azokban személyt is vérdem, azt hiszem nem véték, mert az általam megváltott éppen ő támadta és pedig igazgástanalun.

Ezek után a hozzám intézett nyílt levelében foglaltakra már csak az alábbiakban adom meg válaszómat:

1. Cikkem megjelenése után értesültem arról, hogy Craus Géza első cikkében felpanaszolt O 1 kat. holdas kobányanyitási is az ő általa kezelt erdőbirtokon történt.

2. A cikkemben közölt számadatok az erdőrendészeti hatóságok által megállapított, s illetve hivatalosan megállapított számadatok és így kétségtelenül helyesek mindaddig, míg azokat az erre illetékes hatóság meg nem változtatja. Azokon sem én, sem Craus Géza változtatást nem csinálhat.

3. A kezeim között levő hiteles szerződés adatai szerint a telkibányai urberés vásárló csoport a vételát már 1923. évben teljes egészében kifizette s azt a szerződésben az eladó is elismerte. Ennek az 1923. évi október hó 28 án kelt szerződésnek 12. pontja ugyanis szóról-szóra a következőket mondja: "Eladók elismerik és jelen szerződés aláírásával nyújtják, hogy a kézzépbizeli vételát teljes egészében kifizették."

4. Nyílt levelében uradalmának egy harmadik ügyét is előhozta akkor, amikor az az ellen lefolytatott O. F. B. eljárást veszi tárgyalás alá. Ezzel az uradalomnak egészen új, igazán alig érdekeltek ügyét veti felszínre, de ezt is téves beállításban s burkolto formában ismét csak a hivatalos erdőzetet támadja. Azt írja ugyanis levele 8-ik pontiában, hogy: "... folyt az O. F. B. eljárás, amely el is vette nemcsak a legelőt, de még az alkalmazottak illetményföldjeit is ..." továbbá: "Nem is okolom az eljáró bírót, sem a gazdasági szakértőket, kik tudvalevőleg még az erdők szőlájait is kiadnák ..."

Hogy kit okol tehát azért, hogy az illetményföldeket is elvitte az O. F. B. azt nem mondja meg, rá bízza azonban, hogy minden, a birtokrendezési eljárást ismerő olvasó maga találja ki.

Aki csak egy kissé is tájékozott, könnyen kitalálhatja, mert a feladott rejtvény könnyen megfejthető.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy — erdőbirtokról lévén szó — az eljáró bíróné is a gazdasági szakértőn kívül még egy szakértő vesz részt az eljárásban és ez: az erdőészeti szakértő.

Az első kettőt felelmi és nem tartja hibásnak, a harmadikat elhallgatja, de a három közül egyet hibásnak jelez.

Azt hiszem a rejtvényt helyesen fejtettem meg, az a szakértő, aki az illetményföldek

elzsedésre okot szolgáltatott, egyedül csak az erdészeti szakértő lehetett.

Nóhát ebben sincs igaz a nyílt levélnek, mert a való tényállás a következő:

A telkibányai birtokrendezési eljárás során, annak érdemi részénél az erdészeti szakértőt teendőket a F. M. részéről Lipcsény László kollégánk, az erdőfelügyelet, illetve az erdőgazgatóság részéről pedig én láttam el.

Az ügynek alapos áttanulmányozása után egységes véleményre jutottunk a megállapított ezt a mezőgazdasági területmennyiséget, amelyet az erdőgazdaság támogatására minden esetben mentesítendőnek javasoltunk.

Ezeket a munkálatokat mint Craus Géza vendégje nála, az ő irodájában végeztük.

Mikor a mentesítendő összterület területi megállapításával elkészültünk, hogy az erdőhatár kikerekítéshez, a védelem érdekében, és illetményfeloldának szükséges területek úgy legyenek megválasztva, hogy minden legapróbb helyi érdek is honoráltassék, Craus Géza kollégánkat, — mint az erdő kezelőjét és így bizonyára ismerőjét is — kértük fel arra, hogy az ezen célt szolgáló részleteket helyrajzi számonként jelölje meg nekünk. Ezt ő volt szives meg is tenni, mi pedig az általa kijelölt részleteket egyenként elbíráltuk, azokat kivétel nélkül mentesítésre javasoltuk, de sőt azokat az O. F. B. egytől-egyig mentesítette is.

Ez a való tényállás.

Az hiszem kedves Barátom, nem kell több bizonyítékot felsorolni annak igazolására, hogy mint erdészeti szakértők a telkibányai birtokrendezés során az erdőgazdasági érdekeket teljes lélekkel megvédjük.

5. Ami pedig a nyílt levélnek azt a részét illeti, mely szerint én a személyt, ő pedig egész életében csak az erdőt védte, mindössze annyit jegyzek meg, hogy ez csak egyoldalú és meg is dönthető állítás, mert az az iránti bírálata magunkat illetőleg egyikünk sem jogosult.

6. Legvégül még csak annyit, hogy az előző cikkem megírásához értesüléseimet teljesen tisztá forrásból, az igazság és való tények forrásából merítettem. Más forrásra szükségem nem volt, a többit különben is zavarosnak látom. Megállapításaim és adataim helyességét mi sem igazolja különben jobban, mint az, hogy a szóban forgó ügyben Crausék által beadott feltevések végső fokon is elutasítottak.

Ne vedd rossz néven kérlek, hogy levelem ilyen hosszúra nyúlt, de bármennyire is igrékeztem rövidebbre fogni, nem sikerült, a hoztam intézett nyílt levelet pedig választás nélkül hagyni igazságérzetem nem engedte.

Szeretettel köszönt őreg barátod:
Miskolc, 1927. szeptember 14.

Köllő Pál.

Könyvismeretetés.

Török Béla: Fűrésztelepek tervezése c. munka augusztus hó végével jelent meg a budapesti Műszaki Könyvkiadó és Sokszorosító Intézet kiadásában. A munka — nyomtatott borítolapokkal ellátott gépelt litográfia alakjában — igen izlées szép kivitelben készült el.

A munkának elsősorban rendeltetése, hogy erdőmérnökhallgatóinknak kezébe egy olyan jegyzetet adjon, melyet főiskolai tanulmányaiknál felhasználhatnak. Ennek megfelelően a szerző az anyagot a főiskolai tanulmányrendben foglaltak szemelött tartásával állította össze. Másodsorban kiterjedt figyelmre arra is, hogy az elméleti részeket gyakorlati adatokkal egészítse ki. Így a munka gyakorlatban is igen jól használható fűrésztelepek tervezésénél, vagy olyan rentabilitási számításoknál, amelyek előbbiekkal kapcsolatosak.

A munka öt részből áll és pedig:

I. **Erdőgépek.** Ebben a fejezetben röviden, kivonatolva, leíró modorban a fűrésztelepek erdőgépei, azaz vizerőgépek, dugattyús gőzgépek, benzín-, gáz- és Dieselmotorok, végül az elektromotorok rendszerei vannak tárgyalva.

II. **Közelművek.** Ebben a részben a szíjhajtás szerkezeti részeinek megismertése mellett, a helyes méretű tengelyek, csapágyak, szíjdobok és szíjak megválasztásához szükséges adatokat foglalja össze a szerző, kiegészítve a DIN. táblázatokkal.

III. **Famegmunkálógépek.** Ebben a fejezetben a fűrésztelepeken alkalmazható munkagépek, tehát a különböző fűrészgépek (keret, kör, szalag stb.) 6 gyalumaró- és lefejtőgépek, továbbá a tűzfáaprítóballták vannak ismertetve.

A famegmunkálógépek ismertetésénél először ezeken szerkezeti, illetve szerkezeti részei, azután az egyes szerszámgepeknek a gyakorlatból vett technológiai adatai (méretek, fordulati szám, sebesség stb. stb.), majd a szerszámgepek munkateljesítményének, illetve energiafogyasztásának mikénti megállapításai vannak tárgyalva.

IV. **Egyéb üzemi berendezések.** Ebben a részben az irányjelző, szárító, gőzölő, fűrészporszálkáló és a világító berendezések vannak tárgyalva. Az említett dolgok természetesen olyan terjedelemben és irányban, amely a fűrésztelepek tervezésénél szükséges. Ennek megfelelően tehát gyakorlati adatokkal és számítási eljárásokkal kiegészítve.

V. **Fűrésztelepek tervezése.** Ebben a fejezetben a fűrésztelepek tervezésénél követhető eljárások vannak ismertetve, mindegyik utalással az előbbi fejezetekben előadottakra. Így ismertetve vannak a telep helyének megválasztásánál szemelött tartandó elvek, a fűrésztelepek szokásos és helyes beosztása, a fűrésztelepek berendezése, az alkalmazandó gépek és gépi berendezések megválasztásának ismertetésével és végül a fűrésztelep földmennyiségére vonatkozó költségcsatározás elvei.

Az egész munka a források között felsorolt őriasi irodalom gondos és lelkiismeretes áttanulmányozásáról és ebben a nagy anyagban való teljes jártasságról tanuszkodik. A munka rendszerének felállítására, a különböző ismeretek megfelelő csoportosítására jó pedagógiai érzékre vall. Targyalási

modora mindvégig világos, kifejezései szabatosak s a nagy anyagból érős ítéletképes-séggel emeli ki a lényegeset.

Ez a jegyzet egy régen nélkülözött művel gyarapítja az erdészeti szakirodalmat.

A munka, melynek terjedelme 272 sűrűn gépelt oldal 157 szövegvázlat ábrával kapható Horváth Kálmán soproni könyvkereskedőnél. Ár 12 P. K. M.

Tanácsadó.

E rovatban erdőgazdasági, erdőrendészeti, faipari, fakereskedelmi, jogi és adóügyekben bárkinnek szívesen állunk rendelkezésére s díjmentesen szolgálat felvitelgösesítet.

Kérdés: Csemeterletemben mintegy 200,000 drb. 2 éves erdei fenyő csemelém van, melyet egy kopárosodó hegyoldal berodósítására neveltem. A csemelék — talán a túlsűrű állásuk miatt — egyenlően s meglehetősen gyenge növések. Némelyik alig pár cm. magas. Kiültelem-e az erdőre, vagy átlakolozás s a munkát most öszel, vagy pedig jóvó tavasszal végezzem-e? Esetleg még egy évig erdelti helyükön hagyjam-e a csemelét?

Ba a csemelék túlságosan sűrű állásban vannak, mostani helyükön hagyni őket nem célszerű, mert jóvó nyáron sem fognak kelégszűn fejlődni.

Tessék mindet soronként óvatosan kiszedni és osztályozni. A tömölt sorokban álló csemelék rendszerint megcsalja a szemet; 20–30% bizonyára lessé kötele olyan, melyet egyenesen ki lehet ültetni az erdőre. 10–15 cm-es csemelék, ha a földre zúzókn, nem beleszemes odény s rajta a fűsodás jelei mutatkoznak, bátran kiültehető.

Ezeket tessék gondosan kiülteletni, 1x1 méteres hálaözamban, 6000 drb.-ot számolva egy hat holdra.

A tömölt át kiülteletni. Célserű azonban csak azokat kiülteletni, melyeknél az felültelet szükséges, mert az kiülteletés pénzbe kerül s egy csomó csemelét pusztulásul okozza. Dessük tehát a fenyőmagot ritkán s akkor az erdei fenyő-csemelék 80–90%-a már 2 éves korban kiülteletés nélkül kiülteletthető s sokszor jobb eredményt érnek el vele, mint az kiülteletés, idősebb csemelék.

Az kiülteletésnél 40 cm-es sor- és 2 cm-es csemelékkel megfelelően dolgozhatunk s az így kiülteletett csemelék következő öszel már kiülteletthők.

Az öszel munkát felülteletnél inkább ajánljuk, mint a tavasszal, mert a mi időhónkban a korai nyári hőseké könnyen föntreteszik a friss tavasszal ültetést.

A csemelék kiszedése október 15.-e körül megkezdhető.

Őszi vetésre ajánlunk

legmagasabb csiraképességgel bíró tülevelű magvakat (jegenyefenyő, simafenyő, luc, erdei feketefenyő 6 s 7b) lombfagyvakat (juhár, kőris, éger, stb.)

Slavoniai tölgymakkot

Kocsánytalan és kocsányos csemelék, gyümölcsmagot. Erdészeti csemelék, gyümölcsöndöncök, parkirozásra 80–100 cm. lucfenyők földgumóval darabonként 2 p. 20 f.

Közégi Fenyőmagpergetőgyár — Kőszeg.

Nyomatványait
a Keresztény Sajtóvállalat
könyvnyomdájában
rendelje meg.

ÜZLETI HIREK.

Tüzifában a kereset mindinkább élénkül, felfelé menő árákkal. Nagyobb készletekkel a bellőföldi kereskedők nem rendelkeznek. Az államasutakat nagyobb faanyagot igénylő kirásai következtében a bükk és tölgyfa iránt — javuló tendenciával — nagy az érdeklődés. Szép üzlet áll a tölgy s bükkfűrészára, főként a friezekben.

1. Tüzifa ab feladó állomás:

Bellőföldi hasáb (száraz)	240—248 P.
• vegyes •	224—235 P.
• dorong •	216—220 P.
• hasáb (friss)	— ... .. P.
• dorong •	— ... .. P.
Romániai hasáb	228—236 P.
Szlovenszói száraz hasáb ab határ 1256—1625 cK.	
Jugoszláviai hasáb ab határ	2200—2400 din.

2. Faszén ab feladó állomás:

Bellőföldi Ia	640—670 P.
Bellőföldi IIa	600—620 P.
Romániai ab határ állomás	650—660 P.
Szlovák • • • • •	3500—4100 cK.

3. Múfa budapesti paritásában:

Tölgy gömbölyű fa m ³ -je vékonyabb	32—38 P.
Tölgy gömbölyű fa m ³ -je 35 cm. nél feljebb	40—55 P.
Tölgy tournirök m ³ -je	75—80 P.
Tölgy bányafa m ³ -je	30—34 P.
Bükk gömbfa 30 cm-től felfelé	26—32 P.
Körös • • • • •	42—50 P.
Juhar • • • • •	48—52 P.
Éger • 25 cm. • • • • •	26—29 P.
Oyertyán • • • • •	38—44 P.
Akác • • • • •	35—40 P.
Nyár • (gyufa-gyártásra)	22—26 P.
• fűrészárra	28—36 P.

4. Fűrészáru budapesti paritásában:

Ia tölgy fűrészáru	150—170 P.
IIa • • • • •	140—150 P.
Tölgy boules	130—150 P.
Quartier árú	176—200 P.
Bükk gözölt, szelvézetlen	88—96 P.
• szelvézet	96—112 P.
Bükk gözölletlen, szelvézetlen	78—88 P.
Fenyő asztalosáru széles m ³ -e	105—115 P.
• keskeny m ³ -e	90—100 P.
Építőanyag széles m ³ -e	76—85 P.
• keskeny • • • • •	68—74 P.
Léc, zárléc	68—78 P.

5. Bognárfa ab feladó állomás:

Körös 15—25 cm. 10,000 kg.	360—440 P.
Szil 12—25 • • • • •	300—360 P.
Akác 12—25 • • • • •	370—420 P.

6. Fagyúrtmányok ab feladó állomás:

Donga, gönci telemléjében... ..	290—310 P.
Kerékfalp, bükk 22—24" h. 2,5—3" v. drb.-ja	0 20 P.
Küllő drb.-ja	0 10 P.
Kisvasuti talpfa 1.1 m. h. drb.-ja	0 40—0 44 P.
• • 1.2 • • • • •	0 50—0 56 P.
• • 1.3 • • • • •	0 72—0 76 P.
2 6 m. h. közbelső tölgy talpfa db.-ja	7 00—7 20 P.
2 2 m. h. közbelső tölgytalpfa drb.-ja	2 40—2 80 P.
Nyírfarúd drb.-ja 4 m. h. felső átmérőben 8—10 cm.	1 50—1 60 P.
Tölgy szőlőkaró db.-ja 1.8—2.0 m. h.	0 12 P.

7. Építési anyag, ab raktár:

Tégla nagyméretű darabja	0 07 P.
• kisméretű • • • • •	0 05 P.
• nagyméretű mészhomok	0 06 P.
• kisméretű • • • • •	0 04 P.
Portland cement q.-ja	5 80—6 60 P.
Mész q.-ja	3 84—4 00 P.

Innen-onnan.

— **Házasság.** Földváry Ida, Földváry Miska miniszteri tanácsos, m. kir. erdőgazdátó leánya és Magyar Pál m. kir. erdőmérnök f. évi szeptember hó 24-én tartott esküvőjüket a kaposvári róm. kath. plébánia templomban.

— **A németországi erdészeti kongresszuson** — amely Frankfurt am Main-ban folyó évi augusztus hó végével zajlott le — magyar részről részt vettek: Róth Gyula főiskolai tanár és Papp Béla miniszteri tanácsos, kik ez alkalmal a program keretén belül felvett tanulmányi utat is abszolváltak.

— **Onczay László** az egyesület ügyvezető alelnöke három hetes németországi tanulmányútján a bajorszergi (Spessart-vidéke) és a württenbergi állami erdők egyes gondnokságait járta be, hogy az egri vita-előadás anyagát a bajorszergen szerzett tapasztalatokkal is kiegészítse. — Érdeklődéssel várjuk az utjáról szóló beszámolóját.

— **Egyesületünk kezdeményezésére** a magyar erdőbirtokosok és fatermelői a magyar évi IX/12-én jöttek Budapesten a „Magyar Fatermelők, Fakereskedők és Fapárosok Országos Egyesülete” helyiségében össze, hogy az aktuális kérdéseket, főként a Máv. versenytárgyalásának feltételeit megtárgyalják. Ez értekeltek folyamányként a két érdekelttség közös beadványt dolgoz ki, melyet a Máv. igazgató-ságához fognak benyújtani. Célja ennek az, hogy a jövő évi kiírás feltételei a bellőföldi állomány méret, és minőségének megfelelően nyerjenek szabályozást. Egyesületünk képviselőiben Onczay László ügyvezető alelnök vett az értekezleten részt.

— **Az őszi erdészeti államvizsga** ez évben november hó 14-én és a rákövetkező napokon fog megtartatni. A vizsgát tenni szándékozók szabályszerűen felszerelt és kellően felbelyegyzett kérvényeiket a földmivélségi miniszterium erdészeti főosztályának címére legkésőbb szeptember hó 20-áig küldjék be.

Az erdészeti államvizsgára való bocsátásra mindazok igényt tarthatnak, akik a főiskola szabályszerű elvégzését záradékolt leckéknyvvel igazolják.

Az erdészeti államvizsga alkalmával 20 pengő vizsgadíjat kell fizetni.

— **Ismét a fenyőzési adó.** Lapunk egy régebbi száma beszámolt arról a sérelmes esetről, hogy egyik erdőbirtokosunk által

külföldről rendelt különleges, de kizárólag erdőtésre szánt erdei csemetékre a vámhivatal fenyőzési adót rótt ki.

Most ismét a financokkal van baj. Szükségem volt egy erdei tájóra. Hónapok óta kutattam hazai forrásoknál, de akkora árakat jeleztek, hogy kénytelen voltam Fromme régi bécsi szállítmóhoz fordulni. Kaptam is tőle egy új szerkezetű pompás kis műszert 300 pengőért. De örömföm, sajnos, korai volt, mert a vám és fenyőzési adóban 80 pengőt, tehát 270/-ot kellett fizetnem! Hát ha már a törvényes rendelkezések betartása céljából szükséges mérőműszer is fenyőzési cikk, — hová jutunk akkor? (C. G.)

— **A főiskola évnívító ünnepejye.** Főiskolánk új tanévét szeptember hó 25-én, vasárnap délelőtt nyitották meg szép ünnepek keretében, melyen Hermann Miksa kereskedelmi miniszter, a főiskola egykori adjunktusa, a bányászkongresszus közönsége s Sopron város társadalmának előkelőségei is részt vettek.

Az ünnepejya a magyar Hísekegy emlékeztető kezdődött. Utánna Fekete Zoltán rektor mondta el beszámolóját az elmúlt tanévéről, majd az ünnepi közönség a főiskola előcsarnokába vonult, ahol felavaták a főiskola 71 hős halottjának emléktábláját. Az első beszédet Hladonik István ifjusági elnök mondta s az ifjuság koszorúját helyezte el az emléktáblára. Utánna Fekete Zoltán rektor, a főiskola tanári kara, Zorkóczy Samu bányauji főtanácsos az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület, végül Thurner Mihály polgármester a város közönsége nevében helyezett el a koszorút szép beszéd kíséretében. Döiben az Erzsébet-kerti kioszkban a város háromszáz terítékes ebédet adott a kongresszus vendégei tiszteletére, melyen Hermann Miksa kereskedelmi miniszter is részt vett.

— **A kulturmérnöki hivatalok műszaki személyzetének szaporítása.** A Felsőduánantuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésében arra kérte a földmivélségi minisztert, hogy a kulturmérnöki hivatalok műszaki személyzetének létszámát szaporítsa, mert azok a mai lecsökentett létszám mellett a rájuk váró nagy feladatokat elvégezni nem tudják. A miniszter arról értesíti a Kamarát, hogy a vizüjgyi műszaki személyzet létszámának növelését indokoltnak találva, annak érdekében a szükséges lépéseket megtette.

Sulyos és fontos munkát végeznek állami erdőmérnökeink is e csonka ország elhanyagolt érdeinek érdekében s aki ismeri a munkát, mely példái egy járási erdőhivatal egyetlen erdőtisztjének a vállalt nyomja, méltán tanakodhatik rájta, hogy vajon nálunk is kielégítő-e a műszaki személyzet létszáma.

Ennek dacára a létszámemelés szükségeségéről sohasem hallunk, sőt akadnak

politikusok, kik még ezt a létszámot is sokalják. Hogy mi lesz ennek a következménye, azt könnyű elképzelni.

— A MÁV. idel talpfa versenytárgyalása szeptember 20-án zajlott le. A hirdett 500,000 drb. talpfaszükségletre az idén 2.325,000 darabot ajánlottak fel, tehát jóval kevesebbet, mint az elmúlt évben.

Az árak a tölgytalpánál tulnyomólag 260 m. 8—9 P. körül, a 250 m.-nél 760—870 P., a 240 m. 680—750 P., a 220-nál 360—420 P. körül változtak. A bükknél 260 m. 550—760 P., 250 m. 680—720 P., 240 m. 440—630 P., a vicinális talpánál 3—340 P. körül változtak.

— A Fakeskedelmi Szaktanfolyam október hó 3-án nyílik meg újból a Budapesti Kereskedelmi Akadémián s karácsonyig tart. Az előadásokat csak egyes cégek delegált tisztiveléi látogathatják.

Előadók: *Tomasovszky Imre* miniszteri tanácsos: Fakeskedelmi növénytan, közgazdasági enciklopédia, erdőbecslés. *Ifj. Gyal Károly*: A fa mechanikai feldolgozása és faipari gépek. *Dr. Szatmáry Károly* vegyész-mérnök: A fa kémiai feldolgozása és technikai mikroszkópia. *Dr. Fazekas Ferenc* erdőmérnök, fűrészgépjármű igazgató: A fakeskedelmi technikája. *Kapus Béla* ny. MÁV. igazgatóhelyettes: Vasuti és hajózási díj-szabás.

Adakozzunk

Vadas Jenő emléktáblája javára.

Egyesületünk hebelében már a múlt évben mozgalom indult meg, hogy nagynevelő tanító-mesterünk szülőháza emléktáblával jelöljük meg.

Az emléktábla-alap javára akkor gyűjtést is kezdünk, a begyűlt összeg azonban még korántsem elegendő Vadas Jenő emlékének méltó megörökítésére.

Egri közgyűlésünk egyhangúlag elhatározta, hogy a gyűjtést újra megindítjuk a taglásainkat adakozásra szólítjuk fel.

Tisztelettel kérjük t. taglásainkat a mozgalom támogatására. Szakunk nagy alakja megérdemli, hogy nevének hallatára erdészársadalmunk megmozduljon; a legkisebb adomány is közelebb visz bennünket a célhoz, hogy Vadas Jenő emlékét kegyelettel megörökítsük.

Az adományok: Magyar Államános Bételbank fiókja, Sátoraljaihely címre küldendők, megjelölve, hogy a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete számlájára, a Vadas Jenő emléktábla-alapra.

Pályázati hirdetés.

Egri közgyűlésünk a választmány javaslatára 400 pengőt szavazott meg a „Magyar Erdőgazda” V. évfolyamában megjelenő legjobb cikk jutalmazására azaz a kikötéssel, hogy a jutalmazott ezen összegből tartozik meghatározott programmal egy tanulmányt tenni e erről a lap hasábjain — tanulmány keretében — beszámolni. A pályázaton bárki résztvehet, kinek az 1927. év folyamán önálló cikke jelenik meg a „Magyar Erdőgazda”-ban.

Most jelent meg!

TÖRÖK BÉLA
okleveles erdőmérnök, főiskolai
adjunktus

Fűrésztelepek Tervezése

című munkája.

A 270 oldalas hézagpótló munka részletesen foglalkozik fűrésztelepek tervezésével s a fűrésztelepeken használatos erő- és famegmunkáló gépekkel.

Megrendelhető:

Horváth Kálmán soproni könyvkereskedőnél.

Ára 12 pengő.

Irodaszerekben sehol sincs oly nagy választék,
mint a

KERESZTÉNY SAJTÓBAN

Ifjúsági és szépirodalmi könyveket részleteire is kaphat minden hitelképes egyén. **Kereskedelmi és ipari könyvek** és papírok a legolcsóbban és legjobban minőségben kaphatók. Vételkényszer nélkül győződhetik meg, hogy a legalkalmasabb bevásárlási forrás.

Iskolai cikkek a papírárak emelkedése dacára változatlanok.

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBPPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszenterszébet.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat köznyomdájá
Sátoraljuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódog

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25.000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 123.000 papirkorona.

Az oldott kéve.

A nagy szinpadon megkavarták a hamu alatt szunnyadó parazsat, a politikai küzdelmek örök porondján újult erővel lobbant fel a régi láng. S míg két át nem hidalható világnézet vívja egymással az engesztelhetetlen harcot a maga elveivel, a maga érdekeiért s védi és támadja a numerus clausust, bizonyos szomorú rezignáció cseng a mi főiskolánk rektorának ényvítő szavai-ban: *sa létszámot korlátozó rendelkezések nálunk ma már feleslegessé váltak s mint tárgyalatlanok, megszüntetendők volna.*

Jól tudjuk mindnyájan, hogy a numerus claususnak a keresztény magyar fajtát védő rendelkezései bennünk soha nem érdekelték; az évszázados tradíciókban felült alma matert erről az oldalról veszély nem fenyegette. Jogos volt azonban az aggodalom, hogy az erdőségeitől, bányáitól, kohóitól megfosztott ország ifjúsága túlságos és veszedelmes mértékben fogja ellepni az erősen megcspant felvevőképességű erdészeti és bányászati pályák, mikor az elhelyezkedési lehetőségek a többi intellektuális foglalkozásokban is katasztrófálisan megfogytakoztak.

Ez a jogos aggodalom teremtette meg nálunk is numerus clausust, melyről most illetékes helyen hangzik el a vélemény, hogy immár feleslegessé vált.

Szinte hihetetlen tünet, mikor országszerte döngött az egyetemek kapuit a reményvesztett, elhelyezkedni nem tudó magyar ifjúság!

Erdemes ennek a különös tünetnek a mélyére nézni.

A szakom tanúsága szerint főiskolánk tényleg veszedelmes mértékben neplettednik.

A hallgatók létszáma a utolsó békeévekben s a háború utáni már többé-kevésbé normálisnak tekinthető években a következő volt:

Év	Erdőmérnök	Bánya- és kőművelés	Összesen
1910/11.	376	204	580
1911/12.	427	229	656
1912/13.	385	235	620
1923/24.	132	156	288
1924/25.	86	132	218
1925/26.	88	132	220
1926/27.	83	76	159
1927/28.	69	79	148

Az utolsó, leggyengébb létszámú tanév adatai még nem is egyenértékűek a többivel, mert a feltételeken beiratkozottakat is tartalmazza, kik csak az esetleges eredménytelen szigorlat után törölletnek a létszámból.

A pályát választó ifjúság részéről az érdeklődésnek évről-évre való fokozatos csök-

kenését látjuk, ha az első félévre beiratkozottak számát vizsgáljuk.

Erdőmérnökhallgatónak iratkozott be az első félévre 1925 őszén 23, 1926-ban 16, 1927-ben 14 hallgató, illetőleg a főiskola összes fakultásaira 52, 27 és 25 hallgató.

Mielőtt rátérnék annak bizonyítására, hogy e létszám mai nyomorúságos viszonyaink közt is kevés, próbáljuk kinyomozni az érdeklődés hiányának okait.

A tragikus békében, melynek az ország $\frac{2}{3}$ része esett áldozatul, talán az erdészet vesztette a legtöbbet: erdőségeink 86%-a került ellenségeink kezére!

E szomorú tény a trianoni békével foglalkozó irodalmunk s az elene irányuló, majd a revízió érdekében megindult mozgalom több ízben és nyomatékosan juttatta kifejezésre.

A számunkra megmaradt területek publikuma, ha erdőről volt szó, tájékozatlanságában különben is csak az azóta elvesztett Erdélyre s a Felvidékre jutott gondolni s erdészeti röpirataink és propaganda-előadásaink is elsősorútték, hogy: *szinte ifjúsgok mértékben rögződött bele a közvéleménybe, hogy a csonka országnak nincs erdeje.*

Nem egyeztünk volt már módunk tapasztalni, hogy siránkozásainkkal mintha túllétnék volna a célon: erősen megcspant és amugy is felreismert jelentőségünket mintha magunk is segítettünk volna még jobban lekicsinyíteni. Nem egyszer kérdezték már az Alföldön tőlem, hogy mivel foglalkoztok ti erdészek, mikor az országnak nincs erdeje?

Lehet-e csodálkozó rajta, hogy mikor a közvélemény ebben a tudatban él, nem jut eszébe a helyzetet nem ismerő fialtlásának az erdészeti pályán keresni boldogulását még akkor sem, mikor a többi pályák már katasztrófálisan túl vannak terhelve.

Igaz, hogy megdöbbentően nagyok az erdőgazdaság vesztései, de le nem beszélhetők munkatere megléte s maradt az erdészetnek. A csonka országnak is van még több mint 2 millió kataszteri hold erdeje s hegyvidékeink kopárosodó, pusztuló legelői, a vízmosások elrettentő mély sebei: az árvek bölcsői, az Alföld fásításra váró homokja s parlagon heverő szikjei tekintélyes számú erdőmérnöknek adnak ma is munkát s jól megérdemelt kenyeret.

Részben még hiányos adataim szerint a csonka országban ma mintegy 450 erdőmérnöki állás van betöltve s ha feltételezzük, hogy egy ember átlagban 25 évet szolgál — mint állagszám az megfelelő! — úgy a korosztályoknak szabályos megoszlása esetén évente 18 állás üresedik meg. Főiskolánk rektorának véleménye szerint pedig, ha beáll a normális állapot, évenként 25 új okleveles erdőmérnök fog elhelyezést találni.

A két szám tehát közel jár egymáshoz, biztonság okáért azonban válasszuk az alacsonyabbat.

Nagyon jól tudom, hogy nem egy kollégánk van ma állás nélkül, kik talán olvasva e sorokat, keserű gúnyt látnak a megállapításban, hogy hiánytól kell tartani az erdőmérnöki karban. Minden részvétele s együttérzése az övék, de a pillanatnyi tünnettől nem szabad megvezetelnit magunkat s tovább kell látnunk a mánál.

A mai helyzet átmeneti; az elmúlt években tömegesen végeztek a háború miatt visszamaradt különböző korosztálybeli hallgatók s ez a torlódás okozta, hogy ma több az eskü, mint a fóka.

A túlermelés most már megállt, egy-két év alatt még a csonka országban is meg kell hogy találja mindenki elhelyezkedését. S én most nem a márol, de a jövőről beszél s a mai állás nélküliek számára ugyem konkurrencia az a fiatalág, mely csak évek múltán fog végezni.

Ha elfogadjuk a tételt, hogy évente 18 állás fog üresedni, lássuk, hogy ezzel szemben milyen utánpótlást remélhetünk.

A közölt adatok szerint 1925 őszén s az azt követő években 23, 16 és 14 hallgató iratkozott be az erdőmérnöki szakosztály első félévre. Ha feltételezzük a legjobb esetet, hogy ezek 80%-a a tényleg végez, úgy 1929-ben 20, 1930-ban 13 s 1931-ben 11 új erdőmérnököt remélhetünk.

E három év alatt tehát a fiatalágban már 10 emberrnyi hiány fog mutatkozni a mai állástalanok javára s egyéb jel is arra mutat, hogy 1931 végére nem lesz már állás nélküli erdőmérnök.

De mi lesz azután?

Mi lesz, ha főiskolánk létszámában a fagyó sor tovább csökken s évente csak 8—10 emberrel lesz is kevesebb az utánpótlás a szükségessé?

Egyet fog ez jelenteni, elsősorban főiskoláknak szakunk egyetlen tudományos intézményének lassu elorvadásával, mert ki tart fenn és fejleszt drága pénzen egy elnéptelenedő, célját vesztett iskolát?

Egyet jelent ez másodszorban azzal, hogy elvészitjük lassan ismét a tért, melyet létszám lépésre foglaltunk el. Vajjon cseh jágereket akarunk ismét látni az erdőgondnokságokban s hazai szakiskolásoknak engedni át az uradalmi erdők vezetését?

Annak a magánerdőgazdaságnak az egész fronton való visszafejlesztésére fog ez vezetni, mely csak legutóbb kezdett a gerekszobából kinőni s lerázni magáról a mezőgazdasági gyámokodását, melytől semmi jót nem remélhetünk, ezt az öröklet terhet abból az időből, mikor a magánerdészek még grófi vadászok voltak.

Én nagy veszedelmet látok ebben! Mintha

presztízünket veszítettük volna el s a fiataliság nem merné életét a léket kapott hajóra bízni!

A kéve megoldott: pusztlunk, veszünk, az oldott kéve széthull, minden nap egy kalász vész el belőle.

Azonban könnyen lehet, hogy tévedek, a helyzet nem ilyen komoly. Jövőre s a beirat évente már 20–25 ifju ember fog beüzemeltetni az első évre s így a csonka ország keretei között éppen hogy pótolni tudjuk majd a mutatózó hiányt.

De meri-e valaki lelkiismerete szerint állítani, hogy ezzel betöltöttük történelmi feladatunkat?

Manapság kell, hogy a magyar kultúrának expanzív erje legyen! Kell, hogy remegjen a túlfűtött kazán, kell, szükséges, hogy a csordultig telt magyar kultúra túlfolyjon a szűk határokon s kitöltjön minden rést, minden hézagot, ami adódhat mutatkozó. Nekünk a mai adott helyzetben is arra a kegyetlen feladatra kell vállalkoznunk, hogy fölös számmal neveljünk szakembereket, hogy a felesleg akarva, nem akarva, kénytelen legyen Nagymagyarországon keresni boldogulását s ott őrtalója legyen addig is a magyar kultúrának, míg nem út majd a mi örök.

Azán elhígyjük talán a lehetetlent? Elhígyjük, hogy örökké fog tartani a tél s nem jön el egyszer a lombot fakasztó új magyar tavasz?

A történelmi és földrajzi szükségesség, a szomszédos államok korhódó gerendázata, a szű lassu percegése, a békerevizis mozgalom vártalan és hirtelen kivirágása mind reménytel kell hogy ébresszen bennünk.

Nemzeti imádságunkban is benne van a hit, mely a kemény, elszánt, fanatikus akartudással célt kell hogy egyszer érjen. Nekünk kötelességünk hinni rendületlen hittel, hogy előbb-utóbb területeket kapunk vissza, s egyszer visszaszerezük majd az utolsó rögöt is.

Erre azonban készülni is kell!

Mi lesz, ha a békerevizis mozgalom kapcsán csak egy rész is visszakérül az elvesztett területekből? A többi intellektuális pályák óriási túltermelése megóv attól, hogy megismétlődjön a balkáni komédia s borbélylegények körorvossá, zupás örmesterek jegyzőkké lépjenek elő, de erdőörökből még lehet ismét erdőgondnok, ha így haladunk tovább.

Csak a rüthénföld kerüljön vissza, egykét év múlva már összes állatállan és nyugdíjas erdőmérnökünk kevesnek fog bizonyulni s ha ugyanakkor máshol is tágujni talál a trianoni határ, kit állitunk majd ezekre az erdőben gazdag területekre?

Ki fogja vállalni a felelősséget, ha csödbé jut a magyar erdőzet?

Nem túlzott optimizmus beszéde belőlem, csak eshetőségeket talolgotok, melyeknek egyszer be kell következniök s melyekkel számolni kell.

Ha bekövetkeznek egy ilyen nagy sorsfordulat, nagy hiba volna az ország má területéről vonni el a ma szolgálatot teljesítő erdőmérnököket, mert a mai létszámra itt is erősen szükség van s egy ilyen irányzatnak nem maradnának el a káros következményei. A fiataliságban, a jövő generációban kell bizonyos számú tartalékról gondoskodni s államnak kell a mődöt találni,

hogy ez a tartalék adott esetben kéznél legyen.

Nem tudom osztani főiskolánk rektorának véleményét, hogy a numerus clausus, mint tárgyalanná vált intézkedés, nálunk megszüntendő volna.

Szerintem igenis fenn kell tartani. Minden szempontot gondosan megvizsgálva, latolgatva, állapítsák meg a hozzáértők és arra hivatottak a megengedhető maximális létszámot, de aztán gondoskodjanak is arról, hogy ezt a kiszabott keretet az ifjuság ki is töltsé.

A közvéleménynek helytelen információk kívül — melyet fentebb fejtettem ki — rektorunk főiskolánk elnéptelenedésének okát abban látja, hogy diákjölési intézményeink jóval kevesebbet képesek nyújtani, mint az ország egyéb főiskoláin s így a szégyénysorsu hallgatók más főiskolákon ígyekeznek elhelyezkedni.

Mődöt kell rá találni, hogy ez is orvosolható legyen s az érettségiző ifjuság megfelelő információt kapjon. Így legalább néhány magyar fiu jövendő sorsát biztosíthatjuk mai tanácsatlanságukban.

Kötelességünk ez elsősorban szakunk iránt, melyek meg kell óvniuk attól, hogy elnéptelenedjék, presztízst elveszítse s leszoruljon a nehezen elgallagt munkatérrel, kötelességünk azonban felvilágosítani a magyar ifjuságot is, hogy van még pályá, mely legalább halvány reménységekkel kecsegett, míg a többi egyetemek kapuján ott olvashatja az elretentő dantei mondat: „Hagyjatok fel a reménnyel, kik ide beléptek!”

Tóth Bődog.

A tisztító vágásról.

Ma, amidőn Csonkamagyarországon az erdőgazdaságban a békebeli értékesítési viszonyokhoz képest konjunkturalan számolhatunk, előtérbe kerülnek olyan állománynevelési problémák is, melyeket régebben elintéztünk azzal, hogy ráfizetést nem bír meg az ízem.

Ezen problémák közül jelen szerény tanulmányomban — miután az utóbbi 4 év alatt gondnokságomban cca 1000 kat. holdon végzettem — a fiatal 10–30 éves koru erők tisztításáról szeretnék beszámolni.

Bevezetéskül, miután ez a megérthetőség fontos kelleke, nagyjából a szóban forgó állományok átlagos leírását adom.

Előhegyeségi — mátrai — 200—500 m. tsz. feletti magasságban, E, EK, K, DK, felz 5°—25° lejtőn fekvő, átlagban 0,2 tölgy, 0,6 bükkgyertyán és 0,2 részben lágylombfákbal álló elegyes, 0,9 sűrűségű 3—12 m. magas szálerdők ezek, melyeket annak idején fokozatosan felújító vágással újítottak fel. A felújítás tagadhatatlanul sikerült teljes sűrűséggel, az itt-ott kimaradt foltok híján, de nem az eredetileg uralkodó fannemek elegendő arányának megfelelően.

A megváltozott tölgy és bükkgyegeknek a gyomfak nyomása alól való sűrűs felszabadítása és az elegendő arányú javítása égető kérdés lett, miért is kísérletet tettünk a tisztítandó terület nagysága és a sűrűség, no meg az effektív pénzkidás elkerülése végett 2 féle módszerrel is.

Először a közeli falvak lakosságának olcsó tisztítással való ellátása érdekében részes

tisztítással, azután a hozzáértő „butás tőtok” igénybevetelével szentissel. Megfigyem, a hozzáértés, az állandó erdei munkások ösztönzésre gyakoroltsága a legfontosabb kellek a tisztítási munkánál, mert nagy területen ilyen fiatal erdőben, ahol a szarvas is csak lassan törtet keresztül a sűrűségben, személyes kijelölés kivételnen nagy munka, szinte lehetetlen.

A részes tisztításnál a munkások a kivágott faanyagot teljes hosszúságban — koronával együtt — egy kocsiherre való rakásokban készítik össze. Az, hogy a gyűlékony rőze is mind berakatik, tüvzésélyes helyen, fontos. Munkakbér a kitermelt anyag 1/2 vagy 2/5 része természetben kiadva.

A szentissnél a tőtok a kivágott fárol helyszínt lecsapják a koronát (egyjáltan a szentissre nem alkalmas 1—2 cm. vastag ágacsakát) és szétteretik, a rudakat pedig a nyílások közepére hánnya, később szánkokon leeregetik a boksa (szerintük banya) helyre. Ennél a módnál a korhódó lomb és rügyfa a humuszképződésre jótékony, de a füzetlekezésre veszélyes hatással van. Munkabér vagy a termelt faszen bizonyos része természetben, vagy a faszen kereskedelmi árának cca 40%-a.

Munka szerszámok az előjárásnál balta, metszőlő és kézfűrész, másodikkal csak balta és fűrész.

A tisztítás alapjául, miután ez az idősebb állományokban egyszerűsmdn első erdőlés is volt — a „Heck”-féle erdőlési elv választatot, melyszerint „a talajvédelem szemmel tartásával az állományokból minden törzset eltávolítandó, mely nálánál értékeeseb törzset fejlődésében gátol”, hoztamondva: Cotta után „korán, gyakran és mérsékellen erdőj.”

Ezek szerint kivágatot — fajajok szerint — minden fűrész, nyárfa, tövislélek; lekinet nélkül arra, hogy a helyen lyukas maradt az állomány, mert a feltörő sarjak ügyis csak a szarvasoknak fognak kiváló téli eddeléül szolgálni, a nyirek közül azok, amelyek rudnak, lösenek alkalmasok voltak, vagy annak később sem feleltet volna meg. A később megfelelő nyírjak csak felgalyazattak, mert a visszamaradó világos lombkorona elnyomásától tartanunk nem kell.

Uralkodó állománykép a tölgy a bükkkel az előbbi javára egyelosen — a jelenlevő gyertyán pedig talajalóli szerepekre, a sűrűség kiegyensúlyozására és esetleg a későbbi erdőlések céljaira szánva — kezeltettek. Szigorúan szem előtt tartottok, hogy az állományok csak annyira erdőlésenek át, hogy a továbbfejlődéshez szükséges világosságot, térs állást, egyszerűs növényteret a lehető optimumban kapják.

Az egyedik fejlődésére és a honyomásra való tekintettel kieszédettek a felnyergelő fák, a teljesen alszorult, a száradó, a tulágas-bogas fák; a taroló vágások itt-ott visszahagyott akkor fiatal, most már aránylag idős fák nagyrésze körülgyűrűzletett, miután elágasodva tartartott erősmerteti szálfalknak nem fognak bevalni, a következő erdőléskor mint száradtak veszély nélkül lesznek kieszédhetők. A főállományba a hengeres törzsű aránylag megfelelő koronával bíró szép növéti törzsek hagyattak

* A szentiss itteni technikájáról egy másik alkalommal.

meg; minél vékonyabb volt az erdő, annál sürűbb állásban, mert a sok orvosságos mérég és nem celszerű az erdő testén nagyobb sebet ütni, különösen első tisztítások, mint amekkorát 3—4 év alatt kihever. Ez alatt értem, hogy a zárodást csak annyira bontottuk meg, hogy az alsó rügyek, ha véletlenül életre kapnak, vagy a különféle gyomnövények, ha felverődnek, feljebb csak 3—4 évig bírjanak vegetálni.

A növeter biztosításán kívül a törzsek szép fejlődésére még oly módon igyekeztünk hatni, hogy a munkabérbe — a jutalék részbe — bealkalultuk a felnyestést is. Mert bár az állományok legnagyobb részükben teljes zárodásban éltek, mégis az elhalt és száradófélben lévő oldalágak az egyedek szép száfa fejlődését és az elvont életerő folytán magassági növekedésüket is nagyban gátolták.

A felnyestés éles, hossznyelű baltákkal 3 m.-ig emberek, azonfelül a száraz ágak letörését éles kampókkal, a zöld ágak leoperálását az értékecsibb törzsekben 3—8 m. magasságig suhancok könnyű erdei létrákról kis kézi fűrészekkel végezték. Sajnos, a keletkező ágsebhelyek desiniciáltságát már nem végezhetjük, mert ez az eljárás — időt rabló voltánál fogva — finánciális oldalát vesélyeztetette volna. Kuriózumpék megjegyzem, hogy a felgályazott területeken termőhelyek és fafajokra különkülön apró kísérleti területeket jellemték ki, hol évenként október hónap végéig foglalkuj, hogy bizonyos átmérőjű ágcsótot a keletkező kallusz mennyi idő alatt forraszt be. Így pl. I. termőhelyen egy cca 25 éves 12 m. magas bükkfán 5 m. magasán levágott 2 cm. átm. ág helyét 3 év, egy másikon 1 cm. ág helyét egy év alatt teljesen benőtli. A nyestés legjobban türi a tölgy, a cser, a bükk és kevésbé a gyertyán — a gyors regenerálódást illetőleg.

Az erdő habitusára nagyszerű hatással van egy ilyen tisztítás. Megszabadulva főlegesen sejtéjlettől az erdő 5—10 évvel többet mutat mint annak előtte; a sűrűség arányosítottik, a gyilkos küzdelem a lért szabályoztatik. Hangsúlyozottnak kiemelem azonban, hogy jóval több munkások a fölkelési ügyes segédsejmellyel együtt a tisztításnak, mert soha többé helyre nem hozható károkat okozhatnak ezek a munkások, akik magukra hagyva igyekeznek a kiadósabb anyagot termelni.

Ezen tisztítóvágás után kb. 6—8 év múlva fog következni a tulajdonképpeni erdősítés.

Az egész tisztítási eljárás finánciális tapasztalatait leszűrve, megállapítottuk, hogy az állománynevelésen felül, figyelmen kívül nem hagyható pénzi eredmény mutatókzott. Kat. holdanként 8—15 rakás (bocsát) minőségű galyfa származott, illetve a szemesek 3—5 bocsát, egyenként 6 ürm. botfával raktak, melyekből 9—15 q faszenet nyertek. Ezenkívül itt-ott a jól használható nyírfaerdő és löcs, a szegény embernek való nyárszaruja, a szőlősgyedekeken keresett leányfűzfakarakó, a seprőnyel és véssz élénkítő munkát és emelők az értéket. Kat. holdanként átlagban 80 p. bruttó jövedelmét állapítottunk meg, melyből a részesedés, kezelési költség, utak fenntartása stb. levonása után marad mint tiszta 25 p. jövedelem+ az erdő ápolásával elért javított tömeg és minőségi növedék.

Olyan helyeken tehát, hol az erdő hoz-

záférhetősége miatt a szomszédos községek télen ráérő eleme ilyen módon megszeresheti tűzelőszert, részint a szociális állapotokon segítők nyagot, részint megővőjük erdőnket a nincstelenség baltájától, kik jobb minőségű tűzifa beszerzésére képtelenek és munkanélküli lévén, folyton csatangolnak.

Ahol pedig az erdő nehéz felvése miatt ezen gyengébb minőségű tűzelőszert, az értékesítést távolabb nem bírja, fölültenül ajánlható a szentítés, mert a szentet zsák-

ban, vagy kis erdei szánkokon közelíteni a tótnak nem nehézség. A faszen pedig hovatovább nagyobb jelentőségű nyer az uradalmak gazdaságaiban; egyrészt mint kisegítő kovács-szent, másrészt a vidékeken annyira használatba jött szivógyomtorokhoz nagymennyiségben keresik. Természetesen a piacot előbb kell megkeresni és csak azután szenteni.

„Korán, gyakran, mérsékeltlen erdőj.”

Galambos Gáspár.

Az erdőgazda adóterhei.

(Folytatás*)

Házadó és annak járuléka.

A pénzügyi szakirodalom a házadót minden más adónomtól függetlenül olyan önálló adóztatási értéknek minősíti, melyben a háztelkek, a bépítésre fordított tőke megadóztatásával egyesül.

A házadó tárgya tehát nem más, mint annak a legkönyvebben megfogható hozadéknak a sulyos megadóztatása, mely az adóköteles épületben rejlik.

Hogy mi a házadó forrása, mi az alakja, mik azok a terhes kötelezettségek, melyek az adóalanya hátrálnak, melyek az igénybe vehető kedvezmények esetei, arra vonatkozólag szolgáljon tájékoztatás a házadó tárgyában kiadott főbb rendelkezéseknek alábbi ismertetése:

„A házadó tárgya minden lakóház és más

* A földadóról s járulékaikról szóló ismertetés lapunk tavalyi évfolyamának 7—8. számában jelent meg.

állandó jellegű épület, ha falazata a földön nyugszik. (H. H. Ö. 200/925. P. M. ut. 1. §.)

A házadó alapja:

I. Bérbeadott helyiségek után azok évi bére, figyelemmel a H. H. Ö. 8. §-t kiegészítő 20000/925. P. M. sz. végrehajtási utasítás 1—10. alatti ismertetett rendelkezéseire.

II. Bérbe nem adott helyiségek után a házadó alapjául szolgáló lakás, illetőleg üzlethelyiség haszonértéke, általában olyan összegben állapítandó meg, mint amilyen bérösszeget tényleg fizetnek az illető községben, vagy városban hasonló helyiség után. (H. H. Ö. 9. §.)

Olyan községekben, ahol bérbeadott épületek, vagy nyitott helyiségek egyáltalában nincsenek, vagy ha eselleg szórványosan vannak is, de azok a haszonérték megállapítása szempontjából megbízható támpontot nem szolgáltatnak, a legkisebb haszonérték a H. H. Ö. 9. §-hoz mellékelt hivatalos táblázat szerint az alábbiakban állapítottak meg:

Legkisebb haszonérték pengőben:

	1	2	3	4	minden egyes forint (korábbi)	előtte egy forint (korábbi) után
	lakrésze után					
Földből vagy völgyből épített rosszkarban lévő házánál:	35	70	135	200	50	70
Földből vagy völgyből épített jókarban lévő házánál:	50	100	160	240	60	80
Szilárd anyagból (téglaából, kőből stb.) épített rosszkarban lévő házánál:	60	120	190	280	70	100
Szilárd anyagból (téglaából, kőből stb.) épített jókarban lévő házánál:	70	140	230	320	80	120

Ezen táblázat alkalmazásánál a haszonérték megállapítása szempontjából lakrészek számítandó: lakószoba, padlásosoba, pincészoza, hálófülke, terem, iroda, könyvtárszoza, képtár, cselédszoza, hall; ellenben adóköteles lakrészeknek nem minősíthető: az előszoba, (pitvar) fűrdőszoba, nyitott vagy zárt folyosó, kamara és lakrészeknek nem rendelt és be nem burtozott egyéb mellékhelyiségek. (H. H. Ö. 9. §.)

Nyitott, vagyis üzlethelyiségek: Bolt, mézsárszék, kávéház, kocsma, vendéglő helyiségek, műhelyek, orvosi rendelőszoba, ügyvéd iroda, takarékpénztári helyiségek, borbélyműhely. (H. H. Ö. 9. §.)

Egyébentk a lakrészek minősítésére, a házadóalap mikénti megállapítására, az épületeknek házaodósgyedeke szerinti csoportosítására stb. vonatkozó és itt fel nem sorolt szabályai felfuttalható a H. H. Ö. 200/925. P. M. sz. ut. illetőleg annak végrehajtása tárgyában kiadott 20000/925. P. M. sz. rendeletben.

Nem esnek házadó alá, vagyis házadó és a házadón nyugvó összes adópótlékok alól állandóan mentesek a H. H. Ö. 200—1925. P. M. sz. ut. 2—4. §-ában, illetőleg

azokat kiegészítő 20000—925. P. M. sz. vegr. ut. idevonatkozó rendelkezéseiben, felsorolt épületek és épületesrészek. Többek között: A mező és erdőgazdasági cselédházak és az üzem folytatására szükséges, de emberi lakásul nem használható egyéb gazdasági épületek és épületesrészek is, amíg azok mint a földbirtok tartozékai rendeltetésüknek megfelelően használatnak.

Gyárak és gyárakhoz hasonló ipartelek területén a szorosan vett üzem céljait szolgáló épületek és épületesrészek, gyári iroda-helyiség, munkásételező és átlósó helyiség, (H. H. Ö. 2. §) munkásépítők, nyomtatvány-raktár, mint az üzem céljait szolgáló épületek, vagy épületesrészek (közj. bíróság 326—1924. sz.)

Nem számíthatók azonban adómentes házakhoz a magasabb képzettségű erdészeti és gazdasági tisztviselők lakásául szolgáló épületek.

A házadó alanya a háznak mindenkori birtokosa, illetve a ház haszonélvezője.

A házadó kulcsa a házadó alapjául szolgáló nyers bérjövdelemnek illetve a megállapított haszonértéknek az 1927. évre Budapest 24°/a, törvényhatósági és ren-

dezett tanács városokban és gyógyfürdőhelyeken 20/0-a, más helyeken 15/0-a. (H. H. Ö. M. 8.)

Az 1925. XVIII. t.c. és annak végrehajtása tárgyában kiadott 80.000—1925. P. M. sz. utatásis az 1925. év óta eszközölt új építkezések, átalakítások és tatarozások esetében adómentességét, illetve bizonyos foku adómerséklést biztosít a háztulajdonosoknak. Az új építkezéseknél az adómentesség tartama 30, illetve 15 év.

Az átalakítás folytán keletkezett új adótárgyakat az átalakítási költségek nagyságához mérten pedig 6—12 évi adómentesség illeti meg.

Ezen adókedvezményekhez csak abban az esetben jutnak a házbirtokok, ha az új építkezések, vagy átalakítások után nyert, vagy nyerniendő új objektum legkésőbb 1927. évi december hó 31-ig lakható állapotba hozatik.

Az ideiglenes adómentesség kérdésében elsőfokon a m. kir. adóhivatal határoz.

A vonatkozó kérvények az épületek, vagy épületrészek egészben, vagy részben használatba vételétől számított harminc nap alatt nyújtandó be írásban az illetékes m. kir. adóhivatalhoz, melyhez mellékelni kell az épület, vagy épületrész tervrajzát és a hatóság lakhatási engedélyt.

Tatarozási munkálatok esetében az adókedvezmény mérve az igazolt tatarozási költségek nagyságához mérten felvétel egy és egy felvétel terjedhet adómentességig terjed. Nincsen azonban helye adómerséklésnek fényüzési, kényelmi célokat, vagy egyes helyiségek felosztását, megnagyobbítását stb. szolgáló munkálatok esetében.

A tatarozási munkálatokat a megkezdés előtt 15 nappal, a munkálatok befejezését 15 napon belül kell az illetékes községi előjárásnál írásban bejelenteni, amelyhez a felmerült költségek igazolásával egyuttal csatolandó az eredeti kiadási okmányok is.

Az adómerséklés kiterjed a házadóra és ennek alapján kivett községi pótdadóra. Mivel pedig a tatarozási költség beruházási teherként, jövedelemadó szempontjából is leírható tértel képez.

Az ideiglenes adómentesség nem terjed ki az utadóra, a házbérfillerre, a közüzemi díjakra, a fényüzési lakásadóra és a rokkantellátási adóra. Ha azonban az adómentesség a községi pótdadóra is kiterjed, az a községi betegpótlási pótdadóra is érvényes. (H. H. Ö. 5. §.)

A házadó alá eső épületekről, akár az épület bérbe van adva, vagy sem, akár ideiglenes adómentességgel bír, a ház tényleges birtokosa köteles minden év november havában a ház nyers bérjöveldeméről, illetőleg bérbeadás hiányában a ház hasznosítékéről bevallást adni. (H. H. Ö. 18. §.)

A bevallás késedelmes benyújtása, esetleg elmulasztása miatt a kivetés során megállapított házadónak 50/0-a, illetve 10/0-a vettetik ki bírság címén. (H. H. Ö. 32. §.)

A kivett házadó jogossága és mérve ellen, ugyánzint ideiglenes házadómentesség kérdésében felmerülő feledebezesek a vonatkozó fizetési meghagyás, illetőleg a határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt az illetékes m. kir. pénzügyigazgató-százhoz címelve, az illetékes m. kir. adóhivatalnál nyújtandó be.

Az ekként benyújtott feledebezesnek csak annyiban van hasznos hatálya, hogy ilyen

esetben — az elintézésig — a megelőző évre kivett adónak megfelelő hányada (I. II. III. IV. évi részlete) hajtható csak be. (H. H. Ö. 29. §.)

A házadó kivétési alapadóját képezi: 1) a községi pótdadónak, 2) a vármegyei utadónak, 3) a községi betegpótlási pótdadónak, 4) a rokkantellátási adónak, ugyanolyan mérvbén, miként azt a földadónál már ismertetlük. — *Vrabioviich Géza.*

Egyesületi hírek.

Az egyesületi ügyeit érintő levelezések vagy a lapba szánt közlemények *Tóth Bódogné* erdőmérnök, egyesületi titkár, *Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkereszt* címre küldendők.

Nyugtjuk az alábbi tagsági és lapdíj befizetéseket:

1926. évre	
Babos Károly, Abaujszántó	--- --- 4 P.
1927. évre	
Sallay József, Nagybatony	--- --- 8 "
Babos Károly, Abaujszántó	--- --- 8 "
Scholtz Hugó, Vitka	--- --- 8 "
Mester János, Egerbakta	--- --- 4 "

ÜZLETI HIREK.

Tűzfűtés kereslet nagy. További áremelkedés várható. Nagy az érdeklődés tölgy, bükkmirta és fűrészfűrű iránt.

1. Tízifia az feladó állomás:

Belföldi haszab (száraz)	--- --- 244—252 P.
* vevéges *	--- --- 236—240 P.
* haszab (friss)	--- --- 226—230 P.
* dorong *	--- --- P.
Romániai haszab	--- --- 228—240 P.
Szlovénoktól száraz haszab az határ	1250—1650 cK.
Jugoszláviát haszab az határ	--- --- 2260—2460 din.

2. Faszén az feladó állomás:

Belföldi fa	--- --- 640—670 P.
Belföldi fa	--- --- 600—620 P.
Romániai az határ állomás	--- --- 650—660 P.
Szlovák *	--- --- 3500—4100 cK.

3. Műfa budapesti partitásban:

Tölgy gömbölyű fa m'-je vékonyabb	34—40 P.
Tölgy gömbölyű fa m'-je 35 cm. nél feljebb	--- --- 50—60 P.
Tölgy fourmírók m'-je	--- --- 75—80 P.
Tölgy bányafa m'-je	--- --- 30—34 P.
Bükk gömbölyű 30 cm.-től feljebb	--- --- 30—34 P.
Körös *	--- --- 42—50 P.
Juhar *	--- --- 48—52 P.
Eger *	--- --- 20—29 P.
Gyertyán *	--- --- 38—44 P.
Ákác *	--- --- 35—40 P.
Nyár * (gyula-gyártásra)	--- --- 22—26 P.
* fűrészfűrűre	--- --- 28—36 P.

4. Fűrészfűrű budapesti partitásban:

Ia tölgy fűrészfűrű	--- --- 150—170 P.
Ila *	--- --- 140—150 P.
Tölgy boules *	--- --- 130—150 P.
Quartier árú	--- --- 176—200 P.
Bükk gözölt, szelvézelen	--- --- 88—96 P.
* szelvézeten	--- --- 96—112 P.
Bükk gözölt, szelvézelen	--- --- 78—88 P.
Fenyő asztalosírú szelvé m'-e	--- --- 105—115 P.
* keskeny m'-e	--- --- 90—100 P.
Építőanyag szelvé m'-e	--- --- 70—85 P.
* keskeny *	--- --- 68—74 P.
Léc, zárlecs *	--- --- 68—78 P.

5. Bognárfa az feladó állomás:

Körös 12—25 cm. 10.000 kg.	--- --- 360—440 P.
Szil 12—25 cm. " " " "	--- --- 300—350 P.
Ákác 12—25 cm. " " " "	--- --- 370—420 P.

6. Gyárfűrűmunkák az feladó állomás:

Donga, gönci telephelyben...	290—310 P.
Kerekfalú, bükk 22—24" h. 25—30" v. drb-ja	--- --- 0.24 P.
Küllő drb-ja	--- --- 0.12 P.
Nyírfáról drb-ja 4 m. h. feladó ár	0.40—0.44 P.
Kisvasutú talpa " " " " " "	0.50—0.56 P.
* " " " " " "	0.72—0.76 P.
2.6 m. h. közbelső tölgy talpa db. ja	7.00—7.20 P.
2.2 m. h. közbelső tölgytalpa drb-ja	2.40—2.80 P.
Nyírfáról drb-ja 4 m. h. feladó ár	--- --- 1.15 P.
méribén 8—10 cm.	--- --- 1.50—1.16 P.
Tölgy szőlőkaró db-ja 1.8—2.0 m. h.	--- --- 0.12 P.

7. Énités anyag, az raktrár:

Tégla nagyméretű darabja	--- --- 0.07 P.
* kisiméretű " " " "	--- --- 0.05 P.
* nagyméretű mészhomok	--- --- 0.06 P.
* kisiméretű " " " "	--- --- 0.04 P.
Portland cement q-ja	--- --- 5.80—6.60 P.
Mész q-ja	--- --- 3.84—4.00 P.

Innen-onnan.

— Nyugdíjbiztosítás. A földmívelésügyi miniszter Huszár Pál és Ajtay Jenő főerdőtanácsosokat hosszas és hü szolgálataik elismerése mellett nyugalmoba helyezte.

— Kinevezés. A honvédelmi miniszter Sándor Béla főerdőmérnököt erdőigazgatói minőségben megbízta a honvédelmi erdőigazgatók egyesítésének vezetésével.

— Halálozások. Wingert János m. kir. főerdőmérnök életének 39 ik évében Szombathelyen elhunyt. — Ugyancsak elhunyt egyesületünk régi tagja Peczel Mihály uradalmi főerdész Szilvásváradon, életének 76 ik, aktív szolgálatának 53. évében. — Nyugdíjbanon kékvél.

— Főiskolánk Segélyező Egyesülete felhívást bocsátott ki, melyben az erdőz kártársakat kéri, hogy a bányászokhoz hasonló módon támogassák az egyesületet.

Épen mai vezérükünk mutat rá főiskolánk lassu elnéptelenedésére, melynek egyik okát rektorunk abban látja, hogy diákokéi intézményeink nem tudják a szűkos anyagi viszonyok közötté elő halgaltatati új mértékben támogatni, mint a többi főiskolák hasonló intézményei.

A Segélyező Égylet, mely évtizedek óta fejtí mári ki áldásos működését, pénzünk elértéktelenedése folytán ugyszólván teljes alapkövetéit elvesztette s így feladatának nem tud eléget tenni. Bányász kártársaink e bajon segítendő önkéntes hoztak össze s máris tekintélyes összegget hoztak össze s most rajtuk a sor, hogy az ősi alma materhez való ragaszkodásukat és hálaikat kifejezésre juttassák. Az adományok Sopronba, a főiskola Segélyező Egyesülete címére küldendők. — Támogassuk fillereinkkel mi is a nemes mozgalmat!

Most jelent meg!
TORÓK BÉLA
okl erdőmérnök, főiskolai adjunktus
„Fűrésztelepek tervezése”
cími munkája.

A 270 oldalas térfüggetlő munka részletesen foglalkozik fűrésztelepek tervezésével s a fűrésztelpeken használatos erdő- és faszemanyag gépeket.
Megrendelhető: HÉVITELÉK 11. sz. napon könyvkereskedésnél.
Ára 12 pengő.

Adakoztatunk

Vadas Jenő emléktáblájára.

Egyesületünk kebelében már a múlt ébén mozgalom indult meg, hogy nagyvívű tanító-mesterünk szülőházi emléktáblájáról jelöljük meg.

Az emléktábla-alap javára akkor gyűjtési is kezdünk, a begyűlt összeg azonban még koránsem elegendő Vadas Jenő emlékének méltó megörökítésére.

Egri kögyűlésünk egyhangulag elhatározta, hogy a gyűjtést újra meginduljuk s tagársainkat adakozásra szólítjuk fel.

Tisztelettel kérjük i. tagársainkat a mozgalom támogatására. Szakunk nagy alakja megérdemli, hogy nevének hallatára erdőszélszadalmunk megmozduljon; a leghebb adomány is kúzebb vise bennünkkel a célhoz, hogy Vadas Jenő emlékét hűgyelettal megörökítsük.

R adományok: Magyar Államnos Bútel-bank fűlja, Sátoralajuhely címre küldendők, megjelölve, hogy a Tiszazobpárt Varmegyérik Erdészeti Egyesülete számlájára, a Vadas Jenő emléktábla-alapra.

Tölgymakkot

(kocsánytlan, kocsánytalan, cser-tölgymakkot) és az összes fagmagvakat és facsemelékét ajánlja

KEINER REZSŐ

okl. erdőmérnök Gödöllő

Magyar Erdőgazda

TISZAJOBBPARTI VÁRMEGYÉK ERDÉSZETI EGYESÜLETÉNEK LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én.

Szerkesztőség: Szentdomonkos, u. p. Bükkszentkeresztben.
Kiadóhivatal: Keresztény Sajtóállalat könyvnyomdája
Sátorlajuhely, Vörösmarty-utca 1. szám.

Szerkesztő:
Tóth Bódó

Évi előfizetési díjak:
Tagoknak 2 pengő = 25,000 papirkorona.
Nem tagoknak 10 pengő = 125,000 papirkorona.

Az erdőörök ebadói

Az erdő fenntartásának nagy horderejű közérdekét mindannyian jól ismerjük. A laikusok részére elég hivatkozni azokra a rengeteg összegre, melyeket Francia, Angol, Olaszország s az újvilág törvényhozői a kapzsóság és tudatlanság okozta erdőirtások visszafásítására ismétlenül megszavaztak.

A Mindenható nem mulatsággal szórta be földtekéinket erdőekkel. A természet rendjében minden facsopornak meg van a célja, rendeltetése. Ez ellen bűnhődés nélkül vétkezni nem lehet! Ép ezért ma már minden állam törvényvel biztosítja az erdő fenntartását.

Azt is tudjuk, hogy az erdő fenntartására s gazdálkodására vonatkozó törvényeink s rendeleteink végsőfokú végrehajtói erdőőrök s altisztek. Ebből tehát az következik, hogy ha már az igen sokszor veszedelmes éjjel-nappali strapás foglalkozásukhoz mért s, illő életet nem is tudunk ezen nem irányuló s minden oldalról csak ellenséges indulattal környezett személyzet részére biztosítani, mindenesetre nagy magán és közérdek, hogy legalább a kétségbeesés szélén álló napi gondokat elimináló megélhetés s az agkori ellátás részükre biztosítható!

Negyedik évtizede hivatgom fel az illetékes körök figyelmét ezen szegény s mondhatom az állameszméhez mindig hűségese munkásokra, akiknél — valljuk be — sulyosabb s valószínű pária sorsban tengődő foglalkozási ág hazánkban nem létezik. Egy falusi kondás, cordsás — bocsánat a hasonlatot, — ellátása uri dolog az övékéhez képest!

Azt is ismétlenül kimutatam fejtegetéseimben, hogy hiába mindennek, az állami kezelésnek sem lehet s nem is lesz addig eredménye, amíg a járási erdőőri intézmény, a személyi függetlenség biztosító fizetéssel nem lesz államosítva. Annál kevésbé, mert egyszer csak mégis elkövetkezendő új erdőörvényünknek az intenzívebb állami felügyeletet az összes erdőkre ki kell terjesztenie s ezt eredménnyel ellátni azonban állami altiszti személyzet nélkül képtelenség! Arra pedig még gondolni sem lehet, hogy a természetes felújulásos vágásmódot az állami kezelés alatti erdőbirtokokon ezen intézmény nélkül csak bevezetni is lehessen.

S ha ez mind így van, — amit tagadni nem lehet — akkor igazán nem a frázisos »megdöbbenéssel«, de megrendülő hittel s a jövőbe vetett remény szíjével fozásával kell megállapítanunk, hogy ezen árván tengődő s nagy felelősséggel robtoló személyzet még oly közértek viselése alatt is görnyedezik,

melyektől törvényünk értelmében mentesítve kellene lennie.

Csak példának hozom fel az ebadót. A vármegyék szabályrendeletei a csendőrség, folyamőrség, határőrség, rendőrség stb. ebeit mentesítik ezen adótól, holott ezen intézmények személyzete városokban, községekben, de legalább is telepeken lakik. Az erdőök tömkelegében sok kilométer távolságokban az emberi segélyhelyektől, örökös veszélyeknek kitett magányosságban rejtőző erdőörön azonban, — annak dacára, hogy eskü-bizonyítványban is be van nyomtatva az 1879. évi XXXI. t.c. 40. §-a, mely szerint *közbiztonsági közegnek tekintendő*, — kérelhetetlenül behajtják a ma már egy szegény erdőörnell bizony számottevő összegű ebadót.

Hogy pedig az erdőör a közbiztonságnak is *tényleg* öre, az elég eset bizonyítja; de igazolják azért csendőreink is, kik bennük mindig számba-

vehető segítséghez jutnak. De ezenkívül az erdőör törvényünk szerint a véderő kiegészítő része is! Tudjuk a nagy háborúból, hogy ellenségeink hegyes, erdős vidékeken elsősorban keresték halálra az erdőök személyzetét. Bizonyára nagyon jól tudták, hogy miért.

Minden tekintetben megérdemelt tehát ez a, szintén állandóan hadilábon álló személyzet, hogy Országos Egyesületünk felterjesztéssel fordulna az illető miniszter urakhoz annak elrendelése végett, hogy a vármegyési szabályrendeletekbe, a többi intézmény mellett az erdőörök ebadó alóli mentesítései is felvéssenek.

Az egész jelentéktelen dolognak látszik, — de a szegény embert az ág is húzza. Legalább egy ily ág lenyesésével könnyítve lesz sorsukon s törvényes joguk elismerése is tényé válik s erkölcsi erőt vált ki.

Craus Géza.

Vita a természetes felújításról.*

Rendezte a Tiszajobbpárti Vármegyék Erdészeti Egyesülete folyó év június havában Egerben tartott vándorgyűlésén.

(Folytatás).

A következő felszólaló *Schmotzer Gyula*,

ki az alábbiakban szól hozzá a kérdéshöz:

Az első ponttal nem kívánok foglalkozni hosszabban, mivel Radó főmérnök úr azt részletesen tárgyalta. Annyi bizonyos, hogy az 1879. évi XXXI. törvények az erdőök elrendelése, mely a mesterséges fásítást írta elő s mely a használatot tarvávalas engedte fogantatni, károsan érezte hatását az erdőöknek.

A tarvávalas területek egymástán sora-koztak az erdőbirtokokon s a mesterséges felújítás elmaradt, vagy csak nagyon későn s fél munkával végrehajtva követte azt. Az évekig erdőstetlenül álló terület elszegényedett, a föld termőerejéből vesztett. Az erdőstés költséges volt. Az elültetett csemeték jórésze kipusztult: a folytonos pótlás újabb és újabb kiadással járt.

Az erdőstés lassan elhanyagoltott s így állott elő az a sok rosszul felújult fiatalos, amelyek ma 30—50 éves korban sem záródtak eléggé, vagy a lombkoronájuk össze is ér, ha a sátor teljes is, a holdankénti törzsszám s a törzsek magassága és fejlettsége s főleg a talaj termőerőben való tartása sok kívánni valót hagy hátra.

Amikor látták azt, hogy az erdőstési költségek túlnyomó s látták a tarvávalas rendszer egyéb káros következményeit is, akkor tértek át a természetes felújításra, a fokozatos felújító vágás alkalmazására.

Az akkor összeállított üzemtervek (gazdasági tervek) és a fokozatos felújító vágás

alkalmazását, szóval a természetes felújítás szabályozó rendelkezéseire annyira megkötötték a kezét a kezelő erdőstésnek, hogy hibát ismét hibára halmoztak.

Főleg azonban a rendelkezések helytelen magyarázatából, szolgai végrehajtásából származtak azok a hibák, melyeket később alig, vagy csak nehezen, költséges munkákkal lehetett némileg ellensúlyozni.

Amikor a rendelkezetelek úgy értelmeztek, hogy a nyitó és a magvágások bizonyos meghatározott időközökben kell hogy következzen egymást, csuszak be a legnagyobb hibák. Végrehajtották a felszabadító és i. tarvávalásokat anélkül, hogy magtérmet let volna.

Ha a felújítás időszaka alatt véletlenül jó magtérmetűnk volt, ezekből az idők visszamaradt fiatalosaink a természetes felújításnak gyönyörű példái. A rendelkezetelek helytelen fel fogása és hibás fogantatásából keletkezett s fel nem újult varrossal, gyéren felújult területek mint s moru példák nem állíthatók oda bizonyítkul, hogy az erdőök természetes felújítása való törekvés is helytelen, hibás és kere-tül nem vihető vagy csak áldozatok árán sikeres.

Ha az üzemtervek a kezelő erdőstészek nagyobb szabadkezettel biztosítanak a gazdálkodásnál is az a szakzervény, lelkiismer-

* A vita első részét lapunk szeptemberi szápan közöltük, rajtuk kívül első okokból azonbanak most van módunkban folytatni.

tesen jár el s ki tudja használni az összes körülményeket, melyek a felújítás sikerét befolyásolják, akkor a siker nem marad el.

Ha ez az nem is teljes, de mesterségesen pótolni alig kell valamit.

A jelenben bevezetett száloz vágásos gazdaság egyesíti magában azokat az előnyöket, melyek befolyással bírnak az erdők természetes felújítására. S mitűn állandó szálozról van szó, amely az előhasználatoknál gyérítés, a főhasználatoknál ritkítás-lőtérítés s a záródásbontás csak ott tartja indokoltnak, hol a magtermés előkészítéséről, egyben a fák hizlalásáról, vagy a már megtelepedett fiatalosnak fokozatos felszabadításáról van szó, olyan óvatosságra is inti a kezelőt, hogy gyakorlatlanabb ember is sikerrel, szinte hibát kizárva, fogantositathatja. S már maga az a körülmény, hogy addig erősebb záródásbontó ritkítást végeznék nem szabad, amíg magtermés nem volna, amíg a fiatalos meg telepedett, kizárja azt az óriási hibát, amit a fokozatos felújító vágás alkalmazásával lépten-nyomon elkövettek.

Úthálózat tekintetében rosszul állanak erdeink. Ezt pótolni gyorsan nem lehet. Azonban az úthálózat hiányos volta leghelebbebb 25%-al drágítja a kezelést. Ez jóval alatta marad a mesterséges erdősítés költségének. Itt a felújítás biztos, míg a mesterséges erdősítésnél hosszú éveket át fogantatosított pótlások ott is bizonytalanabb.

Áttérve az 1926. évi nagy tűlygmakk természetére, legyen szabad a t. közgyűlés figyelmét felhívni azon körülményre, hogy itt gyors elhárítással, sürgős cselekvésnek van szükség, hogy ennek a maktermésnek ki nem használása katasztrófális ne legyen az erdőgazdálkodásra. Így maktermés legfeljebb minden felszabadban szokott előfordulni, mely sok újabb hangzottot elvet döntött meg. Többek között azt is, hogyha a tölgy talaját kiéli, ott a tölgyt már természetesen felújítani nem lehet.

A parasznai erdőhivatal kerületében vannak olyan erdőrészek, melyek agyonlepettet talaján öreg tölgyek állanak. Ezek aláteljesítés tölgyvel éveken keresztül kísérlet tárgya volt. Az aláteljesítés sohasem sikerült. S ma a b6 maktermés és főleg a kedvező időjárás megmutatta, hogy felújítható, mert kevesürűn telepedett meg alatta a legszebb tölgyfiatalos. Ki kell használni ezt a maktermést még áldozatok árán is.

Itt az ideje, hogy a sok sarjerdőt magról kelt erdővé alakítsuk át, sőt a cserrel vegyes tölgyeseket tölgyesekké lehet visszavárasztani.

Csernaktermés alig volt s ahol a korcsák összeértek, még a cser koronájának errefiraja alatt is tölgy telepedett meg.

Tisztelettel javaslom, hogy hívjuk fel a földmivelségi kormányzat figyelmét a fyi elrontott fiatalabb erdőkre, ahol a tölgy iszben, vagy egészenben aláteljeült. Kerjünk ggedélyt a silány anyag kitermelésére.

Ma a legjobb alkalom, hogy a volt urbes birtokosságok sarjerdőit rontott erdt a maktermés kihasználásával, magról kelt erdőkké alakítsuk át. Bár tudom azt, hogy a tölgy fényigényes és a beárnyékolásig nem tűri, azért mégis csak az ótos felszabadításnak vagyok a híve.

re is példa volt az idei tavasz. Olyan heken, ahol az anyafák 04—05 záródásban visszahagyttak a fiatalos védelmére,

a fagy erős károkat okozott annak dacára, hogy a fiatalos 3—4 éves volt alatta.

Téhat milyen károkat okozott volna ott, ahol a fiatalos 1—2 éves volt. Különösen a természetes aláteljeülésnél s akkor, amikor lombtakaró nem, vagy csak alig védte azt a zsenge csemétét, melynek makkja a felszínen él tovább. Az pedig, hogy a használatnak gyakori visszatérésevel nagy kárt okoznak a fiatalosban, nem egészen állja meg a helyét, mert hiszen csak a terület bizonyos részén dolgoznak. Míg egyszerre való felszabadítással az egész terület összevissza van dűlva. De ha a kedvező telet kihasználjuk, ha a fiatalosok felszabadítását, mint azt a természet törvénye is előírja, (tél havon eszközljük, akkor a kár minimális lesz.

Legsürgősebb teendők közé tartozik tehát az 1926. évi óriási és teljesnek mondható maktermésnek nemcsak kihasználása, de megmentése. A vágható kora, tehát főhasználatra amúgy is előírt területeken a fiatalosoknak fokozatos felszabadítása legyen első kötelességünk. A záródás megbontásával, a ritkításal olyan helyzetbe hozhatjuk, melyben az anyafák vélszeme alatt továbbra is zavartalanul fejlődhetnek és erősödhetnek. A nap és csapadék kellő mértékben való bebecsajtása a fejlődést elősegíti, a felújulást biztosítja. S ebben az állapotban tarthatjuk addig, amíg a többi területeken, melyeket felújítani akarunk, a felszabadítás szintén elvégezzük, mert hiszen, ha az összes aláteljeült és főhasználati területeken, vagy átalakítani kívánt területeken a teljes felszabadítás mind egyezre végrehajtható, tülhasználatot követnénk el. Az anyafáknak 05—07 záródása mellett a meglepett csemete egy darabig zavartalanul fejlődhetik, amikor a záródás már kezd kellemetlenül válni, fejlődésük lassabb lesz, stagnálnak, de a kizpusztulás még nem fenyegeti, akkor újabb területeket iszközölhetünk.

Így időt nyerünk azon összes területeken a fiatalos felszabadítására, melyeket részint a főhasználat, részint a rontott mivoltuk miatt kell az új máról kelt állománnyal felszerelni anélkül azonban, hogy a fátömbben tülhasználat állana elő. A volt urbes erdőben pedig kisebb üzemszünettel hozzuk be a tülhasználatot.

Az bizonyos, hogy a természetes felújítással, termelési és szállítási költségöbbséggel áll elő. Ez azonban, mint fentebb is említetttem, legfeljebb 20—25%-ot tesz ki. Ezzel a költségöbbséggel azonban a területet beerdősíteni nem lehet még először sem, nem is számítva azt, hogy kedvezőtlen időjárás mellett ugyanazt a területet 4—5 ször is pótolni kell s a felújítás még akkor is hézagos. A talaj pedig a mesterséges erdősítés esetén későn lesz teljesen beárnyékolva, erejébb sokat veszít, amit a fiatalos későbbi fejlődésén észre lehet venni.

Az előadottakkal óhajtottam a feltett kérdésekre reávilágítani.

Schmotzer Gyula szavai után ismét *Oncaz László* emelkedik szószárra.

Úgy látja, hogy őt félreértették. Ő nem ellensége a természetes felújításnak, ellenkezőleg — hve. Ugrászserűen, kellően elő nem készítettnek s a birtokosság érdekeit figyelmen kívül hagyónak látja a hatóságok azon irányítói intézkedését, melyekkel a gazdasági tervekben a természetes felújításra való áttérés átmenet nélkül előírta. Ennek igazolására pontokba foglalja, hogy:

1. a magyar erdők feltáratlan volta,
2. a külterjes gazdaságoktól jellemző tölgyön való értékesítési mód,
3. a kezelő személyzet ily irányú gyakorlati készültségére,
4. a mintaként vett államok erdőgazdálkodásáról erdőklő klimatikus viszonyaink,
5. az erdők javarészenek sarjerdőit volta oly tényező, melyek a lassu, óvatos áttérést kívánták meg annál is inkább, mert a birtokosokat ezen áttérés pénzügyileg is súlyosan érinti.

Hízen a nagy területen való használat a termelés, de különösen a fuvarozás költségeit emeli s emellett nagyobb kezelő személyzetet igényel.

A birtokost oly beruházásokra kényszeríti, amelyre esleg anyagi helyzeténél fogva képtelen.

Az évi hozamot úgy mennyiségben, mint minőségben egyenlőnéne tessz s ráadásul a mesterséges fasítás, pótlás biztosítása végett a csemetekerteket továbbra is fenn kell tartania.

Véleménye szerint az állam feladata csak odáig terjedhet ki, hogy a faállományt, a tölkét biztosítsa; a kihasználás módját, az az megterhelést és egyéb konzekvenciákat jelent a birtokosa, bármi szép is a cél — már előírnia nem volna szabad. Meg kellett volna várni, hogy az eredmények láttára a birtokosság önként térjen át a természetes felújításra anyagi lehetőségei szerint. Nem szabad és nem lehet senkit teherbíró képességén felültre kötelezni.

Az eddigi tapasztalatok után a természetes felújításra való áttérést nem tartja indokoltnak ott, ahol a mezőgazdasági köztes használat lehetséges, továbbá a mezőgazdaságot kiegészítő s a közös tulajdonú kisebb erdőknél.

Ehhez tartoznak tartja a nagy területen való beavatkozást; az utak hiánya következtében a hegyoldalak felső harmadában való előkészítéssel tartja helyesnek, ugyanohy azokkal felülről lefelé haladjanak. A nálunk egyedül üdvözítőnek tartott szálozavágással pl. Németországban (Württemberg) már fel is hagyta.

Ezek után általános erdőklődés közepette *Róth Gyula* főiskolai tanár szól hozzá a vita tárgyához:

A felvetett kérdés azokkal a vonatkozásokkal együtt, amiket Lippóczy hét kérdőpontjába bevett, oly terjedelmes, hogy rövid felszólalásba nem foglalható bele. Legyen szabad ezért csak vázlatosan rávilágítanom a kérdőpontok és a felszólalások során egyes főbb tetelekre.

Már régebben a szaklapokban kifejezést adtam annak, hogy a természetes felújításra való áttérés súlyosabb változásnak itelem, mint a rendezetlen gazdaságokba a rendezes gazdasági terre való áttérést, mert ez utóbbinál szilárd — sőt tulajdonos szilárd — keretbe való szorításról volt szó, amit hatalmi szóval el lehetett intézni és aminek feltétlenül jó hatása és eredménye kellett hogy legyen, bár tudjuk, hogy a cél érdekében áldozatok is kellett követelni. A természetes felújításra való áttérés az egyéni képesség és cselekvési szabadság nagy mértékű érvényesítését jelenti, ami egyrészt az erdőgazda munkájának és tudásának komoly próbátéltét hozza, másrészt utat nyithat oly visszaleléseknek, amelyek régebben éppen a merev keretek felállításával kellett megakadályozni. Nagyon szomorú és lesújtó volna, hogyha a felszázados oktatás és nevelés után arra kellene ebed-

nünk, hogy sem tudásunk és szorgalmunk nem elég az új feladat megoldásához, sem erőtlenleg nem vagyunk érettek a szigorú ellenőrzés megállítására.

Erdünk feldarabolva kétségeléstől oly tényező, amely a természetes felújításnak sokkal nagyobb akadály, mint a tarvágaság gazdaságnak. Utak nélküli a természetes felújítás csak korlátolt mértékben sikerülhet, mert a kihalással tönkre tesszük jó részben azt, amit a fokozatosan haladó bontásokkal megteremtettünk.

Azonban ne felejtjük el, hogy az úthálózatra nemcsak a természetes felújítás érdekében van szükségünk, hanem a gondos állományápolás és a szakszerű kihalás érdekében is, nem is említve azt a sok előnyt, amit a jól vezetett és karban tartott út az erdőgazdaság bármely terén biztosít. Ez azt jelenti, hogy utakra akkor is szükségünk van, ha nem akarunk természetes felújítással dolgozni! Ut nélküli a gazdálkodásunk sohasem lehet belterjes erdőgazdaság, hanem csak gyarmatias jellegű „exploitatio”.

Hasonló nagy nehézséget jelent a *személyzet gyakorlati készségének hiánya*, amit még fokoz a példákot adó külföldi erdőgazdaság meteorológiai, talaj- és klímabeli viszonyainak eltérő volta, valamint annak általánosságban is eltérő gazdasági helyzete.

Az eltérő viszonyok miatt nem ültethetjük át egyszerűen a külföldi eljárásait, mert nem tudjuk, hogy az eljárásnak bármily pontos utazása magával hozza-e az ottani eredményeket, akár a sikert, akár a sikerlétet? Szükség van tehát arra, hogy itthon kipróbáljuk az egyes eljárásokat. Ennek felismerésében már több mint husz évvel ezelőtől szorgalmaztam a kísérleti állomások keretében éppen a természetes felújításra vonatkozó nagyszabású kísérleteket, de — sajnos — csak *egy* ilyen nagyméretű kísérleti telepet sikerült megvalósítanom, a likavkai. Ennek tényleges tapasztalatain épült fel a hegyvidéki erdők természetes felújításáról szóló előadásom, amit részben az Országos Erdészeti Egyesületben tartottam, amelynek sikerét éppen annak köszönhettem, hogy tényleges eredményekből fakadt. A gyakorlati gazdaságból nyilvánult meg akkor az az óhaj, hogy hasonló kísérleteket telepítsünk más erdővidékeken is; sajnos, nem teljesíthetett ez a nagyon megokolt kívánság; csak három évvel ezelőt nyílt lehetőségem arra, hogy hazánk több helyén telepíthettem ilyen kísérleti területeket, amelyek tapasztalatait nagy hasznunkra lesznek. Nyilvánvaló, hogy igen nagy előnyt jelentene, hogyha már a hatunk mögött volna legalább a főbb erdőtypusok, illetve erdővidékeken szerzett víztizedes tényleges tapasztalat. Ennek híján bizonyos egy kollégáink sem, akinek tényleges tapasztalatai volnának a természetes felújítás elvi különbségeit mutató eljárásai terén.

Ne méltóztassanak félre érteni! Tudom, hiszen magam is láttam, hogy a mai hazánk területén is vannak jól sikerült természetes felújítások tölgyben, bükkben, erdei fenyőben; de hogyha rekonstruálni akarjuk azt az eljárást, amely ezeket hozta és keresztül azok számszerű adatait, minduntalan megakadunk. A lapnak másik oldalán pedig a nemeskerült természetes felújításoknál igen hosszú sorát látjuk anélkül, hogy számot tudnánk adni arról, mi okozta a nemeskerült és mit jelent az számban kifejezve?

A fentiek után önként adódik, hogy — bár elvileg nagyon kívánatosnak tartom a természetes felújításra való mielőbbi és minél szélesebb keretben való áttérést — annak gyors keresztülvitelét és kizárólagos követését egyenesen hibának kell mondanom, mert ez sürű félrekerülésre vezet és emiatt a természetes felújítás diszcreditálását eredményezheti, amint ez már tényleg be is következett.

Hozzájárul ehhez, hogy a szálaló vágások eljárásának a közelmúltban követelt alakját — bár kb. minden gazdasági tervbe bele van írva — szakértársaink nem érték meg, aminek igazolására legyen szabad elmondanom a következő esetet. Hallgatógómmal tanulmányi gyakorlaton voltam egyik kollégánknál, aki egyébiránt jelen van és akinek kiváló munkáját mindannyian elismerjük és igen nagyra becsljük, akinek érdekében a szálaló vágások eljárás folyt; ott a helyszínen felkértém, legyen szives és ismeresse hallgatógómmal a szálaló vágások eljárás rendszerét és lényegét, amire ő azt válaszolta: „ezt ő is az erdőművelés professzorától várja!”

Ebből azt a következtetést vonom le, hogy eleinte az oly eljárásokat kell alkalmaznunk, amelyek rendszerre határozottan körvonalozható és amelyek közvetlen célja és eljárása félre nem érthetően előírható. Ezekből azután egyes kollégák, akiknek különleges érzékük van a természet adta helyzetek megítélésére és hasznosítására, kifogás alkalmatlan azokat az eljárásokat, amelyek nem írhatók körül pontosan és amelyek lényegét, munkájuk módját és egymásutját nem lehet pontosan megfogalmazni szabályokba foglalni.

Mert avval tisztában kell lennünk, hogy mennél inkább távolodik a gazdasági eljárásunk a tarvágtól és mennél inkább közeledik a szálaláshoz, annál gondosabban megfontolást követel minden lépés és annál nehezebb a gazdasági eljárásunk pontos előírása és annak eredményeinek számszerű megállapítása ill. annak részleteiben való ellenőrzése. De viszont téves az a már felhangzott állítás, hogy ez az ellenőrzés lehetetlen volna. Megvan ennek is a módja és lehetősége, de természetesen annak alkalmazkodnia kell az eljárás sajátosságaihoz.

Ahol a természetes felújítás már megbízható rendszerességben kialakult, ott *csemeteketre szükség nincs ill.* csak akkor, hogyha bármi okból oly fajoknak akarunk az erdőbe hozni, amelyek jelenleg ott nincsenek meg. Hogy új telepítésekhez, kopárokra vagy egyéb régi bűnök helyrehozatalához csemetét kell termelünk, az a természetes felújítás keretén és kérdésén kívül esik.

Az évi hozadék mennyiségi és minőségi ingadozása véleményem szerint nem lesz nagyobb, mint eddig volt, mert hiszen a tarvágaság gazdaságnál is számolnunk kell az állományok és a telepívszámok eltérő voltaival, valamint a piaci és bérviszonyok ingadozásával. Ezzel nem akarok elzárkózni annak elismerése elől, hogy a magtermések szabálytalan bekövetkezése és ezeknek a gazdaság menetébe való beillesztése nehézséget jelent, de éppen külföldi tapasztalataim arra a meggyőződésre vittek, hogy a gazdálkodónak szabadabb mozgása — ami a természetes felújításnak sine qua non — jobb lehetőséget nyújt a piaci helyzetek kihalásására ill. kiegyensúlyozására, mint a tarvágnak időben és térben szigorúan merevített kerete.

Igen nagy szerepet játszik a természetes

felújítás anyagi mérlegében a *ritkítási növedék*, amely mennyiségileg és minőségileg is nagyon jelentékeny és amely a tarvágaság eljárásánál egyáltalán nincs meg, valamint az a tény, hogy az erdőterület minden *egy részét állandó fatermelésben tartjuk*, míg a tarvágnál nagy területen elmarad ill. nagyon lecsökken az évi növedék és a terület sokszor hosszú időre elvesztí az erdő jellegét. A helyesen vezetett ritkítás nyomában járó fatömegtöbblet külföldi kollégák egybehangzó véleménye szerint bőségesen kárpótolja a használatoknak szétszórtságából eredő költségkülöbséget, amely — ha már az erdőmérnök, az erdőőrök és a munkások otthonosak az eljárásban — csekély marad. Az átmenet nehézségeit, amelyek sokszor tényleg elég nagyok, nem szabad a rendszer rovására írni.

Az a tény, hogy *ma erdünk nagyrésze sarj*, nagyon is figyelemre méltó és külön megítélést követel. Erre nem térek ki részletekben, mert itt a helyzet számtalan változatot adhat. Rossz állapotban lévő sarj, u. n. rottott erdő nem alkalmas a természetes — már mint magról való — felújításra; a jó állapotban lévő pedig előbb át kell alakítani szálalóerővé, amikéző viszonyok között össze kapcsolható a magról való természetes felújítás.

Az 1926-ik évi nagyon bő magtermésből fakadt csemeték hasznosítására véleményem szerint a következők út vezetnek. A már vágásra érett, vagy ahhoz közel járó állományokban akár a felújítás bevezetése, akár gyérítés címén oly mértékű bontás alkalmazandó, hogy a csemeték életben maradásra biztosítva legyen; a következő években pedig ez a bontás tovább folytandó. A bontás menetének gyorsaságára nem lehet általános előírás adni, én a magam részéről a lassu haladást mellet, hogy a kivágandó anyag gondos válogatásánál. A nagy koronával bíró vastag és nehéz fák mindig mielőbb vágandók (Ezeket tulajdonképpen még a csemetelepülést előtt kellett volna kivágni, de ha ezzel le is készütnék, a mint apró csemetékben kevesebb lesz a kár, mint később).

A vékonyabb anyagot kiméljük, éppen csak annyit szedjük ebből, amit a vastag fák tönkre vertek, vagy ami teljesen rossz alakú. — Ha jövedelem-technikai szempontok a használatoknál kisebb helyre való szorítását követelik, ami a területégségben nagyobb fatömeg vágását jelenti, számolnunk kell avval, hogy a csemetékben nagyobb lesz a kár.

Avval a szinte hagyományoknak mondható eljárással, hogy a felújító vágásnál mindig a gyenge anyagot kezdjük a kihalásnál és a legvastagabb törzsekkel a legvégére hagyjuk, feltétlenül teljesen szaktanunk kell, mert ez a felújítás tönkretelének legbiztosabb módja és ezen az úton hazánkban már sok reményteljes települést elpusztítottak.

Ha a mai állomány még messze van a vágás érettségétől, kell lehetőségnünk van. Ha jó az állomány, akkor ne tördeljünk a friss településsel, hagyjuk azt sorsára; ha azonban a felette lévő állomány rossz és nincs jövője, akkor használjuk ki az eredetileg tervezett idő előtt is, de akkor sem egyszerre, hanem hasonló módon, ahogy fent vázoltam, mindig a legzsébb anyag maradjon legtovább a lábán.

Az a tény, hogy a vázolt eljárás mellett a csemeték hosszabb időn át még az állományban bizonyos nyomása alatt ma-

radnak, ne okozzon aggodalmat. A csemeték hosszabb ideig tartó nyomatás is kibírhat és felszabadítás után rendbe jöve, kifogástalan törzseket fejleszhetnek. Ebből se méltóztassanak az kiolvasni, hogy kiváncsiaknak tartom a csemeték fejlődésének visszasiortását, de jól felhasználható eszközök tartalom ahhoz, hogy a természetnek 1926. évi ritka bőséges áldását nagyrészt hasznosíthatassuk.

Az érdeklődéssel hallgatott hozzászólás után Onczay örömmel állapítja meg, hogy aggodalmát Róth Gyula, az erdőművelés professzora is osztja s reméli, hogy a ma elhangzottak után meg fog indulni az eszmecsere, mely e fontos kérdések megvilágításához szükséges.

Végezetül Lippóczy Béla a vitát következésként zárta be:

Örömmel konstatoálom, hogy mindenki a természetes felújítás hívének vallotta magát.

Csak egyik része annak előnyeit, míg a másik része annak esetleges hátrányait igyekezett kidomborítani.

Teljesen osztom azt a felfogást, hogy az u. n. fokozatos felújítás merevségét egyenlített abban a rendszerben, amely bizonyos vonatkozásban ép a szabadkéz politikáját követi meg.

A felmerülő és érzelhető hibák innen eredtek, ezért ezt nem célszerű a természetes felújítás rendszerének rovására betudni. Mert tisztában kell lennünk, hogy a fokozatos használat a természetes felújításnak egyik kiviteli lehetősége, azonban nem egyedülálló módszer, sőt állíthatom, hogy a magyar erdőgazdaságban utabban már használaton kívül helyezett felújítási módokat.

Üszinte köszönetem nyilvánítom, hogy a felszólaló urak íly értekes és a tárgyat minden oldalról megvilágító vitát produkálni szívesek voltak s remélem, hogy az itt elhangzottak visszhangot fognak kelteni az erdészeti sajtóban is.

Tanácsadó.

E rovatban erdőgazdasági, erdőrendészeti, faipari, fakereskedelmi, jogi és adóügyekben bárkinek szívesen állunk rendelkezésére s díjmentesen szolgálunk felvilágosítással.

Körisfajok természete, tulajdénnye, használhatósága és tenyésztése.

A mintegy negyven fajit magában foglaló körisek családjából hazai viszonyaink között fatenyésztés és erdőnevelés szempontjából a magas, amerikai és virágos köris mint általában ismert fajok vannak nagyobb és fontosabb szerepre hivatva. Mindhárom lombhullató fa, átellenesen álló páratlanul szárnyas levelekkel, hengeres, sima és csak idősebb korban hosszirányban repedezett szürkés törzséről könnyen felismerhető. Önálló állományt nálunk nem igen alkotnak, hanem erdőkben egyenesen és különösen után metelt gyökörök. Legnagyobb jelentőségű a magas köris (fraxinus excelsior) bír, amely nyersen méter magasságot is elérő elsőrendű a hengeres törzsével és meg lehetősíti a lombzabotál, virágzik április-május hónapokban lombosodás előtt. Magérésének ideje szeptember-október hónapokban.

A hozzá legközelebb álló rokona, amerikai vagy fehér köris (fraxinus alba) külső kinézése és természetére nézve megegyezik vele, mégis azon különbséggel, hogy fiatalabb korban hajtásai nem oly értékesek és zöld színtiek, hanem világos szürke színtiek, később nagyobb levelekkel bíró s jobb árnyaló koronát képző fa és a körisbögártól, amely amannak rendez kísérője, emez mentes. Csemeteközebe a magas köris még gyorsabb növekedést is mutat.

Ezekkel szemben a virágos köris harmadrendű fa vagy cserje hét vagy kilenc sz. bőrnemű összetelt levelezéssel, amely csak lombosodás után májusban virágzik. Nálunk csak a melegebb és szárazabb helyeken déli fekvésű, mésztalajú domboldalakat kedveli más lombfák társaságában és rendszeren csak kis mértékben vesz részt az erdőalkotásban. Korán ágasodó rövid törzsgörbülésekre hajlamos, felszínhez közel futó, elágazó gyökérzettel.

Mindhárom faj fényigényes és csak fiatal korban tűr némi árnyékot, tuskóik könnyen sarjadzanak, gyökérsarjakat ritkán észlel.

Az egyes körisfajok fent röviden vázolt természetéből folyólag a magas köris az üde mély talajokat, lapályokat kedveli, patlakok mentén és nedvesekben bővelkedő hegyoldalokon diszlik leginkább; sőt gyakran mocsaras helyeken is tenyészik. Ezzel szemben a virágos köris a száraz déli fekvésű meleg domboldalakra fajja, amelynek talaj és légbelei nedvesség iránti igénye igen kicsi.

Az amerikai köris a szélsőségek fajja, termőhelyi optimuma a magas köris tenyészfeltételeivel megegyezik, azonban nálunk jóval szárazságútróbb és az Álföld szélességének egyhájtai viszonyával is dacolni látjuk a sziklásföldön eddigi tanulsága szerint. Mik ugyanakkor ártérelen kiváló fejlődést mutatva, a gyökéri előteket, sőt a hosszabb ideig tartó árnyékot is eltűri.

A körisek fajja fehér színű, kemény, szilárd, sugármetszeten fényes, nehezen hasadó, hajlított és szívós, mindenféle asztalos, esztályos és kocsiyártó munkákra kiválóan alkalmas. Vékonyabb méretben szekérudaknak, kocsiyáknak, különféle gazdasági eszközöknek használható. A termőhely szerint tömörsége igen különböző; a kedvező, de nem vizenyős helyen nőt széles égyűrűs fa a legtömöttebb, a sovány termőhelyek apró égyűrűs fajja likacsos és könnyű, a vizenyős és meleg termőhelyen nőt, túlságosan széles égyűrűs fajja puha és kevés értékű.

A körisek csak itt röviden érintett jó tulajdonságai következtében megérdemlik, hogy tenyészésüket felkarolva, lehetőleg minél szélesebb körben alkalmazzuk.

Úgy a magas, mint amerikai köris magas termékpérszénű és kisebb árnyalású fajja mint gyorsnövész falk utak mellé és egyéb gazdasági fastaloknál ajánlható, főleg kötött nedves talajokon. Erdősítésmélegyes állomány képzésénél jobb és üdőbb talajon a magas köris, kedvezőlenebb viszonyoknál az amerikai köris, még száraz, meszes köves domboldalakat mint előkészítő és védőállomány a virágos köris alkalmazható sikerrel.

A bükk rézójában kőgörgöteses sovány talaján szárnyas magjával könnyen meglepülő és fejlődésnek induló fiatal körisállományok ne ejtsenek bennünket tévedésbe, mert a 25–30 éves korban rendszerint bekövetkező csúszásráadás és bejászás legszébb reményünket is tönkre teheti; éppen ezért csak mely és üde talajon ajánlható elegyes meglepítés. Az amerikai köris az Álföld száraz legkörü viszonyai mellett szikes, kötött talajra szíllel elegyesen telepíthető.

A körisek meglepítése legelőszereiben csemetekertekben nevelt csemetékkel eszközölhető. Csemeték nevelése árnyalg könnyű, magérésok gyűjtőt magvak szedés után öszsel vetendők száz négyszögletesreként négy k. szárnyas magot számítva s ha jó mag, a következő tavasszal szép, egyenesen kelést kapunk, kivéve a magas köris, amelynek száraz magja rendszerint csak a második év tavaszán indul csírásának.

Gondos, gyökéri gyomlálás és kapálás mellett a köriscsemetéket a vetést követő öszre elerik a 40–50 cm-es magasságot és erdősítésre bátran kihatók.

A már egyszer meglepített körisek további tenyészéséhez azután a természet maga is messzemenő támogatást nyújt azáltal, hogy a fiatal korban (20–25) csiráképes magot bőven termő fak szárnyas magvaít a szél és víz tovaszállítja, mellobb u. y. egyedek, sőt állományok meglepítését eredményezi. F²

ÜZLETI HIREK.

A tűzfutárak — ha némi emelkedő tendenciát mutatkozik — általában változatlanok. A kereset erősen ingadozó, az időjárásnak megfelelően is erősödik, hol gyengül. A lombfanyagnak a kereset általában lanyhult, egyedül a búkkányag iránt m. talkozó a bituriparban erősebb érdeklődés.

Innen-onnan.

— Erdészeti kinevezés. Az állami erdőmérnökök személyzeti létszámában Bo. Károly m. kir. erdőtanácsos főosztárján csössé nevezették ki.

— Halálozás. Urbantsek Ignác nyu. uradalmi erdész életének 81. évében Par. don elhunyt. 53 esztendőn keresztül sz. gálta a prádi gr. Károlyi hitbizomány ur. dalmat. Mintaképe volt a régióidő kemény kétévi erdésznek, vadászának s a talp. érdek embernek. Utolsó útjára három erdőmérnök fián s népes családján kívül így tisztelőinek nagy száma kísérté ki. Akik mérték s szereték földi életének, egyk. llettel fogják megőrizni emléket.

— A Mérnöki Kamara egy hirdetmény jelent meg az Erdészeti Lapok legutóbbi számában. A hirdetmény értelmében a me. nőkök nyilvántartása céljából f. évi szeptember hó 30. ig minden mérnöknek jelen keznie kell a Mérnöki Kamaránál, különbe megindul ellene a kihágási eljárás.

Mindenestere különös a Kamara részér. hogy ezt a hirdetményt csak novemberb. tezi közzé s nem ut eszébe gondoskod. arról, hogy hirdetményeiről az erdőmérnök. kar idejében értesülhessen. A jelentézk. kez úrlapot kell kérni a Mérnöki Kamar. tól, mely tájékoztatást ad a bejelentend. adatokról s a csatlalódó okmányokról. A utalások jelentkezésnél igazolni kell a kés. delem okat.

— A romániai fatermelés válság. Az év első 9 hónapjának statisztikai a. tá. tá. szerint az ország Románia felől a. tá. portán ismét erősen csökken. Mig az elmúlt években a felvidéki hitbizomány megle. ősen jelentéktelen volt s a magyar piac. az erdélyi fa uralta, az idén már a Fel. dékört importált fa több mint 3/4 rész. tezi ki az erdélyinek. Gómbfa, fűrészár. tekintetében pedig a román import teljes. háttérbe szorult.

A román tűzfatermelés az elmúlt év. ben 300–350,000 w. körül mozgott, míg tavalyit már csak 150,000 w.-ra becsül. Az általános elszegényedés folytán a be. földi fogyasztás is cca 50%-al csökkent. Úgy a termelés, mint a beföldi fogyaszt. és export tekintetében erőv visszafel. őszlelhető, mely válságba sodorta a favá. lalakat.

Az érdekeltek most memorandumban k. rik a román kormány segítségét s a baj. orvoslását a C. F. R. tarifapolitikájának m. változtatásában, s az exportárvány mérs. késében látják.

Tölgymakkot

[kocsányost, kocsánytalan, cser. tölgymakkot] és az összes fajjá. vakat és facsemetéket ajánljá.

KEINER REZSŐ Gödöllő
okl. erdőmérnök

Most jelent meg! TÖRK BÉLA
okl. erdőmérnök, főiskolai adjunktus
„Fűrésztelepek tervezése” című munkája.

A 270 oldalas háttérkönyv szertejáróan foglalkozik f. rúsztelepek tervezésével a fűrésztelepeken használatos er. ő. és fatermelőképpekkel.
Megrendelhető: BERTAY FALTIK utcai könyveskereskedés.
Ára 12 pengő.

Nagypál István

okl. erdőmérnök uradalomna.

állást keres,
vagy üzemrendezést vállál
Keszthely, Festetics-utca 11.

